

RM K. 1
946

MAL. AD

Dr. mal

Des zed

(Regledi)

1659

Veritas odium parit.

Assmat 28 50
28 50
1885

M. B. B.

161

161
161
161

R. 111. I. 946.

2. péld.

Feljes.

Auctor
Czegledi István.

Siralmas szarándoki járásból, csak nem
régén haza érkezett

MALACH DOCTOR-
NAK;

Néhai napkor el-hagyott, s' kicsinyse-
gében véle egygyűt oskoláztatott,

MELACH tudos Barát-
tyával való

PAJ-TÁRSI
SZOBESZE-
DE.

Melyben, feje hajtogatásával lá-
pit azon; hogy az ü tölle ő időben el-
butsuzot, fényes hirt viselő szives Jona-
thánnya; csekély elmét kezdet viselni;
egy Calvinistának, a' NAGY-PEN-
TEKI ostromozás felől való CA-
STIGALASABAN.

Nyomtatott 1639-ben.

Ajánlo Levél,

A

TEKENTETES ES NAGY-
SAGOS

BOCSKAI ISTVÁN

Uramnak, KIRÁLY Urunk
ú Felsége belső Tanácsának; a'
Fényes Zemplén Vár-megyé-
nek Istenes Fő Ispánnyanak;
meg-allyasodot, szegény ha-
zánk egyic Oszlopánac, igaz
Haza fiánac. Minden men-
nyei Kegyelmecket, ama' válto-
zások alá nem vettetet vilá-
gosságnac Attyától, a'
Christus Jézus által;
kiván.

MALACH DOCTOR.

* 2

Mind

NAGY IVÁN

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Névodéknapló
1850. évi 29. 372.

MInd Régiséggel, csu-
dálkozással, s' hirrel
nével is, Tekintet-
tes a' NAGYSÁ-
G O D credete, né-

kem Istenes *Fautorom*, s' jól-
tévő Nagyságos Uram! A' két
elsőnec világot ad ez Emleke-
zetes dolog. Volt hajdan egy
Groff Simon Mitzban nevű em-
ber, az ELSŐ BELA Magyar
ország Királlyá idejében. E'
Keresztyénné lőt Király, mi-
kor hallotta volna *Mitzban*,
Groffnak jeles maga viselését,
idegen országból is melléje
hivatá. Kit méltóságos tisz-
teckel, s' szép jószágokkal is
megajándékoza. E' vitéz *Groff*
Urnak Felesége sok ideig lűn
magtalan. Kinec szemeelei-
ben midőn egy kettős-gyer-
mecket ölében viselő szegény
Aszszony akadt volna, Ala-
misnáért reménkedvén a' fű-

Asz-

Aszszonynak, így szóla néki a'
Groffné: Soha nem hiszem, hogy
ennek egy Urától lehessen e' két
gyermec. Mely módáért meg-
feddeték ugyan Urától, de ű
még-is így beszél vala: Ha én-
nekem két gyermekem lenne egy-
szer s' mind, bár soha ne hinne el
Kegyelmed, hogy én jámbor Asz-
szony vagyoc. Mi lesz? Isten az
Aszszonyt egyszer s' mind Hét
Gyermekekkel látogató-meg;
kik közzől az egyiket hagyá
csak meg az Aszszony, s' az ha-
tát egy Aszszonyi-állattul el-
reckenteni küldé. De szemlél-
lyed itt-is Isten gonviselését!
Groff Mitzban, szinte akkor ér-
kezik haza a' mezőről, mikor
az Aszszony az Hat szép Gyer-
mekeket viszi. Megtudakoz-
za azért tüle, mit emel? amaz
ételnek mondgya; de mikor
maga, lováról le-szállot volna,
valóságában meg tudá a' dol-

* 3

gou

got mint legyen. Külön külön
való helyeket rendel azért
mind az Hat Germekeknek,
dajkákat fogadván nékiek; kik-
nek-is fenyíték alatt meg-ha-
gyá, hogy senki e' dolgot idő-
nap előtt ne tudná. Annak u-
tánna, mikor már a' Gyermek-
kek futósóc, három vagy négy
esztendősök volnának, bizo-
nyos nap, vendégséget szerez
a' Groff, s' eleiben viteti az ot-
hó való egy gyermeknek kőn-
tőléhez hasonló ruhákban fel-
öltöztetett hat szép gyermeket.
Igy szállitja azért meg felesé-
gét: *Akarnád-e ha mind ez hét
gyermek miénk volna?* Az Asz-
szony így felel: *Bizony akarnám
Uram!* Tovább megyen Groff
Mitzban s' így szól: *Mit érdem-
lene az olyan Aszszonyi állat, ki
ilyen hat gyermekeket el-veszte-
ne?* Így mond Felesége: *Bi-
zony Uram halált érdemlene. Ve-*
szic-

szí eszében az Aszszony ször-
nyű vétjét, s' térdre esvén Ura
előt kegyelmet kér fejének.
Annak-utánna bizonyos hel-
lyekre szállitván mind Hét fia-
it, kit mitsoda faluban le-tele-
pítet, onnan neveztetett. Az
első fiának, még Attya életében
izeme hunyott. Hat fiaitul pe-
nig ezek vöttek eredetet. *Első,
Eszenyi Csapi* nemzetség, ki de-
ficiált már a' Fiui ágban. *Másik
Szerdahelyi*; ez-is el-múlt. *Har-
madik Szúrtei*; ennek-is csak
emlekezete vagyon. A' *Negyed-
dik Bocskai*. Az *Eötödik Po-
lyánkai Csapi*. Az *Hatodik Soos*;
kik között tartot még lsten-
meg. *R E C I* azért a' *N A G Y-
S A G O D* eredete; mert *Első
B E L A* Királytól fogva *H A T
S Z A Z* Esztendőket számlá-
lunk. *C S U D A L A T O S*-is,
mely a' Kettős gyermekeknek
meg-csufoláláért, im *hetet ho-*

za! Oktatni akarván Isten ezzel kit kit, tanulja-meg ezt:

Péld. 17. (a) *A' ki meg csufollja a' szegényt, gyalázattal illeti annak teremtetését; és a' ki gyönyörködik másnak nyomorúságában, büntetetlen nem lesz.*

2. Cor. 4. 6 (b) *a' sötétségből is világosságot tud ki-hozni, szép hírrel nevel tölte bé annak utánna, nem csak az egész Magyar Hazát; hanem, idegen Nemzetségeknek is fülöket a' Nagyságod Nézete terjedése. Mert, (hogy erről kezdgyem) Istenhez költözött Bocskai Miklósnak édes Attya, Bocskai András volt, ki, vő volt eredetét Bocskai Gergelytől. Ennek Attya, Bocskai László volt. Ki-is, egy test s' vér volt ama' mi időnkben halhatatlan emlekezetű Fényes Fejedelemnek Bocskai István-nak édes Attyának Attyával. Mely Tündöklő Fejedelem-*

delemnek Attya, Bocskai György volt. Ennek pedig édes Attya, Bocskai István, ki mind egy volt most emleket Bocskai Lászlóval. E' két utolónak Attya Bocskai János volt. Nem csak a' Férfi magot pedig, hanem az Aszszony állati Nemet-is, nagy méltóságra vitte volt Isten e Nemzetségben. Mert az igaz Magyar vért szerető s' oltalmazó Felséges Bocskai Fejedelemmel, mind egy volt Báthori Christophné, Bocskai Erősbeth; mely Aszszonytól való volt a' Felséges Erdélyi Fejedelem, BATHORI SIGMOND. Mind ezek között, mint egygyik csillag az Egen a' többi felet fénylik; úgy ragyog vala az ackori Magyar világban ama' rettetes Unio, Istennél s' embereknél is Örök Emlekezetben lévő Méltóságos Bocskai Fejedelem.

lem. Mely keresztyén Méltoságnak fegyverhez való nyulását, noha (c) *Istváni Miklos* párt-útesnec mond; mindazáltal, a' Szerencsi Gyűlésben hirdető *Convocatoria* leveléből, meg-tetzik fel-ülésénec igazoka, melyben illyent publicála:

6 Hist. I.
33: p. 308.

6 Istvánf. I.
34: Hist. p.
33:

(d) *Sok károkat tött a' felső esztendőben e' szegény hazánac a' Németség, úgy hogylelkűnc isméretibé sem voltunc csendesék, &c. Azt is mondotta Barbianus, hogy néki oda felhagyatot még, hogy első gödgyais a' legyen, mikeppen gyomlállya-ki szabadságunkat s' RELIGION-*

6 Idem libr.
33: Hist. p.
32:

KAT. Ilmét: (e) *Azt mondotta Bocskai, hogy ű azért támad-fel, mert Barbianus General azért jött, hogy a' mely, nem Romai Vallás, el-törölje, mint elkezdette Cassán, holot a' Templomot is el-vőtte, ki-üzvén belőle a' Pradikátorokat, s' felő hogy Váradon is azt ne cselekedgye. Ha magapriuatum-áért költ*

költ volna ki csendes honnyából e' dicséretes Fejedelem; nyilván nem űltek volna fel mellette oly nagy buzgosággal az ackori Hajdu-vitézec, kik ezt beszéllettéc: (f) *hoggy űk bizonyos jelekből meg-tapasztalták azt, hogy Barbianus a' Nemetekkel együtt a' Religio ki-gyomlálására jött, s' az Vallást oltalmazó Bocskainak is el oltására. Vallyon s' a' méltoságos Ur, HOMONNAI BALINT, miért űle-fel mellette? (g) a' Religio oltalmazásáért. Az ország Palatinussá után, első vala akkor ama' nagy hírű Ecsedi BATHORI ISTVAN, Judex Curiafégnec tisztit viselvén, de még-is fájván szive Religiojának haborgattatásán, Bocskaihoz állá, s' a' pecsétet, Ancreiazer Mihálytul viszsza küldé a' Császárnac, noha az azt, az Hajduságnak táborozása miat csak*

Idé ibid.
pag. 813.

Idé ibid.
pag. 814.

csak *Petei Mártonnak* a' Győri
Püspöknek adhatá. Tudta e'

† Csel. 4. 19 Dicséretes Ur azt: (h) *Jobbistē*
nek engedni, hogy sem az embe-
reknek. Nem volt oly esze fe-
lejtet *Cassa Város*a-is, hogy ok
nélkül adta legyen meg akkor

† Idé ibid.
Histor. 1. 33 magát; de (i) *ackori Biro Bo-*
pag. 815. *catius János, Hertzeg Istvánt kül-*
dötte Bocskaihoz, hogy neki meg-
adná a' várost; mert Barbianus
mind a' Nagy Templumot elvötte,
s' mind az XXVIII faluktul
őket meg fosztotta. Nem üldő-
zött e' fényes Fejedelem soha

† Idem. 1.
34. p. 823. Vallást, (mert (k) *szabadossá*
badta a' Catholica, Lutherana,
s' Calviniana religiot) csak a'
magáért oltalmazta. Nem ő

† Idé ibid.
pag. 849. támadott Urára; hanem (l) a'
Vendégeskedés-közbengutta útsé-
ben hirtelen meg-holt, fősvénys
kegyetlen. B A S T A, inditá a'
Császár ellé azt a' gyomros hadat,
kételen lón véle, mert lelki is-
méret-

méretben jár vala. Még az han-
gyának-is vagyon haragja! Je-
les *progressussal* meg-is ajándé-
kozá Isten. e' Nagy-Fejedel-
met, mert csak hamar időn.
meg-holdolának ennek: (m) ^m Idé ibid.

Rákoczi Sigmond, Dersfi Miklos,
Magocsi Ferencz, Szécsi György,
az Iffiu Perényiek, Felső Magyar
Országi Nemesség, Nyári Pál,
Thurzo Staniszló, s' Christoph is.

Noha ez utolsó erősen tartot-
ta *Szepes Vár*át a' *Bocskai* hada
ellen *Barbianussal* együtt, de
végre ű-is meg-hajla. Ezért
szokta vala ennek mondani
tréfában a' Fejedelem, hogy

(n) a' *Sűrű eső meg-ásztatása után* ⁿ Idé ibid.
vötte reá a' Köpönyeget; mert pag. 827.

sok szorogatási után kellett fe-
jethajtani. Megadá magát (o) ^o Idé ibid.
Csallo köz is (p) *Nádasdi Thae* pag. 828.

mas, Hagymási Christoph, s' több ^p Idé ibid.
lok fő fő Urak. Derekas erő-
ségek s' jeles Várakat-is fog-
lalt va-

- Idé l. 33. p. 810. 811. *lalt vala-el. Mert (q) Sz. Job-
bons' Kerekín kívül; (mellye-
ket bir vala e jeles Fejedelem)*
- Idé ibid. pag. 816. *meg-adá (r) Katai Mihály néki*
- Idé lib. 34 pag. 821. *Kállot (s) Szathmárt; Tokaj Övé
vala. Ez utolsó többig vitatá
esztendőnél; de végre meg-
kelle a' benne való (t) Ruber
Györgynek adni, mert minden lo-
vokat meg-öttek vala, s' immár az
ebeket s' macskákat kezdették va-
la rágni. meg-vévé (u) Szade
Várát-is (x) Filek, Huszt, Trin-
csén, néki fejet hajta. (y) Nitrát*
- Idé ibid. pag. 825. *Redei foglala-el. Ugyan ű vévé*
- Idé ibid. pag. 826. *meg (z) Nagyszombathot-is, ma-
gok a' lakosok meg nyitván Redei-
nek a' kaput. (a) Dengelegi Mik-
los penig; (ki alat VII lezer Haja-
du, s' ezer Török volt) Szakolczá-
foglala-el, s' Horváth István ke-
zénél hagyá (b) Nemeth Gergely
egész Csepregig mene-fel. Ugyá
ű vévé-el (c) Kőrmöndöt-is Kis-
faludi Imrehtől. (d) Uj Várt-is
pag. 835. meg-*

*meg-adák Homonnainac s' Rédei-
nek, Illyesházi István intercessojá-
ra; jobnak itélvén, hogy azt
Keresztyény birja inkább, mint
sem pogány. Még (e) Posonra-
is reá útöt vala Bucsí Benedek,
hat ezer magával; csatázék is
a' benne való Németeckel,
dellyesti négy órától fogva, ét-
szakai tizen egy oraig; holot,
meg-is lövetéc nyillal a' Tatá-
roktul Sava, a' Rátzok Kapi-
tánnya. Igaz ugyan az, hogy
néha e' dicséretes Fejedelem-
nek-is csipték hadát; mikor
(f) Lippai Balás, kétezernél töb-
bet vesztet. Mikor (g) Edelin,
nevű falunál, tizenkét száznál
töböt benne le-vágtak. Az után-
is, eggyütt-is másutt-is hul-
lottanak; de ennek, nem, az
H A M I S Ű G Y vala oka; ha-
nem, Achán természetű em-
berek hadi csintalanságok;
mely hasonló dologért, még
Jofac-*

Idem,
l. 34. p. 828.

Idé. l. 33.
pag. 817.
Idé libr.
34. p. 819.

1. Jof. 7. 7.
11. 12.

Jofuénak-is azt mondá Isten régen: (h) *Vétkezett az Izrael, s lopot; azért nem állhat meg ellenfele előtt.* Az ellenkező párt-is cselekedet volt akkor effélét; mert, (i) *két száz ezer aranyat küldé Mátyás Fejedelem 29. székén, sok posztóval együtt, hogy azokkal fizessenec az hadnac; de az ackori Fileki Achanoc felverék, s elvonák.* Lám B A S T A,

Idé 1. 33.
pag. 816.

Idé 1. 34.
pag. 826.

Idé. ibid.
pag. 827.

(k) *tizenöt ezer emberrel indult vala meg; de (l) tíz ezer Némettel tere viszsza.* Ugy hogy, ugyan ez mondatic felőle: (m) *Noha két harczon győzedelmeskedet B A S T A, de úgy volt, még is mint ha meggyőzettetet volna B O C S K A I-stul.* E' dicséretes maga viselése szerze ez hazának az után ilyen izenetet:

Idé. ibid.
pag. 838.

(n) *Confirmállyá a' Császár Forgáts Sigmond által, hogy kit kibántás nélkül megtart Religiojában.* Oh lelki szabadságnak sok

izza-

izzadásockal valo megszerzése! Járula chez a' Töröckel való jó békeség-is. Mert, *Mehe-met Vezér, Budára sollittatván B O C S K A I Fejedelmet, így szolla néki: (o) Azt akarja a' győzhetetlen Császár, hogy Erdély, ne adgyon tiz esztendeig adót; annak utánna is penig, tíz ezer arannyal megelégszik esztendőről esztendőre. (p) Husz esztendeig tót vala frigyet a' Töröckel, Közben járok lévén, Illyesházi, Nyári Pál, Czobor Mihály, s Hoffmán György Urak.* Nagy elől-mozdítója vala ennec e' Fényes Fejedelem, mert csak azt felelék, a' (q) *Budai Prefectus Ali, s Abil Afendi; hogy addigük a' Császárral frigyet nem tesszenek, míg a' Bocskai-val való békeség meg nem lesz.* Szép frigy vala ez! melyben, ez is otvala: (r) *Ne legyen szabad az Egri Törököknek falukat hódoltatni.*

Idé. ibid.
pag. 837.

Idé. ibid.
pag. 845.

Idé. ibid.
pag. 841.

Idé. ibid.
pag. 846.

**

De

De meg-halá Bocskai, s' ennek is szárnya szegék. Nagy maga forsával valo meglegedés vala ez, e' dicséretes Fejedelemben. Mert, noha így szolla neki *Budán Mehemet Vezér*: (s) *Tegedet ISTVAN Fejedelem KIRALYNAK nevezlek; mellyért, CORONAT-is adok, sőt magam fejedben tészem; de ű azt a Coronát, nem úgy véve-el, mint Királyi méltoságnak jelet; hanem, mint Vezér ajándékát, mellyet mindgyárt Szécsi Györgynek-is adta. Tekintetes (t) Homonnai Bálint Urat, commendállya vala Testamentum tételében az Erdélyieknek, de amazok, erővel Rákoci Sigmondot válaíztác. A Töröckel valo békeség szerzése után, mint egy (u) negyvenöt napokat éle; s' vizi betegségben halameg Cassan, ötvenesztendőket töltvén. Maradék nélkül költözék-el. Noha,*

Idé ibid.
pag. 837.

Idem. i-
bid. p. 847.

Idem. i-
bid.

Há-

Házastársának Néhai HAGYMASI CATHARINA-nak, előbbi Urától, VARKUCS MIKLOSTUL, valának gyermek. Cassáru meg-indítván a' Testet, két Coronát tőttek vala koporfojára, mellyeknek eggyikét a' Vezér; másikat, Brassó Várofa adta vala (x) Ugyan akkor vagdalák darabokra KATAI MIHALY-tis az Hajduk; mert oly hír vala felőle, hogy ű étette volna meg Bocskai Fejedelmet. Kinek teste apro részeit, lepedőkben s' tarisznyákban izedteté fel Felesége, nem maradván épség testében, a' vasakkal beborított lábainac részén kívül. Temettetet-el *Fejervárat* Erdélyben, *Báthori Cristophné* teste mellett. Kinec halála után, meg-adá a' Császárnak *Mágocsi Ferencz Cassát*; maga, *Regéczet* birván. (y) Tokait-is meg-adák

Idem. i-
bid.

Idem i-
bid. p. 849.

** 2

Thur.

Thurzonak, meg-kivánván az
70 ezer Tallérnak le-tételét.
Homonnai Bálintnak ígérék *Husz-*
tot; de úgy, ha el-venné a' *Pálo-*
czi Györgyleányát; mely *Bocs-*
kai Attyafiátul születet vala.
Bocskai Miklos pedig, noha nem
akara elsőben *Szatthmár*ból ki
menni, de az után engede, a'
Cassai Gyűlésből hozzá küldöt
követec szavának. Így fényes-
kedék e' drága Fejedelem, ez
Hazában; (z) *kire nem vala mel-*
tó e' világ. Már *NAGYSAG-*
GOD-at viseli a' *Törsök*; mel-
lyet ama' (a) *Szent Vigyázó,*
igen meg csonka-bonkitá ágaitul,
le-rázata ékes leveleit, ide s' to-
va hányata gyümölcsseit; nem a'
vadakat, sem a' madarakat, ha-
nem a' *Bocskai Uri* elevenen.
Haza-fiait *hagya el-menni alóla.*
URAM JESUS hadd meg még
tőkéjét gyökereستül e' földben!
NAGYSAGOD-nak én c'
mun-

z Sid. 11.
v. 38.

z Dan. 4.
v. 10, 11, 12.

munkácskámát ezért ajánlom.

1. Mert igaz meg-tzáfolhatat-
Religionkal, Vérel-is jól tött
a' *Nagyfagod* édes *VERE*,
sokszor. emlétet *Kegyelmes*
Bocskai Fejedelem. Hálá-dat-
lanfág volna az, az egész *Re-*
formata vallástul; ha (b) meg-
halván Joseph, (nagy hírű nevű
Bocskai István) el-feletkeznék u-
tánna támadott Magyar igaz
Keresztyéniség az újó tétémé-
nyérül. Nem volna *Cassa-Vá-*
rosban-nis úgy, az *Isteni tisz-*
teletnek helyre állatásárul va-
ló serény meg-emlekezés. 2.
Tudom, hogy *NAGYSAGOD*
a' *Jesus Christus Vére*nek lelki
Baráttya, s' *Attyafia*, mely pi-
ros érdem, felől eztis vallya:
(c) *A' Jesus Christus vére tisztit*
meg minket minden bűneinkből:
Ezt pedig halálig nem szereti.
Az emberis eleget tehet bűneért,
a' maga testéből ki-korbácsol vēr-

b Ki-jöv. 1.
v. 6, 7, 8.

1. Ján. 1. 7.

rel. Használ azért e' könyv a'
Nagyságod idvefségét szerető
lelkének. 3. Mely erős legyen
Nagyságod vallásában, nem
csak hirrel értyük, hanem é-
rezve tapasztallyuk, s' ezt bo-
csáthattuk az egész Keresz-
tyén Magyarság eleiben: (d)
*Nem széltül (félclemtül, s' nagy
méltóság igiristül) Hányatot in-
gadozó nád szál ez!* Im merő
Komplárságban juta a' vallás
e' világon! De N. abban lélek
vesztést, nem száj-firosítást, s'
has-nevelést néz! Adgya az
én Uram, hogy ezt halhassa
jövendőben Nagyságod: (e)
*Te vagy az, ki meg-maradtál én
velem az én kisergetimben; azért
én néked országot adok, s' az én
asztalomnál való évést, ivást, &c.*
Illendő Nagyságodat ezekért
méltó tisztelettel illetni. 4.
Szivemben vagyon, még bé-
nyomva N A G Y S Á G O S U-
ram

Matth. 11
v. 7

Luc. 22.
28. 29. 30.

ram ez-is; minémű jo akarat-
tal lőt legyen N. hozzám, e'
szegény hazában érkezvén;
B U J D O S A S - i m - k ö z ö t t v a l ó
kevés meg-pihenésem után;
melyre vezérő által ut, a' Né-
hai N. S O O S J A N O S Uram,
Nemes S A R O S - V á r m e g y é -
nek akkori Istenes V I C E - I s -
P A N N Y A vala. Jót kel mos-
tannisadnom az akkori jóért.
Alázatoosan kérem Nagyságo-
dat, olvassa ezt a' könyvet igen
nagy halkal, világi dolgai üref-
ségében; mert ott vagyon a'
Keresztyén nagy Urakat, el-
ámitot Jesuitáknak mérges ki-
tött pohár széki, mellyel (e) *Titk. 19.2*
meg-részegedet e' nagy darab
föld. Az Ur Istén Nágodat s'
Nagyságtokat éltesse! lelki (f) f Solt. 20.7.
áldozattyának füstis bocsássa v. 4.
maga eleiben! mint a' maga
(g) szemefeketét oltalmazza! *Solt. 17.2*
Pállya futásában szent karjá-
val e-

24 AJANLO LEVEL.
 val emeldegelyle! ellene tana-
 kodo gonosz ellenségitől vé-
 delmezze! Végre penig, hogy
 mind lelkét testét meg-
 dicsőítse

Kivánnya a' mennyei Urto

Nagyságodnak alázatos

szolgája

MALACH DOCTOR

M U.

MUTATOTABLA.

A.

A *Rogumentumok*, mellyek a' maga kor-
 bacsolást oltalmazzák. Pag. 209-219.

B.

B *Aliták*-é a' fel-szozal éneklők? p. 126.
 A' Bűjt sok féle, némellyik jo, s' né-
 mellyik meg-vető. pag. 186--188.
 A' *Biblia* olvasásának nem engedését,
 hamissan költötték az *Evangelicusok*
 a' *Jesuitákra*? pag. 219---222.

C.

C *Calvinus*nak dicséreti némely Pápis-
 táktul. pag. 5.
 A' *Calvinisták*nál kemény törődés va-
 gyon. pag. 6.
 A' *Calvinista* Vallás Ujje? pag. 12.
 A' *Calvinista* predicatorok hivatala i-
 gaz. pag. 18.
 Fel-szenteltetések-is helyes. pag. 19.
 A' *Calvinisták* tudománya, fellyebb-is
 hághat. 1517. esztendőnél. Mert,
 sajátjuk a' *Paperek*, *Apostolok*, sőt ma-
 ga *Christus* is. a pag. 26. ad 52.
 A' *Calvinisták* Commendáltatnac né-
 mely tudós Pápis táktul; ellenben, tu-
 datlansággal vádoltatnak némely Pá-
 pák. pag. 53. 54.
 A' *Cal-*

M U T A T O

- A' *Calvinista* lelki tanítók, miért mon-
datnak Prædicátoroknak? pag. 96.
A' *Calvinistákra* fogot dolgokat, nem
hiszi el a' szeretet. pag. 55.
A' *Catholicusi* név, nem mindenkor té-
szén igaz Ecclesiát. pag. 88-91.

D.

- A' *Dialectica*, szenvedé erőszakot, a'
Korbácsolást nem javallot *Calvinista*
embertől? pag. 224--227.

E.

- Az *Evangelicusok*, igaz tagjai az Ecclesiá-
nak. pag. 7.
Az Ecclesia, sokszor el-tévelyedik. pag.
73-76
A' fok Egység közöt, némelyik egye-
nes, másik tompa. pag. 87. 88.
Az *Evangelicus* Doctorok, rettenetes ha-
llással multaké-ki, s' csak űk voltaké
ollyanok? pag. 206--209.

F.

- Feles Pápisták közöt valo Tudománybéli
Egyenetlenségek, szám-szerént H A-
ROMSAZ EÖTVEN NE-
GYEK. pag. 227--238.

G.

- Gergely Doctornál mit tészén e' szó:
Meg-feszítések? pag. 199.

H.

Hamis

T A B L A.

- Hamis Propheta kicsoda? pag. 68.
Az Hit, teszi-é embert Isten elöt ked-
vesse? pag. 91. 92.
Az Halottakat, miért kel ének szoval, s'
*processio*val kifirni? pag. 99.
Hit-é az, mely igiretekhez támaszkodik?
pag. 117--220. Elég-é CSAK ez,
Isten elöt való meg-igazulásra? pag.
120--122.
Az Hit, s' maga meg-korbácsolás közöt,
nagy külömbség vagyon. pag. 181--
184.

I.

- A' Szent Irást, sok Pápisták beesteleni-
tik. pag. 101.
Imádkozhatunk-é a' meg-holtakért? p.
122. 123.
A' *Jesuiták* mint becsüllic a' *Calvinista*
Prædicátorokat. pag. 159. 160.

K.

- A' maga-Korbácsolás, hallatlan volt ré-
gi időben. pag. 8.
A' Kötség, kötelef-é Papja Tudománya
meg-itélésére? pag. 76--78.
A' Keresztelésben, minémű dolgokat kel
el-távoztatni? pag. 84--86.
A' Korbácsolás, Hitbül vagyoné? p. 93.
Kedves-é Isten elöt, a' Sz. Irásban nem
parancsoltatot dolog? pag. 92.
A' magát meg-Korbácsolás, Isten ked-
ve ellen vagyoné? pag. 104. 105.
Isten tisztességét nézi-é? pag. 106--
112. Vagyon-é gonoszság benne? pag.
112--117. Uj ez, Ellenkezik a' Ke-
resz-

M U T A T O

- refztyényi hittel. Irtozáfra méltó, s'
nem Catholicusokhoz illendő. pag.
128--147. Ennek oltalmazására elől-
hozot erősséged meg-sejtetnek az *Ex-*
*sepi*okkal együt. pag. 141--144.
A' magok meg-Korbácsolók, miért kár-
hoztatták régyen? pag. 148--152.
Kellé attul irtozni keresztyén ember-
nek? pag. 152--155.
A' Korbácsot oltalmazó *Jesuita*, az el-
len irt *Calvinista* ember Tractájának
felére sem félt-meg. pag. 167--169.
Korbácsolták-e meg magokat a' régi Szent-
tek? pag. 200--206.

L.

- Lötté ellenkezés, a' maga-Korbácsolá-
sát gyűlölö *Calvinista* ember irásában?
pag. 288--290.

M.

- Mérget té j mellyik *Ecclesiában* vagon?
pag. 7.
Mellyik *Ecclesia* merült vétekbén? pag. 9.
Micsoda ez helynek értelme: *Hijában*
sístelnék engemet emberekül találá
parancsolattal? pag. 150-109.

N.

- Nyomorék csigázás. é ez: *Ne hídgyetek*
minden lelkeknek? pag. 224.

O.

- Oktalanul csigáztatik-e ez: *Visszálljaro*
az irásokat? pag. 223.

P.

A' Pá-

T A B L A.

- A' Pápista Vallást *Ujnak* mondgyák sok
Pápisták. pag. 12.
A' ki Pápistává akar lenni, hogy hogy
kel a' Pápások vallását szent irási ser-
penyűben vetni, arrúl valo nem ki-
csiny gondolkodás. pag. 57---68.
Parancsolva volté, hogy az Apostolok
ruhájokat a' Szamárra tericsék? p. 100
Vagy, hogy ágakat vigyen Urunk c-
leiben a' Kőtség? *ibid.*
*Pharisaus*ok kicsodák? pag. 103.
A' Pápistáknak Ezered része sem tanít
ugy az Elég-tételről, mint a' *Jesuiták*.
pag. 162---166.
Szent Pál, Korbácsolta-e meg magát?
pag. 189--191. Hogy hogy hordoz-
ta a' Jesus öldöklését testében, s' mi-
képpen töltötte-bé az ű szenvedése
maradékját? pag. 196---198.
A' Patereket sok Pápisták nem becsülik.
pag. 71. 72.

R.

- A' Régiségből jo-e meg-probálni az *Ee-*
clesia igazságát? pag. 21.

S.

- Sok Pápistáknál nincsen Tudománybéli
Eggyeség. pag. 15---17.
Sok Pápisták nem egygyeznek az Atyák-
kal, s' *Concilium*okkal. pag. 78--82.
Szakállát, Lelki-Tanitonak el-nyiretni,
jo-e? pag. 145.

T.

Az igaz

MUTATO TABLA.

Az igaz Tudománybéli *Successio*, az igaz
Successio. pag. 21. Mely, Sok Pápák-
nál nem volt. pag. 23.

A' Tanítók hivatalokban, mi csoda nem
javallando? pag. 85.

Tapperus, tudatlanságból citáltatotté
csonkán a' *Calvinista* embertül? pag.
290--295.

V.

A' *Vulgátát*, sok Pápisták kárhoztatták.
pag. 192--196.

Vétkecsnek isméri magát a' *Vulgata*. pag.
223.

Síralmas szarándoki járásból, csak nem
régén haza érkezett

MALACHDOCTORNAK;

Néhaj napkor el-hagyott, s' kicsinyfégében vé-
le egygyűt iskoláztatott, MELACH tudos

Baráttával való

PAJ-TAR SI
SZO-BESZEDE.

Melyben, feje hajtogatásával lápit azon;
hogy az üttöle ő időben el-botsuzott, fényes hirt vi-
felő szives *Jonathánnya*; csekély elmét kezdet vi-
selni; egy *Calvinistának*, a' NAGY-PEN-
TEK Iostorozás felől való CASTI-
GALASABAN.

Nyomtatott 1659-ben.

Egyedül tekertem a' fájtót, s' a' népek
közül senki nem vólt én velem.
Esa. 63. 3.

A Jésus Christusnak vére, tisztít meg
minket minden bűneinkből.
1. Ján. 1. 7.

GYÖZEDELMES AZ IGASSAGI
3. Efd. 3. 12.

MALACH.

Lig köszönhetém, vi-
rágzó gyülekezeted,
szerelmes régi paj-tár-
som *Melach!* mindgyárt
akada kezemben, egy
név nélkül ki-adot nem
tudom mitsoda *Calvi-*
nista embernek, a' *Nagy-pénteki discipli-*
na ellenzése felől, re tőled egy árkus Pa-
pyrosra ki-tőtt **CASTIGALASA**;
mellyet midőn fontolva olvasnék; juta e-
szembé, a' néha napján iffiab korunkban,
közöttünk szokásban ment vetélkedés; a'
mikor, hol te voltál *Calvinista* s' rontot-
tad az én vallásomat; hol én oltalmaztam
azoknak párttyokat; s' úgy gyakorlottuk
egymást. Alig hihetém hogy e' munka a'
te tudós, a' dolgot jo-eleve el-látor, s' vi-
lágos elmédűl származot légyen; mert te
régea nem illy tsekélyen oltalmazod vala
a' mi igaz *Ecclesiának* tiszta finum i-
gyét. Ne nehezteid; (ha tetzik) had ál-
lyak én kevesse a' *Calvinisták* seregében;
lássuk mint oltalmazod a' *disciplinát*. Ha
valahol paj-társi beszélgetés esnék, azt
tulajdonits az elmehéli gyakorlásnak. Az
írásodban való *dolgot* akarom nyomozni.

MELACH.

[DISCIPLINA, az az]

MAL. Ha én *Calvinista* volnék, így
szaggatnám e' szót el egy mástul.

A a

D. az

4 KET CATHOL. KÖZÖT

c. Cum D. Az az: (e) *Decretale* így szól: *Nim*
Creatural. csen a' teremtet állatban olyan, mellyel e-
3. tit. 41. de leger tegyen teremtojenek.

celebrat. I. az az: (f) *Jus Canonicum* azt tani-
Missar. tyá, citálván Szent Ambrus szavait: Szent
f. Cap. 1. Peternek olvasom sírását, de nem látom bű-
dist. 1. de neerr való eleg tetelet.

pœnit. S. az az: (g) *Salmero* így oktat: *Kik*
Ambr. libr. *Christus*ei; azok minden bűnökrol s bűntet-
10. in Luc. téskeöl meg-szabadultanak.

2. Salmer C. az az: (h) *Christostomus* ezt kiáltja:
in Rom 8. 1. Nem azért vetekünk mi Istenül disciplinát;
b. Homil. hogy bűneinkert eleget teheszünk.

29 ad Hebr. I. az az: (i) *Isidorus* így beszél: A'
i. Isid. Pe- veteknek meg-feddése, mellyet Isten a' mi
lusiota libr. magunk meg-jobbitásáért cselekeszik, nem
1. Epist. 344. bűntetes, hanem minket intes.

k. Platina P. az az: (k) *Platina*, a' bűnért való
in vita Vita- elég tételt a' jnak mondgya, ezt irván:
liani. Első *Vitalianus* P. idejében, (ki szeket üle
655. eszt) *Vin* ez eredet.

i. Land- L. az az: (l) *Landspurgius* ezt adta ki:
sperg. in *Mikor te pœnitentiat tartasz, ne gondold*
Enchirid. azt, mint ha a' te bűneidert tennel eleger,
m. Apud mert az akkori te cselekedeted mitsoda, a'
Tannerum re sok bűneidnek halmához kepest? Kiseb-
tom. 4. nek ismerd azért cselekedetidet, hogy sem
Thes. 1. mint azok eleget tegyenek bűneidert.

Schol. Disp. I. az az: (m) *Joannes Medina* ezt hoz-
6. quæst. 8. za-bé: Ha a' bűnért meg-gyónó, nem a-
dub. 1. num. kar-is eleget tenni bűneert; meg-is tarto-
12. zik a' Pap azt meg-öldözni.

n. Volum. N. az az: (n) *Nauclerus* írja; hogy ré-
2. gener. 45. gen, meg tiltatot közönséges helyen, a' bű-
nert való eleg-tétel.

• In 18. A. az az: (o) *Adamus Conzen* ezzel
rekefz-

VALO ŰSTÖK VONAS.

rekeszti. bé: Nem mindenkor kővénnek Luc. 9. 18.
az idő sz. erént való bűntetésert, eleg-tétel.

E' betökből álló *Disciplina* szeretik a'
Calvinisták, sajnállyák a' *Papisták*; én-is
azt mondom azért: *Disciplina*, az az:

ME L. [Egy *Calvinistának* maga sze-
retetinek tömlőjéről származot, e' *Disci-*
plina ellen való tracta]

MA L. A' *Calvinistái* nevezetben nem
igen gyönyörködnek a' *Calvinisták*. Nem
mondgyák űk azt *Calvinus* felől; a' mit mi

tanitunk *Loyola* Nagy Atyánkrul, (p) ki-
nek az ő elméjert az Isteni Világosságtul,

nem különbözönék állatryuk ők pedig így
beszélgetnek: (q) Nem azért tartgyák ők

az ő Doktoroknak írásit igazaknak, mere toria Com-
ők írták, hanem hogy, a' Szents Lelek köny-
véből adták-ki. A' (r) *Jesus Christus* ő ná-
lok, az ő hiteknek vezére; nem *Calvinus*; gnat. Loyo-
maga ő felőle még a' miénk-is azt mond-

gyák: hogy (s) csudalhoz áfra méltó eles
elmével birt, s' valóban dicseretre méltó
férft volt; ha annyi vetek nem volt volna

benne, noha ez utolsó czitkelyke, miénk; r Sid. 12. 2.
mellyet mivel *Calvinus* ellensége mond ő s Florimun-

felőle; talám hitelt sem adnak neki a' *Cal-*
vinisták. Ezt-is írásban hadták: (t) *Cal-*
vinus, a' *Catholicusok* Vallásának meg-
v. h. aref. I.
ez áfolásán kővül; oly édesfészes s' szorgal-

7. c. 10. Pa-
matos magyarázoja az írásnak, hogy ha
nigarola,
az arany pohárban mérget nem kőszönne-

left. 2.
el, (ezt-is az ő ellensége mondgya) még s Stapleto-
a' *Catholicusok*-is édesden olvasomnak írá-

nus praefat
sit. Miért írod magát szeretőnek azt a' ad Antido-
Calvinistái talám azért, hogy magát né ta Evange-
sanyargattya? Ha ugyan jozanon kell lica s Apost-

p Caspar
Sanctius Je-
fuita, in E-

pist. dedica-

ment. in E-

Epist. 19. ad

Hier.

dus Raimū-

7. c. 10. Pa-

nus praefat

Antido-
Evange-
Apost-

KET CATHOL. KÖZÖT

hozzá szollani; nagyobb törődes vagyon
bennük hogy sem mi bennünk, mert mi

• Roffensis azt taníttuk: (u) *Hogy ha kicsiny bánas*
Episc. art. 5. *Vagyon-is a' penitentiát tartóban, de meg-*
Maldon in *is vetke meg-botsáttatik.* Bezzeg ők it kü-
Summ. qu. *lomben vallanak, ne nehezteld hallani:*
16. art. 1. (x) *Az Isteni kegyelem nem szál az em-*
Acosta 1. 5. *berben, hanem a' Léleknek IGEN NAGY*
de salut In- *hartzával.* (y) *Erős törődes Vagyon ő ná-*
dorum c. 11. *lok az örök életre, s' csak azok nyelik meg*
• Roffens. *az Isten irgalmaságát, kik lelkek ismeri-*
Ep. art. 12. *ében MEG-SEBESEDNEK.* Mál-
Bellar. 1. 2. *tán-is, akar hova tekincs; mert: (z) szag-*
de penit. *garni kel a' szívet; (a) bánkodni; s' fokáz-*
cap. 19. *kodni, mint a' gyermek szülő. Efféle tse-*
Joel. 2. 13. *lekedi ösztán azt, hogy ilyen tömlőt (szc-*
Mich. 4. 10 *rezzen: (b) Imé az en szívem meg-sza-*
Job. 32. 19. *kad, mint az újborral töltöt TÖMLŐ,*
39. *kinoc szája ninesen nyitva. Kimondom a-*
zers, s' meg-nyitván az en ajakimat meg-
felelek.

MEL. [*Teste kecsgeretésére, posha-*
mérges tejet szopot, ez a' Calvinista.]

MAL. De *hogy kecsgeretik testeket.*
• Csel. 24. 14 *Látom inkább azt, hogy a' mely ű (c) u-*
• Matt. 16. *rok szerzetnek mondatik; a' szerent szol-*
17. *gálnak Istennek. Ha a' (d) testül s' Gerül*
kérdénének tanátsot; nem szenyednének
vallásokért ennyi mocskos gyalázatot; de
• Sid. 11. 36. *szemmel látot dolog; hogy fok (e) csufó-*
lásokat s' néha tömlőrzőzésekét is csufol-
1. Cor. 4. *nek (f) világnak s' Angyaloknak merő csu-*
10. *dálva löttének. Lám a' Törökök közöttis*
Septemca- *sokaktul meg zaboláztatik a' test; (g)*
trens c. 14. *nem kevesen járnak telben mezítelen te-*
Tó. 3. Hist. *stel; meg szaggatják azt; sok ideig sem-*
Szacsa. *mit*

VALO ISTÖK VONAS. 7

mit sem esznek; de mivel hogy (h) a' 61. Tim. 4
testnek g yakorlása kevesre hasznos, val- 8.
lyon s' annak micsoda lelki izit érzik?
Hát, ugyan poshat mérges re'j vagyoné a'
Calvinista vallásban? Honnan tudod?
Azt kellene néked ugyan-is végére hajta-
nod. Emlitek ilyen mérges tejet: (i) O; i Synodus
a' mi mostani időnkben, sárú setérség gel be- Remensis
borítottat tudomány! Vagyon elmémben circa An. D.
ilyen-is: (k) A' konkoly, az Vrnak Bent 991. c. 28.
gyülekezett, mine Galami bűdös kelevény
meg vesztegette. Eztis méltó elől hozni: k Lambert.
(l) Jaj el-vesztettek ez emberek a' meny- Schaffna-
országnak kulesát, mely által be-kellene burgenfis,
menni az egben! Volt néha oly vallás, Monachus
melyben (m) az embernek lelke, közel Hirsfelden-
tudományabeli halálához. Találtatot il- sis circa An.
lyen mondás-is: (n) Az igaz Evangeli- 1 c 7 8. in
um helyet, új találmány Vagyon; s' igen Chronic.
meg-vesztegettet az Isten beszéde. Még l Brigitta
ama' sem felejtetet el: (o) Bezzeg undok circa Anno.
kelevény fogta mostan el az Ecclesia restet! 1 3 7 0. libr.
Ha efféle dolog vagyon a' Calvinista val- 4. revelat. c.
lásban, méltán mocskos kontösben öltöz- 132.
hetik. De hald meg, még ellenséginekis, m Baptista
felőle töt itileteket! (p) Az Evangeli- Mantuanus
cusok, igaz tagjai az Ecclesiának, noha circa Anno.
sokban a' Romai Ecclesiától különböznek. 1 5. 0 0. in 4.
Más-is ilyenképpen beízel: --- (q) Nem Pastor.
tagadhattyuk, hogy a' Reformatusok rudo- n Henricus
mánya igaz nem volna. Ugy tetzik ezek Cornelius
A 4 nem Agrippa 1.
de vanit sci-

ent. c. 97. pag. 485. o Bernhardus Serm. 35. in Cant.
p Georg. Cassander de officio pii viri pag. 20. q Petrus
Suavis in Histor. Concil. Trident. libr. 1. pag. 62.

KET CATHOL. KÖZÖT

1. Kir. 4. 10 nem mondgyák azt: (r) *Méreg vag yon a' fazékban!* Azéit tetzik neked *posharmeges tejnek*, mert meg nem izelitetted. *Dulcia non novit, qui non gustavit amara.* A' tormában eset féreg, csak a' maga házát szereti; Ugy hogy: *Quisquis amaranam, ranam putat esse Dianam.*

MEL. [*Az Evangelium szerint, mi magunkat keresztyenül sanyargattuk.*]

MAL. Nem látok olyat az Evangeliumban, hanem ha más a' te Evangeliumod, melynek vételeitől meg tiltot az (s) *Apostolus*. Azt írják a' tiéd, hogy (t) *hallatlan volt az előt a' penitencia tartásnak affele módja*; ha az Evangeliumban van, nem volt *hallatlan* (u) *A' Görög Ecclesiáknál sem volt tudásban*; maga azok is nem egyfőz kétfőz forgatták az Evangeliumot.

MAL. [*Az egy yűeket meletatlanul irtoztató Parvarkodás ez.*]

MAL. [*Jó Pásztornak tartom azt, ki mikor veszi észébe, nyájára következendő mételet, (x) gyenge bárányok életén hordozza s' a' maszlagról oltalmazza.* (y) *Béres az, nem pásztor, ki szemlátomást juhait, prädás, torokban ejti.* Mellyik job az egyűeknek, (z) *a' szelnek erele, vagy az Evangelium abraha?* Nem tartom azt is *parvarkodonak*, ki vallásának sokszori megsebesítéséért, az 1303. Can. tet háborgatokkal szemben szál, előtte viselven ezt: (a) *Legyetek mindenkor készek meg felelni, nagy alázatossággal és becsülettel azoknak, kik számot akarnak tenni, a' si bennetek való romenségről.*

Sokszor

VALO ŐSTÖK VONAS.

Sokszor a' mi nyughatatlanságunk oka, hogy a' *Calvinisták* győző írásokat vesztünk. Alig ha nem attul indittatott a' *disciplinát* nem javallásnak írójais.

MEL. [*Méltó CASTIGALAS ez.*]

MAL. Nem *Castigalas* ez, hanem *maficálás*; itillye meg a' szent írást gyakorlót s' *Catholicus* doctorokat forgatot keresztyen elme! Nagy véték ez mi bennünk (meg bocsás) jó Barátom! hogy ha valami beszélgetést inditunk a' *Calvinistákkal*; mindgyárt a' (b) *Lamech* kedékeny köntöséből oltózunk, s' mindenkor győzőknek kiáltjuk magunkat. Azonban, (c) *nyertessék a' kis David, a' parit-tyával s' kékkel*, hogy nem bajnaktárfa, az ő fegyverével.

MEL. [(d) *Lesznek az emberek magok szeretők; karomlok; parvarkodók; gyönyörűségnek szeretői; az Istenes elcsine mutatók, de annak erejének megtagadói.* Ezeket el-távoztassad!]

MAL. Vert vízfén veretlent rokon! Fejünkre vakarunk ez helybül; bár ne is emlited vala! Hald meg mit mondanak a' miéink! (f) *Csak nyögünk s' sírunk, hogy az Ecclesia tetérül fogva talpig így megsebesztetett, úgy hogy; kiknek kelle-ne a' főbenyiséget tiltani, magok azok.* Közönséges *Conclusomot* csinál egy valaki, s' így szól: (g) *Az egy eretnekségen kívül, nem hiszem hogy legyen oly véték, melyben mi rész nem vettünk legyen.* Ha csak színerül panaszkodol az Istenes

A s

letnek;

Esperanza in 1. Tim. p. 374

6 Ter. 4. 3.

1. Sam. 17.

50.

1. Tim. 3.

1. &c.

f Ruardus

Tapperus

in Oration.

theol. fol.

199.

g Stapleton

in Re-

lection con-

trov. 1. 4. 5.

art. 3. p. 158.

h Claudius

letnek; tud meg eztis: (h) *Jaj e' nemzetsegnek! mert ebben a gonosz, hypocritaság el hatalmazott, mint a' bűdös terjedő kelevény.* Hagydnyörűséget forgar, így értes. (i) *Iajki ruadulog, hogy az emberek szeretik a' risztátalan életet.* Hogy dicsekedhetel hát az elől hozot hellyel? Vagyon egy kis ravaszság nálad, mert elhadtad azt (k) *Szidalalmazók s' ollyakiss kik emberek cselédi közébe szülik magokat; s' a' sokféle kívánságokkal felindítator Afzonyi állatokat megcsallják, azokat meg környekezzen.* Nyilván e' volt oka; (ugy hallottā) hogy disciplinát mozgat e' Calvinistais, mert buzájábavetettük volt sarlonkat. Mégollyak-is ki csiráztak 1. 1. Tim. 4. *ám az (l) első időben, kik meg-sírtottak az házasságot, s' afféle éledeleknek megátolet, mellyeket Isten teremter. Kik ezt módgyák: (m) Ne lakhatik az egyűst Istenmel tellyes földel, ki meg-házassódik a' Afzonyi állattal. (n) A' kinec felesége Vagyon, nem Istennek, hanem e' világnac szolgál. (o) Az házassági szokásban, senkinek nem adatik a' Sz. Lélek (p) Menten el-megyen a' jó Lélek az házasságtól, mihelt ágyas házokba bemennek s' hozzájuk járul a' gonosz lelek. Az Isten adta étel feiől is így szollottanak: (q) Bőjben a' hus ételtől, meg kell embernek magát fogni. Tolosanus penig ugyan meg-égetteté, az hus meg-ételt. Im látod, a' bárány ifizik a' folyo vizen a' farkason alol, még is ő zavarja meg a' vizet! [Teneked jó Uram! Istennek Szent ma-laszeyat kívánom!] Deo gratias! De hogy kívánod! Hát*

i Idem. in Com. Tit. 1. pag. 67. Gravamina Principum & Statuum Imperii art. 75. & 91. Cornelius Agrippa de vanit. sci. ent. cap. 64. k 2. Tim. 3. 2. 6. 1. 1. Tim. 4. 1. 3. m c. Hospitium 17. dist. 32. n c. Ex parte tua 9. l. & tit iisdem o c. Quicquid caus. 32. q. 2. p In Revelationibus Brigittæ l. 1. c. 26. q Bellar. l. 2. de bonis opperibus. in part. c. 5. q Slejdanus Anno 1638.

miért mondod ezt, hogy (r) az eretneke- r Azorius. l. kert s' hisztál szakattakera nem kelimád- 9. Instit. c. közni? De ez mullyék. 31. 6. Sexto

MEL. [Egy u] Evangeliumi tejen Sop- quæritur. ratot embernek, magátul költöt beszélgeté- Bellar. libr. se, akada tegnap elől kezemben.] 2. de missa

M A L. Uj? más az. Nints nekünk Car- cap. 6. holicusoknak nagyobb Argumentumunk az Cornelius a' eretnekek ellen; mint hogy, az ő E'vange. Lapide in- liumok Uj. De ezt senki ne csudállyá; mert h. l. (t) Christusnak-is az Apostollal ez mond- t Marc. 1. 27 gyák vala: (t) Micsoda u] tudomány ez t Csel. 17. 19 (u) A' Nazarenusi nevezet-is a' Sidoknál u Arias oly u] Vala, hogy ugyan, a' magát ugy ne- Mótanus in vezeter, eretnekek hívatik Vala. Te e. Matt. 26. iötted a' régiség vagyon, mely felől így érts: (u) Hallottam sokaktul ilyen mon- u Ignatius. dást; ha az Evangeliumot a' régiségben né Epistol. ad találok, nem hiszek neki. De ezeknek az Philadelph. mondom, hogy ennekem régiség helyet Va- x Augustin. gyon az Ur Jesus Christus; a' kinek nem en- Nov. & Vet. gedni, nyilván Való vesbedelem. Azt mond- Test. q. 114. gya másis: (x) A' Pogányok a' régiség ne- Ezech. 20. vezeti alát, igazságot oltalmaznak; mint ha a' régiségről függene az igazság (y) y Ezech. 20. Nem kel a' mi Atyáknak parantsolati- 18. ban járnunk a' gonoszban. Szép mondása z Durandus amaz egy miénknek. (z) Nem kel meg- in Speculo pirulni azért a' régiségnek, ha ő nálánál part. 1. Sum- jobbat találki az Ujság. Ez-is: (a) Kel mar. 1. Valamis tulajdonitani a' régiségnek, de Num. 33. nem a' sok esztendőerr, mert az bolondság a' Alphonf. Solna, holot ekképpen a' Vétkeket is kellene a' Caltro l. 1. ja ballanunk, mellyek régiek; hanem az advers. hær. igaz tudomány szerzi a' jó régiséget. Ezt cap. 7. sem hagyome-l; (b) A' mely régiség a' b Andreas szent Fricius libra.

4. de Eccl. *szent irással ellenkezik, Verkes az, s' nem*
 cap. 7. *kel annak semmi méltóságos tulajdonosi.*
 c Cladius Hozzá adom ezt-is: (c) Nem kel azokat
 Espensæus halgatni, kik mindenkor csak a' regiséghöz
 libr. 2. de a- *támaszkodnak; mert nem mindenkor job, a'*
 dorat. c. 8. *mi régib. A' magunk emberinek irásibul,*
meg-probálom én azt, hogy sok dolog a'
mi vallásunkban új, s' a' Calvinistáké ré-
 d Sigebert. *gi. Vigyázz reá: (d) Mikor Hildebran-*
 in Chronic. *us, Henricus Császárral ellen, a' székből le-*
 ad Anno. *vetetéseinek méltóságát praetendálná; azt ő*
 1088. *benne UJSAGNAK mondák. Hald-meg ezt-*
 e Antoninus is: (e) *Az Eugenius P. Oratori, minde-*
 part. 3. tit. *nhát tudományt hirdetnek Vala. Ugyanis,*
 22. cap. 16. (f) *az Ur Vacsorájának két szin alatt Ga-*
 f Cassander *lo osztatása több ideig tart a fen ezer esz-*
 de Conf. *tendőnél Christus székletése után, az után*
 art. 22. *váltak meg. Ujság ez! (g) A' kenyérnek*
 g Bellar. lib. *s' bornak, Christus testévé vére véé váltak a-*
 de Euch. 1.3 *jának állatása, ezer két száz tizenöt esz-*
 cap. 23. *tendőben hozták be derekassan. Ujság ez!*
Vallyon s' kicsoda emlékezet, első s' má-
sodik meg-igazulásról, egész ezer öt száz
elztendeig? Ujság ez! A' Tridentumi Sy-
nat előtt, ki vallott hét Sacramentumot, s'
hol tiltatot-meg az hitnek ez életbeli bi-
zonyossága? Ujság ez! A' Jeronymus de-
ákra fordított Bibliája, hol volt az Eccle-
siában ezer elztendeig? nem régen mon-
 h Concil. *datek felőle; hogy (h) az a' szent s' hi-*
 Trid. Sess. 4 *teles Biblia; mellyet senkinek nem kel meg-*
 Decret. 1.2. *vetni. Ujság ez! Lássuk a' Calvinista Uj-*
 i Bellar. lib. *ságot! Így szól némellyikünk: (i) Az ő*
 4 de Verbo *monde yáka' Reformatusok, hogy az Isten*
 Dei. c. 3. *Ecclesiájában, semmit sem kel tanítani, ha-*
nem csak az Istennek szíva igéjét. Nohát
regi e

regi e' Vallás, mert a' Szent irás régi! Is-
 met. (k) *ék, az ő Ecclesiájoknak tisztá- k Bellar. lib.*
ságát, az első öt száz s' hat száz eszten-
 4. de Eccl. *dőkre, fel-viszik. Jól vagyon! Mi fogjuk cap. 5.*
a' Calvinistákra az Ujságot, de mi reánk a'
 (l) *magunk emberi. Bár így szollyanak a- l Sorbonisták*
zért a' Calvinisták: (m) Minket ujironak pag. 318.
neveznek, s' minden gyalázattal illetnek; 687. Vindicta
mellyel mi semmit nem gondolunk, mert ak-
 Censur. *kor szereznek nekünk a' mi ellenségeink e- m Basilus c.*
 ger. *Nem minden ujságos kel meg-vetni; 6. libr. de*
 mert Urunk-is (n) *új parancsolatot ad; Spir. Sanct.*
 (o) *Uj az ő Testamentuma, mellyeket ki ad Amphi-*
vetne meg? Azt az ujságot nem kel azért lochium.
javallani, mely nincsen véve az Apostolok- n Ján. 13. 34.
tul; máskeppen: (p) Az az igaz, a' mely o Matth. 26.
elsőben volt, a' volt elsőben, a' mely az a- 28.
postoloktól vétezt. Hát ugyan tegnapelőt p Tertull.
 akadot e' *Dialogus Kezében? Igazán adv. Marc.*
 mondád, *mert tegnapnak joval-is előtte. libr. 4. c. 5.*
 De ezt néked meg-bocsátom, *mert tudó*
a' mi szokásunkat, kik (q) máskeppen sok- q Toletus l.
tuk ki-mondani a' dolgot, hogy sem mint sá- 4. Instruct.
ánkben vagy on el-repve. Bár mulattál sacerd. cap.
volna egy keveset véle, talám erősebb Ar- 21. num. 4.
gumentumokat gördithettél volna a' Cal- Sotus libr.
vinista eleiben. 5. q. 6. art. 2.

MEL. [El-titkoltad nevedet; talám Maldonatus
 azért, hogy ha ki terjedt híredhez illendőt ad cap. 2.
 nem találta volna irogatni, nagyobb re- Joan. 7. 19.
 gert emelt volna tudományod gyalázására;
 vagy talám nincsen neved s' azt kere-
 sed ez irással.

MAL. Mit árt? Hiszem tudod hogy
 Calvinistával vagyon dolgoz; csak cortex
 ez, né vortex. Nem egy s' nem két könyv-
 ben va-

bén vagy *Anonymia*, mellyért nem szokták az eszefek megvetni a' munkát, mert nézik a' dolgot; lám te is ki hattad a' tiédet a' *Castigálásból*. Mind az által *Anagrammatismusból* meg találod annak a' *Calvinistának* nevére, csak bocsásd gondolkodónak elmédet. Nem hiszem hogy

• Ján. 8. 50. (r) *dicsőségét keressé*; mert az affélet vadászó, tüzégerben köti, mind nevet magad,

• Matt. 6. 10. hogy (s) *látrassék az emberektől*, mellyet ő el titkolt. Nem gondolom aztis, hogy tudománya gyalázattya feltette volna, neve ki nem nyilatkoztatásával;

• Csel. 6. 10. mert igazság vagyon írásában, s' (t) *ki alhat ellene*? Ha ki nem támadot volna Istene igye mellett, amaz eset volna rajta;

• Ezech. 34. (u) *Az erőtlent nem erősítettétek, az el esettet viszsz a nem hoztátok, s' az el vesztet meg nem kerestétek. Elek én Isten!* ha meg nem keresem ezt, hogy az en nyájam ragadományára hagyat minden mezei vadnak. Elég azért néki az, ha (x)

• Luk. 10. 20. *neve az egben fel vagyon írva, ha a földön halgat-is.*

MEL. [En, csak TE Vramnak nevezlek.]

MAL. Magánakis a' Felséges Isten-

• Ter. 31. 12 nek ez néha neve: (y) *Te!* olykor: (z)

• Csel. 1. 21 *Te Vram!* hát mi (a) *fergek*, s' (b) *a'*

• Job. 25. 6. *semmivel semmibbek*, sajnálnóké, azt fel-

• Esa. 40. 17. venni. Mind az által meg tudgyad: *Honorandus est honor!*

MEL. [Ki vagy? honnan jöttel?]

MAL. Talám meg ijedtél? mert a' batortalan szokta ezt kérdeni a' setétben: *Ki vagy?* Mindazáltal, ha a' mérték Jo-

su

szé szive vagyon nálad, s' azt kérde: (c) c *Jos. 3. 13.*

Miköz zülünk való vagy? Azt felelem: 14.

Nem. Hát? *Az Vrseregéből való* (d) d *Csel. 11.*

refsztyén. Ezt tudakozod: *Honnan jöttel?* 26.

(e) *Tudom én honnan jöttel s' hová me-* e *Ján. 8. 14.*

gyek. Meg se gondold hogy ezt mond-

gyam: (f) *Az egész földet bekerülve el f* Job. 1. 7.

jartam, s' onnét jövök.

MEL. [Királi ötérel hatalmas erre,

a' miben magadat adatod?]

MAL. (g) *Enis kérdelek tégedet egy do-* g *Matth. 21.*

logra, melyre ha meg felel; enis meg mon- 24.

dom, honnan jöttel az hatalmat. Azt

kérdem: *Vagyoné ti közöttetek tuda-*

mánybeli eggyesség vagy nincs? Ha vagy;

nem helyesek hát ezek: (h) *Tobias,*

Judith, Bölcsesség, Macchabausok könyvei a'

Canonban vadnak. Ellenben: (i) *Az igaz*

Ecclesia, ezeket a' Canonból ki rekerestet-

te. Ímét: (k) *Esdrasnak két utolsó köny-*

vét bekel venni. Ellenben: (l) *Apocry-*

phusok, Esdrasnak harmadik s' neg yedik

könyvei. Ide való ezis: (m) *Baruch nem*

Canonicus könyv. Ellenben: (n) *Igenis*

Canonicus könyv a' Baruché. Illyentis lát-

tunk: (o) *Egyenlő becsületék a' tradi-*

ciók, a' meg-irt könyvekkel. Ellenben: (p)

Nincsen semmi oly dolog, mely az Evange-

liummal egyben hasonlították. E' sem ma-

rad el: (q) *Nagy job hatalma vagy a'*

Conciliumnak, hogy sem a' Nagy papnak.

Ellen-

• Joan. Driedo libr. 1. Catalog. script. cap. 4. ad dif-

ficult. 11. • Bellar libr. 1. de Verbo Dei cap. 8. • Con-

cil. Trid. Sess. 4. c. 1. p Vergerius Epist. ad Reg. Po-

don. fol. 119. q Occanus libr. 6. part. 1.

h Concil.

Trident.

Sess. 4.

i Pererius

præfat. in

l. 16. Com-

ment in Da-

niel. p. 742.

Antoninus

Archiepisc.

part. 3. tit.

18. cap. 5.

k Gene-

brardus in

Chronol.

pag. 90.

l Bellar. lib.

1. de Verbo

Dei c. 20.

Canus lib. Ellenben: (r) Fellyeb való a' nagy Pap
S. Locor. c. 5 a' Conciliumnál. Vagyon illyenis: (s) A'
Bellar. lib. Christus csak emberi természetű szerént
S. de Christ. közben járo. Ellenben: (t) A' Christus
cap. 3. Isten természetű szerentis, közben járo.
Suarez in Eziskövetkezik: (u) Nem eleve el-látzot
Thom. 1. q. érdemből választor Isten. Ellenben. (x)
1. art. 2. disp. Isten hathatóképpen nemelyleket, jo elein
4. Sect. 5. meg-látott érdemből választor. Ezt se had-
u Bellar. lib. gyuk el: (y) Isten elegeges kegyelmet ad
2. de grat. & nemelyleknek a' megterésre; de az nekik,
Liber. arbit. nem hatható az idvefsegre. Ellenben:
cap. 9. (z) Ellenkezek ezek egy massal; elege-
Becanus ges kegyelmet ad Isten a' megterésre, s'
in Theol. még-is ember meg nem tér. Még illyenis
Schol. part vagyon: (a) Az ujjonnan születet gyer-
1. tract. 1. c. mekben, nem találók olyant, mely bűnnek
14. p. 146. nevezetethetnek. Ellenben: (b) Nem igaz
y Bellar. lib. az, hogy a' kicsiny gyermeknek nem volna
1. de grat. & Verbe. Ez már rendben: (c) Nemely Ver-
liber arbit. lek természetek, szerént, bocsáthatók. El-
cap. 12. & 13. lenben: (d) Nem terzik az nekem, hogy
z Paulus nemely Verkek bocsáthatók legyennek. Nem
Bennius in kicsiny ellenkez és ezis: (e) Hogy nemel-
libr. de effi. lyek megternek, vagy meg nem ternek, az
cac. grat. embernek szabad akarattya annakoka;
Clementi mely által, Veszi az Isten kegyelmet ha a-
VIII. dedi-karja, s' ha nem terzik, megveri. Ellen-
cato cap. 14. ben: (f) Nem azért megyen végben, em-
a Durandus berben az Isten kegyelme, mini ha az em-
in 1. Sent. bernek akarattya egy yit munkálkodnek
dist. 30. q. 2. az zal. Nem marad-el ez-is: (c) Ki lá-
6 Bellar. lib. tot tu-
5. de amif. grat. & statu peccat. cap. 6. c Communi sent.
Biel. 4. sent dist. 16. q. 2. art. 1. e Becanus de auxil.
grat. part. 2. cap. 3. thes. 6. f Bellar. libr. 1. de grat.
cap. 12. & 13. c Comm. Sent.

202 tulajdonittator igazságot? Ellenben:
(d) Sokan a' jámbor s' tudos Catholicusok d Stapleto-
azt állattják; hogy nem lehet egy yeb igaz- nus libr. 7.
ság által megtartatnunk; hanem ha Chri- de Justif. c. 9.
stus igazsága tulajdonittatik nekünk. Tu-
dom én magadis ebben vagy; hogy a' jo
cselekedeteknek nagy érdeme vagyon; de
más azt mondgya ellened; hogy (e) sok e Vega o-
Catholicusok tagadák a' jó cselekedeteknek pusc. de me-
érdemét. Ha tuled kérdeném, te is hér Sa- ritis q. 4.
tramentumot tartanál; de megvallya egy
valaki; hogy (f) nem mind egy yeznek f Gregor. de
abban meg a' mieink. En el hiszem, ná- Valentia l.
ladis (g) nem szakazrya el a' parazna de numer.
élet az házasságot, de mások, (h) elege- Sacr. cap. 3.
dendő okát adgyak a' szakadásnak, ha pa- & 7.
vázna élet találtatik az házafok között. g Concil.
Mind ezek, s' több nem csak száz effele, Trid. Sess.
ugy tetzik derek dolgokban akadályos- 8. sub Pio
kodnak; kiket a' rudománybéli egy yessé- iv. Can. 7.
gnek meg tartásaért, el kel neked igazita- h Erasmus
nod. Ha penig viszfzálkodást találsz kö- in Annot.
zöttök; nem lesz az igaz: hogy ti nálatok 1. Cor. 7.
(i) a' rudománybéli egy yesség teszen igaz. Cajetanus
Ecclesiát. Ha le nem csendesitheted a' pert: c. 19. Matth.
(k) én sem mondom meg neked, misoda i Bellar. lib.
méltosággal cselekezzem ezeket. De tu- 3. de Ecclef.
dom; hogy ezek gyors elméd előtt csak cap. 5.
könyű pozdorják; im valamit jelentek k Matth. 23.
meg a' Calviniának adator hatálmában. 27.
Ha az (l) oroszán vagy medve, Arayád- l. Sam. 17.
rúl reád bizattatot juh seregére el megyen, 34. 35.
hogy azt meg szaggassa, vagy barlangjá-
ban bé hajcsa: valyon s' lelked ismereri
nem viszene téged arra; hogy az alat-
tomban járo ellenségnek ellene ály s' az
B Isten

Isten *fegyverével* a' környül forgolod-
gyál? Igen. is. Ugy hallottam, el szenved-

ték volna a' *Calvinisták*, az ő ellenek irt

M. G. a' ne- minapi TŰKRÖT OCULART; sőt
vezetben; de amiaz írva küldöt veresbeli szennyetis,
Jacobé a' csak másottan ottan né esnék ellenek. De
szó, s' Esaué la hogy(n) mikor űk bekeséget szeretnek,
a' kéz. *mi viadalhoz készülnék.*

2 Solt. 120. MEL. [Szokot rend szerént hivat-
táale?]

MAL. A' mely *Calvinista* felől szol-
lasz, úgy érttettem; csak it nem meszfe,
leg elsőbennis szép virágzo Ecclesiaban
hivattatott Tanitói tisztre; s' a' vala az ő
rend szerént való hivatala. Mi nálunk (o)
a' Papoknak fel szentelese, meglehet a'
kötség hivatala nélkül; de ő nálok az egész
Ecclesia mellett ál afféle. Méltánnis; mert
a' lelki tanítónak, (p) jó bizonságának
kel lenni a' kívül valótul; annál inkább
annak az Ecclesianak melyben szállandó,
meg kel válastani azt. Meg-mondotta

Matt. 7.15 Urunk: Minden (q) meg őrizze magát
az hamis Prophetáktul, kik kívül juhok,
de belől farkasok. Mely intének hogy le-
hetne helye, ha űk a' lelki tanítónak hi-
vásából ki rekednének? Bár emberek hi-
janak lelki tanítótis rend szerént, de u-
gyan Istentul vagyon az Ezechias ama'

mondása szerént: (r) Titeket választot

2. Cron. 29. 11. Isten, hogy álljatok ő előtte, s' szolgálja-
tok neki. ő mondgya: (s) Adok nektek,

Jer. 3. 15. szívem szerént való pástorokat. Az Apo-
stolok, mikor Christus azt mondá nekik:

Ján. 20. 21. (t) A' miképpen az én Atyam engemet
el bocsátot, úgy én is el bocsátlak titeket;
nem-

nem várak azt, hogy másokis úgy hiva-
sanak a' tanítói tisztre mint űk; hanem az
űtűök plantáltatot (u) Ecclesiákban lel- u Csel. 14.

ki tanitokat választának. Így volt néha 13.

napján, a' miéinknekis effelől való tetze- Tit. 1. 5.

sek: (x) Mikor a' Papot eggyik Ecclesia- x Bulla Eu-
búl másköban akarják vinni, meg eggyez- genii 111.

zen benne mind a' több Papság, s' mind a' in Historia

kötség. Másis. (y) A' tanítónak választá- Otton. Fri-
sa a' Papokra s' köségre néz. Harmadi- singensis l. 2.

kis: (z) Se neki Papságra ne szenteltetsek, de gestis Fri-
hanem, ha a' Papok által meg próbáztatik der. cap. 8.

tudománya, s' a' kötség-is felőle jó bizon- y Platina in

ságot tesz en. E penig, ugyan nagy hagyo- vita Hadria-

mány: (a) A' Püspök ne szenteltyen Pa- ni 111.

pot fel, a' köség tetzése nélkül. Mert: (b) z c Nullus

az Ecclesianál vagyon a' menyországnak dist. 24. ex

kulcsa, mint menyasszonynál, Péternel pe-, Concil.

nig nem mint Urnál, hanem Solgánál. Hare Carthagin.

így hivattattál a' tanítóságra halgatóid- 111.

tűi, jó! de hanem, látod nem tethetik. a c. Episco-

MEL. [Az Isten Anyaszentegyhá- pus dist.

zának, igaz felkent Püspöktul szentel- ead. ex Cód

tettele a' Tanítóságra? mert eleitul fog- cil. Cartha-

va olyan szokás volt az Ecclesiaban. 2. gin. IV.

Tim. Akt. 14. 22. ad Tit. 1. 5. c. 5. 22. b Ioannes

MAL. Nem felltyeb való a' Püspök ha- Ferus in c.

salommal a' több Papoknál Isten törvénye 16. Matthá

szerént. Nem vallyák a' Calvinisták ezt:

(c) Valaki azt mondgya, hogy a' Püspökök c Concil.

nem felltyeb valók a' Papoknál, azok legyen. Trid. Sef. 23

A' Sz. írásban a ki (d) lelki tanító, az az (e) c. 4. can. 7.

Episcopus. Né egy Püspököt állat az Apostol d Csel. 20.

Philippi városban, hanem (f) sokakat; ért- 17.

vén azokon a' feles lelki tanitokat. Ugyan- e v. 28.

is, ha az Episcopus annyit tenne mint f Phil. 1. 1.

1. Tim. 3. 2. *Püspök*; tehát mikor azt mondgya az Apostol: (g) *Székség az Episcopusnak egy feleségű ferfinak, s józannak lenni; csak a' Püspöknek adna felséget s' józan eleret.*
 h 1. Tim. 4. 14. *Ugy tertzik, Timotheusnak fejére, nem csak Püspök vezette kezét hanem (h) több tanítókis; és így a' mi Püspökinknekis meg kellene ezt tartani, te pedig oly hízeben vagy; hogy (i) csak egyedül a' Püspök szentelhet, a' több Papok pedig nem, hanem, kereszteselhetnek.* Magadis *Episcopusnak* tartod Sz: *Petert*; de még is ő magát, (k) *Presbyternek* hívja. Sz: (l) *Ianos* is úgy szól maga felől. Még a' miéink között is, sokan mondgyák azt, hogy *egy az Episcopus s' a' lelki tanító.* Erős meg: (m) az Apostol világossan mondgya; hogy ugyan az a' lelki tanító a' ki az *Episcopus*. Másis: (n) *Regé*, ugyan a' *Gála a' lelki tanító, a' ki az Episcopus*. Harmadikis: (o) *Városfőként* rendeli *Presbytereket*, az az, *Episcoposokat*. Világosabban szól ez: (p) *Jól meg kell tudni, hogy az Apostol, a' Presbytereknek nevezeti alatt érti az Episcoposokat is, s' a' Püspöki nevet alatt a' Presbytereket.* Mind ezekből azt hozom ki; hogy a' *Calvinista* Tanítoknak *Presbyteriumul* való fel szenteltetések, *Episcoposok* által való tselekedet, mert lá' hogy mind az Isten könyvében, s' mind a' miéinknél egy a' *Presbyter s' az Episcopus*. Hát eleitül fogva csak Püspök szentelt az *Ecclesiában*? Nem úgy vagy, tanuld meg ezt: (q) *Megengedtetik a' Gárdgyannak, hogy a' maga Klástrambeliekre reájok verhet kezét.* inkább fénlik ez: (r) *Az Apostolok idejében semmi*

semmi különbség nem volt a' Püspök s' Presbyterek között; ANNAK UTANNA rendelének fel szentelő Püspököket. Nem eleitül fogva volt hát e' szokás! Meg-ént: (s) *Szent Pál Presbyteriumul szenteltetett fel, nem egy Püspökül.* Az elől hozott helyek ellened vadnak; mert nem mondgya azt az irás, hogy *egy Püspök* választott *Presbytereket*; hanem így szól: (t) *Mikor Gálafszattak volna; kik között való vala Szent Pális.* De talám Püspök volt *Titus*, hogy (u) *Városfőként Presbytereket rendelt?* Tagadom, hogy szentelő Püspökké, csak ő tétetet legyen; holott akkor a' (x) *Presbyterium* szentel vala; (y) *nem is vala semmi különbség a' Püspök s' Presbyter között.* A' több helyeket nem helyeslen találad fel jedzeni; mert *ibi non est, ut ne keresd*; én sem tartozom reájok felelni.
 MEL. [Másképpen meg nem mutathatód, a' te Püspök által való igaz fel szenteltetésedet; hanem ha, cum successione personalis iuncta fuerit consanguinitas doctrinae; Tertullianus tanítása szerén. (mert Presbyterek voltak azok.)

MAL. Meg mutatám, hogy Püspökököl szenteltetett az a' *Calvinista* fel. (a) *Egyik személynek a' másik helyében való szállása nem teszi successor, hanem az igaz tudománybeli örökös meg egyezés, mely az utolsók az egyben köti az elsőkel.* Soha az Apostolok nem forgattak személyi kövörkezt, mikor tudományokat akartak meg próbálni, hanem: (b) *Semmi nem mondottanak azokon kívül, melyeket Móses s' a' Propheták meg jóvendőltének; mi*
 B3 penig-

s Stapleton.
 in Prompt.
 Cathol. Dó.
 pas. p. 121.
 Act. 13. 2.
 1. Csel. 14.
 23.
 u Tit. 1. 5.
 x Tim. 4.
 14.
 y Stapleton.
 nus Relect.
 Controv. 2.
 q. 3. art. 3.
 p. 193.

a Gallastus.
 in Com-
 ment. libr.
 3. Irenae.
 c. 3.

b Csel. 26.

22.

Niceph.
libr. 2. Hist.
Eccl. c. 4.

peniglé, mindékor csak a' successiornyeszék.
Nézd meg az Arótul és eredetét successiort.
Aron az első; az után: (c) Eleazar,
Phinehas, Eliezer, Bocchi, Ozi, Eli, Achi-
sob, Amelech, Abjathar, Sadok, Achimas,
Azarias, Ioram, Iojadas, Akioram, Pha-
deus, Sudeus, Iculus, Ioatham, Urias, Ne-
ri, Ioas, Silam, Chelcias, Sareas, Iosedec,
Iesus, Ioachim, Eliafeph, Ioachaz, Ioan-
nes, Iudeus, Onias, Simon, Eleazar, Ma-
nasses, Onias, Simon, Onias, Iesus, Onias,
Alcimius, Onias, Indas Macchabaus, Iona-
thas, Simon, Ioannes Hircanus, Aristobu-
lus, Iannaas, Hircanus, Antigonus, Ana-
elus, Aristobulus, Iesus, Simon, Matthias,
Iosephus, Ioazarus, Eleazarus, Iesus, Ana-
mus, Ismaelus, Eleazarus, Simon, Cajphas,
(ez alatt szenved Urunk) Ionathas, Mat-
thias, Elinaus, Iosephus, Iesus, Matthias,
Phinaus. (ez idejében lün romlása az
egész Sídó nemzetségnek) Vallyon ezek-
nek személyi successiojokkal, együtt járté
tudományok tisztasága? Mond meg! ha
ugy; Aronnak tudománya volt hát Caja-
phásmál. Vajki sokszor (d) gonosz, s' a'
nyáinak nem kedvező farkasok jőnek be, a'
szent Páli tudomány után! Tertullianus,
(kinek szállását nem citálád könyvecs-
kéd karéja n) így szol: (e) A' mely suc-
cessioban a' szent irás meg beszégettetik:
ott kélőmböző tudomány vagyon. Haly il-
lyent ellened. (f) Nem a' személyeknek,
hanem a' tudománynak successioját kel ke-
resni. Minden el hídgye: (g) Nincsen
annál a' szent Peter öröksége, kinel az ő
hiti nincsen. (h) Nemis azok a' szentek
sai, kik azoknak helyekben szállanak, ba-

d Csel. 20.

29.

Tertul. 1.
de præscrip.

adv. hæref.

f Epiphan.

hæref. 55.

g Ambros. 1.

1. de pœnit.

c. 6. tom. 1.

p. 156.

b Hieron.

ad Heliod.

Epist. 1.

nem, kik azoknak cselekedeteket mívelik.

Szivedben tarts ezt: (i) A' Cathedra; Chrystost.
nem szentel-fel Papot, hanem, a' Pap te-
szet. Ezt se felejcsd-el: (k) Nem a-
karjuk mi a' mi Ecclesiánkat a' Püspökök-
nek successiojokból meg próbálni, vagy a' c. 23. Matth.

csudáknak gyakoroltokból; mert Urunk
Jesús fel-támadása után, tanítványir a' k August. 1.

Propheták irására igazra. Még a' miénk
közül-is így szollanak: (l) Csak egy sem
jó successio az, melynek igaz tudománya
nincsen. Ugyan rendes successionak tartod
a' miénket? Vajha olvastad volna amazt!

(m) Ha eretnekségben talál a' Fő Pape-
ni, meg szűnik az útja. Mert (n)
meg a' Görög Ecclesiakbannus elszakadot
a' successio, mikor eretnek Püspökök vol-
tak. Igen könnyű volna e' fundamentum-
ból a' Calvinistáknak minket meg rontani;
mert, ki tudja ha így beszélnek? (o)
Zepherinus; (p) Marcellinus; (q) Li-
berius; (r) Felix; (s) Anastasius (t)
XXIII Iános; (u) VIII. Iános; ször-
nyű dolgokat cselekedtenek; oda volt
hát akkor a' successio! Mi tanítottuk: (x)
A' ki törvénytelen jő be a' Fő Papságra,
nem igaz fő Pap az, és így, el romol ot
a' successio. Még ugyan mi kárhoztatjuk;

(y) A-
de unit.
Eccl. c. 16.
l Staplet. i
r lect. princ.
fid. contro.
1. de Eccl. 4.

4. art. 2.
m Tur. libr.
4. part. 2. c.
20. Cajetan.
de auth.
Pap. c. 20.
Bellar. libr.
2. de pontif.
Rom. c. 30.
opin. 5.
n Bellar. 1.
4. de Eccl.
c. 8.
Tertul.
advers. Prax.
p Refer. da-
ma. in Pontif. q Refer. Athanas. in Epist. ad solam vitam
agent. r Hieron. in Catal. in verb. Acacius. s Platin.
in Anastas. z Concil. Constant. u Dominicus Jacobati-
us Cardinalis libr. 9. de Concil. art. 9. num. 6. 7. Ra-
nulpheus in Polychron. libr. 5. c. 32. Cestrensis libr. 5.
c. 3. Antonius tit. 16. part. 2. c. 1. 9. 7. Hermannus
Aedituus libr. 2. part. 2. x c. in homine dist. 23.

2. de Eccl. 4.

4. art. 2.

m Tur. libr.

4. part. 2. c.

20. Cajetan.

de auth.

Pap. c. 20.

Bellar. libr.

2. de pontif.

Rom. c. 30.

opin. 5.

n Bellar. 1.

4. de Eccl.

c. 8.

Tertul.

advers. Prax.

p Refer. da-

g Bernhar- (y) *Agapetushnak*. (Anacletushnak), (z)
 dus Epist. *VIII-dik Bonifaciusnak*; (a) *VI-dik Ger-*
 125. *gelynek*; (b) *XVII-dik Jánosnak*, tör-
 z Platina vénytelen bé-jövéseket az Ecclesiában.
 de vita Mi következik innen? Oda hát mi tőlünk
 a Platina de a *successio*! Így-is beszélnek a' *Calvini-*
 vita ipf. *sták*; hogy hami nálunk vagy az Apo-
 b Platina de *stoli Successio*; miért nem *pradicálnak* a' fű
 vita. Papok? Lám Christus meg-hatta, hogy
 c Matth. 28. (c) *pradicállják* az Apostoli férfiak az E-
 20. *vangeliomot*, Szent Pál-is így szol: (d) *A-*
 d 1. Cor. 1. *Azért küldöt Christus engemet, hogy az*
 o Bellar. lib. *Evangeliumot* hirdessem. De talám, (e)
 3. de Rom. *ha magok nem pradicálnak-is*, végben vi-
 pontif. c. 24. *szik azt mások által*? Ugye? Nem láttad
 f Hieron. in am te még ezt: (f) *Minden Papnak iszisz*
 c. 4. ad Eph. ez, hogy maga tanítson. Ha betege vagy, *mag*
 August. E- *mag legyen orvos*; ha juha vagy, *mag*
 pist. 57. *legeltessé*. Nem elég ama' ki-gondole *Ex-*
ceptio it: *Eleg ha Vicarius által az végben*
viratik; mert ugyan azon *Regula* szerént,
eleg volna úgy, a' *Vicarius által-is enni*;
holot meg-irator: *A' ki nem munkálkodik,*
ne-is egyék. Az a' jó Pásztor, *kinek maga*
 g Episcopus *szavae halgattják a' juhok*. Így szolla e-
 Roffensis *hez más miénk-is*: (g) *Régen a' Szent A-*
 Ant. 32. ad- *tyák minden Vasárnap pradicálnak* *Gala*
 versus Luth. *a' népnek*; de most, nagy *véresek* *vagy* *on a'*
 b Episc. Es- *Papokban*. (h) *Nem tartotta az első Leo*
 pensæus *szabadosnak*, hogy ő csak *halgasson*, s' *ne*
 Comm. in *pradicálljon*. Nem hiában hogy ilyen
 Tit. 1. & in *Regulat* adának-ki: (i) *A' mely Püspök né*
 1. ad Tim. *canis, le-teressék*. (i) *Azért adta Isten a'*
 digress. lib. *nagy Papoknak fejekben a' KET Barbu*
 2. cap. 2. *geget*;
 Idem Espense *ibidem*. Can. Apost. 58. o Lyranus in
 Matth. 13.

Geget; hogy a' *KET Testamentumot*, *jól*
meg-tanullják. Szorgalmatosan el kel a-
 zért távoztatni, hogy ez, bé ne teilyék:
 (k) *A' kisderek kenyerez kérenek*, de nem k *Idé. ibid.*
Gala ki ö nékik azt meg-Bege. Csak háza-
 sodgyékmeg a *personalis successio*, s' veslén
 derekas fogorságot a' *Doctrina Apostoli-*
*ca*val; tudom osztán hogy nem szólnak
 ellene a' *Calvinisták* (l) *Az Apostolok nem l Duarenus*
elegyitettek magok az e' világi dolgokban, a- *libr. 1. de*
 zért (m) *a' ki külföldben cselekeszik, meg-* *sacr. Eccl.*
fosztassék isztutól. (m) *Nem elég, hogy* *minist. c. 4.*
Galaki Canonicé szentelések fel, hanem, *Eccius in*
Canonicé-is elljen. Ezek, mind csak az i- *Post. Homil.*
igazán való fel-szentelésből jövének töb- *2. de festo*
bire-bé. Mellyet re (n) a' *successionak má-* *Stephani.*
sodik ágának állasz lenni. *m Can. A-*
 Innen állattya egy miénk; hogy (o) *sem* *post. 8.*
 Luther Márton, *sem Calvinus János nem* *Ambros. in*
 voltak *igazán fel-szenteltetve*, mert öker *2. Tim. 2.*
 egy *Püspök-is nem méltoztatá arra*. Lá- *o Bernh. in*
 tom hogy e' *fundamentumból* vagy, e' *Conc. Rhe-*
 beszédben forgó *Calvinistának* rántzigá- *menfi.*
 lása. De nem méltán, a' *miéink tetszészé*
szeréntis; csak *hodoltsádmeg az halgatás-*
nak füledet: (p) *Az Ecclesiái hatalom,* *3. de Rom.*
nem csak abban ál, hogy *Galaki az Ur.* *Pontif. c. 24.*
Vacsorájának ki-szolgálatására Papokat *o Possua-*
szenteljen; *hanem mig az léfzen*; *más* *suitæ Thef.*
 RENDEKETIS *adgyon nekik*. Igaz 61.
 ez, mert miénk; nyilván hát a' *meg-em-* *p Franciscus*
litett embereknek, Ecclesiái, hatalom a- *de Victoria.*
dator volt, mert azok bizonyos *SZENT* *Reliq. 1. de*
RENDBEN voltak! De az itt a' *kér-* *potest. Eccl.*
dés: *Szentelheteték ök Papokat*, *ha csak* *Scet. 3. q. 2.*
SZENT RENDBEN voltak? Felel-
 B 5 *lyen*

p Toletus Iyen meg egy miénk: (q) *A ki a' SZENT*
 Jesuit. in In- R E N D nek hatalmát vőtte, attul az el
 struct. Sa- nem veretethetik. Hiszem, ha szabad né-
 cerd. libr. 1. künk, szükség úgy kívánva, még a' kös-
 cap. 3. Va- ség-is a' keresztelest meg-engednünk; né-
 lent Jesuit. kienk arra, nagyobb által uttyok volt, ugy-
 Tom. 4. mint kik már, sz. rendben voltak. (r) *Lám*
 disp. 5. q. 2. Alexandriában, vagy Egyptusban, ha
 punct. 1. Püspök nincsen, papor szentelhet valamely
 7 August. Presbyter; s' ő nékik nem volté szabad
 quast. 101. azt cselekednie, holot ők AMA' RE-
 GIHEZ. (mely volt az Isten könyve)
 tartották magokat? En-is mondhatnám
 azt (s) *Platinával: Eugenius az Apostoli*
 s In vita székőlki. Vereték; de miékel, hogy, válasz-
 Eugen. zás nélkül foglalá ismét az t el, a' kik ő róla
 fel szentelteknek, nem valának igaz Püf-
 pökök. Hálá Istennek, penig a' mi succes-
 sionban-is, volt néha a' fel-szentelésnek
 helytelen volta! Ezzel rekesztém-bé: (t)
 o Stapleton. Semmit sem gondolunk mi a' szemelyi kö-
 libr. 13. de doctin. Verkezéssel, csak a' mi tudományunkat, a'
 princ. cap. 6. Szent irással meg-eggyeztetnek lenni, mu-
 tarhassuk meg.

M E L. [Eggyezé a' te tudományod, a'
 rend szerént következést vőtteknek tani-
 sásokkal? Nem itélem. Mert az Aposto-
 loktól való származást, senki meg a' tiéd
 közül, Calvinus Jánosnál helyeb nem
 vőtte; te sem rugazkodhatol azoknál fel-
 lyeb.]

■ Zach. 1. 8. M A L. Tudom ama' (u) *Myrtus fák*
 közöt álló bent fersin, nékem adgya veres
 lobát, (véres érdemét) s' ennek segítségé-
 vel rugazkodom én meg. Im azért Cal-
 vinustól fogva fel-megyek egész mind
 Chri-

Christusig, s' meg-mutatom, miképpen
 panaszkodtak a' serét időben, a' külső
 itélet szerént miénk, de másképpen E-
 vangelicusok, s' mely igen kívánták a' re-
 formatior. Szalagy, mert meg-rugaszko-
 dom!

1517. Eszt. kezdeték (magad-is úgy
 vallod) a' reformatio derakassan; akkor
 ilyen beszélgetés volt: (x) *Christus Őh.* x Buchol-
 lereje előt 1517. estendővel, jöve Egyptus- cer. in Indi-
 bolki az, Isten nepe; születése után-is, U. ce Chronol.
 runknak 1517. estend. hozzátatának-ki,
 a' lelki seret Egyptumbul az Uj Testamen-
 tumi hídek.

1515. (y) Nagy Verket cselekedék a' y Jacobus
 X-dik Leo, hogy a' bün bocsánatot pénzen Augustus
 hagyá ostogatni. Thuanus

1512. Halljátok Atyámfiai a' Szenei. Parlamenti
 rasnak tanubizonyosság teret; hogy kegye. Parisiensis
 lemből vagyunk, a' mik vagyunk. Honnan Affessor lib.
 vagyon hat mostan ilyen nagy lelki seret- 1. Hist. pag.
 seg? Bizonyára reformatio kívántatnék, 7. edit. Of-
 mely csak közel is vagyon. fenbach.

1511. (z) Jaj Ur Isten, mely igen el- z Joannes
 nyomattatol az igazság; nyilván reforma- Siringus
 tio kívántatnék! Ezt penig akkori, Conci- Theol. D.
 lium irá: (a) Bizonyára majd hajódo. Summ. p. 6.
 rest senved az Isten Anya szentegyháza! a Conciliū
 csudálkozunk-is rajta, hogy a' reformatior Pisanum ad
 tellyeszezzel úgy utállja. Maximili. 1.

1508. (c) Ha a' Szent Bibliát olva- fol. 62.
 som, más religiot találok, hogy nem mint b Andreas
 a' melly ma vagyon. Proles Lip-

1505. sienfis.
 Theol. D. Augustin. Provincialis, referente Hennin-
 go Monacho. in Porta cœli. c Præsul. Misnensis Joann-
 nes, in Annalibus Misnensibus.

a Clemens Clemens Amelinus in statu de pe-
ste. In Concilio Lateranensi sub Julio 2. Simon Begnius Episcopus Modrusiensis sess. 6. f Naclerus in Chron. Paralipom. Urspergens. Euseb. de vita Constant. libr. 1. cap. 22. Stella Clericorum. Anno 1500. b Baptista Mantuanus circa Anno 1500. Ex Nauclero & Baelao Catal. testium & Osiander. centur. 16. p. 15. k Joannes Marius Belga, Ludovici XII. Gallor. Regis Historicus, in libro de Schismat. & Concil. circa An. 1497. l Jacobus wimpfelingus circa Anno 1496. in Gramm. Proëmio. m wernerus Rollwinek Pastor Hoffensis, in fasciculo tempor. circa Anno. 1494.

1505. (d) Nagy égi jelek látzanak, melyek azt jelentik, hogy a' lelki sórtetőségből a' Világosságra fakadnak ki az éberek. 1503. (e) A' religionak a' mi időnkben, csak nyomdoka sem látszik. Vallyon ezé a' Sionnak leánya, a' Christus mátkája, ki így meg-mocskoltató?

1501. (f) A' mely keresztfő formáján szék minap az égen; nyilván jele annak, hogy a' Christus kereszte s' halála, hamar időn igazán fog prédikálni.

1500. (g) O hatalmas Isten! kiknek előjáróknak kellene lenni a' tegyülekezésedben, azok mostan praédálók, s' lelkeket meg-csalók. Ismét (h) Ennekem nem mindenekben tetzik; mellyeket a' mostani Ecclesia, hiteltre méltó dolgoknak tart.

1498. (i) Egy Hieronymus Sadanarola, a' Nagy-Pap tudománya ellen támadta, s' Florentiában, az VI-dik Sándor Pápa parancsolattjából, meg-égettették.

1497. (k) Három dolog szerzett közönséges kárra mostan az Ecclesiának: a' tisztesség kivánás; a' közönséges Gyűléseknek szűk volta, s' a' törvényszerűt való házasításnak némelly rendek között, meg-zárása.

1496. (l) Keveset praédálnak mostan az Istennek tiszta igéjéből, hanem az emberek csalálmánya zengedez széllyel.

1494. (m) O cdes Uram Istenem, mely igen

igen meg-változék a' tiszta aranyacsí-ne, s' micsoda esék a' Szent széken.

1481. (n) A' mi időnkben úgy el-hatn Platina in talmazot a' keresztyén tudománynak nem vita Marcel-rudafa, hogy csak kicsiny religio vagyon; lini, az-is tettes inkáb, mine sem igaz.

1471. (o) Vajha a' Nagy Pap az Ecclesiának reformatiojához kezdene már Carthusia-egyszer! magán kellene elsőben el-kezdeni, s' az ő hozzá tartozókon. Sermon. de

1470. (p) Sok haszontalan pompás Ceremoniák vagynak mostan az emberek között; de elő az idő, melyben azok letetnek, ama' macula nélkül Való Király által. Sanctis, de S. Francisco pag. 332. Laurentius Minia-

1466. (q) Az Istenért kérlek, szentséges Atyánk, reformáld az Ecclesiát! Pontani præce-

1457. (p) Nyilván közönséges Reformatio kívántatnék ez mostani időben. ptor in 3. operis sui lib.

1455. (r) Szinte olyan mostan az Ecclesiának állapattja, mins a' Danielnél Junterbnek való kép, melyben az arany után ezüst, Carthusia- ez után réz vála, azért pedig kőveré vála. Bizonnyel-változot az Evangelium! Antonio

1450. (s) Vajki sokan vadnak e' mostani időben, kik a' Purgatoriumot, fűl-Apparatu ben való gyónást, Miseszolgálatásokat, s' Sacro tom. balostakért való imádtatásokat, nem javallják! 2. lit. I. Vincen-

1440. (t) Fellyeb való a' Nagy-Papnál tius Ferraz Ecclesiæ de Valentia Theol. de. ordin. prædicatorum, in Opusc. suo circa Ann 1355. p Jacobus de Paradiso in libr. de Sept. Statib. Eccl. s' Thomás Patriarcha Barbariensis, in libr. cui titulus Fortalitium fidei, circa Ann. 1450. e Jacobus Cartusensis de Sept. statib. Ecclesiæ in Apoc. descript. circa Ann 1440.

Idem, de erroribus modernorum Christianorum. & Thomas Rhedonensis Gallus Carmelita Concion. teste Anton.

az Ecclesia. (u) O mely sok emberi lelemeny-is vagyon, miközöttünk.

1436. (x) Szörnyű dolgok vadnak egy nagy városban; s' nagy reformatio nélkül-is szükségöködik az Ecclesia.

1435. (y) Mostan az emberek; csak egyedül az Istenhez illendő erőt, a' Sacramentumoknak, s' emberek erdeminek tulajdonitják; mellyet ki javálhat?

1431. (z) A' Waldensék tudománya sokban jó.

Joannes Robitzana (al. Rokezana) Archiepiscopus Pragensis circa Ann. 1435.

1430. (a) A' Nagy-papnak oratori; mindenütt csak új tudományt hirdetnek, s' úter a' Concilium feliben akarják emelni.

Confessio Taboritar. Flacius in Catal. testimonium Ann. 1431.

1429. (b) Az Ecclesiának állapotja tellyeséggel meg vesztegettetet, s' nem Isteni bölcseség vagyon benne; mert (c) mostan, többet hisznek a' Fű papnak, hogy sem mint Christusnak s' az ő Evangeliomának.

Ludovicus Arelatenfis Archiepisc. Cardin. in Concil. Basiliens.

1426. (d) Régeztől fogva már a' mi Ecclesiánk sokképpen meg- vesztegettetet, mostan kiánsatarnék egy szer az hitben s' erkölcsökben való reformálása.

Joannes Gerson. Cancell. Parisiens. in festo Circumc. part. 1. c. 6. c Idem part. 1. de exam. doct. confid. 7. d

1418. (e) A' közönseges gyülekezést fellyeb- való a' Nagy papnál, s' parancsolhat-is neki.

Petrus de Aliaco Archiepisc. Cameracensis, de reform. Eccl. circa An. 1426. c Franciscus Zabarellus is in l. de de Schis. & Conc. f Nicol. de Clemangis, Archidiatonus Eccl. Bajocensis, de corrupto Eccl. statu à c. 5. ad 27.

1417. (f) Oly időre jutottunk, melyben az Isten törvényének, eleiben tessék az emberek, a' magoktól költöt leleményeket. Nagy hofszú Catalogust csinál ez, az akkor

kör meg- vesztegetet tudománynak.

1415. (g) Meg- Gallus a' jó lelki ismeret, g Joannes hog y szükségés a' közönseges reformatio; Gerson, mely ugy lehet meg, ha nem csak maga a' Gallus Can- Fű Pap mond sententiat, hanem a' Fejedelmek-is igazat látok lesznek. cellarius de Apologetic.

1414. Meg- égettettek H U S S; mert el- sub fin. & l. lene szollot vala ama' NAGY-nak. 1. cap. 1. 7.

1413. (h) Minek előtte a' Török el- de imitat. veszne, annak előtte a' mi Ecclesiánknek Christ. & szennye, meg- tisztittatik igaz reforma- concept. v. nit. mundi.

1411. (i) Szabad akaratum szerent h Frater meg yünk- el te töled jó Szent Atya, bár Richardus minket többé ne igazgass. A' bosz. szuság in suis Re- viszen arra, hog y ellened pártos újszunk, velationib. mert a' mi jó tudományunkban nagy erő- i Laurent. szakot törtel. Atya volnál te, nem ellenség; Valla in re- de mivel hog y mostohádá váltál, tegedet mi fut. donat. el-hagyunk. Mert a' gonosz Atyáktul szá- Constant. bad a' fiának el-távozni, ha ű tölös szű- fictit. lettettek-is, te-is minket gonoszul tartasz. Az Isten háza népeknek lelkekenyeret nem adsz. A' Sz. Lelket áruban borsátottad.

1410. (k) Ha Isten ki nem kel az ő Ec- k Franciscus clestájának oltalmazására, bizony egész- Zabarella len vesztegelem lesz en dolga. ICtus circa

1408. (l) Mostan az Istennek igije tel- Anno. 1410. lyeséggel meg vesztegettetet. I Joan. Ger-

1404. (m) Teterül fogva talpig, rudo- son Cancel. mánybéli metellyel, meg- vesztegettetet e' Paris. in mi Ecclesiánk. Jűjjon-el a' Jesus Christus serm. Dom. s' reformállyá! 11. post Pa-

1399. (n) Tiszte Pál a' pad alá ha- fcha.

gyitot- m Speculū aureum in

præfat. n Curie Sacerdos Ann. 1398.

gyitottatok; de eljű az idő, melyben ti lesztok ott, hol ű mostan vagyon.

Matthias 1390. (o) A Christus ellen fel-támadó embernek, ezek az ő cselekedeti: emberektől talált fabulákkal terheli az Ecclesiast, a kepeket s bentei maradványait; melő becsületei fellyeb való tisztellel illeti, a meg-holt szenteket, meg-tartóknak nevezi. Ellenek kell azért effeleknek állani az Isten ígéből. Vajha mostan nem volna ezek!

Brigitta 1. 1380. (p) Ugy szol Christus a Fő Pápa: A te földi udvarod meg-nyuzza az en mennyei házamat; meg-fosztasz te engemet az en juhaimat, s en tőlem sok lekeket el-vonsz. Kérlek reformáld-meg az en Ecclesiám, mellyen en magamnak saját véreimmel kerestem, s hozd az en Anyaszentegyházamat a régi állapotára.

Catharina 1378. (q) Meg-e mi időnkbeli mocskok: Senen. circa An. 1378. Volphius tom. 1. p. 681. szájat, s igen szép reformatio leszen melynek még csak meg-gondolása-is, az en lekeimet örövendeztet az Urban; akkor lesz en országán, hogy a mely menyasszony mostan fekete s rongyos, akkor aranylánczot vet nyakában, mert örülni fog a keresztyenség az Isten ígéből való tanításnak.

Franciscus 1374. (r) Egy Nagy Város nem egyéb, Petrarca in Italicis suis Rhythmis. hanem az igaz hittől elszakadásnak Scholája. Bizony ez-is ama nagy Babylon; melyből parancsolja Isten, hogy ki-mennyen az ű nepe. Bezeg mostan hányattatik a szent Peter hája; most guggolnak a szent Pál prédikálása; egy szóval: Nincsen semmi epse, e keletényes testen. A-zért:

zért: (s) Te Christe! kiűl minden bérda-mok vadnak; halgass-meg a mi HAL-GATASBAN te hozzád nyujtot KÖZÖNSEGES panaszunkat, ha igaz! 1370. (t) A mi lelkeink vezetők; mostan vakok; s igen felő hogy mind a vezetők, s mind a vezetők, örökre való veszedelm-ben ne essenek.

1360. (u) Heraclius Imperatorul fogva, mind-e mi időnkig, Ecclesiist szenved az Ecclesia; s igen somoru est véjere jutot. 1353. (x) Illyen levelet írt egy yszér egy nagy lelki Leviathan: Jól cselekeditek, hogy tudományokkal az en országomat szaporítottátok!

1351. (y) Hálá Istennek, penig el-határoztok a Christus s Apostolok tudományát! 1335. (z) A Szent írásnak nem helyes magyarázatya; valóban be-kötik mostan az egy yág yűeknek semeket az embereket; a mennyei Philosophiát ki-gondolt dolgokkal elegyítik-meg; igaz értelmétől azt, a magok terzésere vonván.

1321. (a) En az-e jo eleve el-láttam az égi jelekből; hogy ama nagy Oriás, rövid nap meg-vontatik az Isten ígéből. 1320. (b) Az Ecclesia meg-kezdette igazítani Sodomát; Ceremoniákkal aranyazta-meg nála nem lévő jo cselekedet; el-meni vala kevéssé a tisztátalan lelek, de misel emberi találmányokkal talál fel-ékesítve az ő házat; megint hered magával tere vészszá.

1321. (c) En az-e jo eleve el-láttam az égi jelekből; hogy ama nagy Oriás, rövid nap meg-vontatik az Isten ígéből.

1320. (b) Az Ecclesia meg-kezdette igazítani Sodomát; Ceremoniákkal aranyazta-meg nála nem lévő jo cselekedet; el-meni vala kevéssé a tisztátalan lelek, de misel emberi találmányokkal talál fel-ékesítve az ő házat; megint hered magával tere vészszá.

C

1308. de Anno reformat. circa Ann. 1321. b Alvarus Pelagius Episcop. Sylvenis de planctu Eccles. lib. 2. art. 2. fol. 104.

Idem Epist. 19. Joannes Tauler. Ecclesiastes Argentinenis in Concio. Epiphan.

Joannes de molinis in Speculo Carmelitar. cap. 6.

Albertus Argentinensis in Chronico. An. 1353.

Nicolaus Orem. vinctens libr. 25. cap. 89. z Ludovicus Bavarus Imperator, apud Goldastum tom. 3. Constit. Imperial. pag. 400.

Dantes Alighierius de Florentia

de Anno reformat. cir-

Ubertinus 1308. (c) Mikeppen regen a' Phariseu-
a Casali sok mondgyak & ala az Isten törvényet ol-
minorita de talmazni, azonban magok meg feszíték
sept. statib. az Isten Fiát, így ma, sok emberek mond-
Ecc. circa gyak magokat Christus helytartónak, de
Anno. 1308. azon erőszakot tesznek.

d Durandus 1300. (d) Kellene már egyszer, az I.
Episcop. de Isten igéjével ellenkező találmányokat re-
modo ce- formálni.

lebrandi 1291. (e) Mikor a' Szent Victor Tem-
Cöcilii ge- plomában misét szolgáltának; meg-jelenek
neralis part. szent Péter Apostol & eres bárszonyköntőf-
I. tit. 2. ben, de igen szörössen, s nagy haraggal;

Frater Ro- tarván bal kezében & as kulcsokat. Mikor
bertus Gal- penig néz nek az ő job keze felé, hát az ű
lus in libro job keze fekete, s meg-száradot; melyet
visionum, midőn csudálnék s kérdenem: Uram,
circa Anno mit jelent ez? Ily feleletet & edek: A' meg-
1291. feketedet job kez, jedzi az Ecclesiának
meg-feketedet s meg-aszszot állapattját.

f Arnoldus 1290. (f) Mostan & agyon az, hogy az
de Villa no- egesz keresztyenség az igaz & állástul tel-
va circa An. lyességgel el teveljedet; mert meg-eleg yi-
1290. rettek a' szent irási tudományt, emberi
Philosophiával.

g Durandus 1280. (g) Az istenért, legyen közön-
in libr. de séges gyűlés; s az embereknek mind tudo-
modo Con- mányok, erkölcsök, reformaltassék!

cilii celeb- 1293. (h) Mi Beghárdusok, nem jával-
randi circa lyuc socfi Papoknak & egezeseket.

An. 1280. 1250. (i) Miért predikáltok a' szent-
b Palmerius rás ellen? nyilván azért hitegetitek a'
Lutzelbur- magarok tudományát, hogy másoktól szen-
gius circa tebbeknek latrassátok.

An. 1253.

h Vilhelmus de S. Amore, magister Parisiens. in libro
de periculis mundi circa Anno 1250.

1240.

1240. Illyen látást láték egy éjszaka: (k) k Vincenz.
A kínos helyre ragadtatám; s mikor ker- in speculo
denem az ot leő emberek, miért győ- Historiali
tródnének ot; így felelenek: mert a' más libr. 24.
világon, nem helyes tudományra tanítot-
tuk a' népet. Azokis ide jűnek, kik a' mi
nyomdokunkat követik.

1220. (l) Fördics magadat a' Sz: rend- l Honorius
re, s meg látod, hogy a' mennyet dolgok Augustinē-
helyet, földieket találsz. Mert, meg & esz- sis in Dial.
tegetteter az idősegre tartozó szent irás. de prædesti-

1200. (m) Mely társul legyen e' mosta- nat. & lib.
ni religio, a' régi Ecclesiának formájátul; arbit.
sokaktul könyh & égére menni. m Abbas

1298. (n) A' seregek Ura szőlejár sok Ioachim in
vadkanok turják; kiknek be & resék annyira libr. de Cō-
el hatalmazot, hogy a' szőlő tñ helyet, tō- cord. utrius-
bis teremjen; & agy a' szőlő rővek, vad sző- que Testam-
lőt hozzanak; melyet keserűessen emli- circa An.
tünk. 1200.

1190. (o) El hadtárok az igaz rudo- n Petrus
mányt, s' fabulákhoz ragazkodtak; mo- Cantor Pa-
stan & agyon a' & izzel meg-eleg yitteter bor. risien. in lib.

1176. (p) Jo nagy Isten, micsoda törté- cui tit. Ver-
nek? Azt mondgya a' szent lelek: kiáles bum abbre-
meg ne szűnnyel; más nemtudom micsoda viatum.

lelek, megint így szól: Halgas, ne prædi- o Innocent.
kál, s' ne kiáles. Az Apostol mondgya: a' III. Pontif.
te szolgálatodat be tölcse; mások az ellen Rom in
ig y tanítanak: a' te tanítói tisztetűl Bulla ad
szűnnyel meg. Az Istenért kérem a' Fő Christian.
Papot, & isellyen gondot lelke ismeretire s' az universit.

C 2

Eccle- An. 1212.

exarata.

h Ioannes Sarisberiensis Episcop. Carnot. in Epist. ad
Ioanem Episc. Pictaviensem apud Baronium tom. 12.
ppm. 63.

Ecclesiára. Tiis meg mondgyátok a' Car.
dinálokna; meg emlekezzenek az Isten
itéletiről.

Idé Epist.
230.

Rupertus

Lincolniensis

Episc. Cest-

rensis lib. 7.

Frater Fe-

lix Fabri

Monachus

Vlm. Ioan-

nes Andreæ

lib. 6. Apost.

Privileg.

Sub Hono-

rio II. Pres-

byter Ar-

nolphus.

Trithemius

in Chron.

Sabellicus

& Platina.

Honorius

Augustodu-

nenfis Eccl.

Presbyter.

in Chron.

cui titulus

Flores tem-

porum.

Lambertus

in Chron.

tom. II. num. 7.

lebr. c. 28.

1150. (q) Mostan a' religiohoz újjab
dolgot adtatok; nincsen egyeb hátra; ha-
nem immár a' szent Angyalokonnis ural.
kodgyatok.

1141. (r) Ellenezámadot a' Fő Pap,
a' Christuának.

1128. (s) Oh ki keserves! kik tanítoknak
hiszartatnak s' csak nevet vésélnek tisztek-
nek.

1124. (t) Tudom hogy engemet az igaz
mondásért meg öltök. Mely nem csuda;
mert ha ma szent Peter fel támadna, s'
a' ti életeteket meg feddene, nem engedne-
tek néki. Felis akasztaték fára nyavalyas
az igazság ki mondásért.

1119. (u) Imé közöttünk vagyon a' Be-
stianak széki!

1078. (x) O idők! s' ó erkölcsök! mo-
stan áll a' pusztaságnak utálatossága a'
nem kellő helyen; s' a' Mammon ül az I-
sten Templomában, felemelven magát az
ellen, a' mi Istennek mondatik.

1054. (y) Meg sokasodván a' gonoság, s'
meg hidegülven a' szeretet, az Apostoli
szék olyanoktól biraték; kik inkább keresek
a' magok hasznát, hog y sem azokat, mel-
lyek a' Christus Iesuse.

991. (z) O siratásra méltó nagy Város!
ki a' mi régi eleinknek tündöklő világozá-
sá-
gor

gor. adtz Vala, ime' mi időnkre csuda lelki
sereiséget öntel ki!

972. (2) Christus mi éretünk egyedül a Smaragd.
esedezik az Egben. Szűkség hogy az hívek
eg yedül csak hit által időezüllyenek.

899. (b) Bezzeg igen el fordult a' Bent-
ség s' a' tudomány!

820. (c) Ha a' keresztes az ért kel tisz-
telni; mivel Christus olyan fán függöt; a'
szűkeketis kel hát; mert Christus An-
nyas, az Solt.

809. (d) Elfordittatott az Urnak uta; b
s' bejöttek a' farkasok!

780. (e) Serkennyeret fel ó keresztye-
nek a' mely álomból, s' az halálnak fekete
homályából, mert az Urnak törvénye az
pad alá hagyittatott.

752. (f) Ugy meg hidegedet mostan a'
religio, hog y csak fabulát beszélnek az
emberek; mellyert a' keresztyén religio
minden nap alab alab száll.

614. (g) Mostan a' szentek Innepinek
meg tartása, lelek időességben járó dolog-
nak tartatik; de nem ug y Vala régen.

612. (h) Ne erőltessék a' Pap fogadás
tételre, fel szenteltetésének idején.

569. NAGY GERGELY: (i) Igen e Paul. Var-
rika az Urnak aratásában a' munkás; ne frid, Pa-
kapunk a' tiszten, de szűkőn Prédikállunk

C 3

Vallyon quilejenfis
diacon. libr.

21. Rerum Roman. f Platina in vita Stephani I I L
qui sedit An. 752. g Nicephorus Callistus Xantopolus
libr. 12. cap. 34. 35. Hist. Eccles. h Concilium Con-
stant. VI. dist. 31. i Gregor. Magnus Homil. 17. su-
per verba: Messis quidem multa.

Vallyon s' mint járnak akkor az juhok, mi-
kor a pásztorok farkasok? Eztis; mondák
akkor: (k) En bátram mondom; Galak
magát közönséges Püspöknek hívja, a vég-
ig yebekkel akarja hívni; Antichristus
Hop. mestere az. A közönséges Püspök
névezetet mondá: (l) haszontalannak,
háromkodásnak, bolondságnak. Nagy Ger-
gelytül adatik ez ki (n) Felem én az
Isten, s' nem adatom magamat egy ember-
nekis halálában. Adni Isten; ma-is ezt
mondhatnák a Nagy Gergely székivel di-
cselkedők! Ada illyentis előnkben: (n)

o Chrysoft.

in cap. 20.

Matth.

Homil.

p Chrysoft.

super Epist.

ad Tit.

q Chrysoft.

Homil. 4.

super Matt.

r Chrysoft.

libr. 3. de

Sacerd.

s Chrysoft.

Homil. 49.

in Matth.

t Chrysoft.

Homil. 36.

in 1. Cor.

500. CHRYSOSTOMUS. (o)

Né jó Papnak, a' kélső állapoton kapdosni;
mert a' mi dolgunk kélsőből az. A ne-
pek Fejedelmi uralkodnak, nem mi. Hozzá
adgya eztis (p) Semmit né kel az Egan-
gelihoz adni, mert az, minden időségre
tartozandó dolgokat elégedendőképpen ki-
ador. Haly a' Papok hatalma felőlis: (q)
A Papnak lelki, nem testi fejezve vagyon
birtokában. Ercs eztis: (r) A Papoknak
választását s' hivatalát semminek kel tar-
tani, hogy ha a' kötség nem adgya ahoz
Consensussát. ő szökött ígyis: (s) Sokszor
nincsen látható jele az Ecclesia megisme-
retinek; de olyankor a' szent írásra kel
menni. Ezis pennája által jött: (t) Szin-
te olyan az Ecclesia, mint az Aszonyi
állat, ki az ő szűzességét elveszté. Ercs

tűle

tűle ígyis: (u) A' csuda tettekből, vagy u Chrysoft.
az erkölcsökből, nem próbálhatni meg, mel- Homil. 49.
lyik legyen az igaz Ecclesia. A' ki azért operis im-
azt meg akarja ismerni, a' szent írásból perf. in
tanultya ki. Zárd szívében eztis: (x) Matth. p.
Nem kel a' senkinek el binni, hogy a' meg 722.
holtaknak lelkei földre jussanak. Kere a' x Chrysoft.
gazdag, hogy Lázár s' szűz bocsátassék, Homil. 29.
de nem nyerheti meg. Nem árt ennekis in Matth.
hajtandó füledet: (y) Mikor Isten a' vét- y Chrysoft.
ket egyszer elbírta, semmi seb helyet nem in proeimio
hagy; hanem, minden büntetést meg bocsát; 1. in Esa. Et
mert az hol a' bocsánat vagyon, or semmi Homil. 8. in
büntetés nincsen. Ne babosgass Purgatori- Epist. Rom.
omat, mert ő azt így rontya: (z) Az ha- z Idem Ho-
lál minket egyben köt azzal a' mennyes mil. 14. in
karral, mely Christnál vagyon. Se azt Epist. ad
ne mondgyad; hogy némely, tülünk el Rom.
ment lelkek meg jelentek ez életb; mert a Idem Ho-
affélet, ő: (a) ördögi majmoskodásnak mil. 29. in
pronunciat Ugyan akkor emlekezetben Matth.
hadta nekünk ezt. (b) Azt mondgyák b Idem Ho-
nemeltyek: Angyalok, vagy mások által, mil. 7. in
kel nekünk Istenhez mennünk; de az Apo- Epist. 1. Col.
stól azt el rontya. Illyentis mondott: (c) c Idem in
Nem veretek s' munka érdemi az örök cap. 1. Rom.
életet; hanem, Isten kegyelméből ada- Homil. 2.
tik az; a' ki vántatik, hogy re hidgy. Vég- d Idem in
re ezt beszélgeti: (d) Leheretlen dolog, cap. 3. Gal.
hogy a' törvény be töltése által adassék id- super locū.
geség. A' Papnak való gyónástis így til- Justus ex fi-
tya: (e) Nem kényszeritelek arra, hogy de vivet.
te, az embereknek verkedet ki nyilatkoz- e Idem Ho-
tassad mil. 2. in.

C 4

Psal 50. Ho-

mil. 5. de lucomprehi. Dei natur. Tom. 6. col. 1185.
Homil. 4. de Laz, Homil. 31. in Epist ad Hebr. c. 11.

rassad, Isten a' lelki orvos, ő neki mutat meg lelki sebedet.

f Arnob. 1.
2. advert.
gent. pag.
110:

g Idem libr.
3. adv. gen-
tes pag. 101
h Idem lib.
adv. geutes
pag. 47.
i Idem lib.
3. adv. gent.
pag. 122.

k Lactant.
lib. 6. Instit.
cap. 13.
l Idem libr.
4. Instit. 6.
30.
m Idem lib.
4. de orig.
error. c. 13.
n Ambros.
c. 11. Rom.

o Ambros.
libr. 2. de
Iacob & vi-
ta beata.
cap. 2.

400. ARNOBIVS. (f) Senkiút egyeb-
től né vehetik el a' lelkek ez örök élet ere-
jét hané csak az által, a' ki erre rendelte-
tet. Csak egyedül ez által vagy ő a' világos-
ságra való be menés, s' nem más által. Il-
met: (g) Az Istennel lévő szenteket is sz-
tellyük, de segítségére őket nem hívjuk. Ide
tartozik ezis: (h) Azt mondó járok (ti
pogányok) régi a' ti vallások; azért i-
gaz. Mint hanem a' régiség volna Anya
a' tevelgyesékek! Méltó ezis meg tartás-
ra: (i) Nem azért igaz a' religio; hogy
azt sokan követik, s' affelől számosan
tesznek tanúbizonyságot; hanem, magában
vagy ő benne az igazság, ha mind nyel-
vek ellene szállanak is.

LACTANTIVS. (k) Senki vétek-
nélkül nem lehet ez életben. Hallyad eztis.
(l) Minden embernek az ő gyülekezete-
ket Catholica Ecclesiának mondó ják. Nem
lehet hát a' Catholica nevezet, jele az
Ecclesiának. Így is szól: (m) Az Anya-
szentegyház vagy az embereknek szí-
vekben s' hitekben. Ihol az láthatlan Ec-
clesia!

SZENT AMBRVS (n) Ugy rē-
delte Isten; mivel hogy semmi reménység nem
vala a' törvény által való idvezülés felől;
boldogírtatnának meg az emberek az ő ke-
gyelméből. Ismét. (o) Nem jó cselekedet-
ekből igazulunk meg, hanem hit által;
mert a' testnek erőtelensége, nagy akadál-
lyára vagy ő a' jó cselekedeteknek, de az
hitnek fényes volta be fedezi azt. Va-
gyon

gyon illyenis: (p) A' bűnös ember nem p Idem libra
zálal magában olyan, mely által a' ke- 1. de vocat.
gyelemben be véteffek. Őtűle jöt ezis: (q) gent. cap. 3.
Az Ur vacsorájában a' pohárból isunk. q Idem in 1.
Ezzel rekezte be: (r) Így szoktak az Cor. 11.
emberek szállani: a' Királyokhoz kőve- Idem ad
tek által meg yünk; azért Istenhez is ugy Theodos.
szentek által. De nem helyes mert a' Ks- Imper. teste
rály ember, nem tudgya a' mi szűkségein- Theodor.
ker; az Isten pedig, jól tudgya az elmenek libr. 5. Hist.
jóhajtását. Eccl. c. 18.

GREGOR. NAZIANZENS. r Idé Epist.
(s) Ugy hiszem, hogy az Istennel kedves ad Heb. c. 3;
jó lelek, mikelt elszakad testétől, MIND. s Gregor.
GYARAST a' neki le tőrt menyesi jót, Nazianz. in
érzi meg. orat. in lau-

HIERONYMVS. (t) A' kik a' de- dem Cæsar:
ák fordítást, helyesebbnek tartják a' Sídó s' pro fratre
Görögnek; nem jól cselekedezik. Mert: (u) defunct. sub
a' Sídó Bibliának igazságához, ugy kel fo- fin. orat.
lyamodni, mint a' kut főhöz. (x) Mely t Hieróym.
kut fűnek job a' szíve, hogy nem folyama- prafat. in
tya. ű szava ez is: (y) Az Ecclesia min- Pétateuch.
den Apostolokon fundáltator, s' egyenlőkep- u in Com.
pen vörtek a' mennyországnak kulcsát. cap. 8. Zach.
Beszél illyentis: (z) A' Papok, kik az Epist. ad Su-
Ur vacsoráját el készítik, az Urnak vére- niam & Re-
tis a' kősségnek adgyák. tillam 135.

EPIPHANIVS. (a) Szent Gala x Adv. Hel.
a' Maria, de nem Gala Isten; Szűz Gala vid. tom. 3.
s' tisztelotes, de nem azért adator volt fol. 3.
nekünk, hogy hitet Istent tisztelottal illet- y Idem libr.
nök. (b) Tisztelotben legyen azért Ma- 1. contra
ria; levin.

C 5

z Idem in
cap. 3. Sophon. tom. 6. p. 221. a Epiph. libr. 3. con-
hazref. 6 Hazref. 79.

ria; az Arya, Fin, Szent Lelek imádatá-
sok; és senki ne imádjya.

e August. 1. de vera re-
ligio. c. 55.
d Idem lib.
4. de Bapt.
cap. 28.
e Idem in
libr. 50. ho-
miliar, ho-
mil. 14.
f Idem libr.
3. de doctri.
Christ. c. 9.
g Idem libr.
5. c. 8. con-
tra Epist.
Parme. c. 6.
h Idé tract.
41. Ioan.
i Idé ferm.
6. de verbis
Apost. Si
quis Spiritum
Christi non
habet.
k Idé tom.
8. in Psal. 21
l Tertul. 1.
de animac.
57. pag.
m Idem A-
pologet.
libr. 13.
n Idem de
Corona
militis. o Cyprian. 1. 2. Epist. 3. pag. 56.

AVGVSTINVS. (c) A szente-
ket mi tiszteljük, de Isteni tisztelettel né-
illetjük. Így is szól: (d) Az igaz hit
csak két helyeket ismer, hol örökre lesznek
az emberek; boldogultak eghe az egyik,
kárhóztak helye a másik. Másut azt írja:
(e) Ha Isten érdemre fizetne, kárhóza-
lenne helyünk; Az ő ajándékát Coronáz-
za azért Isten meg mi bennünk. Aztis
mondgya: (f) Két Sacramentumot ador-
az Ur mi nekünk, a keresztséget s az
Ur vacsoráját. Emlicsük eztis: (g) Nem
használ a szent Sacramentum, hit s poe-
nitentia tartás nélkül senkinek. Így is be-
szélget: (h) Utállya Isté az emberbe való
kivánságok. Tudgyuk meg eztis: (i) Igaz
keresztyéni hittelt tudgyuk, hogy az Isten-
nek lelke mi bennünk vagyon. Tanuly így-
istüle: (k) A Christus a mi bűneinket
magáéval tölte; hogy az ő igazságát, mi-
gasságunká tenne.

300. TERTVLLIANVS. (l) Nem igaz Samuel volt az, ki Saulnak meg-
jelent. Ir illyentis: (m) Az Apostoloktól
Galok követhet és tetterés, semmit sem hasz-
nál, hanem ha meg egyez azokkal a
tudomány. Illyentis hágyot emlékezet-
ben: (n) Mi, nem a képekre emeljük se-
meinket, hanem az Egre.

CYPRIANVS. (o) Ha csak a
Christust kel halgatni; nem arra kel hát
vigyaznunk, mi előttünk mit cselekedtenek
a régiek; hanem, mit cselekedet Chri-
stus, ki mindeneknek előttre vagyon. Mert

nem az embereknek szokását, hanem az
Isten igazságát kel követni. Emlékezetes
ezis: (p) A ki az Evangeliumul szaka-
dást reszen, nem köttetik az Ecclesia eg-
gyeségeben. Következik illyenis: (q) Az
Ur vacsorájában a Paptúl mondator-
gek, külső keppen szentelik meg a Sacra-
mentumot; a dolgot pedig, s annak lelket,
a szent lelek adgya. Illyen igikkel rekez-
ti bé: (r) A Christus restet eszszük, s
az ő vérezt iszjuk, de HIT által.

200. POLYCARPVS. (s) Di-
csirendők a Philippi-beliek, hogy a szent
írásban oly gyakoroltatnak voltak. Illyen-
is mondottak ő felőle: (t) Polycarpus, a
mellyeket az Uról s Apostoloktól örö-
la azokat tanította vala.

IUSTINVS MARTYR. (u) Val-
lyon s micsoda fedezhetre volna el a mi
bűneinket, hanem csak a Christus igazsá-
ga? Vallyon s mi hitetlenek, kiben lehe-
tünk igazak, hanem csak az Isten Fia-
ban,

IRENÆVS. (x) Azokhoz kel mi né-
künk magunkat adnunk, kik az Apostoli
tudományhoz ragazkodnak. Ismét: (y) vers. Hæres.
Erős támaszszá a szent írás a mi hi-
tünknek: mely, (z) tökéletesis. Eztis
mondgya: (a) Azért vádolták a gonosz
emberek a szent írást, mert abból meg
győzetenek. Vagyon illyen szava: (b) z Idé ibid.
Sokan kik a Iesus edes nevével diszke-
kednek; keferő mérget hintenek alatta. Így is be-
szélget: (c) Azért vitetett mind Enoch, s
mind Illyes fel, hogy a szenteknek oda-
ló meneteleket meg mutatnak. Méltó ázis sui temporis
le irá- hæreticis l.

Idem libr.
2. Epist. 3.
Idem de
Baptismo
Christi.

Idem lib.
2. Epist. 3.
Et Serm. de
Cœna Dom.

Polycarp.
in Epist. ad
Philipp.

Apud Euf.
libr. 5. hist.
cap. 20.

Iust. Mart.
in Epist. ad
Diognet.
pag. 386.

Iren. lib.
4. c. 44. ad-
vers. Hæres.
Valentini.

Idem libr.
3. c. 1. adv.

Idé ibid.
libr. 2. c. 47.

Idem lib.
2. c. 46.

Iren. de
hæreticis l.

1. c. 3. Idem libr. 5. cap. 7.

d Idé lib. 4. le íráfra: (d) Csak traditioból vőttük azé; adv. hæref. hogy Christus a föld alatt való lelkeknek e. 45. p. 281. Evangeliumot hirdetes legyen. Ne nehez- e Idem libr. told, mert így is szól: (e) Haragszik 4. c. 24. azokra Christus; kik azt mondják, hogy pag. 250. ők többet cselekedhetnek, hogy sem parancsoltak.

ALEXANDRIA I KELEMEN.

f Clemens (f) A mi igaz tudományunknak kezdete, Alex. libr. 7. az Ur ő maga, a' Propheták s' az Aposto- Strom. lok. Ezis övé: (g) Mind egy itelő bíróval, g Idem ibid. ugyeink a' szent írással az idősege dol- b Idem lib. gaban. ő tőle vőttük eztis egyiktől (h) 2. Strom. Nem kel kérdésben bíróni a' szent írást; ki i Idem lib. mondotta, s' írta. Ide jegyezzük bár eztis: 7. Strom. (i) Nem egyéb az Ecclesia, hanem a' vá- lasztottaknak gyülekezése. Mi mellet- k Idem libr. tünk hartzoi ezis: (k) A' Móses írása 1. Strom. szerent, sem embernek, sem egyéb terem- tet állatnak képeben, nem jó az Isten ki- l Idem libr. rajszolni. Ezis hozzánk állot: (l) Ne- 3. Strom. mely Apostoloknak volt feleségei, mint Szent pag. 210. Peternekis.

100. APOSTOLOK. Mivel a' szent Peter székitül valónak állatod te a' successior; el hagyván a' több Apostolokat; lássuk ha, meg alkhatiké a' te tudományod az övével.

(m) 1. Pet. 4. 11. SZENT PETER. En ezt vallom n Concil. véle együt: 1. (m) A' ki szól, szollya Trid. Sef. 4. az Istennek beszéder; te így tanítasz: (n) 2. Pet. 1. A' meg nem irattator Traditiokaris, ugy becsüllyük mi, mint a' szent írást. 2. Ez 19. az én értelmem: (o) Erős bizonságunk p Bellar. lib. vagyon, a' Prophetáknak beszédek; te így 4. de verb. írsz: (p) Nem elégseges a' szent írás a' Dei cap. 4. tradi-

traditiók nélkül. 3. Együt tartom én eztis a' Sz: Apostollal: (q) A' Sz. írásnak q 2. Pet. 1. prophetiai között eggyis, nem magya- 10. ráztatik ki valteképpen való magyarázat- tal; teebben akariz meg maradni: (r) r Cregor. A' szent írásban eggyik hely a' másikat in- de Valent. káb megfeteriti, hogy sem mint megfejtene. in Analys. 4. Alá írok ennekis: (s) A' Christuson lib. 5. c. 2. kiül, nincsen másban idősege; de te azt s Csel. 4. mondd: (t) Erős torony egy szent szűz- 11. 12. nek neve, oda folyamodik az igaz s' idős- r Marial. zül. 5. Igen oltalmazom ezt: (u) Miere lib. 1. c. 2. kifizirték az Istent, a' tanítványok nya- u Csel. kára oly igát vetvén, mellyer sem a' mi 15. 10. Atyáink, sem mi, el nem hordozhatunk? a' te bátyád penig ez: (x) A' ki azt mő- x Concil. dgya; hogy meg a' meg igazult emberis Trid. Sefs. be nem töltheti az Isten törvényet; atok 6. Can. 18. legyen! Sőt, (y) többet cselekedhetik an- y Bellar. lib. nalis, a' mi Isten kíván. 6. En ilyen hi- 4. de Iustif. szemben vagyok: (z) Szerelmesim! meg cap. 13. rartozásátok magatokat a' testnek ki- z 1. Pet. vánságátul, mellyek vitezkednek a' lelek 2. 11. ellen; te így vallasz: (a) Ki azt tanít- a Concil. aya, hogy a' meg keresztekedekben való Trid Sefs. 5. kívánság vetek; atok legyen! 7. Ez az én Evangeliumom: (b) Ki hiszen Christus- b Csel. ban, bűnnek bocsánatját veszi az ő neve 10. 43. által; te innen, így tántorodtál másfelé: (c) Ki azt tanítja, hogy a' Christus neki c Cóc. Tri. tulajdonítottat igazságával igazul meg, ki Sefs. can. rekeztvén a' beretere; atok legyen! 8. Igé 13. ragazkodom ehez: (d) Az Ur Iesus d Csel. 15. Christusnak kegyelme által hiszünk, hogy 11. meg rartatunk; de te ezt vitatod: (e) e Idem ibid. Ki így tanít: Az időseztő hie nem egyéb, cap. 13. hanem

hanem az Isten irgalmaságában való bi-
zodaló, mely Christust bocsáttatik meg;
átok legyen? 9. Erős kíváram ez: (f) Ujjonnan szült Isten minket az előre-
menesgre; de te ebben akarsz meg ma-
radni: (g) Ki azs állatya, hogy a' meg-
igazult ember tartozik hinni elvalazta-
sát; atok legyen! 10. Az én részem ez:
(h) Valóban vesztetek reménységeket a' ke-
gyelemben; de te ezt tanultad: (i) Sen-
ki nem tudja ez életben az ő hitinek bi-
zonyos voltát 11. Illyen hitemis vagyó:
(k) Nem a' szennyet el mosó keresztség
tart meg minket; te ettől így álotnál el:
(l) A' keresztségnek víze minden bűnök-
et mos. 12. Támázkodom én ehhez: (m) Az Istennek ajándéka penzen nem vete-
rik; a' te oszlopod ez: (n) A' bűn bo-
csánatért, kel fizetni. 13. Ezen nevel-
kedtem én fel: (o) Valaki az Urnak ne-
vet segítségül hívja, meg tartatik; a' te
kenyered ez: (p) Kel a' szenteket ker-
ni, hogy mi érettségűk esedezzenek! 14.
Igyis vallok: (q) Az Urnak fűléi vad-
nak az igaznak könyörgése; te ezt mon-
dod: (r) A' bűnök meg látják a' misztérium-
ban azokat, melyeket nekik meg akarunk
jelenteni. 15. Szépnek tetszik ez, az én sze-
mem előtt: (s) Mikor a' bálványoknak
undok tisztületben jártunk, a' pogányok-
nak akarattuk szerezni elűnket; de te így
keménykedel: (t) Ugyan azon tisztület
kívántatik a' képeknek, mely azoknak;
kiket azok jegyzenek. 16. Nekünk ira-
tot ez: (u) Legeltessetek az Isten seregét;
Egyházi szolgák; de te így magyarázod:

(x) A'

(x) A' Román Nagy-Pap, uralkodik e' x Fräc. Tur-
földön. 17. Szívemre tetetet ezis: (y) rian. l. 1. de
Allyatok ellene az. ördögnek, erőssék legyen Eccl. cap. 4.
az hitben; de a' te szemed előtt e' vagyó: y 1. Pet. 5. 9
(z) A' mely főval meg egyelitetet vizez z de Cösec.
meg áldunk; el hzi az ördögi kísérteteket. dist. 3. A-
18. Illyen is vagyó ki adva: (a) Enge- quam sale.
delmessék legyetek, minden emberi rendele- a 1. Pet. 2.
seknek; akár Királynak, akár tiszt-tar- 13. 14.
tonak; de neked az nem tetszik, mikor így b De majo-
irsz: (b) Nem kel a' fű Papnak alája rit. & obed.
vettess a' Királyoknak; hanem Uralkod- Can. solit.
ni kell azok. 19. Az Apostolé ezis: (c) A' c 1. Cor.
Vagy nincsené hatalmunk arra, hogy a' mi 9. 5.
keresztye feleségünket szellyel bordozzuk,
mint C E P H A S N A K-is? de te, bá-
nom hogy így szólasz: (d) Nem vet an- d Coster. in
nyira a' parázváságban eset Pap; mint Enchir. tit.
az, ki fogadása kívül meg házafodik. 20. de Cöl. 6.
(e) Aranyat ezüstöt nem gyűjtöt az Sacerd.
Apostol; (f) te se szegd ezt meg. 21. Né e Cöl. 3. 6.
szenvedhetne ő a' (g) maga imádását; f Extrav.
(h) te is, miért kívánsz a' Királyoktól con. libr. 1.
dísztelen tisztelert? El mehetz hát a' Sz: Tit. 8. maj-
Péterei successióval! g Cöl. 10.

CHRISTVS. Hát e' felső gradi- 25. 26.
son, a' te religiod fénlík? Tagadom. 1. b Blond, l.
Igy szolla Urunk: (i) Senki nem mehet 3. Román-
az Atyához, hanem ő általa; te így csin- staur.
talankodol: (k) Senki nem mehet az I- i 1. Ián. 14. 6
stenhez, hanem szentek által. 2. Azt k Salmer.
mondgya ő: (l) En vagyok ama' jó Pass- tom. 15.
tor; te így hizelkedel: (m) A' Nagy- pap. 464.
Pap az Ecclesiának Feje s' Pásztor. 3. I Ián. 10. 11.
Igy szol Christuskunk maga felől: (n) En m Iohan. de
Vagyok ez Világnak Világossága; de te így Paris. de
kacson- potest. Papr
cap. 6. n Ián. 8. 12.

Innoc. 3. kacsontasz (o) Az Isten két nagy világo-
 decr. lib. 1. lókat veremmet; a' Napot, (mely a' Pa-
 Tit. 33. de pa) s' az Holdat. (mely e' világi Impe-
 marjorit. rator) 4. Urunk szava: (p) En vag yok
 cap. 6. az igazság; te pedig azt mondd: (q)
 p Ian. 14. 6. Amaz Nagy-Pap nem tévelyedhetik el. 5.
 q Ambros. Ezis ő tőle származék: (r) Az én vérem
 Cathar. in kiontatik a' bűnöknek bocsánatnyára; de
 Com. 2. Gal. te, így csatázol az ellen: (s) A' szentelt
 o Matth. 26. víz minden bűnökkel eltöröl. 6. Szent szá-
 28. ja mondá ezt: (t) Ig yatok ebből minnyá-
 s Thom. 3. jan; de te így fordítottad azt el: (u) Nem
 part. quæst. mindeneknek kel a' pohárból innya, ha-
 87. art. 3. nem csak a' Papnak. 7. Tőle erede ez:
 s Matth. 26. (x) Ezt cselekedj yetek az én emlékeze-
 27. remre; de te így szólasz: (y) A' Misé
 u Bellar. előker s' halottakéért való áldozat. 8. Em-
 libr. 4. de lekezetben hadta ő ezt: (z) A' mi a'
 Euch. Tom. szájon be megyen, nem fertezereti meg
 3. cap. 24. embert; de te az ellen, így tusalkodol:
 s Luk. 22. (a) A' Pénteki hus etel meg fertezereti em-
 19. berr. 9. Ígyis tanított Urunk: (b) A' mel-
 y Bellar. 1. lyek a' szóból ki jőnek, azok fertezeretik
 2. de Missa meg embert, te pedig azt így bontoga-
 Tom. 3. c. 7. tod: (c) Az ember gondolati szabados-
 s Matth. 15. 17. sak. 10. Urunk, Erős parancsolattal had-
 a Bellar. ta. (d) Ne paráználkodgyál; de te azt,
 libr. 2. de így practicalod: Si non caste, caute. 11.
 bonis oper. te mind mást beszélsz, így szolván: (f)
 in part. A' kívánság nem vetek. 12. (g) Altal
 tom. 4. cap. mens
 17.
 b Matth. 15. 18. c Bellar. Tom. 4. de Amis. grat libr.
 7. cap. 7. d Matth. 5. 27. e Matth. 5. 28. f Bellar.
 Tom. 4. de A. G. & St. pec. cap. 5. 9. 1. g Ian. 5. 24.

mens az, balálbul örök életre, ki az ő be-
 szédet halgattya; de te a' (h) koholó kat-
 lanban, szapulod elsőben meg az isten hi-
 sent.
 veit. 13. (i) Haszontalan szolgáknak pro-
 nunciált ő minket; de te (k) az örök éle-
 tét, jó cselekedetekkel érdemled. 14. (l) de Iust. cap.
 Prédikáltatik az ő tanítványinál a' bűnök-
 nek bocsánatnyára; de te, (m) sellyes ha-
 l Luk. 24. 19
 salmat adtz a' tieidnek azoknak meg en-
 m Bell. tom.
 gedésére. 15. Illyentis hirdete Urunk: 2. de Indul-
 (n) A' te hiszed tégedet megtartot; te pe-
 lib. 1. c. 3.
 nig által őltöd ezt e' pronuciátummal: n Matth.
 (o) Nem az hit, hanem a' jó cselekedetek 9. 22.
 igaznak. 16. Ki adva ezis: (p) Mikor o Bell. tom.
 umádkoztok, ne leg yetek sok beszédűek; de 4. de Iust. l.
 te így biztatod a' tieidet: (q) A' sok be-
 5. cap. 3.
 szédben, meg halgattatunk. 17. Így vi-
 p Matth. 6.
 gazzalá Urunk régen: (r) Ne félyk se-
 7. 7.
 reg! te pedig így rettentesz: (s) Min-
 q Bell. tom.
 denkor kel kérelkednünk, hogy ha a' kegye-
 4. de bonis
 lemben vag yunk? 18. Urunk, nehozé (t) oper. in part
 ad eger a' gazdagnak; de te, (n) Misér libr. 1. c. 5.
 mondasz érte, csak legyen pénz. 19. r Luk. 12.
 Sok (x) Uram Uram mondókat, ki rekezt 22.
 Christusunk menyországbul; te pedig, s Bell. tom.
 kik a' közönséges órákon (y) elmondhat-
 4. de Justif.
 tyák könyörgéseket, időzsted. 20. Azt libr. 3. c. 10.
 mondotta Urunk: (z) A' kiköz zűlerek s Matth.
 nagyobb; leg yen szolga; te pedig (a) a' 19. 23.
 Nagy-Papnak, minden Ecclesiákon, fel-
 u Bell. 16. 3.
 lyál való uralkodást adtz. 21. Ezt tud-
 de Missa lib.
 nunk hadta: (b) Nem hamisszatrathatik 2. cap. 7.
 meg s Matth.
 7. 21.

D

y Bellar. tom. 4. de bonis oper. libr. 1. cap. 19. z Luk.
 22. 26. u Bellar. Tom. 1. de Rom. Pont. libr. 2. cap.
 30. b Ian. 10. 35.

KETCATHOL. KÖZÖT

e Monachi
Antverp.
apud Foxū.
pag. 929.
Matth.
s. 8.
Bell. rom.
3. de Ma-
trim libr. 1.
cap. 17.

meg az irás; miért mondod hát te ezt?
meg-is: (c) A' Nagy-Pap, meg az his-
ágazatis el bonthattya? 21. (d) A'
tiszta szűzök boldogok Christusnál; te ná-
lad, (e) a' nőelen életet veszel. Itillye
meg ezekből akar ki hogy hami, a' mi re-
ligionkat Christuson kezdettük? En-
mind ezekből azt állatom; hogy a' Cal-
vinisták vallása, nem Calvinus idejében
kezdetet; hallád, a' mi országunkban va-
lo, sok nyögő lelkeknek jajos panaszokat
a' setét tudomány miat; érted a' Pate-
rekbul, Szent Péter Apostolbul, s' magá-
tul Christusnál? Calvinisták tudományát;
haly eleb magzódó egy erőiségetis: A'
mely Religio, az ő és Uj Testamentomok
hiteles könyveiben talált helyet; az, meg
Calvinus előtt volt; (mert a' szent irás,
meg az előt sok száz esztendőkkel iratot)
De a' Calvinisták Religioja felől ugy gon-
dolkodgyál; Azért &c. Az első ágát en-
nek magadis nem tagadod. A' másik esk
proba alá; mélyet így ércs: Az ű Reli-
gijok a' Sz: irással egyező bizonyos Ca-
rechesiben adatot ki. Az ű Religiojok, mind
kárhoztattya azt, valamit a' szent irás né-
javal; nem szeretik űk a' pogány, eret-
nek, s' bálvány imádó vallást; nem tetik
nekiek ez emberi találmány, s' valakinek
maga akarattya ki gondolt lélemény.
Ha az ű Religiojok a' Sz: irásban nem vol-
na; soha az Isten lelke ily hathatóképpen
nem munkálkodnék az által, az emberek
lelkek ismeretibé. De talám né az Isten jó
lelke az? Nem hiherem hogy más legye;
mert nagyra becsülteti az irást; annak ta-
nulá-

VALO ŪSTÖK VONAS.

nulására fel indittya embert; azt cseleke-
di, hogy Istennek, az ott ki nyilatkozta-
tot akarattya szerént, tiszteltessék a' te-
remtő. Ugyanis; Avagy Isten lelke az,
avagy embere, avagy ördögé. Nem em-
beré; (f) mert az ember lelke nem sebi f 1. Cor.
azt eszeben, mellyek Istene, valamedig 2. 11.
az Isten lelke űtet meg nem győzi: (g) s' 14.
bolondság ű nekje az; bár nagy (h) böl- 6 Rom.
eséssel birnais, de ellensége Istennek; egy 8. 7.
szóval: Nem gyönyörködik ű a' szent i-
rásban. Talám az ördög lelke? Nem. Mert
noha néha napjában (hogy meg csalhat-
na) citálta ű is a' szent irást; de ű annak
meg esküdt ellensége; meg sem költat-
tya ű az emberekkel, annak lelki kíván-
ságát. Azt sem mondhad, hogy rész sze-
rént ember, rész szerént az ördög lelke-
től vagyon; mert, tekincs meg bátor az
eretnekeket, kikben ez a' lélek uralkodik;
a' szent irásból meg nem próbálhatván té-
velygéseket, nézd meg mint gyalázzák
azt; ugy utálták néha a' bálvány imádokis
ezt, hogy ugyan el metélték, mint (i) Jer. 36. 23.
Jehojachimis. Meg marad hát ez, hogy a'
Calvinisták Religioja, az irásból szőlő lé-
lektől származot. Hozzá adom eztis: oly
ezközök által terjed az ű vallások mellye-
ket a' Sz: irás ad nekiek eleikben, s' mel-
lyekkel éltenek az Apostolok, a' keresz-
tyén Religiónak plántálásában, űk (k)
prédikáltak; Catechismus volt közöt-
tök, (l) keresztyenség kezdetinek beszé-
de; a' (m) szent irásokban szőlő Pro-
phetákat hirdették; (n) mindenkinek Cö-
mendáltak a' szent irás olvasását; (o)

D 2

legel- 5. 2. 30

Mark. 16.
20.
1 Sid. 6. 1.
m Rom. 1. 2.
n 2. Tim. 3.
15. 16.
o 1. Pet.
5. 2. 30

52 KET CATHOL. KÖZÖT

legeltettek akkor a' pásztorok, juhokat, s' nem uralkodtak az Urnak örökségén; nem hivattak akkor a' szentek segítségül, ha-
 p Csel. 1. 14. nem (p) Isten; az Ur vacsorájában mind
 9 1. Cor. 1. (q) kenyér bor, ki ösztogattatott; az (r)
 25. Angyaloknak isztelest, nem volt kedves;
 1 Col. 2. 18. (s) Ceremoniákkal magokat nem terhel-
 s 5. 20. eek; a' (t) bálványoktól irtoztak; mind
 s 1. Jan. lelki embernek s' mind községnek, meg
 5. 21. kellett hódolni, a' (u) külső magistratus-
 6 Ró. 13. 1. nak. Ugy látom én ezt mostannis lenni, a'
 Calvinisták Ecclesiájában. Im mit hasz-
 nálál Calvinus idejével! De ha mind ja-
 vallották volna a' miéinkis a' mi religi-
 onkat Calvinus előtt; erre csak azt felel-
 nek a' Calvinisták (x) Nem volt elestül
 fogva nagy. Hát? Christusra s' az Apostolok
 idejere kel menni.

Matth.
19. 8.

[M E L. A' te tudatlanságból vagy go-
 noszságból származot tanításodat, nem
 kel addig be venni; mig Calvinusnál fel-
 lyeb nem víszed a' te vallásodat.

M A L. Iesus nevét viselő Theologus-
 hoz illiké ez? Vajméreg méreg! Elestül
 fogva ily rántzos honilokú valál még mi-
 kor együt tanulunk valais. Mostannis e-
 lég szóban volnánk, ha meg gondólnád;
 Am ugyan azt költötték már felölünk az
 eretnekek: Si non Arte, Marte; si non ca-
 pit Scientia, capis Szakoltsa. Még sem tū-
 dodé jo barátom, a' benned való bilist.
 Helleborussal expurgálni? Meg se gondold
 hogy a' Calvinistákat mi, dördurral meg-
 gyózzuk; csak argumentálnak űk akkor
 az írásból, mikor mi ellenek agyarko-
 dunk: Bár csak az egynéhány, nagy tisz-
 tesség-

VALO ŰSTÖK VONAS. 53

teségbéli, közöttünk valo Catholicusi o-
 kos elméknek ne tész vala it kárt! kik
 mindgyárt azt gondollyák, mikor efféle,
 magadnak sokat tulajdonító, s' másokat
 semmire becsülő szavadat olvassák; hogy
 más ember tudatlanságával akarsz ma-
 gadnak szikornyás tudományt szerezni s'
 nem Theologiáddal. De mit mondgyak?
 hiszem ugyan írásban hagyatott az, a' y Index Ex-
 miéinktül; hogy (y) a' Lutheranusok s' purg. p. 87.
 Calvinisták tudatlanok. En azt nem csu- Iesuita Ar-
 dáló; mert mind ellenségek költötték fe- mandus in
 lölők, kiktől gyaláztatni nem ujság. De a' Epist. ad
 kibben a' mi rendünknek Scorpioi teje Chamier.
 nem szorult, így beszélnék felölők: (z) pag. 8.
 Nem kel becsuteleníteni a' mi Vallásunkal Bellar. libr.
 Való ellenkezőket; mert nem aze kel emel- 1. de Christ.
 getni, ki mondgya; hanem, vagyon ne- c. 9. & l. 5.
 hez sége mondasának. Ettül tanultál volna! de grat. & l.
 Másis: (a) Meg kel aze ismerni, hogy a' arbit. c. 29.
 mi ellenségeknek, Serenys' TVDOS Scribanus
 forgolódások, a' mi restségünket kárhoz- Amphit.
 tattyák. Harmadikis: (b) A' Protestan- lib. 2. c. 9.
 sok köztél, sok TVDOS, a' Bibliát gya- z Hieron.
 korta forgatott, mind Görög Sídó nyelveket Epist. 65. ad
 értő emberek vadnak. Legeny! nem a' Pammachiū
 Calvinistákat kellene csak tudatlanok. & Oceanū.
 nak tartanod, hanem sok miéinketis; ki- a Sotus de-
 ket (c) magunk kárhoztatunk azért, ha fens. p. 258.
 tudnád! Lám (d) Némely f. Papok az b Secretar.

D 3

Abeco. Papæ Pauli
IV. Petrus

Paulus Vergerius in actione, an restaurandum sit Con-
 cilium, edit, Pfortzheim. An. 59. fol. 14. c Claudius
 Espenszus Comment. in Epist. ad Tit. fol. 486. & 487.
 Alphonfus à Castaro libr. 1. adv. hæres. cap. 4.

Abecis alig tudtak; Volt olykor; hogy
 Petrus (e) 60. Páspókoknak s 30. Theologusok-
 Suavis libr. nak, negy egész ora adatos Valami cre-
 8. Hist. Cö- kely gondolkodásra, meg is kressen volt a'
 til. Trid. felsővár. Még tetzik, mint feleltel te is e'
 tudatlan Calvinistának; mint békéltet-
 ted legyen meg a' mi Doctorinkat velünk;
 mint oldozgattad meg argumentumit;
 egy szóval: Si tacuisses, Philosophus man-
 sisses. De már el megyen ama' hied, s'
 mind jár sz, a' mi feregünk beestelenité-
 seért? En azt mondom, ne maradj to-
 váb it esztendőnél, hanem a' szokás sze-
 rént léptels! Nem csudálom aztis, hogy
 gonoszságból származtatod akkori tanita-
 sát, annak a' Calvinistának; mert ugyan-
 is, oly nagy véték vagyon ez aránt mi
 f Bellar. lib. bennünk, hogy mi ütülok, még a' (f)
 de Clericis keresztényi nevezetess irigjellyük; s' őket
 c. 1. 9. Unü. azért hijuk eretnekeknek, (g) mert a'
 g cap. Nulli Romai széknek ne engednek. De ő mi nyo-
 dist. 19. morultak! Vajha mi ezeket ki tölölhet-
 b Alvarus nők. (h) Sivalmas idő, miért hozál más-
 Pelag. libr. mi közinkben termeszter ellen való vetker?
 2. de Plant. Ismét: (i) Vallyon s' fellyül baladgyuké
 Eccl. art. 28. mi a' Pharisausokat? fellyül, de nem igaz-
 s Ioannes saggal, hanem GONOSSAGGAL. Va-
 Hoffmeister- gyon illyenis: (k) Sokkal job erkölcsöt
 rus Vicar. viselnek az eretnekek, hogy sem a' Catho-
 Gener. tom. liscusok. Ahol már a' Calvinisták gonoszá-
 2. Homil. ga! (l) Keveset kel hinni téged diccsrő jó
 hōil. Dom. akarodnak; azonkeppé gyalázó ellenséged-
 6. post Trin. nekis. De talám azért, e' Calvinista elöt-
 pag. 179. ted gonosz; mert nem viheted fellyeb Calvi-
 4 Petrus
 Suavis libr.
 8. Hist. Cencil Trid. pag. 853. / Augustin. lib. 3. con-
 sta liter. Petuliani cap. 10.

musnál tanításár? Halgas már! csak a-
 zoknak tehes bár eleget, mellyeket én e-
 lödben rakogaték.

MEL. [El hiszem ugyan a' szeretes
 mindent, de nem mindennek hiszen. 1. Cor.
 13.

MAL. Tagadom, hogy mindene el hid-
 gyen a' szeretet. Ezt sem hiszi: (m) m Bell. lib.
 Hogy Christus Papa volt volna. (n) Hogy 4. de Eccl.
 azokat meg kel ölni, kik az ellen szol. cap. 4.
 nak. (o) Hogy mi, a' mi kegyelmes Coro. n Compos.
 nás Királyunk ellé szarvaz emellyünk. (p) pacis c. 11. q.
 Hogy a' maga igazsága felől bizonságos te- 83. 9. 161.
 Gó szent irásnak, csak annyit kellyen hin- pag. 635.
 ni, mint az Alcoránumnak. (q) Hogy a Bell. lib.
 szent iras nélkül el lehet az Ecclesia, de 5. de Pont.
 traditiok nélkül nem. (r) Hogy mi a' re- Rom c. 8.
 gi szent Atyákas tellyeséggel meg vessék. p Bell. libr.
 (s) Hogy Christus fejet meg nyirette, s' 4. de verb.
 csuklyában öltözöt, mikor a' mi búnein. Dei c. 4.
 kert eleget töt (t) Hogy a' kinek felesége q Idé. ibid.
 mintsen, tarthat az helyet hálo társat, r Costerus
 (u) Hogy tagadgyuk a' jó cselekedeteknek in Enchirid.
 szüksegesseget. (x) Hogy mi ellenségi le- c. de morib.
 gyünk az Istenes Bűnnek. (x) Hogy a- haret.
 Zert kel az hus etelt el rávozratni, mert s Gretserus
 Isten meg átkozta e' földet, de nem a' vi- in Virgidé.
 zet. (y) Hogy mi az embereket, csak a' pag. 136.
 termesztes folyása szerent tanicsuk elni. 2 c. Is, qui
 (z) Hogy a' kösségnek nem szabad az 1- dist. 34. ex
 gaz, hirtül disputálni. (a) Hogy Christus Concil.

D 4

s' szent Tolet. 1.

u Bell. lib.

4. de Iustif. cap. 1. x Idem in praefat. tom. 4. controv.
 9. Joannis x Durand. l. 6. Ration. divin. officior. c. 7. n.
 22. y Bellar. libr. de Clericis c. 19. z Becan. praesud.
 1. Manual. num. 6. a Turfellinus apud Possevinum Bibl.
 select. libr. 17.

Stella s' szent Ferencz közöt, csak a ruhá se-
 Cleicor. e. gyen kálombséges. (b) Hogy a' Mifé-
 15. 19. Pap, teremője legyen az ő teremőjének.
 o Bellar. 1. (c) Hogy csak szine legyen a' kenyérnek
 1. de Euch: és bornak, mely az Ur vacsorájában a'
 cap. 11. szájtúl, meg illesztetik. (d) Hogy ha az
 resp. ad 5. eb, vag' disznó megtalálná enni az ostyát,
 d Alex. A- a' Christus testétis színe ugy elnyelne. (e)
 lensis p. 4. 4. Hogy ha ember az öröltetés miat ki veri
 25. mébr. 1. szájából a' Elementumok színe; Christus
 o Glossa in testétis, színe ugy ki veri. (f) Hogy a'
 cap. 28. dist. mely Pap a' kenyeret Christus testévé vál-
 2. de cōsecr: szentatya, az, a' fűrjeketis halakká, csi-
 f Poggius. nálhatya. (g) Hogy néha időben, meg az
 Florentinus oktalán állatis imádtá, az Ur vacsorájá-
 Secretar. nak szent Sacramentumát. (h) Hogy a'
 Apostolicus kenyérnek és bornak külső színe, kellesek
 in Facetiis. nekünk imádnunk az Ur vacsorájában. (i)
 g Bell. lib. 3. Hogy még az ördög-is el hitte az Ur va-
 de Euchar, csorájában való ostyának Christus testévé
 cap. 8. 9. való változását, mikor ezt mondotta:
 quintum. Parancsoly, hogy e' kövek legyenek kenyé-
 b Idem l. 4. rek. (k) Hogy a' gyilkos, parázná, lopo,
 de Euchar. Galamely ezégeres vétekben élő, mindgyá-
 cap. 29. rást meg tisztíthatya magát, csak a' Mi-
 i Ioannes sevel ellyen. (l) Hogy csak szájában, ne
 Schlotanus, kezében adassék embernek a' Sacramen-
 Inquisitor tum. (m) Hogy néha a' Communicánsok
 hæreticæ szájából, az Ebben repüllyön a' Christus
 pravit lib. teste. (n) Hogy néha, az áldást reá mon-
 de retinéd. dás
 fide Cathol.
 contra fidem Luther. Colon. 1555. fol. 185. k Jus Ca-
 non. cap. spē contingit 23. caus. 2. q. 3. l Maldon.
 in cap. 26. Matth. m Guilielmus Durandus Mimatenf.
 Epif. in Ration divin. offic. l. 4. c. 42. q. 3 15. n Gui-
 lielmus Altifodorensis Professor. Parisiensis lib. 4. sent.
 cap. 110.

án nélkülös, elhet ember az Ur vacsorájá-
 Gal. (o) Hogy Christus maga testet ötte, o Thó. part.
 i' Véret itta az Ur vacsorájában. (p) 3. quæst. 81.
 Hogy a' szem fájás ellen, igen hasznos a' artic. 1.
 meg szentelt ostyá. Ezeket a' Szeretot né p Zuingerus
 hiheti; mert ő (q) Sz: Lélek ajándéka, s' Theatr. p.
 attúlís halgat. Hát mit hiszen? AZ IGA- 340.
 Z A T. Ugy vagyon az írásban szokásban, q Gal. 5.
 a' szent Lélek M I N D E N mondó szava. 22.
 MEL. [Azért nem kel mindennek hin-
 ni; mert sok hamis Propheták voltak sok Bor-
 kik a' szent írással dicsekedtek; azt ma-
 gok értelmére vonták; a' régi szentek ma-
 gyarázatnyát meg véstettek; meg kel o-
 zere próbálni a' lelkeket. 1. Ian. 4.
 M A L. Igenis el kel távoztatni az ha-
 mis Prohetákat. Sz: Pál-is arra kér: hogy
 (r) azokat el kerüllyük, kik más tudomá- r Ró. 16. 17.
 nyra tanítanak, a' kővülá' mellyet tanul-
 tunk. De, az it a' kérdés: kicsodák azok?
 Mert mindenikünk igaz Prophetának mő-
 dgya magát. (s) Világosságnak Angyalá- s 2. Cor.
 vá változunk; azt mondgyuk Bálammal: 11. 13.
 hogy (t) csak azt szólljuk, a' mi a' Te- t Száml.
 kővő szánkban ad; azonban, ilyen szót 22. 38.
 hallunk: (u) A' te utad tevélygő en előtt- u 1. p. 32.
 rem. Minnyáján azt mondgyuk; hogy i-
 gaz Ecclesiánk vagyon; itt azért (x) x Matth.
 kigyoi okosságot kel viselnünk, hogy (y) 10. 16.
 a' tudománynak akar miszele, minket i- y Eph. 4. 14.
 destova ne hordozzon. (z) Gyámölcsök- z Matth.
 rál kel azért meg ismernünk az hibás Pro- 7. 16.
 phetákat. Az a' gyámölcs, nem életeket
 vagy erkölcsöket nézi; mert még (2) a' a Matth.
 dőggel tellyes koporsókis, meg fejezistennek 23. 27.
 néha kővül; hanem tudományokat. Az

azért né helyyes *Propheta*; kinek tudománya a sz.: irással nem egyez. Látluk! Itt. né ez: (b) A' *Prophetaknak* beszédek, szeretésben való lámpás; tiéd ez: (c) Az a *Baldvinus* a' szent Lelek, hogy a' szent irás, homályos legyen. Istené ez: (d) *Ird meg* Janos a' mellyeket láttál; tiéd ez: (e) A' *Theol. c. 7.* *Christus* nem iratta a' szent irást, hanem csak prédikáltatta. Istené ez: (f) *Regül* fogva tudom a' te bizonságid felől, (szent irás ez) hogy azokat állandókká tartsd; tiéd ez: (g) Az *Ecclesiástul* fűg a' sz.: irás, nem az *Ecclesia* fűg attul. Istené ez: (h) Az ember *Fia* nem tudja az isten napját; tiéd ez: (i) A' *Christus* lelke mindeneket tud, úgy hogy semmit sem tanult, mellyet az előt nem tudt volna. Istené ez: (k) A' te kezeden ajánlom Atyám az én lelkemet; tiéd ez: (l) A' szent *Atyak* *Limbusában* szállt a' *Christus* lelke, hogy az ott valokat ki szabadítsa. Istené ez: (m) Egy a' közben járó? Isten s' emberek között, az ember *Iesus Christus*; tiéd ez: (n) Az *Angyalok* s' szentek között jároink mi nekünk. Istené ez: (o) *Christus* fűst tette Isten, az *Anyaszentegyház*nak feje; tiéd ez: (p) Az *Ecclesiának* feje a' *Romai Nagy-Pap*. Istené ez: (q) *Mennyesek* ele' széles *Silagra*, prédikálják az *Evangeliumot*; tiéd ez: (r) Sz.: *Peter Romai Püspök* volt, és ott mind haláláig

2. Pet. 1. 19. a' *Baldvinus* Junius libr. 12. Manual. Theol. c. 7. pag. 529. d' Titk. 1. 19. a' *Ioannes Vigverius* in Instit. Theol. tit. de virt. fidei p. 278. *Costerus* in Enchir. pag. 43. f' Solt. 119. 152. g' Bell. libr. 4. de Eccl. cap. 2. §. 1. cunda nota. b' Mark. 13. 32. i' Bell. libr. 4. de Christ. cap. 1. k' Luk. 23. 46.

1. Bellar. libr. 4. de Christ. cap. 16. m' 1. Tim. 2. §. 1. Costerus in Enchirid. de vener. sanct. p. 470. o' Eph. 1. 22. p' Salmeron. Disp. 11. gener. q' Mark. 16. 15. r' Bellar. lib. 2. de Rom. Pontif. cap. 4.

láiig tisztet viselt. Istené ez: (s) *Nem* s' 1. Pet. uralkodgyatok az *Unak örökségén*; tiéd ez: §. 3. (t) *Szent Peter után*, a' *Romai fő Pap* r' Bell. lib. szállos az egész *Ecclesiának* igazgatása. 2. de Rom. ban. Istené ez: (u) *Nem* uralkodunk mi, Pontif. a' s' lelkerek ismeretén; tiéd ez: (x) A' fő cap. 12. Pap, lelke ismeretet kötelező törvény ad. u' 2. Cor. 1. hat. Istené ez: (y) A' ki s' közöttük 24. első akar lenni, legyen szolga; tiéd ez: x' Bell. lib. (z) Ha a' *Császárszék* keres, a' *Romai* 4. de Pontif. Papa succedálhat abban. Istené ez: (2) Rom. c. 16. A' ki belől ritkon való Sídó, az az igaz Si- §. ultimó. dó; tiéd ez: (b) Igaz tagjai affelől, a' meg y Luk. 22. Vetteter hitetlenek a' *Christusnak*, ha az 25. *Ecclesia* *Vallasában* meg maradnak. Itt. z' Libr. 2. né ez: (c) Belől dicsőséges a' *Király* leá. Clement. nya; tiéd ez: (d) *Szinte* olyan latható tit. 9. de Lu. az *Ecclesia*, mint *Velenze* *Város*a. Istené rando cap. ez: (e) Az én juhaim az én beszédemet *Pastoralis* halgatták; tiéd ez: (f) Az ige halga- tit. 11. de tás, nem jele az *Ecclesiának*. Istené ez: sent. & re (g) Mondatol elni, de meg holt vagy; tiéd judicat. ez: (h) A' *Catholicusi* N E V, nagy jele a' Rom 2. az *Ecclesiának*. Istené ez: (i) A' s' A- 29. gyitoknak parancsolatában ne járjatok; b' Anglo. tiéd ez: (k) A' regiség bizonyos jele az *Remenses* *Ecclesiának*. Istené ez: (l) Az Ur tör- annot. Ioan. vényenek amaz ellensége, *Christus* el jő- 15. Lindan. Verelekor törölteték el; tiéd ez: (m) Ha libr. 4. Pa- az *Ecclesia* hofszu ideig marad fen; jele nopl. c. 4. hogy igaz *Ecclesia* az. Istené ez: (n) Ne c' Solt. 45. fely 14. d' Bell. lib.

3. de Eccl. cap. 2. §. Atque hoc. e' Ian. 10. 27. f' Pi- storius. in Hodeget. 4. c. p. 113. g' Titk. 3. 1. b' Bell. lib. 4. de Eccl. c. 4. §. 1. i' Ezech. 20. 18. k' Thom. Bo- zius lib. 3. de signis Eccl. c. 9. l' 2. Thef. 2. 8. m' Stapl. in Prooem. lib. 4. de Princ. n' Luk. 12. 32.

Nicolaus fely KIS sereg; tiéd ez: (o) Az a' jely
 Sanderus l. az igaz Ecclesiának, ha azt sokan kövö-
 8. de visib. tik. Istene ez: (p) A' Szent Pál tudomá-
 Monarch. nya után, farkasok jűnek be; tiéd ez: (q)
 cap. 50. Az hol egy más után következznek a' Páf-
 p Csel. 20. pőkök, ott vagyon az igaz Ecclesia. Istene
 29. 30. ez: (r) Iesus az ő házában semmi Iste-
 q Baronius ni erőt nem cselekedhetek; ug y hol csudál-
 tom. 1. An- koznek az emberek hiheretelenségén; tiéd
 nal. Ecclef. ez: (s) Az hol hatható a' tanítónak tu-
 Ann. 31. dományok, igaz Ecclesia vagyon ott. Istene
 num. 52. ez: (t) Teetetes aláz aroságbá, s' azonbá
 r Mar. 6. 5. 6. Ang yalok tiszteletiben, járhat ember; ti-
 s Becanus éd ez: (u) Az az igaz Ecclesia, mely-
 libr. 5. ma- nek szent életű Doctori v adnak. Istene ez:
 nualis c. 22. (x) Soha nem ismertelek tiseket csuda cse-
 fol. 533. lekedők; tiéd ez: (y) Az az igaz Ecclesia,
 e Col. 2. 18. mely csudák cselekedetivel fénlik. Istene
 u Bellar. l. ez: (z) Kik szentül akarnak élni a'
 4. de Eccl. Christus Iesusban; háboruságot szenved-
 c. 13. 9. 1. nek; tiéd ez: (a) A' Romái Anyaszent-
 x Matth. 7. egyház virágzik; azért ő igaz Ecclesia.
 22. 23. Istene ez: (b) Szűkség a' lelki tanító-
 y Costerus nak egy feleségű férfinak lenni; tiéd ez:
 in Apol. (c) A' Papoknak házasságok, szentség tö-
 part. 3. c. 9. ró tisztátalanság. Istene ez: (d) Ha az
 z 2. Tim. őz egy ferfiak, magokat meg nem taroz-
 3. 12. tathatják, házasságba ellyenek; tiéd ez:
 a Gregor. (e) A' másodszori meg házafodás, ellen-
 de Valentia kezik a' Papnak mind méltóságával, mind
 part. 1. A- szentségével Istene ez. (f) Adgyátok meg
 nalyf. p. 41. (ti-is Pharisausok) a' mi a' Császáro-
 6 1. Tim. a' Csá-
 3. 2.
 e Bellar. lib. 1. de Sacram. c. 5. 6. sed debuit. d 1. Cor.
 7. 8. 9. e Benedictus Iustinianus in Comment. 1. Tim.
 3. f Matth. 22. 21.

a' Császárnak; tiéd ez: (g) Mind Isten g Bonifaciús
 s' mind emberek törvénye szeréne, ki véte- VIII. in c.
 ter a' Clerus s' az ő jávok a' külső hatalom quanquam
 alól. Istene ez. (h) Az Tanítónak, keűnek de censib.
 kel lenni a' tanításra; tiéd ez: (i) Oly ide- h 1. Tim.
 genek most a' mi Papjaink a' Prédikállás- 3. 2.
 tul, mint a' kazona a' Bibliátul; mert (k) i Duarenus
 esztendőben, nem egy két helyen, prédikál. lib. 1. de fa-
 nak csak egy szer; néhol penig, (l) mine cris Eccl.
 Hispaniában, sok helyen nem prédikálta- Minist. c. 4.
 rik a' parazt kősségnek az ige. Istene ez: k Didacus
 (m) A' mi vitez segűnknek fog y veri, nem Stella in c.
 restiek; tiéd ez: (n) Második Iulius P. oly 14. Luc.
 szörnyű hadat vifele; hog y hét esztendőök fol. 131.
 alar, vesze el abban két száz ezer ember. l Alphonius
 Istene ez: (o) A' ki nem munkálkodik, ne de Castro l.
 egyek; tiéd ez: (p) A' szegénységet kő- 1. adv. hē-
 vito Barátok rendit, Christus szerzerre. ref. fol. 60.
 Istene ez: (q) Ne leg yetek emberek szol- m 2. Cor.
 gar; tiéd ez: (r) A' mi akarunkat, ug y 10. 4.
 kel a' felső Regensnek meg hodeltarni; hog y n Causa re-
 meg csak leg kisseb dologbannis, ne marjünk cusati Con-
 ellene meg most ranni. Istene ez: (s) Hi- cil. Trident.
 rekkal leg y en a' szűleknek, a' magzatok- pag. 227.
 nak fogadás retelek; tiéd ez: (t) Tizen- o 2. Thes.
 negy esztendőök korokig tartoznak a' mag- 3. 10.
 zatok; fogadás retele szűlejek ellen nem p Copus
 cselekedni; az után szabados. Istene ez: Angl. Dial.
 (u) Kiker Isten egyben kőtoe, ember el ne 2. p. 194.
 válasz sz; tiéd ez: (x) A' ki örökké va- q 1. Cor.
 ló szűzességre kőtelezi magát; ha szinte 7. 23.
 az után meg házafodikis, el válhatik fe- r Nicolaus
 lesé- Godignus
 libr. 2. rer.
 Abissinar c. 4. s Száml. 30. r c. Si in qualibet 1. cauf.
 20. quæst. 2. u Matth. 19. 6. u Bellar. libr. de Matri-
 mon. cap. 21. prop. 3.

KET CATHOL. KÖZÖT.

Solt. 50. lesegésh. Istené ez: (y) *Hij segítségül em-
gemet a te nyomorúságodnak idején; tiéd*
15. ez: (z) *Szinte olyan mikor a szenteket
segítségül hívjuk, mint ha Istennel cseleked-
600. error.* nök azo. Istené ez: (a) *Nyúgofsznak az
ab Hesshu-* halottak az ő agyag házokban; tiéd ez:
fio annot. (b) *A szenteknek teremeket, kel a' kőtség-
p. 495.* nek mutozani. Istené ez: (c) *Meg ne ha-
Esa. 57. 2.* jely a' faragot kép előt; tiéd ez: (d)
6 Thomas *Mind a' képnek, s' mind az azt jedző do-
p. 3. q. 25.* lognak, egyenlő tisztesség kiánstatik. Iste-
art. 4. né ez: (e) *Nem imádatatik Jerusalemben
c Kijöv.* az Atya, hanem lelekben s' igazságban;
20. 4. tiéd ez: (f) *A' szentek zemeső helyeinek
a Cajet. in* meg látogatásáért, igen Istenes dolog mesz-
Thom. part. sze faradni. Istené ez: (g) *Nem kel a-
3. q. 25.* zokra eskünni, kik nem Istenek; tiéd ez:
art. 3. (h) *A' ki a' szentekre akar eskünni: ejom-
c Ian. 4.* ra cselekedgye az. Istené ez: (i) *Ha a'
21. 23.* te Uradnak Istenednek igirsz valamit fo-
f Staplet. gadásból; Egc. tiéd ez: (k) *Szabad a'
in Prompt.* szenteknek fogadást tenni. Istené ez: (l)
Cath. Dom. *Az E N Szombatimat meg tarcsáro; ti-
2. Adv.* édez: (m) *Az Innep napoknak tisztele-
g Ier. 5. 7.* ti, minden közben Getés nélkül tartozik a'
c. Hone- szentekre. Istené ez: (n) *Az Iesus Chri-
stum caus.* stus Vere sisset meg minket minden bű-
22. q. 5. neinkből; tiéd ez: (o) *A' szentelt víz
ex Cornel.* eltorls a' bossáthasó bűnöket, (p) *el ker-
Papa.* geri az ördögöket. Istené ez: (q) *Könyör-
s Törvény.* gessel s' bősérellel hűzetik el az ördög; tiéd
23. 21. ez:
k Bailius in
Catech. contr. tract. 2. q. 53. l Lev. 26. 2. m Bellar.
libr. 3. de cult. Sanct. c. 16. 9. Neque rationes. n I.
Ian. 1. 7. o Gregor. de Valent. tom. 4. Disp. 7. q. 4.
punct. 1. pag. 1544. p Baronius An. 389. num. 180. q
Matth. 17. 21.

VALO ŪSTÖK VONAS. 63

ez: (r) *Az ördögöt el kergeri a' keresztr Iodocus*
bányás. Istené ez: (s) Ki tilt engemet Coccius tő-
meg a' keresztségtől? Ha tellyes sziből 1. Thes. 1.
hísz, meglehet; tiéd ez: (t) A' Sacra- 2. art. 9.
mentumokban, kegyelem vagyon rekeztve s Csel. 8.
Istené ez: (u) Ver s' viz folyt ki, Christus 36. 37.
oldalából; (nem balúl értik ezen a' tudó- 1 Bell. lib.
sok csak a' két Sacramentumot) tiéd ez: 2. de Sacr.
(x) A' ki azt mondgya; hogy Christus cap. 3.
nem két Sacramentumokat, hanem, keve- u Ian. 19.
sebbeke szerez; azok legyon. Istené ez: 35.
(y) Az igik el-módása utannis KENYER, x Concil.
az Urvacsorájában való kenyér; tiéd ez: Trident.
(z) A' kenyerek s' bornak egész állattya, Sefs. 7.
Christus testé s' verevé változik. Istené can. 1.
ez: (2) A' kenyér, melyet meg szegnek y 1. Cor. 11.
Egc. (együtt járhat az Urvacsorájában c 23. 26. 27. 28
kettő) tiéd ez: (b) A' ki azt mondgya; x Concil.
az igik el-módása után, mindgyárt kel a' Trid. Sefs.
kenyeret osztogatni, s' az arra rendelte- 13. cap. 4.
ret helyben, nem kel azt tartani; azok le- de Transub.
gyen! Istené ez: (c) Nem iszom e' sző- a 1. Cor.
lőcökének gyámöléseből; tiéd ez (d) Meg 10. 16.
kel a' bort vizzelelegytetni az Urvacso- b Concil.
rájában. Istené ez: (e) Nem ihatyárok Trident.
az Urnak pohárát az ördögével egyjűt; Sefs. 13. c.
tiéd ez: (f) Ki azt mondgya; hogy a' po- 6. can. 7.
hárts kel venni az Urvacsorájában, azok c Matth.
legyen! Istené ez: (g) Nem kel tisztelni 26. 29.
(Isteni becsülettel) teremtet állatokat; d Concil.
tiéd ez: (h) Az Urvacsorájabeli Szent Trident,
Sacramentumot, Isteni tisztelettel kel 1. Sefs. 22.
mádni. Istené ez: (i) Egyszér áldozta cap. 8.
meg e 1. Cor.
10. 21.
f Concil. Trid. Sefs. 21. c. 1. can. 1. g Rom. 1. 25. b
Gregor. de Valent. tom. 4. Disp. 6. gener. de Sacr. Eu-
char. q. 11. p. 2. s Sid. 9. 28.

64 KET CATHOL. KÖZS

& Concil. Trident. Sess. 6. c. 2. can. 1. l Matth. 16. 26. m Bellar. lib. 2. de Missa. c. 7. n 1. Cor. 10. 17. o Concil. Trident. Sess. 22. c. 6. Can. 8. p 1. Cor. 14. 19. 22. q Concil. Trident. Sess. 22. cap. 8. Can. 9. r 1. Cor. 11. 26. s Concil. Trident. Can. 9. Sess. 28. t Solt. 19. 13. u Richard. 4. sent. dist. 17. artic. 3. quæst. 4. x Esa. 53. 5. y Bonavent. libr. 3. sent. dist. 20. q. 3. z Gal. 3. 13. a Bellar. libr. 4. de Pœnit. cap. 2. §. 4.

meg magát Christus; tiéd ez: (k) A' ki azt mondja; hogy a' Christus teste a' Misében meg nem áldoztatik; átok legyen! Istené ez: (l) Ki adhasz Válságot a' lelekért? tiéd ez: (m) A' meg holtaknak lelkéért, igazan cselekedszék hog' misézünk. Istené ez: (n) SO KAN vagyunk, s' MINNYAJAN egy kenyérből eszünk, tiéd ez: (o) A' ki azt mondja; hogy ti lalmas az a' Misé, melyben csak maga a' Pap communicál; átok legyen! Istené ez: (p) Nem kel idegen nyelven szólni; hanem értelemmel kel beszélni; tiéd ez: (q) A' ki azt mondja, hogy Bűlést nyelven kel a' Misé, ki szolgálta; átok legyen! Istené ez: (r) HIRDESSETEK (nem sugva) az Urnak halálát; tiéd ez: (s) A' ki azt mondja; hogy a' misében lassan mondor igike, kárhoztatni kel; átok legyen! Istené ez: (t) Kicsoda tudhatja az ő Verket? tiéd ez: (u) Az ember tartozik meg Vallani minden halálos Verket a' Papnak, akár titkosok s' akár közönségesek legyenek azok. Istené ez: (x) Megrontator (Christus) a' mi bűneinkért; tiéd ez: (y) Az eredet szerent Való Verkekért Christus tör eleget; a' cselekedet szerent Valókért pedig magunk. Istené ez: (z) Atokeká lór (Christus) eretünk, hogy minket a' törvény árkául meg szabadítsanak; tiéd ez: (a) Ha meg bocsátatékis a' bűn, de fen marad meg annak idő szerent Való bűntesete. Istené ez: (b) Nem

VALO ISTÉK VONAS. 65

(b) Nem emlekezik Isten meg a' mi bűn- b Ier. 31. meinkül, tiéd ez: (c) Kivánsarik, hogy 31. a' mi bűneinkért eleget tegyünk. Istené ez: c Catech. (d) En vagyok, ki el törölöm a' te álnok. Trid. p. 313. ságadat én magamért; tiéd ez: (e) Bűn d Esa. 43. bocsátást oszrogathat a' Nagy-Pap. Iste. 25. né ez: (f) A' Paraznaságot meg Verhe. e Paulus ti ember feleséget; tiéd ez: (g) A' Pa-Laymannus ráznaság nem szakazza el az házasságbeli kötelest. Istené ez: (h) Ne vagy Theol. mo-feleséget a' Cananansok leányi közzül a' te ral. tract. 7. faindnak; tiéd ez: (i) Megházasodhatik cap. 7. a' fia, szülei hite nélkül is. Istené ez: (k) f Matth. A' paráznaság el távoztatásáért, kinek 5. 32. kinek legyen saját felesége s' férje; tiéd ez: g Bellar. (l) A' kik Bűzességre kötelezték magokat, nem lehet meg házasodniok szentseg trim. cap. törés, s' hit szegés nélkül. Istené ez: (m) 16. §. 1. Ha Valamely Aryafinak hitetlen felesége b Kijöv. 34. vagyon, mely ő vele akar lakni, azt el ne 16. hadgya; és a' mely Aszonyi állatnak hi-i Toletus terlen férje vagyon, és az vele akar lakni, libr. 5. In el ne hadgya az Aszonyi állat azt; tiéd struft. Sa-ez: (n) A' keresztyén s' hitetlen ember- cerd. c. 1. reknek egyben szerkesztések, nem te- k 1. Cor. szent házasságot. Istené ez: (o) A' Mo- 7. 2. ses 3-dik könyvének 18-dik részében le töl l Costerus házasságbeli gradusokban, senki nem dis- in Enchirid. pensálhat; tiéd ez: (p) A' ki azt mon-c. 15. p. 547. dja; hogy az Ecclesia, a' Mosestől le rt m 1. Cor. Aryafiak között Való gradusokban nem di- 7. 12. 13. spensálhat; átok legyen! Istené ez: (q) n Bellar. L' Minden férfinak tulajdon felesége legyen, de Matrim. és minden Aszonyi állatnak saját férje; cap. 23.

E

tiéd o Cyprian. Epist. 4.

p Concil. Trident. Sess. 24. Can. 3. q 1. Cor. 7. 21

6 Bellar. tiéde: (r) A sokszori komák között, libr. de Ma-
 trim. c. 30. miél hog y lelki rokonság vagyon; azért,
 Rom. 6. 23. haz asság is nem lehet. Istene ez: (s) Az
 7 Bellar. 1. örök élet, ajándék Istennek; tiéd ez: (t) A
 2. de Mo- szűzesség kiséletkeppen való dicsőséget
 nach. c. 9. érdemel Istentől. Istene ez: (u) Az őzöm
 8 Ter. 7. 9. viz, ég alatt minden hegyeket elborita, ti-
 9 Bell. libr. éde: (x) Illyés s' Enoch e' földi Para-
 de grat. pri- dicsombáratainak; s' jóvendőben onnā jū-
 mi hominis né ez: (y) Maria, idvezítőjének hūja Chri-
 c. 14. 9. 4. stust; tiéd ez: (z) Mariának, csak leg
 y Luc. 1. 47. kissebbik véte sem volt, tellyes életében. I.
 2 Iodocus Istene ez: (a) s' az Apostol mondgya:
 Coccius 10. Hozzáragadot a' bűn; tiéd ez: (b) Ha
 1. Thesaur. ki azt mondgya, hog y a' kisétség vétek;
 1. 3. art. 1. azok legyen! Istene ez: (c) Természet
 4 Rom. 7. szerént haragnak vagynak fia; tiéd ez:
 21. (d) Az eredet szerént való véteért nem
 6 Concil. kárhozik el ember. Istene ez: (e) Nem
 Trident. jó cselekedetekből, hanem az hívó Istentől;
 Sess. 5. tiéd ez: (f) Isten, nem személlyeget nézet
 c Eph. 2. 3. az elválasztásban, hanem azoknak ér-
 d Contare- demeket. Istene ez: (g) Igyekezzetek
 nus Cardi- Aryámfiat a' ti elválasztástokat meg erőf-
 nalis in lib. sítani; tiéd ez: (h) Senki nem tudhattya
 de prædest. meg bizonyosson ez életben, az elválaz-
 6 Rom. 9. tást. Istene ez: (i) Nem tekint Istén
 11. Cainra, s' az ő ajándékára; tiéd ez: (k)
 f Albertus Az hiteitlenek is sokszor jó cselekedhetnek;
 Piggius lib. meg a' természetnek erejéből is. Istene ez:
 3. de usu li- (l) Ha el változtathattya a' szerezesen
 ber arbit. az ű
 cap. 2.
 2. Pet. 1. 10. h Concil. Trident. Sess. 6. cap. 12. i
 Ter. 4. 5. 6 Bellar. libr 5. de Grat. & liber arbit. cap.
 9. 1 Ier. 13. 23.

az ű fekete bűnét, ti is jól cselekedhettek;
 tiéd ez: (m) Az eset után, vagyon ember- m Gregor.
 nek a' jóra szabad akarattya. Istene ez: de Valentia
 (n) Kik hisznek az Isten Fiában, örök in Comm.
 életük vagyon; tiéd ez: (o) Az hit nem Theol. su-
 mondathatik bizodalomnak; mert az, az per Thom.
 értelemben nem az akaratban vagyon. I- Disp. 6. ge-
 stene ez: (p) A' mi bizodalomnak ez, neral.
 hog y az Isten minket meg halgat; tiéd ez: n Ian. 5. 13.
 (q) Mine a' dögöt úgy utálljuk mi azokat, o Bell. libr.
 kik az ő bizodalomokat Christus érdeme- 1. de Iust.
 ben, s' bűnök bocsánattyaiban helyhezterik. cap. 4. 9.
 Istene ez: (r) Ing y en igazul ember meg; Catholici.
 tiéd ez: (s) Nem elég maga az hit, a' p 1. Ian. 5.
 meg igazításra. Istene ez: (t) Hittetek, 14.
 s' az Istennek lelke el pecserelt; tiéd ez: q Gothard.
 (u) Meglehet az hit, a' szeretet nélkül. Canonicus
 Istene ez: (u) A' törvénynek cselekedé- Patav. in
 riből, egy testis nem igazul meg, Istennek defens. Ec
 előtte; tiéd ez: (x) Mi, nem a' Christus cles. Cath.
 érdemből, hanem a' bennünk lakozó bent- pag. 115.
 seg által igazulunk meg. Istene ez: (y) r Rom. 3.
 Meg igazulván, bekeségünk vagyon Isten- 24.
 nél a' Christus Iesus által; tiéd ez: (z) s Coster. in
 Bolondság így szólani: En hiszem hog y id- Enchir.
 vezülök a' Christus vére által. Istene ez: pag. 266.
 (2) Nincsen oly ember, ki ne vétkezzen; r Eph. 1. 13.
 tiéd ez: (b) Béröltheti ember a' törvénye u Domini-
 Isten kegyelméből. Istene ez: (c) Mocs- cus à Soto.
 kos ruhához hasonló a' mi igazságunk; tiéd lib. 2. de na-
 ez: (d) Az igazaknak jó cselekedetek, tur. & grat.
 E 2 rókel- cap. 7.
 4 Rom. 3.

20. x Bellar. libr. 2. de Iustif. cap. 2. 9. 3. y Rom. 4.
 1. z Panigarola lect. 9. part. 2. pag. 73. 4 1. Kir. 3.
 46. 6 Bellar. libr. 3. de Pont. Rom. c. 23. antith. 6. 4
 Esa. 64. 6. 4 Bellar. lib. 4. de Iustif. cap. 15. 9. 1.

Rom. 8. 18. *rökökkel*. Istené ez: (e) *A' mostan*
Benvedet dolgok, nem hasonlítandók, a' né-
 f Iodocus *künk meg Jelenendő dicsőséghez; tiéd ez:*
 Coccinus tő. (f) *Hamis* belekedés az, ki a' mi sok Ben-
 1. Thefaur. *vedésünknek nem tulajdonít érdemet.* Istené
 1. 5. art. 1. ez: (g) *A' bíjt abban ál, hogy ember ma-*
 g Esth. 4. 16. *gát minden érteitől italtól meg fogja; tiéd*
 Bell. lib. ez: (h) *Csak bizonyos értéktől kel em-*
 2. de bonis *bernek magát meg tartoztatni, de ki-*
 oper. in *válskeppen az hústól.* Istené ez: (i) *Az*
 part. c. 4. *Isten országa nem ál ételben és italban;*
 Rom. 14. *tiéd ez: (k) Nem igaz keresztyének a-*
 17. *zok, a' kik bíjtben húst esznek.* Istené ez:
 Bell. lib. (l) *Ha eszünk is, nem leszünk gazda-*
 2. de bonis *gabbak; ha nem eszünk is nem leszünk*
 oper. in *szegényebbek; tiéd ez: (m) Mind lelki te-*
 part. c. 9. *sti kegyelmeket érdemlünk a' bíjt által.*
 1. Cor. *Hagyom ezeket Istenre, s' az egész ke-*
 8. 8. *resztyénség okos itéletire! itillye meg*
 m Bellar 1. *kiki, mellyikünk hágya ez arántis által*
 2. de bonis *az igaz. Prophetai tisztnek regulás mér-*
 oper. c. 11. *téket? De talám késünk, mennyünk to-*
 váb! Hát hamis Propheta az, ki a' szent
 Canisius *írásal dicsekedik, s' azonban penig aze*
 in opere *maga értelmere vonnya? Nem bánom;*
 Catechet. *bár legyen az; ki ezeket mondgya: 1.*
 pag. 44. (n) *Szintén olyan a' szent írás mint a'*
 Hosius de *szasz orr, mely minden fele magyarázat-*
 expref. Dei *ra bajszathatik. 2. (o) A' szent írás ma-*
 pag. 3. *gában, Istennek nem igaz beszéde, hanem*
 p Molina *csak, az Ecclesia szerző szerént az. 3.*
 tom. 1. de *(p) Az Isten az égen, az az, a' közön-*
 Iust. & Iure *seges Ecclesiában, két nagy világozságokat,*
 tract. 2. disp. *az az, két nagy méltóságokat, szerze; az*
 29. 9. His *eggyiket nevezzenapnak, az az Papának,*
 prænотatis. *a' másikat holdnak, az az, Császárnak.*

4. (q)

4. (q) *Ihol vagyon két fegyver, az az, q Bonifaci-*
az Ecclesiában, belső s' külső méltoságnak us VIII. in
kel lenni 5. (r) Allandoa tesz em az 6 c. Un m,
székit örökre, az az, a' Papa országa sanctam tite,
mind örökre meg marad. 6. (s) Kicsoda eod.
fogta három ujjja közzé e' földnek porát? r Turrecre-
az az, három ujjával kel embernek ke- mata libr. 1.
resztet venni. 7. (t) Isten mindeneket lá- summa cap.
bat alá vetet; tudni illik a' Papának. In- 90. ex verb.
hokat, az az, a' keresztyéneket, ökröket, 2. Reg. 7.
az az, a' Sidókat s' eretnekeket. Mezö- s Hosius in
nek nyájait, az az, a' Pogányokat. A' Confes. Pe-
zengernek halait, az az, a' Purgatorium- tricov. c. 10.
ban lévő lelkeket. Ielestréfa! 8. (u) A' ex Esa. 40.
se lábaidnak porát nyallják; az az, cso- t Antonius
kolgattyák a' Romai Papa lábait. 9. (x) part. 3. tit.
Ki kel Sodomából furni; az az, e' világi bu- 22. c. 5. 9. 1.
jalkodásoktól meg kel válni; az hegyre kell ex Psal. 3.
baladni; az az, tökelletes Baráti életre kel u Turrianus
igyekezni. 10. (y) Vid el kevesse a' földtől contra Sa-
az hajor; az az, Peter, mozdics el kevesse daelem. p.
sekedes az igirenek földetől, s' helyhez- 14. ex Esa.
tesd Antiuchiabá, os maradván her estén- 49.
deig; az után vid a' melljére, az az, sok tö- n Hyeroni-
geréké által menjen, ted te Romában seke- mus Platus
der. 11. (z) Vid a' melljére, az az, elefseb- libr. 1. de
bé disputály! csuda hogy így nem szölli: bono status
Vid a' melljére; az az, azt a' jó felleget bort religiosi
tölcs fel a' garatbá. 12. (a) Peter a' szék- cap. 7.
ben járt; az az, a' Peter széki, minden y Idé ibid.
eretnekségeknek habjait le nyomta. Így part. 2. ex
kelle nektek a' szent írással jatzodnotok? cap. 5. Luc.
Vallyon s' nem ezé, az Isten könyvét, a' z Staphlet
magad értelmere, vonni? Még sem tanul- in Relct.

E 3

radé princ.

controv. 3.

quæst. 1. art. 2. Idem ibid. ex Matth. 14.

8. Andradi-
us libr. 2.
Defens. Sy-
nodi Trid.
Alphonfus
de Castro l.
4. advent.
hæref ver.
bo Concil.
c. Discipu-
lus de tem-
pore serm.
110.
d. Ioannes
de Turrecr.
l. 1. c. 8. ex
Apoc. 4. 2.
e. Paulus
Æmylius
lib. 7. ex
Ioan. 1. 29.
f. Malderus
fol. 237. ex
Exod. 19.
g. Hardingus
contra Ivel-
lum fol. 99.
h. Hieron.
in Epist. 62.
ad Theoph.
circa med.
i. c. Noli
meis dist. 9.
ex August.

k. Biel. lect. 41. in Can. Mifs. l. Costerus in Enchirid.
cap. 1. pag. 63. m. Gregor de Valentia tom. 3. Com-
ment. in Thom. disp. 1. q. 1. punct. 7. fol. 294.

tadé meg ezeket a' magadéitúl: (b) A'
szent irás beza' szent való értelméből,
kel a' vallást meg próbálni? Illyenis va-
gyon: 13. (c) Meg rontottad a' Sárkány-
nak fejet a' vízekben; az az, a' szentel-
tél elűzi az ördögöket. 14. (d) A' Bek-
környül 24. Genek Valának; az az, a' Pa-
pa környül feles Cardinalok. 15. (e) I-
stennek báránya, az az, Romai Sz. A-
tyák, ki el veszed e' világnak bűneit;
könyörölly rajtunk! 16. (f) Az oktalán
allat ne illesse az heg yet; az az, nem
szabad a' Papot minden embernek meg fed-
deni. 17. (g) Az ember Fia nem jöt ves-
teni, hanem meg tartani; es így az Ur Va-
csorájában való kenyernek is allattya, nem
vesz el. Ezek az igen okos magyaráza-
tok! A' régi szentek is forognak ten elöt-
ted? Index-ek űk, nem Index-ek; Lumen-
ek, nem Numen-ek; Minister-ek, nem
Magister-ek. (h) Máskeppen kel az A-
postolok, felőlirni, meg máskeppen a' régi
szent Atyák felől; amazok igazat mon-
dottak, ezek mint emberek meg csalarkoz-
báltak. (i) Meg Augustinus irásának sem
kel mindenekben hinni. (k) Senkit nem
kényszerít a' szent Atyák authoritassa, a'
nekik adandó hitelre; hanem ha a' szent
írásban leszen tudományok fundálva. (l)
Nem hírnék regulái azok, melyeket a' mi
eleink mondtak, vagy írtak; mert néha:
(m) Mind az egész Atyák el tevélyedtek.

(n) In-

(n) Iustinus Martyr bolyongot abban; hogy n. Bellar. l.
ezer esztendeig, a' szenteknek Christussal 3. de verbo
való uralkodását állatta e' földön. Ter- Dei c. 3.
Iulianusnak kevés méltoságot adtz az
hit bizonyítására (o) eretneknek tartván o. Idem l. 1.
űtet. (p) Alexandriai Kelemen meg csa- de Christ.
latkozatnak irod abban; hogy Christust cap. 9.
30. esztendő korában meg feszítetnek p. Bell. l. 1. 1.
mondgya. (q) Az Ariannusoknak kufé- 1. de verbo
jének mondod origenest. (r) Cyprianusnak Dei c. ult.
nagy el rebolyadást tulajdonítasz. Csak a' q Thom p.
(r) Cicero irását forgató, s' azonban a' Sz. 1. quæst. 34.
írást kedvesse' illetőnek vallo'd Lactantiust, art. 1.
kit nagy méteybennis ejtesz. (s) Casa- r Salmer-
reai Eusebiust, merő Ariannusnak neve- disp. 51. in
zed. (t) Balás Doctore némiely dolgok. Epist. Rom.
ban meg veted. (u) Epiphaniust, esze fe- tom. 13. p.
lejtetnek irod. (x) Szent Ambrust, sok né 474.
helyes írásért pad alá hagyítod. (y) Phi- r Bell. l. 1.
lastrust, habahurgya tudományúnak ál- de Beat.
latod. Hogy (z) Mariának sz. vét álaal Sanct. c. 5.
ható fegyver, az ő kételkedése lőt legyen. 6. Ultimo.
azért Amphilochiust korpázod. (a) Hie- s Melchior-
xonymust káromkodónak irod. (b) Nyssé- Canus lib.
nus Gergely tevélygesén, csudálkozol. Ir- 7. locor. c.
toztatod. (c) Ruffinus irásátul a' Refor- 3. n. 7.
matufokat. Hogy Christus vétkes edény- r Bell. libr.
túl születtetet legyen; (d) Chryso- 2. de verbo
must ezért castigalod. Sokan meg vetitek Dei cap. 2.

E 4

(e) Au- 6. 2.

Idé ibid.

cap. 6. 9. Præterea. x. Erasmus in annot. Gal. 2. pag.
399. y. Bellat. libr. 4. de amifs. grat. cap. 11. z. Sal-
mer. tom. 3. tract. 43. pag. 394. a. Erasmus in annot.
ad Tit. 2. pag. 487. b. Lorinus Iesuit. in cap. 13. Act.
v. 30. c. Bailius Iesuit. in Catech. Controv. tract. 1.
q. 13. in Append. d. Salmer. disp. 51. in Epist. ad Rom.

Baronius (c) *Augustinusnak is, a' szabad akarat-
An. 490. n. rul irt tudományát.* (f) *Theodorectusnak*
36. *nagy vétkeket tulajdonítasz; hogy a' szent*
f Salmer. *lelket csak az Atyától állattya származ-*
disp. 51. in ni. (g) *Socratesben s' Sozomenusbá, fán-*
Epist ad Ró. *rikáltatod az igazságot.* (h) *Nagy-Ger-*
P. 474. *gely, tudományában el eset embernek iti-*
g Baronius *led.* (i) *Damasceusnak, írásában sokat ha-*
in prae fat. *zudott edénynek állatod.* (k) *Haymor,*
Annal. *nem egy helyen bolondoskodottnak lenni*
k Durandus *mondod. Nem veszed bé néha* (l) *Theo-*
sent. dist. 7. *phylactus bizonságát, hogy az hit szaká-*
quaest. 9. *dásnak idejében élt. Nagy vétkeket tulaj-*
g Baronius *donítasz* (m) *Oecumeniusnak, hogy még*
Ann. 31. *az ördögöket tűz alá nem rekeztette.*
num. 75. (n) *Anabaptista vallásúnak nevezed szent*
k Erasmus *Bernhardot. Mit mondnak ezek felől a'*
in c. 16. Ró. *Calvinisták, mellyeket te nem mondanál?*
l Bellar. lib. *Te veted azoknak meg sok dolgokba írá-*
a. de Christ. *sokat; még-is azt vitatod, hogy a' Cal-*
c. 27. resp. *vinisták tapodgyák meg a' régi szente-*
ad 6. *ket!*
m Idem lib. *MEL. [Ig y próbálom meg a' lelkeket,*
1. de sanct. *ha Isteniül vadnake: Ki leg y en az, a' ki*
beat. c. 6. §. *engem tanít.*
Antonius. *MAL. Valóban csekély elmével láto-*
g Sixtus Se- *gatót Isten, ha csak úgy próbálsz! Ha a'*
nenfis lib. 6. *pokolbeli ördög elődben menne* (o) *Si-*
Biblioth *lágóság Ang yala' ábrázattyában; azon-*
annot. 345. *ban* (p) *ember öldöklés, s' hazugság volna*
2. Cor. 11. *palástya alatt; személyét vizsgáládé? Is-*
14. *mét: Ha* (q) *kolduló szegény képében je-*
p Ian. 8. 44. *lennék meg Christus; azonban* (r) *igaz-*
g 2. Cor. *ság s' örök élet volna nála; szattyát néz-*
8. 9. *nédé, vagy benne valóját? Vaj nyomo-*
p Ian. 14. 6. *sult! Nem kel ide egyéb, hanem hogy így*

castigáltassal a' tőcédül: (s) Nem az e sc. Ego So-
kel tudos embernek meg gondolni, KI mond- lis dist. 9. ex
g yon valamit, hanem MIT mond g yon. It- August. ut
mét (t) Nem az s' nezem KI írta, hanem Gioffa
MIT irt. notat.

MEL. [*Nem abban ál a' proba; hogy e Thomas*
Galaki az. Isten lelketül vezéreltetet, s' part. 1. q. 1.
minden igazságra tanítatott, meg család- art. 8.
kozhatatlan Anyaszenteg yháztul, elei-
tül fogva bé vót, s' megerősítetett tado-
mányt rostállya.

MAL. *Abban ál Istennél, s' még sok*
miénknélis. Vajki sok Ecclesia nem itil
helyessen! Sok szakadások valának (u)
Corinthusban. A' (x) törvénykezés mod-
gyában tévelyegnek vala; a' (y) keresz-
tyeni szabadságban; az (z) Ur vacsorá-
ja modgyában; az (a) idegen nyelvök-
ben; a' (b) fel támadásban, meg botlá-
nak, A' (c) Galatiának is, a' Christus E-
vangeliomátul másra hajlának. Mint járá-
nak az Asiai Ecclesiák? (d) Ephesusi, (e)
Pergamumei; (f) Thiatirai; (g) Sar-
diabeli (h) Laodiceai? Hát al től Isten i-
giretet az hívek seregének ez aránt, mi-
kor így szóllott: (i) HA ti meg marad-
tok az én beszédemben, bizony én tanítvá-
nyim lesztek. (k) Még a' tudos Docto-
roknak ismeretek is, nem tökéletes ez é-
letben: hogy ne csiszamodhatnának hát
el? A' (l) Sidok pedig, avagy nem bi-
tertlenség által törestetene ké le? Volt oly
Ecclesia Christus fel támadása előt, mely
(m) Thesbyres Illyest vélte személy sze-
vént el jáni; efféle, nem de nem tevely-
getté? Az Apostolok serege pedig, (n)
E s *Chri-*

u 1. Cor. 1.
10. 12.
x 1. Cor.
6. 1.
y 1. Cor.
8. 1.
z 1. Cor.
11. 16.
a 1. Cor.
14. 2.
b 1. Cor.
15. 12.
c Gal. 1. 6.
d Titk. 2. 4.
e y. 14. 15.
f y. 20.
g Titk. 3. 1.
h y. 15.
i Ian. 8. 31.
k 1. Cor.
13. 9.
l Ró. 11. 20.
m Matth.
17. 10.
n Csel. 1. 6.

Christusnak Világi országarúl álmód-
 zot. Bűvön vévő Szent Peter Pünkösdi nap-
 ján az Istennek lelkét; de még sem hiszi
 vala a' (o) Ceremoniáknak el törleszt.
 Magad vallása, (p) hogy ha a' Fő Pap el
 tevélyedik, az egész Ecclesia utánna dől.
 Ezistied: (q) Bizonyos dolog, hogy a' Suc-
 cessoriót viselő Romai Fő Papok, sokszor e-
 retnekségekben estek. Mely ha úgy vagyon,
 hol volt akkor az Ecclesia? Haly még egy-
 néhányat a' tiéditől, s' tanuld meg tőlök
 ezt, (r) Nem mindig arást kel az, his-
 ágazatjának tartani, melyet az Eccle-
 sia végez; mert volt olykor, hogy az, his-
 tel ellenkező dolgot tanított. Eztis. (s)
 Christus szentvedésekor az egész látható
 Ecclesia el tevélyedet; úgy hogy, csak egye-
 dül Szent Mariában maradt meg az
 igaz his. Ihol a' tiédit, jégre helyhez-
 tetik sokszor az Ecclesiát, s' nem chisza-
 modhatnéké még-is el? Mit kel hát ol-
 lyankor cselekedni? Meg kel magunkat
 (t) oltalmaznunk a' kövástól. Ollyan-
 kor (u) ha Galaki azt mondja: Ihol
 a' Christus! ne biddy neki. Egy szóval:
 (x) Elkel távoztatni a' gonosz munká-
 sokat. Hallyad ittis a' tiédit. (y) Az
 hitet néző dologban, csak egy magános em-
 bernek is, helyeb kel becsülni Szent, a' Pa-
 nést; ha ő a' dolgot, az ő es Uj Testa-
 mentumból helyesebben próbálja meg. Il-
 l. de Eccles. met; (z) Inkább kel binni az Evangelium-
 nak,
 a. Matth. 16. 6.
 " Matth. 24. 23. x Phil. 3. 2. y Marfilus Patavinus in
 defens. pacis. Panormitanus in c. significasti extr. de e-
 lect. n. 3. z Gerson. part. 1. de exam. doctrin. confid.
 4. fol. 104.

nak, hogy sem a' Papának; ki-is, ha az
 ellen tanitana, jobboldna meg fogadni EGY
 igazságot állato embernek szavát, hogy
 sem az övét. De talám Isten lelkétől veze-
 retetik az Ecclesia? s' hogy kellene hát
 meg-is annak tudományát rázogadni?
 Ercs meg! Mikor így szólla Urunk Apo-
 stolinak: (a) Veletek marad a' szent lé-
 lek mind örökké; ennek az igiretnek, nem
 csak az Apostoli közönséges gyűlésekben,
 hanem, az egy mástul még válásokbannis,
 helye volt; te pedig azt tanítod: (b)
 hogy minnyájan vétekezhetnek a' Püffö-
 kők, ha egy mástul meg szakadoznak.
 Így szól ez helyhez egy barátod: (c) A'
 kik VALOSAGOSSAN Christus
 tanítványi, csak azoknak igirtetett a' sz.
 Lélek. De nem csak az Ecclesia fő Doctori
 a' Christus tanítványi; ezt magad-is hel-
 lyén hagyod; nem csak azoknak igirte-
 tat itt a' szent Lélek. Hogy az (d) Eccle-
 sia, minden igazságra tanítaiuk a' szent
 lélektől; abból az ű el nem tévelyedhe-
 tését, nem állathatod; mert egy maga-
 dé, (ki ellen nem mersz szollani) így
 szól ehhez. (e) Ez az igiret azokra tar-
 tozik, kik a' Vallásban, a' szent irással
 ellenkező dolgokat, nem tanítanak. Im-
 már pedig; (f) Sokri Gyűlésekben, nem
 voltak jelen Moses s' az Propheták. Hát
 meg csalatkozhatatlan az Anyaszentgy-
 ház? Nem azt mondók most. Újjobban
 fűledben sugom ezt: (g) Az Ecclesia
 sok dolgokban el tevélyedhetik. Ismét: (h)
 Az Ecclesiának irileri gyakorra vélekedé-
 sen áll; mely sokszor csalóka. Ne támasz-
 kod.

a Ian. 14.
 16.

b Bellal.
 lib. 2. de
 Concil.
 cap. 7.

c Ioannes
 Ferus in
 Comm. c.
 14. Ioan.
 pap. 359.
 d Ian. 16.
 13.

e Tolet. in
 c. 16. Ioan.
 annot. 20.
 f Salmer.

tom. 8. tra-
 ctat. 54. p.
 426.

g Melchior
 Canus lib.

4. locorum
 Theol. c. 4.

h In Decret.
 Gregorii. l.

5. tit. 39. ex
 Innoc. 3.

kodgyál bár, az eleitől fogva be volt tudományhoz is; mert: (i) Meg a' Samari-
 Cornelius tanusok is forgattak hajdan régi seget; no-
 Iansenius in c. 4. Ioan. ha tudományok, hibas vala. (k) A'
 & Andreas mely Vallás az Isten igjével ellenkezik,
 Fricius libr. hiában tamazkodik az régiséghez. (l) A'
 4. de Eccl. dolog felől való itélet rétel, nem a' régiségen
 cap. 7. ál, hanem az Isteni bölcseségen. (m) A'
 l Pineda in szent írásnak vagyon jávállandó régisége;
 c. 22. Iob. mely nélkül, semmi a' másféle régiség.
 v. 9. fol. 710. MEL. [Meg a' tudatlan köfségnek is
 m Gregor. hatalmat adoz Te, az Ecclesia igaz tu-
 de Valentia dományának próbálására; mely nem telkek
 in Analyfil. rázogátása, hanem az ő igazságának ke-
 1. c. 16. ségben való hozása.

„ Petrus à
 Soto in as-
 sert. Cath.

„ Censura
 Colonienfis
 art. 12.

„ Törv.
 17. 18.

MAL. De halá Istennek, penig csak a'
 tudatlan köfséget taszítod mi előttben!
 Ugyan nem szóllunk mi így a' nagy méltoságba helyezett ember felől: (n)
 Ha valamely nagy Fejedelem ember, a' re-
 ligiót akarja igazgarni, méltán e' mondaft
 érdemi: Távozál el Satan, mert börtán-
 közásomra vagy nekem! Ismét: (o) I-
 degen dolog az, a' Fejedelemtől, hogy hitet
 igazgasson; az, csak a' Papokra kel had-
 ni; eggyedül az az, ő tisztetek, hogy kiket
 a' fő Papok büntetésre méltónak itilnek,
 azokat meg zárolazzák. Sőt, hogy ha
 nagy fog yaskozást veszenis eszében a'
 Magistratus az Ecclesiái dolgokban, még
 sem kel neki reformatiót indítani. Vaj vaj
 ártatlan nagy rendék, mint meg vadtok
 körtetve! Avagy nem nektek paran-
 csoltat Isten, hogy (p) a' törvénynek
 könyvet olvasásuk tellyes életetekben, hogy
 ekképpen fellyézek Istenetek? Avagy go-
 noszul

noszul cselekedéké (q) Iosias, hogy a' meg q 2. Kir. 23.
 Geszregertetet tiszteltes reformálá? Né;
 mert e' mondaték ő felőle: (r) Nem volt r 25.
 hozzá hasonló Király ő előtt, annak u-
 tanna sem támadot olyan. Vötték volt ezt
 régen ezekben a' nálad okosab tiéid, s'
 így szoltak: (s) Christus születéséről fog- s Glossa de-
 va, nyoltz száz esztendőknél több ideig tar- creti dist.
 tot, az Imperatorok között, az Ecclesiái 84.
 dolognak igazgátása; az Ecclesiáis enge-
 der nekik. Másis: (t) Istennek nagy ke- r Hormisda
 gyelmessége ez, mikor o' Világi nagy Feje- Papa in
 delmek, az Ecclesiáknak előjáró Papiái- Epist. ad
 Val, az hit igazgátásában eggyet értenek. Epiph. C6-
 A' merő tudatlan köfségtől, mi nem ta- stant. tom.
 nittyuk függeni az igazán tanító Ecclesi- 2. Conc.
 áz; hanem, némely tiéiddel eggyüt így
 értünk: (u) Ha a' Pap az igaz hitről u c. Oves
 eltávozik, tartozik az ő juha hitet meg cauf 2. q. 7.
 inteni. Ismét: (x) Mikképpen a' Paptar- ex Eusebio
 hozik azzal, hogy az Istenül volt igazsá- Papa.
 got szabadossan predikállyá; így a' köfség- x c. Nolite
 is adós azzal, hogy a' Papról a' szent i- cauf 11. q.
 rásból volt tudományt, bárran oltalmaz- 3. c. Chrys.
 za. Reá kel hát vigyázni a' köfségnek;
 ha az ő Papja, a' szent írásból taníté? Vi-
 lágossab ez: (y) Valakik a' szent íráshoz y Gerson.
 értenek, szabad a' Vallás felől vetelked- part. 1. de
 niek. Nem árt eztis meg gondolni: (z) exam. Do-
 Még a' köfségnek is meg parancsoltatott, hogy érin. confid.
 a' nem igazán tanító Prophetákat el ke- 5. & 6.
 vüllye. Vagyon illyenis: (a) Az Apostol, z. Frideric.
 az ő beszédet, halgatói itéletire bízza, Staphylus
 mikor így szol: Itellyetek meg, a' mit mon- in Apolog.
 dok. pag. 42.

a Thomas
 Aquinas in Comm. 1. Cor. 10.

dok. Ugyan Nagy-Thomas mondgya eztis:

Idem in 1.
Thes. 5.

Cajetan.
in cap. 17.
Act.

Didacus
Stella in c.
12. Luc.

Claudius
Espensæus
in Comm.
ad Tit. ad
finem tract.
de lectione
libror. su-
spect.
Francis.
Petrarcha
Epist. 18.

Bellar. 1.
1. de verb.
Dei cap. 10.
Melchior
Canus. 1. 2.
locor.
Theol.

(b) Mikor az Apostol azs mondgya; min-
deneke meg próbállyatok; nem csak a lel-
ki tanitokhoz való engedelmessegünket ta-
nítja; hanem hogy azoknak tudomáyo-
kat is, meg vizsgállyák halgatói. Nem kel-
eztis meg vetni: (c) A Berroabeliek;
itilet alá vonrák a Szent Pál tudományát,
hogy ha egygyezé a Szent irásból, s az
után hitrenek oszton. Így rekeztí oszton
egy bé: (d) A menyiben a Papok a Mo-
seszékiből tanítanak, halgarni kelük;
de ha másképpen vagyon, el kelük ta-
voztarni. Hallod, a tudománybéli Isten
ajándékával fel ruháztatot kösségnek tisz-
tit! Nem teszi ű e próbával kétségesse az
igaz Ecclesiát; hanem: (e) a mi jó meg-
tarrya, s mi hibás, meg veti; nem szerez
a mennyei Császár képet nem mutató
penzt, irrozván attúl, mint idegen moné-
rátúl. Ha pedig, némely (f) Ecclesia te-
retül fogva talpig meg veszne; nyilván
kétséssé méltán tetetnek tudománya.

M E L. [Ebben ál a proba: Eggyezé
az Anyaszentegyház tanításával, a sz.
Aryák s Gyülekezetek, eggyességgel bé
vót tudománnyal, a tanítás.

M A L. Ugyan itt is rajtad esik a proba;
mert te nem eggyeszfokban, sem a szent
Aryákkal, sem a régi gyülekezetekkel.
Egynéhányat említe, lássuk ha, izád ize
szerént esiké? Mind tiéd állattyák pe-
nig ezt, kiknek ha veled való eggyessége-
ket meg akarod tartani, hitelt kel nekik
adnod. 1. (g) Tobias, Iudith, Sirach,
Bölcsesség, s Machabausok könyveit, sok sz.
Aryák

Aryák ki rekezettek az igaz Canonból.

Ugy tetzik, nem ez a te értelmed. 2. (h) Melchior
A szent Aryák, többire ezt állatták, hogy Canus libr.
a Boldog sz. Maria, bűnben fogantator. 7. locor.
Ujjat vonnak ám ezek veled! s 3. (i) A Theol. cap.
regiek, a csecsemő gyermekeknek, oda 1. num. 3.
hadták adni az Ur vacsoráját. Ha ettül Salmeron.
el nem akarsz távozni, te is meg tar- Disp. 51.
csad. 4. (k) E volt a régi Aryáknak ér- in Epist.
telmek, hogy az Istennek Angyalai az Rem. c. 5.
emberek leányival eggyesületnek; s e volt 9. 2.
az ű első Verkek, mely miat ki esteek An- Bell. lib.
gyali méltóságokból. Vallyon s szived a- 4. de Euch.
rán vagyóné ez neked? 5. (l) Némellyek cap. 24. 9.
a regiek közül az tanították; hogy a Tertius ri-
szentek ezer esztendeig fognak uralkodni tus. Maldo-
e földön a Christussal. Tudom, te ez a natus in Io-
rán nem lesz Chiliasta. 6. (m) A szent an. 6. 9. 53.
Aryák közül az vitatták némellyek; Col. 640.
hogy egylek is nem boldogul még itilet na- k Pererius
pia elő. Ugy hiszem, itt is különbet ta- libr. 8.
nital. 7. (n) Hogy az elválasztásnak Comm. in
okai, a jó cselekedetek s a hit legyenek; Genes. c. 6.
állatták némely Paterek; melyben Verkez Disp. 2.
tenek. Nem tudom te, alá írte ennek. 6. Alphonsus
(o) Egyenlőknek mondották a szent Aryák Mendoza
a Papokat, a Püspökökkel. Nem mernéd in Contr.
te ezt állatni! 9. (p) Minnyájan a ré- Theol. q. 9.
giek, de Comæ-
diis.

1 Bellar. lib. 3. de verb. Dei cap. 3. Gregorius de Va-
lencia in Analys. 1. 8. cap. 8. m Alphonsus de Castro l.
3. adv. hæres. verbo Beatitudo hæres. 9. Maldonatus
in Matth. 27. n Pererius Disp. 22. in cap. 8. Rom.
num. 106. Bennius de auxilio gratiæ cap. 26. o Cas-
sander. in consult. art. 14. Bellar. de Clericis cap. 15.
p Bellar. lib. 3. de Rom. Pontif. cap. 3.

Bell. lib.
1. de Beat.
Sanct. c. 6.

Bellar. l.
2. de Purg.
cap. 6. §.
Respondet.

Azorius l.
1. Instit.
Moral. cap.
17. art. 2.
Azorius d.
libr.
Azorius
d. libr.

Maldonat.
in summa q.
12. art. 5.
Azor. l. 2.
Instit. mo-
ral. c. 17.
Costerus
in Enchir.
c. 1. p. 68.
Suarez
tomo 1. de
Sacrament.
q. 61. art.
3. disp. 5.
Seca. 1.

greek, ezekben véren az & idejébeli gonos-
ságot; ug yitiltenek a' dolog felől, hogy az
Antichristus ideje köz el. De te néked még
az, meszszé. 10. (q) Hogy az ördögök i-
slet napia előt, a' Gehenna büntetésével
nem illesternek; ilyen hiszemben voltak,
nemely régi Atyák. Vallyon s' társok lesz-
szé ezeknek. 11. (r) Nem igaz Samuel
vált az, a' ki Saulnak meg jelent, hanem
ördög; ig yirtak sok Paterék. Eztis tudom
által öltöd. 12. (s) Némely szent A-
tyák, az Angyaloknak testet tulajdonitor-
tak. Gondolkodva fiólnál ehezis. 13. (t)
Váltak ily vélekedésben a' régiek köz zül;
bár meg engedgyeis Isten a' bünt, de ha em-
ber megént verkezék, semmissé tetetik az
a' meg bocsátás. Tetzike ez? 14. (u) Szűz
Mária jeg yesen kívül, Iosephnek más fele-
séges volt, kizül g yermekeket nemzet, s'
ezek hivattatnak az Evangeliumban az
úr Atyáfiainak; igy beszéltek sok régi A-
tyák. Alig ha ez hiszemben vagy magad!
15. (v) Azé állatták a' régi Atyák, hogy
a' fogadás után rőt házasságis, igaz. Nem
édes ez neked. 16. (y) Sok Paterék tu-
dománya ez; hogy a' kereszteség nélkül meg
holt g yermek, örökre való rüzben gyöt-
rettenek. De te, nem talzítod őket oly
mély pokolban. 17. (z) Az eretnekektől
meg keresztesitet g yermek, viszszá
kereszteselni állatták sok Szent Atyák; nem
tudom, hanc it tapogatzé? 18. (a) Azé
tanították sok Paterék, hogy a' környül
merelkedésnek régen semmi ereje nem volt;
hanem csak a' Sídokat válaztotta meg a'
pogányoktól. Im mely nagy szakadást tot-
tél

rél, a' Pateréktől! még-is azokkal való
eggyeségedet hányodé? Tegedet illet hát
ez arantis az Apostoli proba. Eztis meg
tudgyad azonban; a' magadéi tanittyák
ex professó ellenetek hogy el távoztatok a'
Pateréktől; vegyed, ha izetlenis: (b) b Pererius
Hamis a' Cajetanus mondása, ki minden libr. 4. in
Paterék ellen, új dolgokat irr. Ismét: (c) Genes. n.
A' Catholica Ecclesia, nem mindenkor kö- 207. 208.
veti a' szent Atyákat az irás magyará- c Baronius
zattyában. Ide tartozik ezis: (d) Nem Ann. 34.
jó a' Pateréknek ama' mondása: Christus num. 213.
egyszer holt meg, azért nekünk is egyszer d Vasquez
kel meg kereszteselkednünk. Ezt se hadgyuk in Thom. p.
el: (e) Nagyot verkeztenek a' régi szent 3. q. 146.
Atyák; kik amaz Iffiuinak ilyen monda- cap. 3.
sát: Mind ezeket meg tartottam iffiusá- e Benedict.
gomtúl fogva; házugságnak alították. Szép Iustinianus
eggyeség azért az, mely meg veti a' Pa- disput. 1.
tereket! Látsuk a' Gyülesektől való törvé- de Apostol.
nyes függésteket. 1. (f) Cyprianus sok cap. 4. fol.
gyüleseket hirdetet, melyekben ez végez- 12. col. 1.
tetet; hogy az eretnekektől egyszer meg f Pamelius
keresztesitet, ismét viszszá kel keresz- in annot.
teselni. 2: (g) Nem kel nemely embereknek- ad Epist. 73.
még halálok orájánis, a' Communiót ad- Cypriā. n. 6.
ministrálni. (h) Nem kel képeket a' Tem- Severinus
plomokban tartani. (i) Nem kel a' Bíró- Binnius töl-
nak tisztet viselő esztendejében, a' Tem- 1. Concil.
plomban menni. (k) Nem kel nappal szö- p. 199.
verteket a' temetőben gyuitani. Eze- Alphonfus
ket nem javallyák még a' (l) scidus, e' a' Castro l.
F gyü- 1. adv. hza-
ref. c. 8.

3 Concil. Eliberinum can. 1. 6. 7. 8. 75. b Can. 36.
Can. 56. k Can. 34. l Melchior Canus libr. 5. locor.
cap. 4. Bellar. libr. 2. de Imag. cap. 92

Bellar. 1. gyűlés végezésében. 2. (m) *A' Chalcedoniái Gyűlésben, sok megvetendő dolgot végeztek.* 4. (n) *A' Neo-Casariái Synas az végezé; hog' a' Pap 30. esztendőnek előte, felne szenteltessék.* Nem itilem hogy te ezt meg tarcsad. 5. (o) *Senki ne hitassék Papi Fejedelemnek.* Ne hezen engedted ezt meg. 6. (p) *A' Catholicusoknak, eretnekekkel való házasságokat el kel bontani.* E' fines nálad praxisban. 7. (q) *Valaki az Egyházi tiszthez, pénzél jut; meg fosztassék tisztitül.* Nem itilem, hogy fokszor eztis meg emlics. 8. (r) *Ez után ne legyen szabad, az Ecclesiabeli szerzeteseknek UY rándet ki találni.* Tudom ezé meg vakarod fejedet. 9. (s) *A' Gyűlések, a' Papa felet vadnak.* De ennek izi, ugy hiszem neked keserű. Ittis látod az ért a' szépegygyessége! Impet. MEL. [Jol meg kel vizsgálni, ki legyen az, a' ki tanít. Honnan jör! Kíthül küldet? mert, (t) mikeppen tanítanak, ha nem küldetnek?

MAL. Ha a' vizsgálás ebben ál, áffelöl így ércs. Azt kérded: *Te ki vagy?* vegyed e' feleletet: (u) *Mondgyátok meg (Malachnak) melyeket hallotok és lártok.* Ime a' szegényeknek az EVANGELIVM prédikáltatik; mellyen kívül, (x) *ha a' mennyei, Angyal hirdetneis m'ist; atok legyen!* Elégedgyél meg ezzel. Azt kérded, *honnan jöstem?* (y) *Te sem tudod, a' szélet honnan jű, de meg is hallod fűdésat; melybül, okofság kívül volna, az így discurráló elme: Nem tudom honnan jű e' szel; azért nem szel, s' nem igaz szel*

szel. A' szelnek mineműsegebül tégy a' szel felől itiletet. (z) *A' ki a' törvény z. Esa. 8. 20.* s' annak tanítása szerént szölland; világos vallásban vagyon az. Azt tudakozod *kíthül küldettem?* Az én mennyei (a) *A. a Ian. 5.* tyam tudománya, bizonságot tesz en én ru. 36. lam, hogy Isten bocsátot engemet. Magad irásábül próbálom én meg az én igaz hivatalomat, ércs meg: (b) *Az küldet. b Dist. 36.* setik igazán Istentül, ki az Isten igijet tisz. 86. cauf. 7. tán kirdeti, s' a' Sacramentumokat a' Christus szerzése szerént szolgáltattya ki. De én tisztán hirdetem az Isten igijét, s' abbül a' szent Sacramentumokat, mert így szollal régen: (c) *A' mint én hallom az c Petrus Evangelicusok tudománya a' tiszta szent Suavis in irásban vagyon.* Miért rantzigálad hát Hist. Cócil. még is, a' Christus tudományát? Efféle Trid. lib. 1. küldés, nem javalandó: 1. (d) *Ki csak pag. 62.* azért leszen Pappa, hogy hasának s' e' világnak ellyen. 2. (e) *Ki a' Papságot s' o. tom. 5. Ien. kat fizet. 3. (f) Ki annak az Ecclesiának pag. 36.* hire nélkül válaztatik, melybe tiszteles- d Gregor. re vitetik. 4. (g) *Ki fel szenteltetése előt o. de Valent. rökke való szűzeségre kötelezi magát, ha in anal. de arra való ajandeka nincsen is. 5. (h) Ki Eccl. p. 226.* nem a' Bibliára, hanem a' Nagy-Papok De- e Ludov. cretumira eskűszik. 6. Ki, ha arra való a- Vives in l. jandeka nincsen is, még is fut a' Papság- 19. August. ért; e' féle felől mondgya Isten: (i) *Nem de civit Dei küldöttem őket, de ők futnak vála. Ide va- cap. 19.* ló a' tüled bé hozot Apostol helyeis; f In Bulla- mely- Eug. niii. Histor. Ot- tonis Frisingensis l. 2. de gestis Frider. c. 8. g Andreas Fricius l. 4. de Republ emend. cap. 20. h Alphonsus Castro lib. 1. adv. hares. c. 7. i Jer. 23. 21,

melyben az Istenül nem küldetett (az Isteni tudomány köntöszében fel nem öltöztetett) tanító, hogy hogy is taníthat jól? Holot, mind (k) a' vezető, mind a' vezetet, a' veremben esnek.

MEL. [Maradgjon ebben ez, mert más KERESZTELES-hez fíetek.

MAL. Eddig sem kellett volna, a' derék előtt ennyi fok különböző dolgokat egyben zavarnod; tudván azt, hogy nem *gramma*, hanem *pragma* keljénis kételen lük, nyomozdogálni a' dolgot. Meg nem tartoztatlak, ha ugyan kereszteni fíetz; csak hogy minék előtte a' szent ártust vegben vinned, ezekre vigyázz, mert meg haragszik Isten.

1. Ne mondgyad ezt: Hogy (l) el vesznek, e' világba keresztség nélkül küldött gyermekek. Bezzeg ez a' vélekedés, nem a' szent lélek Scholájában tanult. (m) A' mi gyermekinknek is, Istené az Isten. Christushoz (n) Virenek egy szer a' kisdetek; tudgyuk pedig azt: (o) *Re á hozza megjen, nem veti el tőle.* Vallyon s' mind el kárhoztaké azok, kiket (p) *Pharaho, mingyárt bűntetése után a' vízben vesztet?* A' vagy a' pusztában meg holt csefemők, holot (q) a' *fiatag helyen születtek, nem mereltek Galá környék?* Nem láttuk sohol, hogy a' megtért *Lator*, meg keresztekedet volna: de még-is (r) *paradicsom* igírteték nekik. Mikor Idvezítőnk így szóllot: (s) *A' ki hiszen s' meg keresztekedik, idvezül,* nem monda azt: *A' ki meg nem keresztekedik, el kárhozik;* hanem csak így szólla: *A' ki*

A' ki nem hiszen, a' kárhozik el. A' mi részünkről ál éfféle, csak ne utálljad hallani: (t) *Sokan vadnak a' Papiszták közt.* Franciscus, kik a' kereszterlen meg holt gyermekeknek, örök boldogságot tulajdonítanak. tom. 3. pag. Vallyon miért: Mert (u) *nem kötötte Isten az ű kegyelmét a' Sacramentumok* nerus tő. 4. hoz (x) *Nem is oly szükség a' keresztség az idvezésre;* hogy semmi képpen a' *nélkül ember nem idvezülhetne.*

2. Mikor a' gyermeket vízzel mosogatsz, dub. 1. tod; ne legyen olyan itíleted: (y) *hogy u Thomas a' keresztségbe lük, minden bűnt s' bűntetést el veszen;* mert láttam én a' keresztség után is, (z) *titkos bűnt.* Szemlélttem libr. 4. de álllyent: (a) *Hogy ha Isten a' mi bűneinket megtartandgya, senki nem álkhat meg.* ult. 6. ult. Tízafol tegedet ez aránt, nem egy sem két x Gregor. barátod; lássad mit tehetz nekik: (b) *de Valentia Nem vetetik el tellyességgel az eredet szent Galó vétek a' keresztségben.* Ilmet: Comm. (c) *A' keresztség után meg marad ember nek mind eredet s' mind cselekedet szent Galó véte.*

3. Ne jádzál az Istennek szent szerzővel. Akkor lesz e' meg, ha ezeket cselekedsz. 1. Ha azt állatod; hogy (d) *bűntetésnek vízevelis keresztekedik.* Sőt (e) *130. 3. laggal, hus vagy hal le veszelis.* 2. (f) *Mikor a' meg maradot keresztekedik, ha a' jávallod vinni, a' betegségnek meg gyo-*

F 3

gyi- ad c. Si concupiscentia

caus. 14. q. 1. c. Sixt. Senens. lib. 6. Biblioth. annot. 209. a Richarduslib. 4. sent. dist. 3. art. 3. quest 3. a Gregor. de Valent tom. 4. disp. 4. cap. 1. q. 1. Col. 760. f Anglo. Remensis annot. Iac. 5. Sect 5.

6 Lyranus *Saló egység, nem tartozik a' belső egység-*
 incap. 16. *re. Magad vallása; hogy (x) Sok fő Pa-*
 Matth. *pok találattak az hittől elszakadni; ez-*
 9 Nicolaus *istied: (y) Mikor a' Papa eretneksegen*
 Cusanus I. *esik, akkor melyemberis tartozik tőle bu-*
 a. de Con- *csur Venni. Hol ollyankor az egység? Hát*
 cord. Cath. *lehetetlen his nélkül Isten kedvében jumi?*
 cap. 17. *Jól vagyon. Nem igazán átkoz. hát, a'*
 a Concil. *Tridentum is így végezet Synat: (z) A'*
 Trid. Sess. *ki azt mondgya, hogy a' meg igazulás elő*
 6. Can. 7. *az ember cselekedeteiért; azok legyen.*
 a Bell. libr. *E' sem igazság hát: (a) Az hitetlenek,*
 3. de Grat. *cselekedhetnek jól, csak a' természet ere-*
 & liber ar- *jéből is. Igazabban szólott ehhez, egy így*
 biter. c. 9. *tanító tiétek: (c) Ha a' misztikánkban*
 b Gregor. *his nem lesz en; a' cselekedet nem lehet jó,*
 Magnus E- *ha jónak látszik. Ezis: (b) Az hitetlen-*
 pist. Rom. *eknek minden életük, vétek.*
 lib. 2. mo- *M. E. L. [Nem mer sz engem kárhoztat-*
 ral. c. 25. *ni, sőt Catholicusnak mondasz; jákőves-*
 a Glossa *kezéssel állasz, hogy egy igaz hitben*
 ordin. Bibl. *vagyok, mely a' Credoban a' közönséges*
 incap. 14. *Anyaszentegyházat hiszi.*
 Rom. *M. E. L. En nem kárhoztatlak, Isten*
 a Rom. 14. *ojjon attúl! (d) Mert minnyájan elől ál-*
 10. *latunk a' Christus itilő szék eleiben. A-*
 a Bell. libr. *zért hívlek Catholicusnak, mert abban a'*
 4. de Eccl. *nevezetben (e) igen gyönyörködöl. Ma-*
 c. 4. §. 1. *ga ha ezeket tudnád, nem hiszem hogy*
 f Joannes *csak magán a' néven, annyira kapnál. Ugy*
 Lorinus in *mint: (f) Az Arrianusok magokat, Ca-*
 Comm. *tholicusoknak tartják. Ismét: (g) Az e-*
 Act. 20. 30. *retnekek is az & Ecclesiájokat, Catholicá-*
 g Bellar. I. *nak mondgyák. Mit kapdofz hát oly ne-*
 4. de Eccl. *vé, melyhez mások is közöket mondgyák?*
 c. 1. §. 2. *(h) Az az igaz Catholicus, a' ki az A-*
 b Joannes *postoli*
 Picens Mirandulanus theorem. 13.

postoli tudományt meg tartja. Enyim ez
 ugy. (i) Mind egy, akar Catholicusnak; Praefat.
 modgy Salakit, s' akar kereszténynek. Ha Ludov. Gra-
 ez ugy vagyon, enis Catholicus vagyok, nat. in Du-
 mert (k) kereszténynek tartasz. Eztis cem pecca-
 mondhatnám itt: Dolog nélkül a' név, torum.
 keveset használ. Mert (l) Simon magus- k Biniustó.
 is, mondatot Isten nagy erejének; de nem 4. p. 836.
 Salakugya a' dolog. (m) A' Sardisi Angyal l Joannes
 élt nével, de meg holt volt Salósággal. (n) Ferus in
 Ha IGAZAN hiszsz az Istenben, Ca- cap. 8. Act.
 tholicusnak mondáthatsz. Tares meg ezt- m Francis.
 is. (o) Azt illeri a' Catholicusi nevezet, Ribera in c.
 a' ki az Apostoli s' Evangeliumi tudo- 3. Apoc.
 mányt megtartja. Igaz hitben vagy, ha n c. Prima
 a' névnek e' dologis meg felel. (p) Theo. igitur dist.
 dosius árt végezze; hogy azok mondasanak 4. de conse-
 Catholicusoknak, kik egyenlőképpen ríste- crat.
 lik a' személyeket a' szent Haromságban. o Suarez I.
 Ez ha helyyes, nem csak magad elhetz e' 1. defens.
 nevezettel. Nem vetem eztis még: (q) fid. Cathol.
 Az Ecclesia közönségesnek mondatik; mert cap. 14.
 az egész világon vagyon. Mivel abban, p Sozome-
 semmi állapotbeli ember meg nem vette- nus lib. 7.
 sik Abeltől fogva is kezdeter, s' mind Gi- Hist. Eccl.
 lát végeig lesz en. Igyis, nem csak tied cap. 4.
 leízen, a' Catholicusi név. Ha tovább me- q Thomas
 gyek, megént így szólhatók. (r) Az az in Exposit.
 igaz Catholicus, ki az & igaz hitet senki Symbol.
 méltóságán nem fundallja; itt is nem re- cap. 12.
 kedünk mi ki. De talám azért nem va- r Georg. E-
 gyunk mi Catholicusok, mert a' mi Eccle- derus in
 siánk nem terjed ki ez egész világra? Ved Oeconom.
 eszedben! (s) Nem a' kívántatik a' Ca- Biblica I, §.
 F 5 tholi- in Epilog.
 ex Vinc.

Lyrenesi. s Bellar. libr. 4. de Eccl. cap. 7. §. 3

tholica Ecclesiához, hog y mind ez egész Világon lévő emberekben legyen, hanem hogy, minden nemzetiségben legyenek az Ecclesiából Valók. Ha ugyan magadnak akarod venni a' Catholicusi nevezetet, felely meg a' dolognak, s' senki sem bánt érte; én azonban azt mondom: (t) Akar ki mit mondjon, de én a' keresztényi népek örülök, s' nem javallom azokat, kik a' Valásnak külömbségéért, más népekben g yőnyörködnek. Honnan próbálsz meg, hogy e' Szó: Catholica; benne legyen az Apostoli Credóban? Lám azt mondgya egyitek, hogy (u) az Apostolok idejében senki nem hívator Catholicusnak. Aztis irod: (x) Nem szólasz így a' Credóban; Hiszek egy Catholica; hanem: Hiszek egy Szent Ecclesiát; mert Hieronymus is nem tőtte azt a' Sót oda. Aztis mondod: (y) Külömb külömb fele Ecclesiákban, némely dolgokat attak a' Credóhoz. Ha ezek így vadnak, nyilván helyye vagyon kételkedsemnek, hogy e' szót: Catholica, nem az Apostolok tőtték oda. De bár ott volnais; azt mondod: Anyaszentegyházat hiszsz; miért nem szólasz így: (z) Hiszek az Anyaszentegyházban; Lám némelyiteknek illyé állapattal vagyó szava Tim. 3. Sect. 9. & in an. not. Rom. 30. §. 41. a' Francisc. Sonnius Antversæ Episc. 1. 2. demonstrat

Christ. relig. tract. 8. cap. 3.

Ecclesia e' Világon, a' Satan Synagoga-hoz képest. Ímé: (b) Hog y az Ecclesia b Costerus e' Világnak Segeletitbe tőltötte volna; nem in Enchir. Volt meg az, ez ideig. Hozzá adom eztis: tract. de (c) Az északi országokban, csak nem Ecclesi. 6. mind el szakadtak a' Romai Ecclesiától. Postquam. Hol hát a' te Ecclesiádnak közönsege? c Iosephus ge? Hiszem magadéi tanítták; hogy (d) Acosta. lib. az Evangelium nem prédikáltator meg e' de novissim. széles Világon. En ezzel rekeztem bé s' cap. 2. teis így bidd: (e) Nem azért az hit d Bell. lib. igaz hit, mert Catholica hit; hanem hog y 3. de Pötif. Isteni hit. Rom. c. 4.

MEL. [Ha te más hiten vagy, lehetetlen hog y Isten előtt kedves legy, akár menyire sanyargasd testedet, mint az igaz hitben Való is, ha szeretet nélkül vagy.

MEL. En annak az Anyaszentegyháznak hitin vagyok: (f) Kinek az űjele; az Isten igjének tisztán s' igazán Való e Bellar. 1. prédikallása, a' Szent Sacramentumoknak, 3. de Iustif. Christus szerese szerent Való ki szolgál-tatásával egygűt; ezek Vadnak az igaz quod verò. Catholica Ecclesiában. Ugyan is; (g) az f Hosius igaz Ecclesia, a' szent iráson s' a' Prophe. Cardinalis tak tudományon fundaltator. Eztis vallat- in Confess. tarégen a' tiédde az igazság: (h) M. Petricov. c. 20. p. 27. meg Valljuk, hol az Isteni tudománynak igazsága, a' sz. Sacramentumoknak igaz ki g Albertus szolgálatása Vagyon; ott nyilván igaz Ecclesia Vagyon. Testemet korbáccsal nem sa- h Gregor. nyargatom; hanem, Uramtúl reám bocsátattot de Valent. (i) keresztemet hordozom; s' Tom. 3. úgy leszek osztan Istenem előtt kedves, Disp. 1. q. mikor 1. de obje- cto fidei.

punct. 7. §. 18. i Luk. 14. 27.

2. KET CATHOL. KÖZÖT

mikor *h* tanítványává tettem. Hát ugyan nem kedves szeretet nélkül az igaz hitben való? Csak el mődod te egy felé, akar hozzá esék. (k) *Citál*sz ugyā valamit pappir. kád karéján: de annak sines semmi szállása. Talam ezt akartad mondani: (l) *Ha az hegyeket helyekről el vidd hitem* & a. gyonis; de ha szeretet nincsen bennem, semmi. Ha erre tzelosz, nem időezítő hitről vagyon ott szó, látod magadis, há. nem, csudákat cselekedő nagy virtusról; mely (m) *Iudás* bannis meg való; de mit használja véle? Máskeppé, nem igaz volna a' tiédnek e' mondások: (n) *Csak egyedül az hitnek igiri Isten a' bűn bocsánator.* Ismét: (o) *Abraham csak egyedül hiri által volt igaz.* Ezis helyes: (p) *Nem a' jó cselekedetekben vagyon a' meg igazulás; hanem csak egyedül az hitben.* Ne vesd meg ezris: (q) *Csak egyedül hit által leszünk a' Christus Iesus érdemének részesi.* Im hallod, tetzemé Istennek csak hitből. Avagy nem! Mind az által meg tudgyad: Noha (r) *csak maga igazit meg az hit,* de (s) *jó cselekedetek nélkül meg holt h.* Ugy hogy; (t) *maga vagyon, ugyan a' meg igazításban, de nem lehet jó élet nélkül maga az után.* Egy szoval: (u) *Csak hit által igazítatik meg az hitetlen Isten elő, de az után szeretet által munkálkodik az hit.*

1. Cor.

12.

1. Cor.

13. 2.

Matth.

10. 4. 8.

c. Charit.

est à quā

dist. 2. de

Pœnit.

Glossa.

Bibl. ordi-

nária in c. 2.

Iacobi

p. Thomas

in 1. Timot.

1. lect. 3.

q. Ferus in

c. 16. Ioan.

Mark. 5.

36. Luk. 8.

50. Gal.

2. 16

5. Iak. 2. 17.

2. Georgius

Cassander

in Consult.

art. 4. de lu-

stif. p. 916.

1. Löbard. 1. 3. sent. dist. 23. liter. D. & 1. Cor. 10. 31.

VALO ŰSTÖK VONAS. 97

a' *testi sanyargatás?* mely által a' *test* léleknek, a' *lelek* Istennek szolgál.

M A L. Addig forgatod magad a' széken, végre a' pad alá esel. Tudodé hogy az hit a' szent íráson vetet ágyat? (y) y Rom. 10. *Hallásból vagyon az hit, az hallás Isten* 17. *igijéből.* Nem látok penig az írásban, meg korbácsoltatott véres testnek kívánását. Hogy hog' vehet hát az a' cselekedet eredetet hitből? Az hitből való jó cselekedetekbennis, ezek kívántatnak. 1. Hogy azt a' jó cselekedetet, Isten parancsolja; mert ha emberek akarattyán fundáltatik, (z) *hiában tiszteltetik Isten azzal.* 2. 2. Matth. Bizonyosak legyünk affelől, hogy az, 15. 9. tetzik Istennek. Mert, (a) *Valami hit- a* Rom. 14. *ből nincsen,* (hanem, kételkedő lelki ismeretből származik, tetziké az Istennek vagy nem?) *Vetek az.* 3. Jo vége legyék; mert adhat az *Hypocrita Pharisausis Elemosynat, a' meg igazult Publicanusis;* de amazé, utálatos Isten elő, mert csak azért cselekeszi, hogy az (b) *emberek lássák;* ezé penig, jó cselekedet; mert hitből származik, Isten dicsősége. 4. Ujjá születet legyen az azt cselekedő ember; mert máskeppen (c) *a' rossz fa, nem c* Matth. 7. *teremket jó gyümölcsöt;* s' (d) *Kicsoda* 18. *teher tisztát, a' tisztátalanból?* Nem d Iob. gondolom hogy a' testnek korbácsolása, 14. 4. ezeknek meg felellyen. Hát szolgál a' *test* ex által a' *leleknek,* ez penig Istennek? Csak hogy: (e) *A' testnek gyákorlása-* e 1. Tim. *nak kedves haszna vagyon.* Azonban: (f) 4. 8. *A' korbácsolás nélkül is időezélhet ember;* f Gretserus *holot a' Christus törvénye senkiül nem ki-* 1. 2. de di- *Gán scipl. c. 89*

g Gerson.
durante
Concil.
Constant.
An. 1417.
b 1. Cor.
13. 3.

Ván affeler. (g) Tűzes vással való szű-
getes által, talám inkább szolgálja a' test a'
léleknek! de nem lehet, mert (h) ha tes-
tedet tűzre teszed is; hiában, Istenbeli
szereket nélkül.

M E L. [A' szent írásban mi nekünk
nem parancsolatot dolog-is, kedves Isten előtt.
Ugyanis, hol vagyon a' szent írásban, hogy
a' nem parancsolt tisztelet, nem volna I-
sten előtt kedves?

M A L. [Eleitül fogva, e' kezkenő
között bé neked, az együgyűeknek sze-
meket. Nincsenis általab ut ennél, az i-
gaz Isteni tiszteletnek meg vetésére. A'
szabad akarat szerént való tisztelet mel-
lyet Isten kíván, kedves ű előtt. Olyan-
kor így szólhat ember: (i) Szabad aka-
ratomból áldozom te neked; tisztelem a' te
nevedet, mert igen jó. De a' mely tiszte-
letet magunk válaztunk, Isten parancso-
lattyá kívül, a' felől így szól Isten: (k)
Kicsoda kívánta az tiszteletet? Még sem
tudodé; hogy (l) EGY, ki mi nekünk
törvényt ad? Miért avatod hát meg-is
magadat, a' törvény ki adónak tisztiben?
Nem mondgya Isten, hogy más tisztele-
tet köves; hanem, (m) az ű parancsola-
tiban jár, isleltet parcs meg; mert ű a' te
Ur ad Istened. (n) Az Istennek kedves a-
karattya' kel kedvelleni, nem mást. (o)
TÖKELLETES az Urnak törvénye;
miért adnál meg-is többet hozzá? Meg
hadta Isten: (p) Ne nézzünk a' mi szí-
vünk után. Addig gondol ember magá-
nak új tiszteletet, végre (q) fiat leány-
itis meg áldozza az ördögöknek. Nyilván-
ságos

i Solt.
54. 8.

k Esa.
1. 12.
l Iak. 4.
12.

m Ezeck.
20. 19.
n Ró. 12. 2.
o Solt.
19. 8.

p Száml.
15. 39.
q Solt.
106. 37.

ságos parancsolattyá Istennek ez: (r) A' r Esa. 29.
mely tisztelettel ez, a' nép engemet tisztel, 13.
emberek parancsolattya'ból tanulta; te
még-is, magad tetzése szerént való tisz-
telettel akarod űtet illteni? Az Isten
mondgya: (s) Oltárokat emeltenek Ec. s Ier. 7.
Mellyet nem parancsoltam, sem szívem- 31.
ben nem gondoltam; de te, Isten hagyo-
mánya felettis, tiszteletet gondolsz. Bűj-
tötis hirdethetz; de ha Isten parancsolat-
tyából nincsen; (t) nem övé az, hanem Zach.
7. 5.
Akkor tetzenek a' mi cselekedetünk Isten-
nek, ha az ű parancsolati szerént lesz-
nek. Mert nem minden jó az, mely neked
annak látszik. Példa erre Saul, ki meg
tártá a' követ őkröket az áldozatra; ma-
ga Isten, az engedelmeségből gyönyörkö-
dik. Hasonlatossak Saulhoz azok, kiknél
jó az, mellyet magok válaztanak, hogy
sem az Isten parancsolattya; kik gyakorta
el hadgyák az Isten parancsolattya, a'
magok valálmányáért. Meg vakarhatnád
itt fejedet barátom! Nem-is kellene effé-
le kákombákat világ eleiben bocsátanod:
Hol vagyon a' nem parancsolt tiszteletnek,
Isten előtt való kedvelensége az írásban?
Ihol vagyon: (x) Az emberek paran- x Matth.
csolatiból származot tudomány, hiában 15. 9.
való tisztelet. Ugy tetzik, meg veti itt
Isten, az ű parancsolattya'ból nem szárna-
zot tiszteletet, mely emberektől vót ere-
detet, s' ű néki nemis tetzik.

M E L. [A' következők szent (y) y Rom. 14.
Pál igéinek oktalán csigázásából; hogy Ca- 23.
lamenyi Calvinista Predikátor vagyon,
mind

mind hamis tanító, ha veled egyjűt ez tanította.

MAL. Az én *Argumentumom* ez: Valami hitből nincsenek az; Az Istenül né parancsolatot tudománynak megtartása, nincsen hitből; Azért az Istenül nem parancsolatot tudománynak megtartása, vannak. Ennek első ága az *Apostole*, melyet egy tiéd is így magyaráz velem egyjűt: (vagy talán ű is oktalanság?)

2. Benedi-
ctus Iustini-
anus ad h. l.

(2) Valamely dolog kétkedő lelki ismeret-
rel lefzen, úgy hogy ember, nem bizonyos
annak el hitelében, melyet cselekezik;
vannak vagy ott. Ezt neked meg kel-
engedned. Hogy az Istenül nem parancsol-
tatot tudománynak megtartása nincsen
hitből; eztis magadébúl bizonyitom,

Joan. 22.
in Extra-
vag. tit.
7. cap. 1.

érszed: (a) Parázna plántálás az, mel-
lyet Isten nem parancsol; hanem az em-
beri elme (Isteni tiszteletnek okáért)
talál; ki kel azt szaggatni az *Apostoli*
tudomány által. (melyhez az hit táma-
zodik) Ez az *Argumentum*: A paráz-
na plántálás, nincsen hitből. De az I-
stenül nem parancsol tudománynak meg-
tartása, parázna plántálás. Nincsen hát
az hitből. Mit forgasd a *Calvinista* (ki-
ket te illezt e' nevezettel) lelki tanito-
kat? *Prédikátoroknak* nevezven őket, de
rudom csúfságból. Am legyen! A' te *Gul-
gata Bibliád* szerént melyet a' *Tridentu-
mi Synas authenticala*; nem csak keresz-
telő Janos, az *Apostolok*, hanem még

6 Matth. 3. Christus Urunk is (b) *Prédikátorok* vol-
tanak.

1. & 4. 17.

& 9. 35. &

10. 7. 27. Mark. 1. 4. 7. 14. Luk. 3. 3. & 4. 44. & 8. 19

tanak. Ti felőletek pedig, így szól egy ti-
etek: (c) A' *Prédikatorságnak* drágálá-
tos tiszti, becstelenségben jutot a' mi Eccle-
siánkban. Hála Istennek, pedig azt a' mel-
toságos tisztelet nekünk engedtetek. Mo-
stan említet Benedek barátodat, vádold
hamissággal elsőben, hogy ezeket: Va-
lami hitből nincsen, így magyarázza. Va-
lami kétkedő lelki ismerettel vagy on, ve-
rek az; az után a' *Calvinista Prédikátorok*-
ban, hagyics bojtorjánt.

MEL. [Tudatlan balgatagság ez ti
bennetek; hogy mihelt valamit nem jával-
lotok a' Romai Anyaszentegyház áhita-
toságában; mindgyárt azt kérditek: Hol
vagy on ez megírva, s' parancsolva a' Sz:
írásban? mint ha semmit nem volna szá-
bad cselekedni; Isten tiszteletére, hanem
csak, a' mi betű szerént ott parancsolatot.

MAL. No hát, a' te feregedbéli Do-
ktorok tudatlanok voltak; mert fele-
más igában vonnyák itt a' jármot veled. űy-
hetze a' rudra: (d) Valaki az hitnek a-
gazatiban, valamit parancsol; mely a'
szent írásban világossan nincsen, az olyan
ember mint szenteg törő, s' Isten ellen ha-
mis tanú, megvertesek. En ehez tartom
magamat. Haly mástis: (e) Valaminemh
nagykülömbőség vagy on Isten s' az emberek
közöt; szinten olyan nagy vagy on az ű
tűle parancsolatot, s' az emberektől ta-
laltatot tisztelet közöt. Nosza tudatlan
Erasme! Ved bé eztis: (f) Meltán pá-
nászolkodnak, a' *Prötestansok*, hogy a'
mi Püspökink sokakat a' Sz: írás ellen cse-
lekesnek. Meg kel vállani hogy sok dolgokat
a' mi

c Nicolaus
de Cleman-
gis Doctor
Parisiensis.

d c. Si is
qui præst
11. q. 3.

e Erasmus
in Paraph-
rasi c. 7.
Marci.

f Cassander
in Consult.
art. 7.

a' mi TVDATLAN eleink cseleked-
tek helytelen. Ellened szól ezis: (g) *En*
Canus libr. bizony az Ecclesiának sok rend tartását
5. Loc. nem szeretem, mineműek a' többi közöt, a'
Theol. c. 5. bűnért való elég tételek. (Lakjál korbá-
pag. 277. csolás!) *Esseleknék meg orvoslására O-*
KOSSAG Kísértarne. Még ilyen is
b Durand. találta: (h) *A' szent irás, az hitnek*
3. sent. dist. regulája, melyhez semmit sem kel adni, sem
25. q. 2. abban el venni. Mert: (i) *A' szent irás*
i Gerson de olyan példa; mellyen kívül, ha másfele tu-
exam. do. domány találta: azt csak meg kel vetni
Strin. part. s' mine eretnek vallást úgy kel tartani
a. confid. 1. Ezt pedig ugyan kis ujjodra kösd: (k)
num. 17. Csak egyedül a' szent irásnak, s' nem más-
k Alphons. nak kel hitelt adni. Nem adhatok hát én
Tostatus in különben hitelt a' Romai Anyaszentegy-
Indic. 177. ház áhitatosságának, hanem ha a' szent
fol. b. irásban látom; mert ez mindgyárt meg-
i Bell. libr. torkol: (l) *A' mit Isten a' Prophetak s'*
4. de verb. *Apostolok által, ki nyilatkoztatot; annak*
Dei. cap. 9. *kel hitelt adni. Talám e' sem helyes, hog'*
bezz szerént mondunk valamit az irásban
meg találta: Nem módos reánk fogás;
mert minket attul így mént egy rokonod:
m Adamus (m) *A' nem igaz Catholicusok (minket*
Tannerus ért rajta) *azt tanitják; hogy csak azo-*
in Relat. *kat kel az hit dolgában el hinni, mellyek*
Compendi- *a' szent irásban vadnak; vagy abból e-*
ar. Colloq. *rős következtetéssel ke hozatnak. Halá Isten-*
Ratisbon. *nek, pedig ellenség oltalmaz! Ezekhez*
pag. 133. *csak e' kel: A' magunk korbacsolása, sem*
bezz szerént, sem erős következtetéssel, a'
szent irásban nem találta: azért, mint
emberkül származot dolgot, meg kel vetni.
Most értél a' tiéditül, szabadé Isten tisz-
tesé-

teségére valamit cselekedni, a' szent i-
ráson kívül?

MFL. [*Micsoda parancsolatból kifizred*
ének szövege s' processióval az halottakat?

MAL. Nem teszek én ollyankor ele-
get bűneimért, mint te a' (n) *korbacso-*
lús felől állatod. A' halot felet való enek-
les, nem lelke a' mi religiónknak. Sok (o)
reformata Ecclesiakbann is el hagyatot
az, mellyek másképpen igaz Isteni tiszte-
lethez csatoltatott Ecclesiák. Nem adunk
mi, vért vérezt az halotti éneklésben, de
te úgy tanítod a' (p) korbacsolásban. Né
mondjuk mi azt; hogy ha az halot felet
éneklünk, Istent az ollyan szolgálattuk ál-
tal adossa teszfűk s' örök életet nyerünk;
te pedig, ollyan (q) credoban vagy a' te
meg vert tested felől. Az itt a' kérdés:
Hogy ha a' religiora valóságosan tarto-
zandó dolgot, kelle az Isten nem paran-
csoolt tudományon kívül cselekedni? Te
(nem igen elmessen) az halotti ének-
lést hozod bé, holot nem ollyan keresz-
tyeni szabadságban, álló a' te disciplinád.
Talám nem árt halotti Pompakor, a' vi-
gatzalásnak (r) borával megizadni a' meg r
kefereidet szövege; csak hogy az. (s) enek-
les ne legyen idegen nyelven. A' Processio fe-
lő ezt tartom: (t) Jo nekem a' siralmas-
házhoz mennem. Ot, (u) a' sirokkal sir-
nom. (x) Dávidként, abner jo akarom ko-
porsoját kifiznem. De nem javallandó: t
(y) Nappal szövegeket az halot felet u
gyuitanom (z) Szentelt vízzel, az ör-

G 2

dög x 2. Sam.

3. 31.

9 Concil. Elibert. can. 34. z Durand. Ration. libr.
7. cap. 35. num. 38.

n Gretferus
1. 3. c. 1.

o Synodus

Eccl. Hol-

land. & Ze-

landicar.

Art. 52.

Middelbur-

gi. Anno

1574. ce-

lebr.

p Gretferus

lib. 2. de di-

scipl. c. 2.

q Idem lib.

3. cap. 1. 2.

dög el űz refere, az halottat meg mosnom.

a Idē ibid. (a) Azt meg kereszteszem. (b) A gonosz lélek megszűz el kergetésére, harangoznom. (c) Feszületet halot felet hozdoznom.

Seft 3. q. 3. MEL. [Vallyon s' paranssolva volt az Apostoloknak, hogy ruhájokat a' számára terítven, Urunkat red űletnek?]

e Polydor. MAL. Nem vagy te Apostol legény! Uj dolgokat, nem helytelen cselekedtek.

Virgil. lib. 6. de rer. invent. Bár emeld fel e' követ ha birod: (d) Parancsolat gyanant vesztűk, a' mit az Apostolok cselekedtek. Mert azok, soha

2. 9. Restar. nem vetettek volna oly bátorsággal kezéket a' meg kereszteskedtekre, hogy a' szent lélek redájok szálljon; ha azt az Urul nem vőttek volna. (Igy gondolkodgyal a' számára terítet ruhájok felől is) Mikeppen, azért a' szolga, mikor Ura becsületiben járó dolgot cselekeszik, bár ne parancsolta legyen is az az ű Ura; ha meg cselekeszi, nem esztelen érte. Így az Apostolok cselekedeteis az Urul függős. Hallod, mit beszél a' Capitány! Tarcs ehez magadat, ne pántolodgyál!

MEL. [Hol volt Parancsolva a' Sidó kőtségnek, hogy ágak szigyen Christus eleiben; ruháját le terítse; s' Hosánát énekellyen?]

MAL. Ugy tertzik, így vala a' régei jóvendölés Urunk felől: (e) Aldor a' kőjör az Urnak nevében. Ennek bé kel vala tellyesedni, ama' mondás szerént: (f) El vegeztenek mindenk az ember fia felől, mellyek megirattak a' Propheciául. Ha az Isten lelke e' kőtséget úgy igazgatta

gatta, hogy ily diszeffen fogadgya Urunkat; alitodé, hogy az ű Felsége tisztelit, irás jóvendölése kívül cselekedte? E lég nekem ez: (g) Kőtség nélkül megjelentette Isten, a' régi szent férfiaknak, az Isteni tisztelgetet. Mely ha úgy vagy, parancsolva volt hát; ha te neked Isten tudodra nem adtais. Nem a' külső pompát tudgyad itt religionak lenni; hanem Uroknak (h) lelkefogadását.

MEL. [Oly nem igaz értelemből buzogsz te az iráshoz; hogy ha most a' Jerusalemi Processiót látnád; meg dorgálnád a' kőtséget, Apostolokat, s' a' Christustis, mint a' Pharisausok. Maga Urunk azt, oly jó nevében vőtte, hogy így szőllor: (i) Ha ezek halgatnak, a' kővek kiáltanak.]

MAL. Nosza lássuk, mellyikünk becs-teleníti a' szent irást, meg ne tagad penig, mert bizonynyal a' tiéd irjak ezt felőle: 1. (k) A' Sidó Biblia meg vesztette. 2. (l) A' Görög textus is nem tisztá. 3. (m) Az hitnek igazatiban, homályos a' sz: irás. 4. (n) Az Istennek nem igaz beszéde a' szent irás, ha az Ecclesia azt meg nem magyarázza. 5. (o) Nem csak azt kel hinn az mit a' szent irás mond, hanem azt is, a' mire az Ecclesia tanít; 6. (p) Szinte úgy kel becsűlni a' traditiokat, mint magát a' szent irást. 7. (q) A' szent irás, soha maga meg nem

G 3

mu-

n Hosius de expref. Dei p. 3. o Eccius in Enchir. 10. cor. Comm. tit. 4. fol. 33. p Alphonfus à Castro libr. 1. adv. hares. cap. 5. q Joann. Eccius in Enchir. in cap. de author. Eccles. resp. ad 3. object.

g Bellar. 1.

1. de Missa

cap. 2. 9.

ultimo.

b Matth.

12. 48. 49.

30.

i Lúk. 19.

31.

k Melchior

Canus libr.

2. locor. c.

13 pag. 95.

l Stapleto-

nus Relect.

controv. 5.

q. 3. art. 2.

pag. 522.

m Gregor.

de Valentia

libr. 5.

Anal. c. 2.

mutathatja hiteles voltát, hanem ha az
 & Lindan. Ecclesia ad nekie méltóságot. 8. (r) A'
 Panopl. I. szent irás, meg bolt s' hamar el veszendő
 1. c. 20. in betűkből áll. 9. (s) Eretnékek műhelye a'
 princ. Biblia. Vaj Dandia! Nem tudodé még-
 s Turrianus is, hogy (t) a' bal vallású emberek szok-
 Iesuita con- tak a' szent irást gyalázní? Nem egyéb en-
 tra Sadeel nek oka, hanem a' szent irásnak kevésfzer
 pag. 99. való forgatása, ama' mondás szerént: (u)
 s Alphons. Kevesen vadnak a' mi Ecclesiánkban, kik
 a' Castro a' szent irásnak szorgalmatos olvasása-
 adv. hares. ban töltene el idejüket. Ide járúl ezis, hog'
 rit. Script. igen tartanak a' szent irástul a' disputatio-
 sacra fol. ban az emberek, mikor így szólnak: (x)
 159. Ha mi a' szent irásból az eretnékekkel
 u Ribera in nem disputáltunk volna, sokkal jobban vol-
 Prœm. su- na a' mi keresztyeni vallásunknak dolga.
 per Ioelēm. Nem úgy buzgok én az iráshoz. A' Jeru-
 s Albertus salemi Processio előtted. En azt nyilván
 Piggius I. akkor nagyra becsültem volna; de im-
 1. Ecclef. már mostan, (y) Nem szabad magunkat
 Hierach. terbelnünk Ceremoniákkal. En nekem vi-
 cap. 4. rág Vasárnap sem tétzik e' Processiónak
 y Col. 2. Anatomizálása; meg bocsásson az ezt
 20. találó (z) Nagy-Gergely. Miképpen gug-
 z Balæus golták meg e' Pompát, Crackóban meg
 Cent. 1. jelent Török követekis, vagyon irásunk
 rula; kik el ijedtek, miképpen borultak
 le az emberek a' számár előtt (noha űk
 én el hiszem nem annak törték tisztetsé-
 get) Meg láthad ennek pompás végben
 vitelet (a) Naogeorgus Thamásnál. Bo-
 & Iibr. 4. tránkoztatás efféle az igaz keresztyének
 re. ni Papist. között. Ha immár az emberek Christus U-
 runknak nyomdokják egy két actusit,
 miért nem ábrázzák ki minden cseleke-
 detit?

detit? Vagy ha ezt követik, miért nem a'
 másikat? Terics le te is a' Reverendás ha-
 tetzik, mert a' sereg azt cselekedte, Az
 Istent hívta az a' község segítségére; meg
 lásd te is kit enlitesz könyörgesedben. De
 talam Phariseus vagyok, hogy azt a' Pó-
 pát nem követem? Hanem ha a' te itile-
 ted szerént az. Tudományok mindazáltal 6 Matth. 5.
 azoknak e' vala. 1. A' t örvényt űk, csak 28.
 külsőképpen magyarázák, nem tartván c Luk. 18.
 véteknak a' (b) gonosz indulatokár 2. A' 11.
 jó cselekedetek előttők (c) kerkedésben d Matth.
 valának. 3. Szorgalmaztattyák vala, a' 15. 5.
 Templum szükségét, s' arra való valami e Matth.
 (d) ajándék adást. 4. (e) A' vén embe- 15. 2.
 rek rendelese kedves vala nálók. 5. Az (f) f Matth.
 Egge (s' abban lakokra) való esküvés, 5. 34.
 gyakoroltaték közöttők. 6. (g) Hofjsu 2 Matth.
 ruhákat viselnek vala, mint másoknál szé- 23. 5.
 tebbek. 7. Az emberek (h) el térítésé- h Matth.
 ben való igyekezetek, az eget éri vala. 8. 23. 15.
 Nem vala szabad (i) Superiorok ellen i Josephus
 szolni. 9. (k) Kemény párnán hálának va- l. 18. Ind.
 la, hogy érzaka hamaréb fel serkélhetné. Antiq. c. 2.
 nek az túlók szokásbá ment imádáságnak k Baronius
 el módására. 10. Sokan, (l) örökre való Tom. I. An-
 szűzességre kötelezték vala magokat. 11. nal p. 13.
 Idegenek voltak, (m) a' Császár igájátul. l Josephus
 12. Mind addig sanyargatták testeket, mig lib. 13. An-
 (n) vér belőle ki nem jött. Ezeknek, én ha tiq. cap. 23.
 valamelyikét magamban találom; Iste- m Idem. l.
 nemnek előtte meg vallom, s' kegyelmet 17. Antiq.
 kérek; te is ha meg találod érezni kör- cap. 3.
 nyúlotted, vakardogald a' bókádat. Ez- n Drusius l.
 zel rekesztem bé: Ne halgas te is ezt mód- 2. de sectis
 ván: Aldos legyen, ki jött az Urnak nevé- Iudæor.
 ben, cap. 22.

104 KET CATHOL. KÖZÖT
ben; hogy valamiképpen a' kövek ne le-
gyenek tanúid; a' külső Pompa tételre
nem köteleztetel.

MAL [Azért a' testi sanyargatás, ha
szent irás ellen nincsen, nincsen Isten ked-
ve ellen.

MAL. [Controversiában vagyok az a'
dolog, mellyet te concessum-ban vélsz.
Nem igaz az eggyik ága; másik-is dűlő
felben ál. Az elsőre jegyezd meg ezt:
Bűnünkért, magunk vagy mások által való
eleg-tétel; szent irás ellé vagy on. A' testi sa-
nyargatás, bűnünkért, magunk vagy mások
által való eleg-tétel. Azért a' testi sanyar-
gatás szent irás ellen vagy on. Az első á-
gát így bizonyítom meg: A' mit az i-
rás csak egyedül Christusnak tulajdonít,
annak másra való ruházása szent irás
ellen vagy on. Ezt a' ki eszes, nem tagad-
hattya, mért a' CSAK, meg-határozta.
De bűnünkért, magunk vagy mások által
való eleg-tétel, csak egyedül Christusnak

• Efa. 53. 5. tulajdonítja. Ide való e' mondások: (o)
p 1. Pet. Meg rontatott a' mi bűneinkért. (p)
2. 24. Bűneinket viselte testében a' fán: (q) Sen-
• Efa. 63. 3. ki nem volt segítő, s' maga szerzett sza-
baditást. Azért bűnünkért, magunk vagy
mások által való eleg tétel, szent irás el-
len vagy on. Hogy a' testi sanyargatás,
bűnünkért magunk vagy mások által való
eleg tétel legyen, magad vallása, csak (r)
szem gyogyító íret végy. Illyen ez. (s)
• Jeremias KÖNNYEN, eleget rehetünk Istennek,
Drexel. Ie. a' mi testünk meg-korbácsolása által. If-
sult. Mona- mét: (t) Szabad mások által meg sa-
cens. in nyar-

Trismegist.

Christ. part. 1. c. 6. §. 4. p. 69. r Grets. l. 2. c. 11.

nyargatni testünket. Egy szóval: (u) Va. u August.
laki azt vitattya, hogy Christus, bűneim- ferm. 141.
kért, s' azoknak bűntetesiért eleget nem de temp.
tört, szent irás ellen tanít. De te, a' kor-
bácsolással való elég tételben ollyat vi-
tatz, mikor így irsz: (x) A' Christus elég- x Ruard.
tetele nem érdemli azt, hogy rökölletes ne- Tapper tő.
vet viseljen. Isten oltalmazzon illyé Cre- 1. p. 141. &
dótúl! Kedve ellen-is vagyok ez Isten- Thom. 4.
nek, mert magá mondotta, hogy (y) Fi- sent. §. 15.
ában engeszteltetett meg; mely (z) mind q. 1. art. 2.
bűnért bűntetésért, EGGYES EGYE- y Matth.
DÜL elég vála. Enis azért ellened így 3. 17.
concludálok: A' mi szent irás ellen vagy on. z Anshel.
Isten kedve ellen vagy on; a' tiéd imez mő- in cap.
dása szerént: (a) Isten ellen hazudnak, Heb. 9.
kik azt tanították a' mi a' szent írásban a c. Trans-
nincs. De a' testi sanyargatás, (mely most ferunt 24.
nálad a' korbácsolás) szent irás ellen va- q. 3. & Va-
gyon (mind most meg hallád, s' a' tiéd- tabl. Prof.
is: (b) tizenkét első seculumokban, azt, Paris in
mélyen halgatni tanították, csak régen ad- annot.
ván annak kezdetet) Azért a' testi sa- Deut. 4.
nyargatás Isten kedve ellen vagy on. 6 Prateol.

MAL. [Ez helynek: Hejában tiszt- in Elench.
teltetik Isten azzal a' tudománnyal, mely Hæret. pag.
embereknek parancsolattya, nem magad- 183. & c.
tul tanulnád meg értelmét. Mert ez Pha-
risæusokrul szol; a' disciplinálást sem el-
lenzi; úgy mint, mely magunktul válasz-
tott s' nem parancsolt tisztet.

MAL. Igen tartok, hogy te rajtad bé-
ne tellyék itt ez: (c) Valaki ezekhez c Titk. 22.
(a' szent írási igikhez,) hozza térsen va- 18. 19,
lamit, vagy abból valamit elvejend; (mely
nem a' szent lélek czéllya) e' könyvben

meg. irt csapásokat veti Isten reá, s' el tör-
li részét az élet könyvéből. Vagy embe-
rektől parancsolt, vagy magadtól válasz-
tott tisztelet, de egyike sem jó ennek.
Az első azért, mert Urunk mondgya itt.
A' másik, mert; az igaz Isteni tiszteletet
kell cselekedni keresztyénnek, az ő felsé-
gétől ki adatott ige szerént. Ugyanis. (d)
job az áldozat kövéreinel az ő beszedere
való halgatás. (e) Ugykel Istent tisztelni
a' mint ő meg parancsolta. Másképpen;
(f) ha minékünk jonak láczik-is az, de
vétel. Nem volna világon oly majmos-
kodás, mellyet religióban nem foglalhat-
nák; ha a' magamtul választot tisztelet
Istennél kedves volna. Nem büntettetett
volna úgy meg (g) Saul az Amaleki-
táknak való kegyezesert; se (h) Nadáb-
abihuval az idegen házért. Azért efféle
cselekedetért így szól Isten; halljad: (i)
Ezeket választottatok uratokban, s' az
uralatosságot szeréte lelketek; azért go-
noszt cselekedtetek én előtem, mert azt
választottatok a' mit nem szeretek. Elé-
gedgyél meg ezzel: (k) Készenélkül vá-
lami a' szent iráson kívül vagyon, nincsen
az hitből, s' igen nagy véték. Még sem
tudodé: (l) Eltört az Isten parancso-
latyát, ki maga rendelkezést tartya meg.
(m) Nem azt kell cselekedni a' mi nekünk
igaznak reczik; hanem a' mit Isten pa-
rancsol. (n) Megkel annak a' fejet ráz-
ni, mert eszelőske; (így szölla egy tiéd)
ki magadtul választott tisztelettel szolgál
Istennek. Ehez tars magad, ha azt aka-
rod hogy a' Phantasiád helyén marad-
gyon.

d 1. Sam.

15. 22.

e Aug. ft. 1.

1. de cōfens.

Evāg. c. 18.

f Aug. cont.

Julian. lib.

4. cap. 3.

g 1. Sam.

15. 22. 23.

h Lev. 10.

1. 2.

i Esa. 66.

3. 4.

k Basil. in

moral.

reg. 80.

l Márk.

7. 9.

m Törv. 12.

8. 28.

n Taulerus

in Conc. 1.

de Magis.

gyon. Ettéd most kicsodák a' Pharisausok;
ezeknek kormoktul oltalmazd magadat.
Mindazáltal; hald meg egy barátodtul,
micsoda e' másfelé tekerterett szent hely-
nek értelme; ki-is így szól: (o) Nem kel
az emberek SZOKASAT az Isteni tisz-
teletben követni; mert meg mondatott: He-
jában tisztelnék engemet emberek paran-
csoolatibul származott tudománnyal.
Ugy tetzik pedig hogy a' te magadtul vá-
lasztott tisztelet, emberi szokás! mellyet
távoztassél, ha idvezülni akarasz.

MEL. [Ha emberek parancsolatya
volna-is az Urunk tilalma; meg-is nem
mindenekben kárhozzatya ő felsége azt.
Mellyeket nem azért fedd néha, hogy (p)
Isten parancsolatján kívül voltak, hanem
hogy, vagy (q) nyilván ellenkeztek az I-
sten parancsolatjával; s' hejában valók
voltanak. Ha hasznosok voltak-is, többet
tulajdonítottak azoknak, hogy nem az
Isten nyilván való parancsolatának; ma-
ga: (r) ezeket szűkseg volt meg cseleked-
ni, s' amazokat el nem hadni.]

MAL. Ah mely (s) okosok e' világnak s
fiái az ő nemek szerent! Vajki jól tudom
mit akar sz oltalmazni! Azt akarod, a' tül-
led függő Catholicusokkal el hitetni; hog'
az szent helyekre legált külső bonumok-
nak az emberektől való ki-kunyorálása,
nem véték; ha e' világi jokkal büvölkö-
dő magzatoknak szűléjek, meg-koplal-
lyák-is (mert e' vala Urunk által a' Pha-
risausok feddése; kiknek cselekedeteket,
nem azért mondod feddendőknek, mint
ha az Isten parancsolatján kívül voltak
völ-

o Jus Can.

c. Si solus

g. 8. ex

Cyprian.

p Matth.

15. 5.

q Matth.

15. 2.

r Matth.

23. 3.

s Luk.

16. 9.

volna.) Vaj vaj *Simonia!* Most veszem e-
szembem hogy helyyessek ezek: (t) Régen
az Apostolok háloval halakat fogtanak; de
most arannyal ejtik meg a' lelkeket. (u)
Az házasság tilalmas, s' nem árt a' szent-
séggel való kereskedés. (x) Jonagy szent
Atyánk! sóha mi a' te főszénségedet bé né
rölthetjük. (y) Nem Prédikátorok, ha-
nem Prádatorok; nem Prálatusok, hanem
Pilatusok; nem Pastorok hanem imposto-
rok Vadok jó Uraink. (z) Az Apostoli
(nével talám) kamora, olyan mint a'
tenger melyben minden vízek folynak, de
meg sem telik meg. Mit mondgyak egye-
ber? (a) Az egész *elementumok* pénzé
váltának. A' FÖLD, mikor testeket fogad
bé nem lehet Taller nélkül. A' VIZ pénz-
ért adatik, még szentelésre. Az AER-ben
nem szól az harang *moneta* nélkül. Sem-
a' TűZ nem gerjedez a' szövétnékekben.
Tarfoly emelgetés nélkül, Jól teszed a-
zért, hogy az Isten parancsolattján kívül
való dolgokat óltalmazod! *Hoc fac, & vi-*
ves! Kövérséget ezel, ha firt gyűjtesz.
Mind az által a' fejedre rakja Urunket,
ha ízinte (b) ajándékok offerálsz is Isté-
nek (az ő parancsolattja kívül mint te
mondod) de még is szent hagyományat,
a' te rendelefeddel meg erőtlenited. Ta-
gadam; hogy azért tiltott legyen Isten
csak; meg némely cselekedetek, hogy az
ő parancsolatival ellenkeztek. Ezért is
ugyá ama' mondás szerént: (c) *Nem volt*
életűl fogva úgy; de nem csak; hanem a'
kinyilatkozot igen kívül, (d) mást akar-
tak behozni soká mely felől sok tiéid így
szól-

szóltak: Csak emeld fel fejedet, s' olvasd
meg: (e) Sokat *vetünk* mi abban, hogy e Johannes
az Ecclesiának statutumit az. Sz: írás kö-
ziben egyelítettük. Vallyons miért? mert 15 Matth.
(f) affelé meg tartás által az Isten tör-
vényének ereje semmissítették. Es így, (g) de vit. Spi-
a' mi nem ellenkezik Isten parancsolati-
val is, a' szegény kösségnyakára kötötték; lelt. 2. fol.
maga, jajt kiált Isten a' Profetánál azok-
nak, kik az erőtlent bé nem kötöttek. Ki g Joh. Ferus
gázolhatatlan sárban mégy; hogy (ma-
gadat nem tekintvén) azokat kárhozta-
tod, kik a' magok cselekedetinek többet tu-
lajdonítottak az Isten nyilván való paran-
csolatnál, melyből így szedegess: Nem
kel azokat javallani kik az Isten paran-
csolatánál többet cselekedhetnek. Ti-
éd ez itt: (h) *De te az Isten parancso-*
latjánál többet cselekedhetel. Ezis te val-
lásod. (maga e' szót: (i) Szeressd a' te
Uradat Istenedet; senki ez elterben bé nem
rölthet.) Azért téged nem kel javallani.
Lássad mint eshetel bé az Isté szeretetibé! Dist. 27.

MEL. [Nincsen fog yarkozás a' Di-
sciplinalásban, úgy mint mely csak az I-
stén tisztességét nézi, s' nem emberek te-
kinetét; hogy másoknál affelek meg ne is-
mertessének orczájokat bé fedik; Annak
felette: Urunk szentdedésének, (s' a' hívek
emlekezését,) hitatosságát gerjesztie ez.

MAL. Talám a' te nálad az Isten tiszt-
essége, a' mellyet te fel tész elmédben az
Isteni tisztelgetben? Meg-esnék benne!
Ment ember volna úgy (k) Gedeon, ki k Bir. 8. 27.
azért helyhezteré a' pradabúl csinált E-
phodor az ő városában, hogy az, a' pogány
ellen-

ellenségén vőtt diadalomnak meg emlé-
keztetője lenne; maga, mind *maganak*,
s mind *háza népének botrányozására lön.*

1. Sam.
14. 25.

m Ján. 3.
10.

n Száml.
13. 24.

e Ján.
16. 2.

p Matt. 16.
22. 23.

q Törv. 12.
32.
r Lactant.
l. 6. c. 9.

s Aug. 1. 3.
contr. duas
Epist. Pe-
lag. cap. 5.
Panigar.
lect. 9. part.
a. cap. 8.

(l) *Saul* sem kárhóztathatnád itt; ki jó
szándékból el akarja vala Isten népe el-
lenségét törölni, de azonban *átok alá re-
keszre* a' vitezlő rendet, s' meg-tilta a'
szükséges ételt. Meg-bocás (m) *Izraelben*
nagy Mester! (ki magadat (n) *Anach*
MAGAS fiának, másokat pedig csak el-
vettetett *sáskáknak* tartasz. Talám sēbes-
sen forduló el médnek kereke nem per-
dült vőlt itt meg? Vallyon s' Isten tisztel-
ségére cselekeziké az valamit, ki az
Christus tanítványit (o) *Istent tisztel-*
nek okáért meg-öli? Nem itilem. Vagy
talán nem vőtt a' *Zelusban* szent Péter,
hogy (p) *Urukat a' keresztre nem a-*
karja bocsátani? Nem az az Isten tisztel-
sege, a' mely (q) vak *Zelusbul* áll; ha-
nem, az hol az Istent tisztelő az ő igéjén
vagyó fundáltatva, ama' mondás szerént:
(q) *A' mellyeket parancsolok nektek, a-*
zokat tartsátok meg; Ne tegyetek azok-
hoz se el ne tegyetek azokból; másképpen,
(r) *ha a' szent irás hoz, az Istent tisztelő ne*
támaszkodik; ott hasonló efféle igazság, a'
fű nélkül való emberi testhez. Hit-is kívá-
tatik az Istent tisztelőségéhez; mert (s) *ki azt*
hit által ne promóveallja; mint kárhoza-
tra menő ember úgy megyé ki ez életből;
te pedig nem hiszed hog' neked bizodal-
mas hited legyen; mert így szólasz: (t) *A'*
ki azt hiszi, hogy a' Christus vére által
idővezél, bolondoskodik az. Hogy hogy ver-
heted hát meg magadat *Isten tisztel-
ségére?*

gére? Ide járúl ez-is: Az a' dolog esik I-
sten tisztelőségére, melyben ember maga
hasznát nem nézi; mert így tanít egy Sz.

Atya: (u) *Valamit ember a' maga ja-*
gáért, s' nem Isten tisztelőségére cseleke-
szik. *Vetek* *gagyon abban.* Te pedig ilyen
hiszemben vagy; hogy az által (x) *örök*
életet érdemlel; mettezsz hát még-is az
Isten tisztelőségével? Hát nem nézi a' di-
sciplináló az emberi tekintetet? Miért ve-
ri hát magát a' *disciplináló közönséges*
gyülekezet láttára, holott affélének cse-
lekedete ugyan (y) *még-is tiltatott?* De
talán bé borittyak a' *disciplinálók* orczá-
jokat s' azért jó dolgok? Csudalom hogy
nem általlod az értelmes *Catholicusoknak*
ítéleteket tudos elméd ellen vonni; kik ha
csak úgy mártottak is az szent irás edes-
ségében, mint régen (z) *Jonathán* *veß*
szerevel a' mézben; meg világosodott szé-
mel láthattyák imezt. (a) *Ne logyetek feke-*
ttet (bé-borított) orczával, mint a' kép-
mutatók, kik azt meg feketítik, hogy láttas-
sanak az emberekől, bizony mondom nek-
tek, el-vőttek jutalmokat. Im Urunk azt
sem jóvailya, mikor a' tiszta orcza az Iste-
ni tisztelőben szokás kívül bé borittat-
tik. Talán nem tudod *religiód*at, hogy
botolva beszélsz? Minem *Christus* *szen-*
vedését említi a' te korbácsolásod; hanem
(b) *a' mellyek hatra maradtak az ő ke-*
servés kinyyaibul, azt tölti ki: Ez ám a'
te *religiód!* Iesus, Istennek Fia, bezzeg
rettenetes szó! maga tudgyuk azt, hogy
te (c) *egyszeri áldozatoddal, önkellete-*
sekké törted a' meg-szentelendőket. De igaz,
talán

n Atg. cōc.
Julian. lib.
4 cap. 3.
x Greiser.
in prædicat.
vapul. lib. 1.
cap. 17.

y Joan. Ha-
gen circa
An. 1461.

z 1. Sam.
14. 27.
a Matt. 6.
16. 17.

b Ludov. de
Pont. l. 5.
in Cant. ex-
hort. 24. p.
1254.
c Sid. 10.
14.

d Rom.
10. 2.
e Polyd.
Virg. l. 7.
de rer. in-
vent. c. 7.
pag. 593.

talám gerjeszti az áhitatosság? Meg-
engedem az Isten igijéből (d) értelem
nélkül való; de, hogy lehet ott buzgo-
ság, melly a' (e) régi Romaiaktul, vagy
Ægyptiusoktul vétetett? Ugy tetszik így gő-
dolkodik az igaz keresztyén. Így szoltak
ám régen a' te korbácsod végérül.

MEL. [Micsoda gonosz vagy a' di-
sciplinában? talám az hogy a' meztelen
testet fájtattya? bezzeggyenge edény vagy!
én azt tudtam hogy férfinak álllok; ki-
nek keményeb az háta, orczájánál!

MAL. Im meg-mondom én micsoda
nem-jókkal rakva; ha még sem hiszed.
f Bell. lib. 4. de Poenit. cap. 6.
g Royard.
Hom. 2.
Dom. post
Epiph.
h Ludov. de
Pontel. 5.
in Cant ex-
hort. 24. p.
1254.
i Alphons.
Salmer. in
c. 1. Matt.
v. 21.
k Oecumen
in cap. 5.
ad Rom.
l Gretser.
lib. 2. de Discipl. c. 8. m Albert. Krantzius l. 9. Me-
tropol. c. 44. n Gretsf. l. 2. de discipl. c. 8. o Glossa
Jur. Cā. c. ut cognoverūt. §. 2. de Poenit. ad verb. sibi-
met ipfis. p Gretsf. l. 2. de discipl. c. 8. p 1. Ján. 3. v. 8.

1. Hogy irás kívül állatod (f) szent Pál-
nak maga meg-korbácsolását. Maga; (g)
a' ki szent irás kívül salamit tanít az
idősebb dolgában; az, az emberek lelki
ismeretét köti meg. 2. Hogy (h) a' Chri-
stus ostromoztatásával veszt magadnak pel-
dát, a' sanyargatásd. Maga; (i) ű min-
den vétet el-törölt; (k) holott pedig a'
vétek el-vétetik, a' büntetés sem marad
fenn. 3. Hogy (l) ostromozás által erecs-
ted ki véreder, Maga; (m) nem Isten Mar-
tyri a' magok vére kiontók. 4. Hogy (n)
az ostromozás, bűnöket töröl el. Maga (n)
a' Christus vére ELEGSEGE S mindē
bűnöknek eltörlesere. 5. (o) az ördög or-
szágát hatalmassan el-törli a' korbácsolás.
Maga; (p) az Isten Fia rontotta meg azt.
6. Hogy

6. Hogy (q) érdemleni tanítasz a' kor-
bácsolás által. Maga; ha szintén az, jo cse-
lekedet volna-is. (r) nem érdemlene Isten-
től. 7. Hogy magadat (s) az által ele-
get tenni állatod. Maga; (t) nincsen a' de Aquino
bűnösnek honnan eleget tenni az öbűnei-
ért. 8. Hogy (u) a' meg cselekedésre sz-
badosnak pronunciólod azt, Maga; (x) meg-
váltatott, hogy senki ne cselekedgye azt. 9.
Hogy (y) az a' cselekedet kedves Istē előtt. r Lyrán. in
Maga; (z) nincse a' teremtet állatbā ollyā, cap. 18.
mellyel elégtétel gyanánt kedveskedhessek Matth.
teremtőjének. 10. Hogy a' disciplinában u Gretser.
(a) vért állacz Christusnak vészsa adni, lib. 1. per
véreert. Maga; ű nem vért, hanem (b) né-
kie való élet kíván te tőled véreert. 11. x Joan. de
Hogy (c) szabadosnak mondd, ki azt Indag. An.
a' castigálást te éretted fel vállallya. Maga: 1460.
(d) mindenember az őterhet hordozza. y Gretser.
Ha (e) bölcs lesz is magad vesztet hasz-
nát, ha csufolódol-is, magadnak majmos-
kodol. Nem más testében, hanem (f) a' Creatura l.
magadeban vesztet hasznát, vagy látod Decretal. 3.
kárát a' cselekedetnek. (g) Eszes szűzek Tit. 41. de
valának azok, kik a' bolondoknak né adá-
nak régen olajt. (h) Daniel, Noë, Jób, Miss.
még a' magok gyermekeit sem válthatták a Gretser.
meg. Hanem; (i) maga el a' lélek, ha ma-
ga cselekeszi a' jót. (k) Ha bűnös vagy b 2. Cor.
hogy hogy lehet a' te olajod elég én érettem, 5. 15.
s' te éretted? (l) Ha szinte eggyik ember c Gretser.
a' másikért meg, hal-is; meg sem bocsát-
H hatrya d Gal. 6. 5.
e Peld. 9.

12. f 2. Cor. 1. 10. g Matth. 25. 9. b Ezech. 14. 16.
Ezech. 18. 4. 5. k Tertull. libr. de Pudicit c. 22. l
August. in Joan. tract. 84.

hattyá meg az által egyik a' másik vét-
 m Gretser. két. 12. Hogy valaki e' cselekedetbē (m)
 lib. 2. c. 11. pénzért eleget tételhet magáért. Maga;
 n Solt. 49. (n) ki ádhar váltságot lelkeért? 13. Hog'
 26. a' disciplina által (o) adósá teszi az I-
 o Gretser. stent. Maga; (p) ki adott valamit Isten-
 1. 3. c. 1. 2. nek hogy azt meg adná neki? 14. Hogy
 p Rom. 11. (q) a' te ki folyt véreddel a' Christusét;
 35. láthatatlan képpen egyelited akkor. Maga;
 q Grets. 1. (r) egyéb vét nem kíván Isten az elég-
 2. p. 279. tetelben, hanem Fiáért. 15. Hogy (s) sem-
 r Thes. nov. mi Istené úgy meg nem engeszteli mi hoz-
 in Epist. zánk, mint a' szabad akarata szerint fel-
 Domin. Iu- vállalt disciplina. Maga; (t) ez az én
 dic. enarr. szerelmes Fiam, KIBEN én meg engesztel-
 64. tettem. 16. Hogy (u) David a' ma-
 s Gretser. ga testes korbáccsal sanyargatta. Maga; azt
 1. 3. p. 11. (x) egy szent sem cselekedte. 17. Hogy
 r Matth. (y) Christus maga magát ostorozta. Ma-
 3. 17. ga; (z) Christus ideje azt, nemis tudta.
 u In Ago- 18. Hog' (a) egy holnapot adcz embernek,
 nistic. spirit. korbácsolással bűneért való elég tetelre:
 pag. 232. Maga; (b) ezer estendő sem elég. 19. (c)
 x Tertull. Nem Pápa ennek találoja, hanem Valami
 in Apolog. csőcselek köfség; mellyet a' te vallásod sze-
 adv. Gent. rént, hogy mernél annal is inkább meg-
 cap. 46. tartani? 20. Hogy (d) a' Martyromsá-
 y In Ago- nál nagyobb méltóságot adcz te ennek. Ma-
 nist. Spirit. ga; a' Martyrság felől oly hizsembé vag';
 ibid. ut. hogy (e) ha valaki abban meghal; ha
 supr. szinte poenitentiát nem tart-is, meg-iga-
 z. Joan. zul
 Gerson. par.
 1. oper. arg. 11. a Cronie. August. Siffrid. Presb. lib.
 2. Epitom. b Bernhard. in tract. de Pass. Domin. cap.
 30. col. 1635. c Monach. Padvan. in Chron. An. 1260.
 d Alphons. de Castr. 1. 2. adv. Hæres. verbo Aqua Hæ-
 res. 2. e Andr. Vega 1. 6. de Iustif. c. 36.

zul affelől. 21. Hogy (f) nem tartozik f Bell. lib.
 az ember. az eredet szerint való bűnertől 1. de Baptis-
 poenitentiát tartani. Maga; (g) az 1. cap. 9.
 sten ellen való vétek. 22. (h) a' Christus g Solt.
 elég-tetel, nem elégséges; hanem, a' mi. 51. 7.
 enkel együtt az. Maga; meg iratott: (i) b Concil.
 El Segez tetett. 23. Hogy (k) Christus Trid. Sess.
 a' mi bűneinkert eleget tőtt, bárátiruha, 14. can. 13.
 s' meg-nyiretés által. Maga; (l) a' mi Ján. 19.
 bűneinkből MAGA-ALTAL tisztított csak 30.
 meg. 24. Hogy (m) a' gazdag ha többet k Gretf. in
 fizet; inkább meg bocsátatik az elég-té- Virgidem.
 telben bűne. Maga; (n) nincsen Isten előtt, pag. 156.
 sem szabados, sem szolga. 25. (o) Nem l Sid. 1. 3.
 minden időben kel bűneinkert eleget tenni. m Ludovic.
 Maga; (p) mivel minden nap vétkezünk; Bologninus
 minden naps kel poenitentiát tartanunk. in tractat.
 26. Magad mondod; hogy (q) Isten, til- de Indulg.
 tya testünknek beretével való meletését, num. 84.
 de a' képes sanyargatást, nem. Maga; a' n Gal. 3.
 saját (r) Pápiста társod, e' szent hellyel 28.
 ál ellene cselekedetnek. Nem hellyes o Corneli-
 dolog ez közöttetek, mert ellenkezés. 27. us a lapide
 Így szólasz te; (s) befedik a' korbácsolók libr. 2. de
 orczájokat, és így nem mutogatják embe- Poenit. c. 9.
 rek előtt magokat. Maga; (t) Kicsoda p Gregor.
 met heti meg őket ez aránt? mert ha elta- Romanus
 karjakis arzelattokat, de ugyan meg is in libr. 2.
 mertetnek affelől. 28. (u) A' Bűnerté- Reg. 2.
 ló elég tetelben, nem kel embernek magát q Pag. 5.
 mutogatni; másnak botránkozást cseleked- punct. 10.
 ni, vagy vét ontani. Maga; te, mind e- r Gerson.
 zek ellen cselekeszel. 29. Te azt állatod; part. 1.
 H 2 hogy oper. Ar-
 gum. 2.

s Pag. 4. punct. 4. r Gerson. part. 1. oper. punct. 5.
 u Gerson. part. 1. oper. Argum. 6.

hogy fok jó jü ki, tested sanyargatásából.
 x Idem Ar- Maga; egy jó akarod így vall: (x) *Nem*
 gum. 8. *kel gonoszra cselekedni, hogy abból jó jöjjön*
ki; olyá pedig tested meg korbácsolása. 29.
 y Pag. 4. Így beszellest te; hogy azt a' disciplinát,
 Argum. 3. (y) *szabad akarai szerént* vállalod te,
 2 Gerson. magadra. Maga; (z) *nem jó dolog olyan*
 1. part. o- *palástot csinálni ez aránt; holot az Isten*
 per. Argum. *parancsolatya kívül való dolognak az I-*
 10. *steni tisztelgetben való végben vitele, nem*
egyéb, hanem a' kevélységnek nagy raplója.
 30. Keresztényennek tartod te magadat a-
 zert, hogy akképpen sanyargatod teste-
 z Polydor. det. Maga; (a) *Ninivitákhoz* hasonlit
 Virgil. 1. 7. egytiéd ebbéli cselekedetédert. 31. Te
 de rer. in- az ördögöt üződ az által. Maga; (b) *jád-*
 vent. c. 6. *zik az ördög olyankor.* 32. (c) *A' bűn-*
 pag. 593. *nek minden meg vállásánál hecsülletesnek*
 b Grets. 1. tartod te ezt. Maga; (d) *ki meg vallya*
 2. de discipl. *vetkét, bűn bocsánatot veszen; de nem*
 c. 3. p. 109. *szol így az irás: Ki meg korbácsollya ma-*
 c Marfilus *gát, meg engedtetik vétke. De talám a-*
 Columna *zert kárhoztat minket e' cselekedetnek*
 hydragiol. *nem javallásáért, mert, talám fát arnyuk*
 fest. 3. c. 7. *a' mezitelen testet? Ha szemérem vagyó*
 §. 11. 12. *nalad, piruly meg ezé: (e) meg engedik az*
 d 1. Jan. 1. 9. *a' Calvinisták, hogy KEMÉNY Poeni-*
 e Bell. 1. 2. *tentia tartás kívántatik az időségre. A'*
 de poenit. c. *mi testünknek meg öldöklése, nem a' test-*
 10. §. Ut *nek hypocritái sanyargatásában áll, ha-*
 incipiamus. *nem ebben; mikor (f) a' testet kívánsá-*
 f Rom. *giban nem táplállyuk. Tarcs meg ezt (g)*
 13. 14. *Bölcsésegnek látzik valamely dolog, a'*
 g Colof. 2. *szabad akarai szerént való Isteni tisztel-*
 23. *getert, hogy ember testének nem kedvez;*
mind az által haszontalan, meri a' test-
nek

nek bizlalására való. Hát' gyenge edény
vagyok? A' mely gyenge edény felől az
 (h) *Apostol szol: olyan vala az kinek kü-* b 1. Pet.
szöbét minap nyomodod vala; de legyen 3. 7.
hálá Istennek; nem olyan lün, mint mel-
lette való tárfa, ki a' félelem miat, ki csa-
ponék ez elöt nem sok idővel az igaz ut-
 bül; ez (i) *erőtlen által peniglen, meg;* 1. Cor.
szegyenire Isten, ama' bölcs erőset. Nem 1. 27.
 minden férfinak, *keménynek hata vagon,*
ortájánál; hanem, affélének kinek a'
szulákos korbacs vége, a' gyakor verés-
ben, mint a' kapásnak tenyerét a' kapa,
hátát meg keményitette, olyanná tete-
tik osztó afféle, mint az ülő, mellyet men-
tül inkább pörölyöznek, annál inkább meg
keményedik; és így bár meg győzettef-
séki az igazságtól az olyan, de még-is,
 (k) *nem akarja felvenni a' dorgálást, ha-* k Jer. 5. 3.
nem ortájátis (ha immár hátok az) ke-
ményebbe teszi a' kűszáklánál, s' nem a-
kar meg terni.

MEL. [*Nem hit az, mely igiretekre*
támaszkodik, hanem Reménység, mely csak
 (l) *a' jóvendő, és várt dolgokról vagon.* 1 Tit. 2.

MAL. Maid meg tagadod te ezt, csak 13.
 jól szorongassanak meg. Ugy tetzik az
 hit, (m) *Christus véreben feredet meg.* m Rom. 3.
 Az (n) *h fel támadásához támaszkodik.* 25.
 Az hívő embernek istapja, (o) *Christus n Rő. 4. 24.*
 igazsága. Az hitnek; (p) *megtartás igir-* o Rom.
 tetet. (q) *Bűn bocsánatból veti az hit,* 10. 4.
 az ū ágyát. Illyen regula adatot ki: (r) *p Rő. 10. 9.*
 A' *ki hiszen, el nem kárhozik.* Vallyon s' q Csel.
 találé abban a' te hited valami örömet; 10. 43.
 mely téged csak kárhoztat? Bezzeg nin- r Ioan. 3.

- Rom. 3. 20. csen ez nekem bizodalmanra: (s) A törvénynek cselekedetiből, egy testis nem igazul meg Istennek előtte. E' szemmel lát az hit, legény! (t) hogy erős legyen az igiret, mind ez egész magnak. Ebben a' vala a' Nagy Abraham hiti; hogy (u) a' mit Isten neki IGIRT, még- is cselekedheti. Te dolgoz azért; ha te törvény meggesz, hig yorval hagyod hitedet csipdestenni; de én, (x) a' fel emelt értz kigyora te. kintek. Tégedet pedig ez arántis artzul veretlek, *Romai-Catholicus* így beszélgető barátiddal: (y) Leg elsőbennis azt kelte neked hinned, hogy Isten neked kegyelmességet ígerte. másis: (z) Mikor a' meg igazító hitről szölkünk, az Istennek ingyen való igiretét emlegettyük. Harmadikis: (a) Leg kíválkeppen való rzélya az hitnek, *Christus*; kit Isten igirt minékünk minden jó tereménnyel egy yit. Ezt sem kel elhadni: (b) Az hitnek (mint az Abrahamének-is) kíválkeppen való rzélya, *Christus*. Ertevé ezeket *Iesuita* Rokont? Hát tovább ezeknek mit csinálsz? (c) Az ördögök-is hiszik Istent; de az igaz hittel hisz, hiszi az hit igiretét. Vagyon ilyen is: (d) Oly hit kívántatik, mely az Abraham példájával az Isten igiretihez támaszkodgyek. Rekeszszé bé ez, a' seroget: (e) Nem elég hinni, azokat igazaknak lenni, mellyeket Isten a' szent írásban meg jelentet; de székség kíválkeppen az hit igiretihez támaszkodni. Im te ezeket, úgy látom
- Jan. 3. 15.
- Bernhard. term. 1 in Annunc. B. Mariæ col. 105.
- Joannes Ferus in c. 1. Rom. super verba; ex fide in fidem.
- Pererius Disp. 11. in cap. 3. Rom. num 49.
- Cornel. à lapide in Comment. c. 4. Rom.
- Erasmus in Exposit. Symboli Catech. pag. 44.
- Georg. Cassander in Consult. art. 4. pag. 914
- Costerus part. 1. Concion, pag. 521,

látom a' Reménységnek tulajdonitod. Ittis a' magad korbácscsával csattogatlak: (d) d Gregor. Cyakorta a' szent írásban, a' jóvendő meg de Valentia igirt dologról való erős remenség, véterik tom. 3. disp. az hitért. Ne légy tavaszi Isolya, ki (e) 1. quæst. 1. ha ma virágzik, holnap a' kátlanban vet- punct. 1. tetik. Nekem, mind bitem, s' mind remen- col. 7. ségem, nézhetik az Isten kegyelmes igire- liter. C. tit. A' Remenség, mint következő dol- e Matth. got, ama' mondás szerént: (f) Remen- 6. 30. ség alatt vártják a' teremtet állatok, az f Rom. 8. Isten fíának dicsőségének meg jelenését. Az 20. Hit pedig, mint jelen valót; mert így szól az írás. (g) Hit által TARTATTA- g Eph. TOK meg. Jelen vagyon hát az Hitnek; 2. 8. az Isten haladó kegyelme is. Vallyon s' mi az oka, hogy egy dolgot, különbözve néz e' kettő? (h) Mert a' Remenség az b Thomas Hitből veszen eredet; s' ezért adgya az in cap. 8. Apostol azt a' cselekedetet a' Remenségnek, Epist. ad a' mely az Hit. ily veszteg Rokó az sut- Rom. lect. 5. tomban, s' halgasd Nagy- Thamás Meste- redet!

MEL. [Az Hitnek rzélya mellyen fundáltatik az Isten szava; nem nevez ar- ra, akár igirjen valamit, s' akár ne.

MAL. Mint Barátomnak úgy szollok. Soha egy dolog inkább engemet a' Romai vallástul úgy nem irtoztat, mint e' mon- dásod. Bizonyossá hallottam is immár nem egy sem két (i) *Catholicus* tudos ember-

B. F.
H. K. A.
K. K.

látom a' mi hitünk nem fel-

7 Iak. 2.
19.

4 Gal. 3.
10.

1 Bellar. de
Iustif. lib. 1.
cap. 7.

m Claudius
Guillandus
in c. 6. Ioā.
n Lyranus
in cap. 11.
ad Hebr.
o Georg.
Cassander
in Consult.
art. 4 de
Iustif pag.
213.

p Ezech.
8. 5.

lyeb való az ördögökénél; mert (i) azok is hiszik az Isten szavát; noha tzelül nem tehetik fel az igireteket. Ha csak abban ál az hitnek mi volta; hogy, a' mi a' szent írásban vagyon, igaz legyen; tehát, mikor én ezt hiszem: (k) *Atkozor, Valaki meg nem marad mind azokban, melyek meg vadnak irattatván a' törvénynek könyvében*; akkor igazulok meg Istennek előtte. Joé ez? Még a' gazdags hitte pokolban az Istennek beszédet; de valyon s' volté még-is idvezítő hiti? Azt ádnám én inkább tanácsul; még ezt se mődanád; hogy te a' szent írást igaznak hiszed lenni; mert ez a' te vallásod: hogy (l) *az hit inkább mondatik tudatlanságnak, hogy sem ismeretnek*. Mely ha úgy vagyon; tudatlanságon fundáltatik hát a' te hited; nem meg tanult szent íráson. Keresztyénebbül szólnak ezek a' dologhoz: (m) *Az hit nem egyéb, hanem az Isten jósága felől való hiedelem*. E' penig ugyan tzafol, mikor így szól: (n) *Az hitnek szelleya nem csak az igazság, hanem a' jóság-is, melyre h' viterik*. Vagyon ilyen is: (o) *Megkel azt vallanunk; nem csak azt kel hinnünk; hogy Isten közönségesen a' poenitentia tartóknak bűnöket meg bocsátja, hanem hogy az embernek magának is személy szerent*. Ha igaz Catholicus vagy, kövesd Barátidat!

M E L. [Nagy Hited vagyon neked, mindent magában foglal. *Crede tantum!*

M A L. Vajha ki fordithatnám szivedet! nyilván (p) *meg látnám most ott a' boszszuságnak bálványát* Azt akarod ám te most

te most mondani: *Crede tantum! Debi-
zony el kárhozol*; csak hogy nem mered ki fakasztani. Vaj mérges beszéd. Tudnád a' Calvinista vallást talán; ha akarnád Mikor mi mondgyuk: *Csak hit által igazulunk meg*; nem ez ennek értelme; mint ha csak maga volna az hit, jó cselekedetek nélkül; hanem ez: *Csak egyedül az hit az, az eszköz, mely által a' Christus igazságát magunkra ruházzuk*. Mit csinálj ennek, ha a' CSAK nem tetzik: (q) *Ne fély, CSAK hidgy?* Mit mondasz e-
hez: (r) *Az ember hitnek általa igazul meg, a' törvénynek cselekedeti nélkül?* Ne korbácsold bár magadat, im itt is a' magadéi csináltak ostort hátadra. Verkezél, mert rá rántnak. Egyik így ütöget: (s) *A' meg igazult embert, követik a' jó cselekedetek, nem meg előzik; hanem, CSAK hit által, jó cselekedetek nélkül, le-
ssen ember, igaz*. Másik ily korbácsot font: (t) *CSAK hit által, igazítja meg Isten, az embert*. Harmadikis verekedéshez készül: (u) *Hol vagyon a' te dicsekedesed?* Semmi nem lehet; mert CSAK az hit igazít meg, nem a' törvény. E' sem Barátod: (x) *Azt akarja az Apostol meg mutatni, hogy CSAK hitből vagyon a' meg igazulás*. Nem szit ezis hozzád: (y) *Micsoda tartá meg Noet? CSAK az hit, Micsoda válaztá két felé a' Veres tengert s' a' Jordán vizet? CSAK az hit. Így az Evangeliumban, CSAK hit által tartat-
sak meg az emberek*. E' penig derekas el-
H 5

9 Luk 8.

50.

r Rom. 3.

28. Gal.

2. 16.

s Glossa

Bibl. ordi-
naria in c.

3. Rom.

t Bernhard.

Serm. 22.

in Cantic.

c. col 554.

u Hugo

Cardinalis

in cap. 3.

Rom.

x Thomas

in cap. 3.

Rom.

lect. 4.

y Joannes

len- Gerson.

serm. 1. de

Spiritu sancto part. 4. fol 39. Lugduni An. 1485. edito.

2. Erasmus in Praphra-
ficap. 8. Ioan.
a Melchior Canus in
Relect. de Sacramen-
tis part. 2.
lenséged: (z) CSAK egyedül az hit,
az halhatatlanságra által út. Mit hozok
ennyt elő? Elég csak az eggyis: (a) Az
Apostolnak csak a' széllye; hogy megmu-
tassa azt: hogy sem a' természetnek sem
a' szent írásnak törvénye, nem adhator
nekünk igazságot; hanem CSAK egyedül
az hit. Nosza mondgyad ezeknekis: Min-
dent be' foglaló hitet volt, s' Credant van-
tium!

MEL. [Ha vétekeznel azért, hogy ha
a' szent írásban ki nem jelentet korbács-
lást hit nélkül cselekedned; vétekezel tehát
abbanis; mikor imádkozol azokért, kiket
nem tudsz, élnek-e vagy meg holtak.]

MAL. Ez immár Rokon út vesztés!
mi nem imádkoznak a' Calvinisták val-
jában; hanem az Istennek meg e' földön
vitézkedő Anyaszentegyháza torog az ű
elméjében, ama' mondás szerént: (b)
Tegy jól szerettedből a' Sionnal, s' epics
meg Ierusalemnek kőfalait. Tudgyák ezt
a' Calvinisták: (c) Az halottaknak sem-
mi részek nincsen semmi dologban, melye'
világon legyen. Mit tesznek hát űk, az élők
könyörgésivel? Hellyes dolog ez, s' igen
méltó hogy te is meg tarts: (d) Ez ele-
ben segíthetjük egy mást könyörgésünkkel;
de ha Christus ültő széké eleiben állunk,
nem hasznos oszton ott, meg jobnak. Da-
nielnek, vagy Noenak is imádsága; hanem
minden embernek a' maga terhet kel' visel-
ni. (e) A' Törökök is imádkoznak a' meg
holtak idősegeikért; de a' keresztyének,
tudgyák azt, hogy az életben vagy a'
mag vetésnek ideje; (f) s' a' ki itt, az
ú' testé-

ú' testének vét, az ő testének arat veszedel-
met; de a' ki a' leleknek vét, a' leleknek arat
örök életet. Abban (g) halgat meg Istē be-
nünket mellyet az ű ki nyilatkoztatot a-
karattya szerént kérünk. Hol vagyó penig
az ű ki nyilatkoztatot akarattya bā emle-
kezet az halottakért való imádság felől
Melyről egy Sz: Atyais így szól: (h) Az
halottakért való imádság nem találta-
zik a' szent írásban, hanem csak traditio-
ból véteket az. Más egy (i) tiéd is, csak
ugyan úgy beszél. Te, ha ez életen által
ment emberekért könyörgesz, eszedben
jusson ez: (k) Rosz kövétekezés ez: I-
mádkoznak Valakiért; azért a' Purgatori-
umbā vagyó. Mert gyakorta onnyanert le-
nek imádságok, ki már az egekben urál-
kodik; vagy onnyanert, ki pokolban kíno-
dik; mivel hogy a' lelkeknek állapotok,
bizontalanok mi nálunk. Itt azért, tör-
vényben idézd bár e' mesteredet; s' ma-
gadra fordics ezt, mellyet reám akarsz va-
lakenni: (l) A' miénk között az e' ké-
rik sokan, hogy Isten szabadítsa meg a'
lelkeket a' sebet helyből; maga azok köz-
súl sokan, Istennel társalkodnak már.

MEL. [Magyarázd meg jobban ezt:
(m) Valami hitből nincsen vétek az. Vag'
penig ezt tarts velem: Valami hit ellen
vagyon, vétek az; de a' mi hit nélkül va-
gyon, nem az.]

MAL. Még sem hallád magyarázat-
tyát? Tiéd ez: (n) Valamely dolog, ke-
relkedő lelki ismerettel legyen, vétek az.
De a' magad korbácsolása úgy legyen;
mert ha magadat meg nem ostromozodis,
nem

g 1: Jan. 5. 4.
b Tertull.
de Coron.
milit. c. 4.
pag. 449.
Lud. No-
garola de
Apost. inst.
trad. 32.
k Salmeró.
tom. 14.
Disp. 25.
pag. 220.
g. 2.

l Idé Disp.
26. p. 235.

m Rom.
14. 23.

n Benedic.
Iustinianus
in Rom.
14. 23.

b Solt.

31. 20.

c Pred.

9. 8.

d Hieron.

in Gal. 6. 5.

e Belonius

Obfer. lib.

3. cap. 30.

f Gal.

6. 8.

nem vétesz abban, úgy hiszed egy felől;
 o Tannerus holot (o) *nem tellyeséggel szükséges af-*
 Disp. 6. q. *féle elég tetel.* Azonban másfelől, (p) *igen*
 8. dub. 2. *szükségesnek tanítod ezt az időségre.*
 p Gretserus Nem tudom ezek között melyiket csele-
 lib. 1. c. 17. kedgyem. *Indifferens a' dolog, ad utrum-*
 de Prædicā- *que oppositorum.* Ez következik hát, hogy
 te Vapulan- a' te korbácsod végén, fok csepegő vét-
 te discipli- kek vadnak. A' mely dolog *hit kétségül va-*
 nato. gyonis; Véteknek tartatik az, meg a' ti-
 q Andreas éiditulis. Erts meg: (q) *Ha a' szent irá-*
 Fricius lib. son KIVÜL *vagyon az hit; meg kel vétni.*
 4. de Eccl. Másis: (r) *Azt a' Gyűlést szerezem,*
 cap. 7. *mely a' szent irás KIVÜL való dolgokat,*
 r Bernhard. *nem jávallyá.* Ugyan így győtri egyitek
 Epist. 91. magát: (s) *Annyn vadnak a' szent irás*
 colum. 848. KIVÜL *való Constitutiók; hogy ha azokat*
 s Gerson. *az Ecclesia mind megtartja; nyilván na-*
 lib. de vit. *gyob része el kárhozik.* Vétek hát a' szent
 Spirit. irás KIVÜLIS valamit hinni.
 anim. p. 3. M E L. [*Nincsen szó az Isten könyvé-*
 coroll. 14. *ben a' magad meg korbácsolásáru; azért*
bizást meg korbácsolhad magadat, ha jó
vagya.]

M A L. Rázd meg a' fejedet, mert meg-
 r Platina in higult veleje! Arrul sincsen szó; hogy va-
 vita Clemē- laki az ostyát méreggel meg kenye, s'
 tis V. de úgy adgya bé a' Királyoknak; de ugyan
 Henrico még-is, volt (r) *néha valami afféle; még*
 VII. Imper. *penig szabadosnak tartatot.* A' tiéiddel
 u Royardus tartom én itt is most: (u) *Ki a' szent irás*
 Homil. 2. KIVÜL *bölcselkedik, annak semminek kel*
 Dom. post *tartani autoritását; így szól egyitek.*
 Epiphan. Hogy merném hát én még-is magamat
 a Onus Ec- az Isteni tiszteletben, a' korbácsolásra ad-
 clesie cap. *nom?* (x) *A' szent irás KIVÜL való em-*
 14. §. 7. *berő*

beri találmányokért, jaj mi nekünk! *mert*
el veszt Isten bennünket. Oh nagy Felség.
 oltalmaz hát kit kit, a' te igid K I V Ű L
 való korbácsolástúl! Jó vagyaok s' noh!
 még penig azért, hogy magamat meg né
 ostorozom; mert nem szóllok mostá errül:
 (y) *Jól tudom hogy nem lakik én bennem* y Rom. 7.
 (az az, az én testemben) jo. En veled 18.
 így beszélgetek. A' jónak nem kel korbács.
 De én jó vagyaok. *Azért engemet hiában*
kinálsz korbácscsal. Ennek mindenikét
 magadbul próbálom meg. Az első: (z) z Bellar. I.
 A' poenitentia tartás, nem minden embe- 1. de Poenit.
 reket illet, hanem csak a' bűnösöket. A' cap. 19.
 másodikatis: (a) A' jó ember meg veti az. Prop. 4.
 emberi találmányokas az Isteni tisztelet. a Erasmus
 ben. Im érted; a' korbácsnak bé ném vé- in cap. 11.
 teleért, a' magad itéleti szerentis jó va- Matth.
 gyaok.

M E L. [*Nem vétkeztek a' cselekedet-*
 ben, (b) Abel, (c) Noe, (d) Abraham, b Ter. 4. 4.
 (e) Isak, Iakob; Noha ezeknek se irások, c Ter. 8.
se parancsolattyaok, se példájok nem volt. 20.
Teis; ha parancsolat felet való tiszteletet d Ter. 12.
cselekedszel; senki nem kárhoztat érte. 7. 13. 18.

M A L. A' (f) Kapitány sugá ezt te né- e Ter. 26.
 ked. De maga így tázfollja meg magát: 25.
 (g) *Parancsolat gyanánt veszték a' Ben-* f Bell. lib.
teknek cselekedeteket. Tarcs meg eztis: 2. de Sacra.
 (h) *Meg tanulhatta Abel, Adam Áryától in gener.*
az áldozatot, melyet ú Istenül vót vála; cap. 31.
azért ú is fiait, oktató arra. En nem a- g Idem de
 dok ehez a' magamébül semmit; hanem Confirm.
 még-is a' tiéiddel rontatlak meg. Ve- cap. 2. §.
 gyed: Restat.

b Pererius

in Genes. cap. 4. §. 2. num. 13. pag. 233.

i Egydius gyed: (i) Régen az első szűlőtek, Pa-
 de Coninck pok voltak. Abel pedig, mivel első szűlő
 Ies. in tract. nem vala; az Istennek kétségképpen való
 de Sacram. indításából áldozék. Volt hát parancsolat
 q. 83. art. a' cselekedetre. Ercs többek felőlis: (k)
 1. dub. 1. Istentől vala a' régi szenteknek áldozat-
 pag. 299. tyok; melyekben mint egy homályban né-
 k Andreas zik vala a' jöendő Christust. Egy szóval:
 Eudaemon. (l) Isten tanította régen Abelt, s' a' több
 Joannes szenteket az áldozat tételre. Itt kereked
 Creteafis elronták a' tiéd. Parancsolat felet csele-
 Iesuita in kedő tiszteletet suadeálsz? Ki viheti azt
 Defens. végben? (m) Nem alitom, hogy meg tö-
 Animalium kelletes volna. (n) Senki tisztit elégeden-
 Baronij lib. dőképpen, mint Isten kívánja, végben nem
 1. c. 3. pag. viheti; annális inkább, ki cselekedhetik
 20. ex Tho- parancsolat felet. (o) A' mi igazságunk,
 mæ 2. 2. q. az Istennel egyben vetterdén; hamisság;
 2 art. 7. s' bűdös a' Birónak szoros ítéletiben. (p)
 l Bell. lib. Még jó cselekedetünkben is, sok mocskok vad-
 1. de Missa nak; hogy lehet hát a' parancsolat felet,
 cap. 2. 9. tisztelet? Nem fogadom szódat.
 ultimò. MEL. [Ha azért Báálita ember, hogy
 m Phil. meg verefisi hátát; azok is azok hát, kik
 3. 12. nagy szóval kiáltanak; miné a' tiéd, kik
 n Bernhar- mind Templomban, s' mind halot felet Bá-
 dus in tract. liták modg jára kintornálnok.]
 de Pafs. MAL. Vak nevet világtalant! Val-
 Dom. c. 30. lyon s' azt mi kintornálásunk, vété inkább,
 col. 1635. hogy seni másé? En azt a' kintornálást, né
 o Gregor. tzerethetném, mellyet az halgató nem ér-
 lib. 5. mo- tene; mert ugyanis, (q) értelemből kel
 ral, cap. 8. énekelni. Igy szólla régen egy jámbor:
 p Oforius (r) Mikor engem nem indit az éneklésben
 tom. 5. Cö- való
 cion. p. 441.
 q 1. Cor. 14. 15. r August. lib. 10. Confess. cap. 33.

való dolog, meg vallo, hogy én akkor na-
 gyot verkezem; s' ollyankor inkább akárnám;
 hogy ne is hallanám azt, a' ki énekel. Bár
 legyen vétke az, a' kirúl ez mondatot:
 (s) Oly muskálás vagyon a' mi gyülekeze-
 sünkben (értette a' tiédet talám) mely in 1. Cor.
 meg a' régi Romaiaknál sem hallatott. A' 14.
 mi éneklésünk köziben elég yrttyák a' sipot,
 trombitát, s' orgonát. Ugy meg yen a' köf-
 ség a' Templomban, mint valami játék né-
 ző helyre, hogy ott fűlelt gyönyörködtesse.
 Nagy költséggel tartatnak a' Muskáfok;
 s' ilyen haszontalan expensával terhelte-
 tik az Ecclesia. Kérlek tégedet bályjot ma-
 gadban; menyit segények elhettek volna az-
 zal, mellyet te ollyan dologra költess? Meg
 kötéek ám itt jámbor koszorodat! Egy ti-
 édis, (t) Bálitának mondgya azt, ki ma-
 gát verefisi; de a' kiáltó éneklés felől sem-
 mit sem szól. A' szokot inkább Bálnak éne-
 kelni, ki Istenem kívül mást veszen ajaká-
 ra; s' így Practizál: (u) En Bálom hal-
 gas meg! Ha te ezt vallanád, a' mit egy
 Barátod; hogy (x) az az imádság, mely
 a' szentek által leszen, job annál, mely
 Christus által szokot végben menni; nyil-
 ván szóllanak valamit az éneklésbéli ora
 pro nobis hoz; de mivel számos száz ha-
 sonlás vagyon közöttetek, (mint majd
 meg hallod) talám te, nem ez hiszemben
 vagy; énis halgatok. Hozzá adván ezt;
 hogy mi a' nagy szóval való kintornálást
 nem javallyuk a' nagy torkú Cantorokban,
 ama' mondás szerént: (y) Vid el előllem y Amos.
 a' nagy zengest csináló éneklést! Nem tu-
 doshoz illik azért, a' mi tulunk nem ja-
 val-

s Erasmus
 in 1. Cor.

14.

t Gerson.

part. 1.

oper. Ar-

gum. 2.

u Hof. 2.

15.

x Salmeró.

Disp. 8.

pag. 467.

y Amos.

5. 23.

vallando irregularitásból, a' mi religionk-
ra valamit fogni. De efféle nem egyéb;
hanem, a' vízben halni akaró embernek
minden felé való kapása. Jo Logica-e ez:
Nem Bálíták, a' magokat meg véresítők;
mert mi is nagyon eneklünk; mint régen
a' Bált kiáltók? Ember vagy hiszem! a-
zért meg kellett volna jól az első dolgot
rázogatódnod, s' nyakadból úgy ki verved.

MEL. [Christus Szeretetének törvé-
nye ellen való kegyetlenségnek kiáltványok a'
korbácsolást.

MAL. Gerson Janos mondgya azt a'
mi mentségünkre, s' tinéktek férelme-
tekre. Argumentoma ilyen: (2) Chri-
stus törvénye, szeretetének törvénye; az ér-
mi módon cselekednénk azon, kegyetlensé-
get? Ugy lenne pedig a' dolog, ha ma-
gunkat még véresítenők. Tied mondgya,
s' még-is sajnálód; hát még ha ezt halla-
nád? Mert illyentis rebesgetnek némel-
lyek: A' mely dolog. 1. Uj; (az Aposto-
lok után sok idővel gondoltatott). 2. A' Ke-
resztyeni hitte ellenkezik; 3. Isten s' a'
keresztyenség előtt, irtozásra méltó; 4.
Nem Catholicusokhoz illendő; az, semmi-
képpen nem szabados. Ollyan a' szabad a-
kárát szerént fel állalt korbácsolás. A-
zért az, nem szabados. Látsuk ezeket
rendel:

UJ ez; mert sem a' szent írásban, sem
az elődedi Anyaszentegyházban, nem ol-
vasuk egy Patriarcha, Propheta, vagy
Apostol felől is, hogy magát korbácsolta
volna. A' tizenharmadik száz eszren-
dőben indula szárban, de ki átkozá köve-
tőit

tőit (a) hatodik Kelemen. De talám, a Albert.
nem a' magokat korbácsolo (b) Catholi-
cusokat, hanem az eretnekeket kárhoztat-
ta az a' Papa? Hald meg, ha füled va-
gyon: mert tied ez a' Propositio: (c) A' in Prædic.
ki a' közönséges helyen való korbácsolást, Vapul. A-
javallja, a' Pápátul ki átkoztatott. De a' pol. lib. 2. c.
mi Iesuitának javallja. Azért ő a' Papa átká-
ban esett. Nincsen itt eretnekek korbács-
lásáról szó; hanem, közönséges helyen va-
ló ostromozást beszél Kelemen Apád. Ki-
gyó modra tekergesz ám ez előtt! Nem
tudom mit különbösz legyen te, a' régi
korbácsoloktul. 1. Azok, Isten tiszteté-
gére, s' az ű kegyelmének érdemlésére,
cselekezik vala azt; te azonképpen, ugy
hiszem. 2. Azok, városokként járnak va-
la széllyel; s' ostort mutogatván, ugy kér-
nek vala mindenket a' poenitentia tartás-
ra; te is ugy itelem. (d) arra a' plágá-
ra szoktál menni, hol több lelküket halá-
batz. 3. Négy hegyes vasacskák valának
azoknak korbácsokban; a' vagy nem ki-
vánodé te is ezt meg a' te jobbágyidtul?
4. Nem csak a' tudatlan kölséget, ha-
nem a' (e) Papi rendet is, elcsábították
vala azok; vallyon s' illyen, vagyoné ná-
lad? 5. Kereszteket viselnek vala azok s'
selymes zászlókat; hogy hogy? 6. Azt
cselekezik vala azok, a' mit Propositusok-
tul parancsolatban hallanak vala; ugyé,
hogy ugy? 7. Senkit nem fogadnak vala
azok seregekbé; hanem ha magát a' vere-
kedésre ajánlja vala; ő szegény kölség! f Hospiniā.
Vajha minden ember a' Keresztyén I V. lib. 6. de
(f) Károly Császár nyomdokát követné; orig. Mo-
nyil- nach. c. 39.

2 Joan.
Gerson.
part.
1. oper.
Arg. 1.

d Rosen-
busch. resp.
cont. Luc.
Osiand.
pag. 43.

e Albert.
Argentin.

nyilván nem látna efféle vérben merült
sereget rövid nap az az égen járó Nap; E-
lég ez nekem a' te *Instantiád* ellen: (g)
Mind azok ellen veszen erőseget Gerson,
kik magokat korbácsolták, keltékpen
közönseges helyen. Holot ennek; (h)
1260. esztendőben, még hire sem volt.
Hagyics ki Barátom e' (i) gerendar sze-
medből; mikor a' *Calvinisták* szálkáját,
hogy az ű *religiojok* uj; pizskálod.

ELLENKESZIK A' KERESZ.

TYENI HITTEL.

I. Mert a' bűnök el törlése, s' az ör-
dög országa el rontásának erejét; (mel-
lyet a' Keresztyén *religio*, (k) csak egye-
dül a' *Christus* érdemének s' *Szerének* tulaj-
donit) az ember *risztátalan* vérének ad-
gya. Mely felől egyebet ennél nem mód-
hatunk. (l) *Ha törvényből* (annál inkább
korbácsolásból) *vagyon az igazság; hijsá-*
ban holt Christus meg.

II. Minden igaz (m) *Isteni tisztelet*,
vagy Istenül parancsoltatott; vagy vagyó
igiret felőle, vagy Példát részen szeme e-
leiben. (Ugy hiszem, talám e' *citált* hel-
lyekre meg felelsz, *Februariusnak* 31-dik
napján; de ha valamit szollaszis hoz-
zájok, egy Nagy így szolló pogányt tá-
maztok ellened: (n) *Minden Isten ugj*
keltisztelni, a' mint ű magát parancsolt
tiszteltetni.) De a' korbácsolás nem pa-
rantsoltatott Istenül &c. Ama' mondás
szerént: (o) *Sem Christus, Apostolok,*
vagj

37.
Socrates refer. August. libr. 1. de consens. Evang.
cap. 18. • Gerson. Arg. 11.

vagj egyeb Szent Doktorok, nem szerzessek
a' korbácsolást, hanem inkább megvetettek
azt. Azért a' korbácsolás, nem igaz Iste-
ni tisztelet.

III. Istennek minden kedves tisztele-
zi, (p) *hitből* leszen. A' korbácsolás nin-
csen *hitből*; mert nincsen (q) *Isten igi-*
jéből. Nem kedves tisztelet hát Istennél.
E' csipések ellen; így rezgelődöl:

[1.] (r) *Nem következik: Christus*
miértünk meg ostromozatos; azért em-
bernek meg korbácsolni magát, nem keresz-
tyeni szokás. Mint ez, hogy nem helyes:
Christus miértünk imádkozot, vigyazot,
bűzölt; azért magáért embernek ezeket
nem kel cselekedni.

F. Ugye? Ha te az *imádkozást, vigyá-*
zást, bűzölést; bűnöd bocsánattya s' örök
életed érdemlőinek állatod; nem árt ugy
egy seregben ezeket rekeztetni a' korbá-
csolással; mert ez utolsót tagadgyuk, s'
az első sem állatgyuk. Ez-is ide valo: (s)
Parancsolt Isten ezeket, de a' korbácsolá-
sának, hol vagyon az írásban czégére ki-
téve? Ezek-is azonban haszontalanok
lesznek, ha (t) *babonas* végre takadnak-
ki, nem eggyeznek hát ezek meg a' kor-
bácsolással

(2) (u) *Azt érdemlette Christus az*
meg-ostoroztatással, hogy a' ma-
gunkat meg-korbácsolásunk, örök életet ér-
demlene.

F. Aloms' első idő, sőt nagy károm-
kodás azt állatni; hogy Christus az ű
meg-ostoroztatásával a' mi jo cselekedé-
tünknek örök életet érdemlet légye.

I a Nema

p Rom. 14.
v. 23.

Sid. 11. 6.

q Rom. 10.

r. 17.

r In Vir-
gid. p. 206.

s Franc. A.

rias de mor-

tific. par. 2.

cap. 2. pag.

329.

t Efa. 58. 2,

Jer. 14. 10.

Zach. 7. 5

Matth. 6. 16

Luc. 18. 12

August. lib.

de bon.

conjug. c. 9.

u Virgid,

pag. 23.

Nem a' mi jó cselekedetinkért holt ű
Felsége meg (nagy eszes!) hogy azok-

* Ján. 1. 29. nak elég tételt szerezzen, hanem (x) bñ.

1. Pet. 1. 18. neinkert. Az az elég tévő erő, nem tulaj-
donittatik a' mi jó cselekedetinknek,
hanem magában marad meg Christusba.

y Arias [3.] (y) A Christus vére, a' bñ bo-
part. 1. cap. csatásban első, a' mi vérünk peng, mellyen
14. p. 290. ki ontunk, attúl függ.

F. Mostan látom én, hogy a' te hited
s' annak meg próbálás, egy uton járnak;
hol ez sántikál, amazis félszeg. Honnan
próbálad azt meg, hogy a' korbácsod ér-
demlő, s' a' Christus szentvedésértül függő
oka legyen a' mi idősejségünknek? Talám

szent Pálnak szeretsen országban küldöt
levelébül? Csak (z) egyedül a' Christus
érdeme törölte el elégedendőképpen a' bñ-

24. nőket. A' Christus érdemének belső ez-
Csel. 4. 10. köze mi reánk nezve, csak (a) egyedül
és 13. 38. az hit, nem a' korbácsolás. Meg külö-

Rom. 3. 24. böztetik itt az hit a' jó cselekedetektül;
és 5. 8. mert neki tulajdonit az irás (b) erős, a'

1. Cor. 6. 11. Christus érdemének reánk való szabása-
Eph. 1. 7. ban. Ihol jü egy korbácsoló, tarcsad en-

Col. 1. 14. nek az háradat: (c) Csak egyedül, eg ye-
Sid. 9. 12. dül, egyedül, a' Christus érdeme által bo-

Titk. 1. 15. csatattik meg bñünk. Ki rekesztetet hát
és 7. 14. a' korbácsolásnak törvénye! Nem álhatz

* Ter. 15. 6. meg az Isten könyve ellen, hijában, ha
Csel. 13. 38. meg szakadsz; hané ha te is, Nag' Atyád-

Hab. 2. 4. dal együt, a' Christus felől való (d) E-
b Ján. 1. 11. Csel. 26. 18. Gangelisamor, mesének mondod.

Rom. 3. 28.
Gal. 2. 16. Eph. 2. 8. 9. 2. Tim. 1. 9. Tit. 2. 5. 9

Pist. contra Hunn. pag. 18. d Bal. in vita Leonis X.

ISTEN

ISTENS' A' KERESZTYEN-

ÉG ELŐT IRTOZASRA MELYŐ.

I. Mert Isten, ember testének maga,

meg véreítését, erőssen (e) meg tiltotta. e Lev. 19. 28

(f) A' vérrrel tellyes kezeiket, (nyilván a' Törv. 14. 1.

vérben uszó hátatis) nem szereti, mint Lev. 21. 5.

a' gyermekeknekis (g) meg áldozásokar f Esa. 1. 15.

hogy utállyá. és 59. 3.

II. Ha az, Isten előtt gyilkos, ki (h) g Törv. 18. 9

Atyafára meg haragszik; mit itil sz mia- b Matt. 5. 22

gad, felől, ha mind a' vérig, törőd ron-

tód magadat? Még Davidis, szabadulást

kivánt a' (i) verszopóktól. Látsuk mint i Solt. 26. 9

tapodod ezeket:

[1.] (k) Ha embernek maga meg vére- k Apol. 1. 2.

sítése g yilkosság; tehát, a' magistratusok, cap. 2. & 4.

s' szülek, tanító Mesterekis g yilkosságot pag. 232.

cselekesznek, ha az embereket, g yermé-

keket, tanítványokat, mind a' verig verik.

F. A' Magistratusnak (l) Isten adta ke- l Rom. 13. 4.

zében a' fegyvert; de nem neked a' kor-

bácsot. Oszton, a' Magistratusnakis nem

szabad (m) törvénytelen meg öletni, m Jer. 20. 10

embert. A' szüleknek, szabad gyerme- Ezech. 25.

kekek (n) meg sanyargatniok; de tilal- y. 12.

mas; véreket ki ontaniok; mert meg ha- Kijöv. 23. 7.

gyatot nékiek még csak azis: hogy (o) n Péld. 23.

haragra ne ingerelleyek fiokar. A' Pracep- 13. y. 14.

toroknakis meg mondatot: Ne öly; kik o Eph. 6. 4.

nemis viszik ki utza láttára tanítványo-

kat a' verekedés által való vér ki ontásra:

mint te cselekeszel.

[2.] (p) Csak a' tiltatik meg e' paran- p Apolog.

solásban: Ne öly! hog y senki életét elne- pag. 234.

Vegye felebarátjának.

F. Ne légy te is Phariseus! mert azok-

Is csak úgy magyarázzák vala e' parancsolatot; de Urunk nagyobb világosságra hozá.

7 Eph. 4. 26. Gyilkos azért az, ki *verr ont*. Ki (q) *mel-*
satlan haragot tart. Disztelen maga vi-
Ter. 4. 8. selésével fele barátját (r) *guggollya*; ez
Jer. 18. 18. a' *Racha*. Végre nyelvével, (s) *bolond-*
1. Ján. 3. 15 *nakis* kiáltja. Ugyanis; (t) *ki felebarát-*
ját gyűlöli, gyilkos az; hát ki, vért ereft
testéből, mit gondolsz arról?

2 Apolog. a [3.] (u) *Testünknek pogányi módon*
pag. 231. ad *való meg véresítését, tiltotta Isten meg; mert*
255. *azok szörnyű bánattok idején, metelik*
Gala magokar.

3 Hugo F. Nem csak a' pogányok bánattokra
Cardin. in tartozot afféle vérezés, hanem áldozat-
Lev. 19. *tyokra is*. Halhatza! (x) *Ne metéltetek*
7 Libr. 2. de *magatokat mint a' Bál Papja*, *kiket Ilyes*
discipl. c. 6. *meg öle*. Még nagyobbat cselekedszel te e-
zekenél, mert így szollasz. (y) *Szabad*
szüzes Gáspalis (Isten tisztességére) em-
bernek magát meg sültögetni.

2 Apol. p. [4.] (z) *Ceremoniás törvény volt az,*
256. *melyben Isten tiltotta a' testnek metélesét;*
már ma, nem tartozik az, az erkölcsök
igazgatására.

3 Lev. 19. F. Vajki tudom miért *Ceremoniás sz.*
7. 27. *Meg parancsolta Isten; hogy (a) baja-*
dai fejedén kérékdéden ne véresd, se szá-
kállodat el ne beretvéltasd. Tudván azért
azt, hogy te itt, igen meg ütöd szíradat;
ezzel akarod az együgyűeknek szemekét
bé tapasztani: Nem kötelez ma minket az
a' törvény, mert *Ceremoniás*. Maga, ted
fel az *Oculárt*, (lám néha jó *Oculár Mes-*
ter vagy) s' lásd meg ezt: A' *Pogányok*
szokásinak nékövérese, mais kötelez mert
helye

helye vagyon mostis ama' mondásnak?

(b) *Kerlek titeket az Urban, ne járjatok b* Eph. 4. 17.
döbbe úgy mint egyéb pogányok. A' testnek
fragatása, s' vérezése, (c) *pogányi szo-* c Apol. pag.
kas volt; tiéd ez. Azért affélének nem kö- 255.
vetése, mais kötelez.

[5.] (d) *Lám ama' 80. férfiak szag-* d Jer. 41. 5.
gatták testeket; de még sem kárhoztattya
cselekedeteiket az irás.

F. Elég ez; (e) *a' pogányokról görrek e* Tremel.
Gala azok e' szokást; mellyet (f) *kár-* Iunius in
hoztat az irás. Jer. 41. 5.

[6.] (g) *Nem meg ölés a' Disciplina;* f Törv. 18. 9
miért hát hogy a' gyermekeknek meg ál- g Apol. 242.
dozásokat hozod ide be?

F. A' te *sárod, hamvad, bűjöd* sem kor-
bács; de meg is támasz azért azok a' te
ostorozásodnak. Meg emlékezzél jól e' te b Libr. 3. de
vallásodról: (h) *Mentül keményebben* Discipl. c. 7.
sanyargattuk magunkat, annál inkább ter-
zünk Istennek. Így okoskodnak vala ám
régén a' szülékis: *Ha a' meg áldoztatot*
rulkok, kedvesek Istenél; annál inkább gyö-
nyörködik gyermekinkben, ha azokat nekio
meg áldozzuk. Te is így baktatz néha: *Ha*
a' fejünkre hintet hamu, sák, bűj, kedves-
sek Istenél; annál inkább retzik neki testünk-
nek meg véresítése. Maga meg kel vala gö-
dolnod: (i) *Mentül gonoszab a' törvény,* i Gerson.
annál kegyetleneb. *Ugy hogy ki attúl el rá-* Arg. 3.
hozik, meg gyermekitis meg áldozza az
ördögöknek.

NEM CATHOLICUSOK.

HOZ ILLENDŐ, S' NEM JÓ.

I. (k) *A' leszen Catholicus módon;* t Vincen.
mely mindenfé mindenkor, s' mindenekfel Lirin.

leszen; tiéd ez, neis tagadd! De a magad meg korbácsolása nem volt mindenütt, mindenkor, s' nemis lesz mindenekül. Eztis helyén hagyod. Nem Catholicusi hát!

II. Isteni tisztelgetnek tartani azt, mely Kijöv. 32. 4 Iyer Isten nem parancsolt; (l) tilalmas. Bir. 8. 23. dolog; A' magad korbácsosa felől te-is így 1. Kir. 12. 28. vallasz. Tilalmas dolog hát az.

Esa. 2. 7. 8. III. (m) A' mely tisztelgetet a' Vak Matt. 15. 9. pogányok elméje gondolt ki; tilalmas az, Col. 2. 23. a' Keresztényének közör. (n) A' magad 1. Sã. 15. 23. meg-korbácsolása olyan. Tilalmas hát Jer. 2. 13. még-is ez.

Hof. 14. 4. IV. (o) Kik az Isten igéje s' igérei Mich. 6. 7. nélkül, tisztelik az Istent, s' testnek eleget m Törv. 18. bűnökért; azokat az irás esze felejtettek. 7. 9. nek nevezzi. Mely ha úgy vagyon, esél n Tertull. gondolkodásban!

Apol. adv. V. (p) Belé oltotta Isten az emberben, gent. c. 46. a' maga teste szeretését. Hogy volna hát Auguft. libr. annak rombolása jó? De mit mondgyak? 6, de Civit. Hiszem (q) a' szívetlen embernek kell cap. 10. ostor háttára. Kinek eszével mások keres-

Plutarchus kednek, (r) annak kell tartani Gallán in vita Ro- korbácsot!

mul. Valer. VI. Nagy kívánoja a' Sátán az ember Maxim. lib. vére ki-ontásának, mert ű (s) gyilkos; 2. cap. 1. ű égetteté meg régen (t) a' Sídokkal. is Alex. ab A- fiokar Ki kell hát a' mi Isteni tisztel- lex. libr. 6. tünköl űtet rekesztetni. Annál-is in- cap. ult. kább nem kell az ű sugallását bé-venni: Bellon. libr.

3. observat. c. 21. • Rom. 1. 21. 22. 1. Cor. 3. 19. 2. Cor. 11. 19. Gal. 3. 1. p Ter. 2. 23. Matt. 19. 5. Lev. 19. 18. Eph. 5. 29. 30. 9 Péld. 10. 13. 7 Péld. 19. 19. 8 Jan. 8. 44. 8 Solt. 106. 37. hogy

hogy az ember Verének-is bűn bocsáto er- dem tulajdonittasék. Ugy tesszik a' jo (u) u Jan. 18. lelek dicsőíti Christust, nem tulajdonittya 14.

az ű érdemét emberi tehetségnek! Ez-is igen elmében vagyon: (x) Az ördög: x Iul. Fatu- mint rabsz szerez, gyakorra a' buzgoság us libr. de alar, Ver ki-ontásra szisz emberre. mortif. c. 3.

VII. (y) Az igaz kereszti szívelés, y 1. Sam. 2. csak egyedül Istentül bocsáttatik a' hűvek- 6. Iob. 1. re. Miért terhelnők hát mi magunkat, 21. Solt. szabad akarát szerénz, fel-vállalt ke- 66. 10. Esa. resztel? Csak a' kívántatik, hogy az Is- 45. 7. Ier. tentől reánk bocsáttatott kemény kezét, 31. 18. A-

(z) békeséggel szendvedgyük. Nem kel mos. 3. 4. azért senkinek keresztes szerzeni magá- Matth. 10. nak; hanem, nyugodgyék meg ezen: (a) 30. 1. Cor. Ha Isten akarattya úgy tarrya visellye I- 11. 32. Sid, sten keresztit, s' (b) a' kik szendvednek 12. 6. Isten akarattyaól, ajánlyák hű teremő- z Pred. 2. jőknek az ű lelkeket. De kelevézt hoz- 24. Mark. nak, lássuk ha hegyes: 2. 19. Luk.

I. (c) Szol Lirinensis az hitnec ága- 5. 34. zatirul; mikor a' Catholicusi modor úgy a 1. Pet. határozza meg; nem a' cselekedetről, 3. 17. minemű a' mi magunk korbácsolása. 6 1. Pet.

F. Fejedre vakarsz! mert így beszéllek 4. 19. veled: Catholicum az, mely mindenkor, c Apol. lib. mindenütt, s' mindenekről Gallarot. A' te 2. cap. 8. korbácsolád felől valo tudományod, nem pag. 291, volt olyan; tehát az nem Catholicusi tu- domány. Ha penig nem az, hogy mered még-is tudományodhoz szabni, azt a' cselekedetet? Vagy így: A' Catholicusi hit al régiségből, közönsegeségből, s' meg egyezesből. De a' te korbácsod felől valo tudományod, nem régi, nem közönseges, s'

nem meg egyezébül való. Nem Catholici
eusti hit hátr! Azonban ezzel is kiálltok
mert reád közönték: (d) *A Christus,*
sörvénye mindenkor utálta, a' korbácsolók-
nak rendit.

2. Apol.

pag. 243.
249.

2. (e) *Nem minden dolog tilalmas, mel-*
lyet a' pogányok cselekedtek: mert ők ös-
tek, ittak, aluttrak; mellyeket mi-is meg
cselekezünk.

F. Noh noh *Iakab!* Nincsen a' poga-
nyok dolgában, a' természet cselekedeti
felől szó; hanem arról a' tisztelétről, mel-
lyet nem Isten adott nékik, hanem ma-
gok gondoltak ki.

f Idem.
ibid.

3. (f) *Tagadom, hogy az Egyiptusok-*
tól gör volna eredete a' mi korbácsolá-
sunk, mellyet processióval szokunk végben
vinni.

F. Tőrvénybenn is tagadás jó! de én
többet hiszek (g) *Polydorus Virgilius-*
nak, hogy sem neked.

g Polydor.
lib. 7. c. 6.

h Apol. ut
modo.

4. (h) *A' Pogányok az ő korbácsolá-*
sok által bálványt imádtanak; de, nem
ugy mi.

i Hof 2.
16.

k Apud Ar-
nob. lib. 6.
contra
Gent.

l Differt.
38.

m Apol. ut
supr.

F. Hibási, mert azok Istent tisztelték,
noha (i) *Bálban.* Ugyan-is, így szoltak
magok felől: (k) *Mi sem az aranyat,*
sem az ezüstit nem imádjuk MAGOK-
BAN; de azokat tiszteljük azokban,
aknek tartozunk. Így beszél vala Plató-
is, maga s' tanítványi felől: (l) *Ami*
mindenek teremőjén s' megtartóján, tisztel-
jük mi az arany s' ezüst képekben.

5. *Azért hívja szent Pál ezeket felejtet-*
eknek a' Romaiakat, mert azok Pogá-
nyok valának,

F. Nem

F. Nem csak az (n) *ész nélkül szék-* n Solt.
ők mondatnak az írásban, gorombák- 41. 1.
nak; hanem, kik (o) *magok agya sze-* o Rom. 1.
vén, gondolnak Isteni tisztelertet magok- 21. 21. 1.
nak. Azok-is, kik a' magok hitihez, (p) Cor. 3. 19.
jó cselekedetek toldanak a' meg igazu- p Gal.
lásban. Nyilván azok is kik alattok va- 3. 1.
lónak, (q) *Gak engedelmesseget tulaj-* q 2. Cor.
donítanak, csak a' magok leleményet pa- 11. 19. 20.
rancsolván bé vétetni. Ha efféle talál nál
valamiképpen *diariumodban,* nem ártá-
na így szólnod: *Ego sum, qui feci.*

6. *Lám vadnak olyak, kik (r) meg he-* r Matth.
veltek magokat a' menyországerre. E' vol- 19. 12.
na ám az ember testének meg csonkítása!

F. E' Fundamentumból kel ennek ér-
telmet vennünk: (s) *Ha így vagyon a' s' 10.*
ferfinak dolga feleségével, (mint Urunk ot
szólla) *nem jó tehát meg házafodni?* Így
felel Urunk tanítványinak: (t) *Nem min-* t 11.
denek veszik be e' beszédes, hanem kiknek
adator. Ez az értelme: Az házasságtul
való maga meg tartoztatása embernek né
lehet mindennel közöséges; mert az,
a' Sz: Léleknek, kiváltképpen való aján-
doka. Mivel hog' némelyleket, a' természet
től az házasságra alkalmatlanokká. Né-
mellyek emberektől hereltettek meg, (u) u Erasmus
effélékre szoktak *vala némely ostobák biz-* in annot.
ni feleségeket, magok meg csonkittatván hic.
üket, leg felthetőb részekről. Némel-
lyek pedig, magok meg herelték magokat;
ezek azok, kikben a' magokat meg tar-
toztató kegyelem legyen, nem adgyák ma-
gokat az házasságra. (x) *Nem a' testnek* x Author.
maga meg csonkításáról vagyon azért itt operis In-
a' szó; Matth. perf. in

y Lyra in
h. l.
z Erasmus.
in h. l. pag.
209. & seq.

a' szó; holot, ki azt cselekedti, árok alá
vettetet; hanem: (y) a' k'vánságnak meg
fojtásáról. Mind az által senki ne biztassa
ez hellyel magát, (z) kinek szabad fer-
telmeskedni, s' azonban tilalmas meghá-
zafodni.

7. Az ember testének szeretői, (mely
felől az Apostol szóll) nem ellenkezik a'
mi magunk megkorbácsolásával.

e Eph. 5.
28, 29.

F. Nyilván meg adod így Iesuita U-
ram, a' nagy rendek feleséginek is; kikis
tartoznak azzal, hogy e' cselekedetért
még házokban se bocsátassanak frigyos
Urokkal bé. Az Apostol mondása ez: (a)
Szeretni kel férfinak feleséget, mint a'
maga tulajdon testét. Mellyet senki nem
gyűlöl, hanem inkább táplállyá azt. A'
dolog így foly: Ugy kell embernek sze-
retni feleséget, mint a' maga testét; az
Apostolé ez. De en Iesuita azt mondja;
hogy ember a' maga testét korbácsol meg-
véresítése. Azért feleséget is meg-kekecs-
se, s' véresítse ember. Nosza Keresztyén
Aszonyi állatok! Jobb inkább ti nektek ez
Új találmányú Sz: Atyát. (b) bérben meg
fogadnotok; (mivel hog' afféle dolog néki-
ek vallásokban áll) a' jó maga biro testre
raknotok bűnötöket; s' a' mint Isten tud-
notok adgya, jól meg qualificáltatni a'
sanyargatásnak idején.

z Grets. lib.
2. cap. 11.

8. (c) A' szűlek szeretik magzatya-
ikat, de még is meg sanyargatják őket;
meg álhat hát a' mi magunk sanyargatá-
sais, a' mi testünk szeretetével.

e Apol.
pag. 210.

F. Az a' sanyargatás nem véresítés.
Parancsolta Isten amazt, de ezt nekünk
nem hadta.

9. (d)

9. (d) Hogy az ördög gyönyörködgyek d Apol. lib.
az emberi vérenek ki ontásában, gorom. 1. cap 6.
ba szó. pag. 59.

F. Igen gyönyörködik, kiváltképpen
affélében, mely Isteni tisztetnek, s' az
örök élet érdemiésének okáért tétetik;
(e) tiéd mondgyák, nem tagadhatod. e Gerson
Ercs ettűlis: (f) Az ördögök gyönyör- Argum. 2.
ködnek az ember véreben, mely az áldo- f Lyra in
zatban ki ontetik. 1. Reg. 18.

10. (g) Elkel hát az ér vágást távoz- g Apol.
tatni, ha az ördög úgy gyönyörködik az 278.
ember véreben.

F. Nyilván nincsen melegség az agyad
velejében! Hiszem az ér vágásban, nin-
csen bűnért való elég tetel, vagy örök é-
letnek érdemlése; hanem, a' test egészé-
geért cselekedtetik az!

11. (h) Szabad a' testi egészéért eret h Idem
vágatni, és így vért ontani; annális inkább ibid.
a' lelki egészéért.

F. Noh hát úgy, a' Iesuitai vér lelket
tisztét! Ne hidd, mert ha azt (i) szap- i Jer. 2.
pannal meg mosodis, billyeg vagyó rajta! 22.

12. (k) Az emberek előtt kell rándók- k Libr. 2.
leni a' mi világozságunknak. Azért jól cse- de discip.
lekeszték, hogy az utzaikon korbácsoljuk cap. 10.
magunkat.

F. Nem világozság az, hanem seréség,
mert boszszút teszen a' Christus érde-
mén. Mit mutogatod (l) magadat az l Matth.
embereknek? nyilván meg mondom ható- 6. 1.
dik Kelemen Apádnak, s' excommunicál-
tatlak!

MEL. [Senki magat nem gyűlöli.]

MAL. Maga testét írta volt a' Calvi-
nista

nist az Apostolbul. De te arra im semmit sem tudtz felelmi; csak emlited, de rázatlan hagyod. Ha pedig valamit mondanális reájá; még csak ama Seneca po-gányis (kit szent Agoston e' szaváért dic-sir) így guggolna meg: (m) Oly eszo felejtettek az emberek, hogy a' magok te-sztéből (mellyet kellene szeretnie) Vera erefstenek, az Isteneknek meg engesztelése. No!za most!

M E L. (n) [A' kit szeres az Ur, meg dorgállja; s' nem kemelli tñle az o-stort. Mi is akkor szerettyük igazán te-stünket, mikor azt száján tartjuk.]

M A L. Fűt vels lángot, hiszem nagy gyökeret ránta! Boldog Anya bird be-le! Tudodé hogy nincsen mostan itt a' más szeretetiről szó, hanem a' magunk testéről? Ofzton, nincsen Istennek ollyá hegyes vascskákkal meg fűzetet ostroma, mint a' tiéd; hanem az öve, a' (o) kül-ső belső nyomoruságok. Miért víszed hát ezt, a' te korbácsodra? Írásban hadta ű azt; hogy mikor ű (p) minket sanyargat, akkor szeres; de nem tőt ilyen zászlót ki a' te tested tsiklandására; így szól in-káb: (q) *Kin maradnak* (a' szép vá-rosból) a' gyilkosok. Hát akkor szeret-tyük igazán testünket, mikor azt száján tartjuk? Igaz. De, nem korbácsos kel an-nak zabola gyanánt szájában vetni; mert éles fogai vadnak, s' el-rágná. Hát? Ama gonosz *Concupiscenciának* kell ellene ál-lani; mellyet te csak véteknek sem tar-tasz, mikor így írsz: (r) *Ha benne sa-gyon-is emberben a' kívánság, de az, nem*

Sérek. Maga, oly nagy renyeres, talpass' izmos szülő Anya; hogy ugyan (s) fe-s Gal. 5. szies kívántatik nekie, nem csak meg za-24. bolázás. Fajon a' tiéditől való oskolázta-tás: (t) meg kell sanyargatni a' testet; Thom. az az: annak törvénytelen indulatit meg in Com-kell nyommaztani. (u) Nem a' leleknek ment. in 1. alázatossága az, mikor emberektől pa-Cor. 9. & parancsolttat, magános s' közönseges ron-galással illettyük testünket; hanem, kíván-tatik a' testi indulatoknak meg ölese. Bi-birkály már a' fejedben!

M E L. (x) [A' ki lágyan szeresi te-ster; el-veszti mind testet lelkét.]

M A L. Nem helyessen citalod; mert így vagyon; A' ki az ű lelkét szeresi; el-veszti azt. Holot; nem az Urunk étel-me, hogy állattya szerént gyűlölyük a' mi lelkünket; hanem hogy lelkünknek é-letetis, (míg a' testben vagyon) ne szá-nyuk az ű igaz tudományaért. Mert, (y) a' ki meg tartja lelkét, (meg tagadgya-azonban az igaz vallást) el-veszti azt, de a' ki el-veszti lelkét, (nem szánja az igaz Evangéliomi tudományért életétől való meg válását) megtalálja azt. Nincs itt testnek meg korbácsolásáról emlekezet legény! hanem, az igaz vallásért, ele-rtünknek nem kedvezését forgattya U-runk.

M E L. (z) [Az Isten tiltja, hogy ha-lottunkkon való keserűségünkben, testünket ne mereltyük beresdával; de a' képes sa-nyargatást nem tiltja.] z Lev 19. 28.

M A L. Jobban a' fejekhez ütötték volt ez aránt a' Salamon táskáját a' te Lo-jolisa

m Auguft.
libr. 6. de
civit. Dei
cap. 10.

n Peld. 3.
12.

o Solt. 38.

19. és 73. 5.

p Sid. 12. 6.

q Tit. 22.

15.

r Cofterus

in augm.

Enchir. p.

168.

jolita uti társaidnak; mert űk ez hely el-
len nem így mozognak. Gerson Barátod-
nak felelnéd ezt; ki ez aránt az én nyö-
dokomat így követi: (a) *Meg tiltotta I-*
sten, hogy a' Sídok testeket meg ne metél-
nek. Azért tilalmas a' korbácsolás. Hogy
nem átkozod ezt ki a' *Papistaságból*, mi-
nek előtte én hozzám fognál? Nem
TSAK halottunkon való keferéségünkben
tiltya Isten metelésünket; bár arra kine
kapj! mert úgy tetik, a' *Bál Papjai*;
nem halottok felet metélik vala mago-
kat, (még penig Isteni tisztületnek oká-
ért) de még sem tetzik Istennek. Söt
inkáb, így beszéllek itt veled: *Ha az*
halottak felet való testnek metélese, nem
tetzik Istennek, inkább gyűlöli azt, mely
Isteni tisztületnek, s' menyországor érdem-
lésnek okáért leszén; mert ez, Isten tisz-
tességében, s' a' Christus vére becsülle-
tiben kap. Ide való ezis: Ha ugyan font-
ban veted a' régi metéléssel a' te korbáco-
dat; kegyetlenebnek találod ezt annál;
mert azt, *hamar tötték a' testé;* de te *las-*
san lassá ütögeted a' *Lelék házát,* hog' az
Eszterhajrúl vér eső csepegjé; Még-is rez-
gelődöl. Hát ugya nem tiltya Isté a' *képes*
sanyargatást? Hát miért adot illyent ki:

(b) *Ti Istennek fiai vadatok; annakokáért*
ne metellyetek meg magatokat. Isten fia
vagy hiszem, ugyé? A' volnál ugyan a-
ma' mondás szerént: (c) *Minnyájan I-*
sten fiai vadatok his által. Csak hogy ha
reá nem tartod magadat, hanem így szól-
lasz: (d) *Nem kell azt hinni, hogy em-*
ber meg igazságtör; én nem tehetek rula-

MEL.

MEL. [Egyéb dolgok-is tiltatnak az
említett helyen, mint a' *szakállnak el-be-*
retváltatása, de effélek, csak a' Mofes tör-
vényének rend tartási voltak; melyeket
te-is (ki csak annyiban fogadod szabás
az Ecclesiának, menyiben Mofes székiből
sanit) meg tartasz ugyan, mert felted
grábitásodat, csak hogy meg nyireted fe-
jedet s' nyakadat.]

MAL. Hát te miért beretváltatod el-
zalám jób a' Tar All, a' szakállal díszes-
nél? Nem kicsiny csuda, hogy az *Aron*
Papcsengettyűjét, s' süvegét fel vötte,
azonban (e) *szakállát el-hattad, maga* e Solr.
néki az-is volt. Kiváltképpen való Parán- 133. 2.
esolattyok vala a' *Papoknak régen; hogy*
(f) *szakállokat el ne beretváltják.* Ugy f Lev. 21. 5.
tanultam vala én hajdan: (g) *Kik szá-* g Epiphan.
kállokat el-nyirezik, ferfi ábrázattokat lib. 3. tom.
beszeregetik meg. Afzony ember természe- 2. contra
tűnek tartották azt a' régiek, kiket Isten háref.
s' a' természet férfiakká csinált, még-is

a' nagy tzap emberek, Afzonyokhoz te-
szik vala magokat; érts meg: (h) *A' sa-* b Lactantiu
kál teken külömbséget a' ferfi s' Afzsony us de Opi-
rendközöt, Kik azt koros ferfikorokban ficio Dei
el-nyirezik, ferfi testeknek nem díszes ál- cap. 7.
lását jelenik. Ha téged meg látna ma
Diogenes, így szöllana: Halládé TE U. i Athen. 4
RAM! (i) *Mit véter a' természet, hogy* 13. cap. 2.
teged nem Afzsonnyá, hanem ferfiá k 2. Sam.
vör; még-is te, erőszakot akarsz rája 10. 4.
genni? Tudodé mely gyalázatnak tartá, l Camerar.
David, hogy *köveinek szakállokat el-* Centur. 1.
nyireté a' Pogány Király? Régen az (l) oper. sub-
Indusoknál, *kit igen meg akartak bñ-* c. 30
c. 30

K

c. 30 pag. 196

a Arg. 2.
Gerson.

b Törv.
14. 1.

c Gal. 3.
26.

d Cofterus
in Enchir.
cap. de fide
pag. 182.

tegni; szakállakat nyirettek el. Nyilván te-is mutatod azzal, hogy méltó vagy a büntetésre! Mi juta eszembem? Mivel hogy az Úr vacsorájában lévő kenyeret s bort az emberek, valóságos Christus testének s vérének találák ki; azért parancsolák a' Papokkal el-vettetni szakállakat régen, hogy azokkal ne illetnék az ő szent testét s véré. (m) *A' szunyognak elég meg szűre, s' a' tevének el-nyelése*; hogy a' Christus teste meg enni állattatik, s' azt pedig oltalmazák a' szakálnak illetésétől. Titkos dolgotis babosgatnak némellyek e' kopár mezőn; mert az által jelentik gyermeki alázatosságokat, holott azoknakis nincsen szakálluk; vagy Angyali életeteket, mert azokis iffiui ábrázatban irattatnak. Ah morsalékon kapdosó félszegség. (n) *Nem kell eszszel gyermekeké lennünk*; miért teszed hát még-is azzá magadat? Az Angyali életet meg tudná mondani amaz, tudod? Esze vala a' Carthagobeli Gyűlésnek, mely (o) *nem engedé a' Papi rendnek szakállat el-beretváltatni*. De talám sok dolog a' Moses törvényének, csak akkori rend tartása volt? Ma-is parancsoltatik ez: *Meg ne meréld magadat*; mert e' parancsolatban vagyon ki téve: *Ne öly*. Iméntis hallád; Christus magyarázása szerint (p) *gyilkos az, ki felebarátjára öklével meg haragszik*; maga az harag, né őli meg embert; hát mit gondolsz Istennért, a' magad meg véresítése felől? Szében állasz velem azért, hogy csak a' Moses székiből tanító Ecclesiának hiszek.

Bezzeg

Bezzeg úgy vallok én e' czimborás barátoddal egygüt: (q) *Nem kell annak a' q* Biel. 4. *Conciliumnak szavát fogadni, mely a' Mo-* sent. dist. 1. *ses székiből nem tanít, mert másképpen* q. 4. art. 3. *dögletes tudomány vétetik be*. Hát feltem gravitásomat, szakállom meg hagyatásáért? Nem én; mert csak a' paraztis tudgya azt mi nálunk: *Non Barba secas fanum*. Nem láttam meg hogy az hosszú szakál nagy rendet vágott volna. En nem akarom a' természetet meg csufolni; lássad te, ha a' régiek mondtokként az Aszonyi rend seregében állasz. Az én gravitásom ebben áll; hogy az (r) *igaz* r Tit 2. 7. *tudományban méltóságot munda*. Fejem meg nyiretésen nem rapsolhatz; mert én abban, nem tartok, nagy titkot mint te, mely felől igyis tanítasz: (s) *A' fűnek s* Durandus *felső részének, meg nyirese az* 1. 2. ration. *hogy a' Papok elmejenek Istennel kell lenni* div. Offic. *az égben*. *Corona* modgyára nyiretgyük c. 1. num. 26. *meg fejünket*; mert a' fű az elmet jelent, Fabius In- *s' az alatt meg hagyatott hajak, a' ki vált-* carnatus in *képpen való elmelkedéseket*; azért a' Pa- scrutinio *pi rendnek minden hiában való gondolko-* Sacerdotali *dásokat, ki kell el-méjéből venni*. Kerek- part. 1. tract. *deden nyiretgyük fejünket, mert Christus* 2. de Sacra- *a' mi meg váltónk, rövidis Coronát hordo-* ment. or- *zott*. Es a' miképpen hogy annak a' kerek- din. p. 107. *dedségnek se kezdete se vége nincsen*; an- *nak az Istennekis nincsen se kezdete se vé-* *ge, kinek a' Papok, szolgál*. Annak a' ke- *rekdedségnek nincsen szurdokja*; ezzel a' *jelentetik, hogy a' Pappak nem kell tisz-* Bellar. de *tátalan életűnek lenni*; mert a' szurdok- Monach. *ban mossok sokot lenni* (t) *Azért, fejünk* cap. 40.

Ka

meg

Matth.
23. 24.

1. Cor.
14. 20.

Concil. 4. Carthag.
can. 44.
Tom. 1.
Concil. p.
258.

Matth. 5.
21. 22.

meg nyiretése, Poenitentia tartásunknak jele; mert azok szokták vala régen meg beretválatni fejeket; bánattok mutatására. El-vetettük űstökünket; mert már a' Moses fedele el-vetetes, mielőt Christus meg jelent. Ielestréta! Mind ki csinál-

* Matt. 23. 5

hatnám én úgy a' Theológiát, s' (u) Philacteriumban szedhetném. Egy szóval, nem tulajdonítok én oly dolgokat az én hajam el-nyiretésének, mint te. 1. Te abban Istent tisztelgetet állatsz; nem én. 2. Te azt oly szorgalmatossan meg tartod, mint ha Isten parancsolatban adta volna ki; nem én. (x) Csak zarály, ne beret-

* Hier. in Ezech. 44.

válysimán! Ha azért kell Coronat csinálni a' papoknak fejeken, hogy a' Christus Coronájárl meg emlekezzenek;

y 1. Pet. 2. 9.

nyilván a' szegény kösségnekis kell, mert ű érettekis meg holt Christus, s' űkis

z. Concil.

(y) Királyi Papság. Ki látta aztis, hogy a' Corona, Poenitentia tartásnak s' firás-

can. 17.

nak legyen jele? Szemed előtt legyen ez; (z) Valaki Istent tisztelgetnek okáért, fe-

* Optatus

jele meg nyireti; azok legyen. (a) Nem vola régen szokás, a' Papoknak fejeket ekkép-

Cótra Parmen. libr. 2.

pen meg nyireni. Bár eztis meg nézzed: (b) Gyakorta a' meg nyiret hajak alatt,

Bellar. de Monach. 1. 2

nagy gonofság vagyon; s' úgy szoly a' más ember meg nyiretet fejérl

cap. 40.

MEL. [A' Flagellánsok, nem a' ma-

* Clemens Alexandr.

gok meg ostromozásáért kárhoztaták ré-

libr. 3. poe-

gen; hanem hogy, (c) nag jobbra becsül-

dag. c. 11.

tek azt a' Mareyromságnál, s' gyonásnál-

* Prateolus

is. Ezt tartván, hogy a' viz által való ke-

V. Flagel-

resztesség nem hasznos, hanem Gerben kell

lantes.

kereztelkedni, ostromozások által.]

Alphonfus

CASTRO 1. 3.

de heret.

MAL.

MAL. Mázold, mázold! Ur Isten, bezzeg (d) be pecsételtetik néha a' te le- d Esa. 29. 11
veled! úgy hogy ha az, az irás tudonak
adatikus, ezt mondgya: Nem olvashatom
el, mert be pecsételtetet. En nem hihetem,
hogy a' régi Flagellánsok efféle dolgok-
kal álmództak volna. Hihető hogy csak
reájok fogás; mert az akkori Clerusnak
nem helyes cselekedeteket, így bán-
nyák vala azok szemekre: (e) 1. Hogy e Sebastia-
nekiek Templumban való éneklések csak nus Francus
bőges. 2. Semmit sem használ a' szentelt in Chron.
viz, fő olaj &c. 3. Ha Christus teste Sa- fol. 399. B
eramentumban való ostya valóságosan;
gonoszabbak űk Iudas Iscariotesnél, kik a'
meg szentelt ostyában, harmincz ezűst
pénzzel, keveseb summán adnak. 4. So-
hol nincsen drágab kenyér, mint a' Papok-
nál; kik kicsiny ostyát nagy pénzen adnak
el, es ekeppen e' világnak gazdagságát
magokéva reszik 6 Amaz halálos sebes.
mellől el ment Papon s' Levitán, kelérteti
az akkori Papokat; kik nem akarták vi-
selni a' Christus kereszter 6. A' Purga-
torium s' Mise, csak azért gondoltat ki,
hogy erszényt rölcsön. 7. A' Keresztnek
s' szentek kepeinek imádása, rettenetes ve-
tek, Nem csuda hát, hogy akkori Clerus f Hospin.
neheztelt legyen ezekre; úgy hogy az. (f) lib. 6. de o
IV. Károly Császár által, meg Nemet or- rig. Monach
szágbutis őket kiűzeffe. Akar mit mond- cap. 30.
gyon Prateolus, társával együtt, de én g Ioannes
ezt helyheztetem ellenében: (g) A' Aventinus
közönseges helyen való korbácsolást, l. 7. Annal.
atok alatt kárhoztatá a' Pápa. Im hal- h Gerf. part
lod, korbácsolást kárhoztatot! (h) Ger- i. operum.
sonis

K 3

sonis csak a' korbácsolást kárhoztatta,
nem annak modgyár, vagy véget. Ha u-
gyan hozzá kell állani; olyan erőt tu-
lajdonítasz te a' korbácsolásnak, mint a'

o Bellar. l. 1. kerefztségnek. E' felől azt mondod: (i)
de Bapt. c. Bűn bocsánatot munkálkodik a' keresz-
12. §. 2. seg, a' korbácsolás felől is így szólasz;
k Grets. l. 2 hogy (k) az, a' bűnöket el törli. Mi
cap. 3. pag. vagy hát egyéb, hanem régi jeles jó Fla-
113. griához hasonló? Csak hogy nem me-
red irni, de nyilván te a' korbácsolást

Martyromságnak (ha fellyeb valónak
annál nemis, mint fogod a' régi Flagel-

l Lib. 1. de lansokra) tartod. Mert így szólasz: (l)
Disc. cap. 9. Nemeltyeket a' Martyrok közül, meg
ostoroztak. Onnan próbálsz oztan a'

korbácsolást. Tapogatsz, mert szem kell!

1. Parancsolta Isten, hogy ha kívánta-
tik, (m) Gérés oncsunk a' mennyei igaz

tudományert; de hogy magunknak gyil-
kofi legyünk, sohol azt nem hadta. 2. A'

Titk. 6. 9. (n) Martyrok az Isten igijeért, s' annak
bizonságtételért, ölettek meg; a' kor-
bácsolok, magokért való elég tételért, s'

érdemért szenvednek. 3. (o) Kedves a'

Martyroknak haláluk Isten előtt; ettől pe-
nig irtozik Isten. 4. A' Martyrok vére

által, jobban meg erősítetik az (p) E-

2. Tim. 2. 9. Gangelium igazsága. Ugy hogy (q) a'

Chrysoft. Martyrokban sokot győzni az Isten Anya-

in Gen. 3. szentegyház; de a' korbács által, meg

vesztetgettetik az Evangeliú. 5. A' Már-

tyrok szenvedése, nem szabad akarát

szereint való Isteni tisztület választás; de

a' tiéd felől te azt állatod. Mi közöd hát

Martyrsághoz?

MEL

MEL. [V-dik Kelemen Pápa, azért
viltotta meg a' közönséges helyen való kor-
bácsolást; hogy a' Flagellánsok eretneksé-
ge meg folytarnék. Ezért nem jádallotta
(r) Gersonis a' közönséges helyen való; r In Summ-
noha egyéb aránt, elég tételnek cselekedeti Theol. de
közze számlálta azt.] Sacr. poenit

MAL. Ki (s) VI-dik, ki (t) V-dik s Naclerus
Kelement emleget; igazab az első. De a- An. 1346.

kar mellyik lőtt legyen, elég e' nekem: r Ioannes
Pápa excommunicálta őket, honnan ezt Hagen.

tanultam: A' mely Secta a' Papatúlex-
communicáltatott; nem kell azt ujjobban
vizsfolta hozni. Máskeppen nem volna

helye e' te meg rögzöt reguládnak: (u) u Bellar. l. 3
Nem ember szava a' Pápa szava, hanem de V. D. c.

nemh nemüképpé Istene; meg kell hát ezt 10. in resp.
fogadni. A' közönséges helyen való kor- ad 15. Arg.

bácsolás, excommunicáltatott. Miért ho-
zod hát meg-is vizsfolta? Hihető te-is a'

most meg jelentet nehéz szavokért mon-
dod azokat eretnekeknek. Meg elég szem

én ezzel: (x) Atok alatt hagyá a' Pápa, x Albertus
Christus minden híveinek; hogy ez után Argenti-

közönséges helyen való korbácsolással ne nens. Chró.
elneinek; hanem a' ki testét akarná san-

nyargatni, cselekedne azt magános kamo-
rájában. Hol vagyon itt az, hogy a' Pa-

pa eretnekségért excommunicálta őket?
El nem hiszem hogy Gerson ezeket fel né

jedzerte volna, ha valami olyat sajditot
volna felőlők. Hát az elég tétel cseleke- 3 Libr. 2. e.
deti közben számlálta Gerson a' korbá-
csolást? Legyen szabad (ha azt csele- 5. 6. lat
kedte) nekem is itt azt mondanom, a' mit te egyszer ū felőle. (y) Gerson nem 135.

K 4

Golt

Solt tiszta szívvel, a' Catholicusoknál szor-
kásban ment Disciplinához. Enis: Nem
Solt Gerson tiszta szívvel a' Christus E-
vangeliumához, ha elég tételt emlegetet a'
korbácsolásban. De igaz! a' te nálad az

2. Libr. 3. c. elég tételnek egyik conditioja; hog' (z)
1. p. 172. abban nagy nehezség vagyom, s' jajos; in-

nen hozod színton ki, hogy az, elég tételt
cselekedes. Ha úgy vagyom a' dolog, jób
magadat szörnyű kinnal meg ölnöd; mert
abban még nagyobb nehezség vagyom.

August. 1. szőlő szent Agostontul: (a) Szörnyű ve-
de Hæres. ket cseleke sznek azok, kik, hogy Marty-
hæ. 69. roknak tartassanak, magokat meg ölik.

Hallod! nem hog' elég tétel volna e' jám-
bornál az, melyben több nehezség vagyom;
sőt inkább erejesség. Tanuld meg ezeket

Bernhard. mégis az elég tételről. (b) Ha magadat
Serm. 38. in meg nyúzodis; nem teher sz eleget bűnei-
Cant. deré. (c) Ezer halált fel-szálnális

Ioannes Christusért, de még sem teher nel eleget.

Climacus (d) Nem az mondja Isten, hogy ha ma-
grad. 22. p. gunkat meg ostromozzuk, meg bocsátja bű-
198. nünket, hanem, ha meg-ismerjük vétke-

Chrysoft. inket. (e) Semmi Isten nem kíván az

in 1. Cor. 11 elég tételre, hanem csak azt, hogy magun-

31. Hom. 28 kas jó életre kötelezzük, s' gonofságunkból

Chrysoft. meg térjünk.

Homil. de [M E L. Felessebb lelki embernek lát-

Philog. szolva, hogy így irrozol a' szenvedéstől;

Tom. 3. még Urunk vére ki-öntésének emlekeze-

sire-is; úgy hogy, ugyan Isten oltalmaz

ront kiáltsz.]

M A L. Hát te lelkes ember vagy? Né

1. Cor. 2. 14 esudalom hát, hogy (f) azokat meg-

nem

nem foghatod, melyek az Isten lelke! En

az én kárhoztatásomert ezekkel csabdo-

statlak: (g) Minck előre az Indulgentiák ki g Gregor.

nem kelének, sokkal buzgobbak Valának de Valent.

az emberek a' jó cselekedetekben; s-nem libr. de In-

ssak így disciplinállyák Vala magokat dulg. cap. 2.

mint mi. En azért a' régi Apostolok s-

szent emberek pártokra állok. (h) b Maldon.

Meg elégsz nek a' Pápisták. Salami gyen. summi. q. 16.

ge bánattal; (i) az Evangelicusok penig art. 1.

igen erős maga meg törését kívánnyak em- i Roffensis

bernek. Nem abban ál a' testi szenvedés, art. 12.

hogy magunkat korbácsoljuk; hanem Cötra Lu-

hogy (k) a' testet, ne ráplalljuk az h ther.

kívánságban; más képpen meg kellene Bellar. lib.

testünket ölnünk, holot (l) annak meg- 2. de poenit

feszítése parancsoltatik. A' korbácsolás c. 10. 9. Ut

tul (mostis azt mondom) irrozom. 1. incipiamus.

Nem adhat ez nékem örök életet; mert: k Rom. 13.

(m) Kegyelemből tartatunk meg hit ál. x. 14.

tal; a' penig nem magunktól vagyom, vagy l Gal. 5. 24.

jó cselekedetinkből; hanem, Isten ajánde- m Eph. 2. 8.

ka, hogy senki ne dicsekedg yek. 2. Nem

szabadithat az meg pokoltul; mert, Csak

édes Uram (n) vére az, mely ama' lelki n Zach. 9. 11

Tóbúl, ki hozta foglyait. 3. Nem oldgya

el a' bűnöknek köteleit; mert: (o) csak o Ián. 8. 36.

a' Fin szag gatta azt el, s' úgy szabadi-

tot meg minket. 4. Nem űzi az el az ör-

dögöt; mert: külső tűzzel vassal, nem ve-

hetnek ezen erőt, mint ama' (p) nagy p Iob. 41. 18

Czethalonnis; hát egy darab korda, hogy & seq.

hogy kergethetné ezt el. De talám,

Christus vére ki-öntása emlekezetre va-

gyó? Az (q) Evangeliumban fészteret s' q Gal. 3. 1:

ostoroztatot ű meg; ott kerefd. Lám az

K 5 Apostol

Apostol nem hagyá azt, hogy a' Christus emlékeztetire meg csapdosiák magokat a'

1. Cor. 1. Galatiaiak! (r) A' keresztnek beszéde
 18. 21. (nem korbácsolás követés) által, tesszék

Istennek, hogy meg tartsa az hívőket.

Nyilván a' magad meg-ostorozása, el-
 von inkább téged a' Christus meg-vere-

1. Efa. 33. 5. tése nézésétől; mert (s) csak egyedül
 őtet, szemléled meg sebesíttetnek lenni bű-

neinkért; azonban szemedet magadra
 fordítod; s keményen meg-tsattogatod

magadat. A'vagy nem ezé a' Christus

1. Sid. 10. 29 vérét bőségséggel illetni? Nyilván (t)
 keményebb bűntetéseket is létszen azoknak,
 kik e' drága Vére meg-tapodgyák. Refsz-

ket ezen még az Eg-is; mikor mi a' szent

1. Rom. 3. 5. írással egygüt (u) his által szabjuk re-

20. 21. ánk a' Christus érdemét; te pedig azt

Gal. 2. 16. (x) ördögi tudománynak hívod; azon-

Eph. 2. 8. ban azt tanítod; hogy te pénzért fogad-

Tit. 3. 5. hatz olyat, ki magát éretted meg-kor-

Phil. 3. 9. bácsollja, mely embernek cselekedete,

Rom. 3. 4. (y) eleget részen a' te bűneidért. Tudodé

25. és 4. 5. azt, mely sok gonosz emberek vadnak, a'

2. Cor. 5. 19. magokat meg-korbácsolók között; s ol-

Csel. 13. 5. lyankor elegyicsemé én azoknak bűdös

38. 39. véreket édes Idvezítőm vérével, (mint

1. Coster. te (z) tanítod lenni) még pedig azok-

Enchir. p. kal, másoknak-is bűnökért eleget te-

141. gyek? minden jó lelki ísméretet, ojjon

1. Virgid. c. Isten effélétől! Avagy ezé a' Christus

2. pag. 54. vére meg említése? Tapodás az, nem jó

2. Grets. lib. tétemény emlegetés. Tesszod ez-is: (a)

3. p. 279. Hogy Christus nem mindeneket végez el,

1. Virgidem hanem a' mi cselekedetinket is, elegyíteni

pag. 207. parancsolta a' maga munkájával. Hu-

zod hi-

zod hiszem az érdemes köntöst Uramról!

meg-láttya ama' nagy napon, s' nyilván

meg-torolliya. Hogy munkálkodhatnak

a' te féreg erőd bűn bocsánatot; hiszem

arra Isteni hatalom kel, s' magais azt

mondgya: (b) En vagyok, én vagyok, b Efa. 43. 25.

ki el törölöm álnokságodat, magamért!

Nyugodgyék meg azért ezen az ű Chri-

stusát egész-szen szerető lélek: (c) E- c Efa. 63. 3.

gyedül tekertem a' saját, s' senki nem volt

én Selem. Hol elegyítette hát Christus

az ű elég tételével a' tiédet? Sohol.

M E L. [szent igaz ez: Egyedül

Christus tört eleget a' mi bűneinkért; a-

zért, az emberi elég tétel hiányos. Ta-

lám ez is az oka, hogy magad hitsegebből

vagy értetlenségből, meg Verés keppen csa-

folod Catholicus Collocutorodat.]

M A L. Azért hagyod te ezt helyben,

mert sok gondos olvasásid között, hirte-

len való exceptio nem találtál erre, Maga

pennádra vehetted volna ezt: (d) Nem d Virgid.

következik; Christus meg korbácsoltatott pag. 206.

erettünk; azért nem keresztényen dolog

embernek magát meg-ostorozni. Mert Chri-

stus, imádkozott; noha nekünk is kel aze

cselekednünk. De te la, az hol nem éred,

nem-is hagyithatod. Mostan felelünk

erre meg. Meg haragvól, hogy nem fe-

lelhetel, s' túrkölödöl. Ha valami em-

berséges musika volt a' Calvinista mun-

kájában; Dialogus volt az, s' meg lehe-

tet. Tréfával kell néha meg győzni a'

majmoskodót, s' így kell szólni: (e) e 1. Kir. 12.

Jobban kiálcs a' te Istenednek, mert talám 1. 27.

Galakivel beszél, vagy Galakit kerget.

Vagy

Bagyuban Bagyon, a' Bagy alszik s' fel
 serken. Mind az által, azt tartanám én
 f Bellar. lib. maga hitnek, ki így szólana: (f) Az
 1. de Purgat igaz embernek kétséppen Bagyon jussá az
 c. 14. §. Se- örök élethez; eggyik a' Christus, másik,
 cundo. a' MAGA ERDEME szerzette az
 nek. Nosza Pharisaismus! Ezt módanám
 g Maldonat. értetlennek; ki így beszéllene: (g) Mi-
 libr. 4. In- kor az ember hirtelenségből káromkodik;
 struft. Sa- nem várkezik halálos Verekkel. (h) Mi-
 cerd. c. 13. kor Galaki jó Végre, egészségenek megtar-
 h Idem. 1. §. tásáért, Bagy este csiklandásának meg
 eap. 13. könnyebbítésére paráználkodik; nem vár-
 c. Sciatis kezik akkor. (i) Az házasság nem
 1. caus. 33. imádkozhatna, se nem communicat-
 quæst. 4. nak helyesen. (k) Ha szintén a' Szent
 k Becan. tő. Lélektől indittatik ember, de még sem
 1. opusc. kel abban bizonyos lenni, hogy ő benne mun-
 Theol. de kálkodik az. (l) Valami társulról, o-
 Iustif. Cal- ka Isten a' bűnnek. Ezek vallyon s' mitől
 vin. cap. 11. származnak! Alig ha nem az értetlenség
 pag. 255. az oka. Vajha te csak úgy Vened meg a'
 l Vasquez miéinket; mint mi titeket! Ugyan nem
 apud Tan- mondgyuk mi ezt: (m) Nem kell az e-
 nerum tom. retnekek soha disputálni. (n) Soha csak
 2. Theol. egyetnek sem Vole; ha a' Lutheranusok
 Scholast. s' Calvinisták nem azok. (o) Nem tudom
 Disp 4. q. 9. én, a' Törökökné nagyobb ellenségi Christus-
 dub. 4. n. 72. nak, Bagy a' Calvinisták s' Lutheranusok.
 m Eccius in Szegény fejünk, bezzeg méltatlan szent-
 Enchirid. vedünk! Csufolodom? Nem törte a' bé
 edit. Co- fejedet; mert csak így sem szóllok: (p)
 16. An. 1561
 tit. 28. fol. 358. n Maldon. ad Matth. 13. 26. o Pe-
 trus Svavis libr. 1. Hist. Concil. Trid. pag. 103. p
 Bellar. in orat. habit. Romæ quæ extat in præfat. tom.
 4. controv. §. Ioannis.

Mint a' Sáska, csak merő hasból áll; Sínce
 olyanok az eretnekek, kik csak a' magok
 hasoknak keresnek. Am úgy legyen. (q) q Tit. 14. 11
 Itt teszlik meg a' szenteknek rüresék!

MEL. [Erre az helyre: (r) Ha a' r Gal. 2. 21.
 törvényből Bagyon az igazság, (ha mi
 magunk eleget tehetünk bűneinkért)
 hiában holt meg Christus; az egész Pápi-
 staság sem felelhet meg szent Pálnak; ha-
 nem helyen kellett hadni, mint szent Ló-
 lektől származó tanúságot.]

M A L. Volt az ideje, szólottak ez el-
 lenis a' Papisták, noha te nem olvastad, s'
 ezt mondták. (s) Ha a' törvényből s Bellar. de
 Bagyon az igazság az az: ha csak a' Iust. cap. 11.
 természetnek erejéből cselekedhettyük meg resp. ad ob-
 a' törvény kívánságát, hiában holt meg ject. §.
 Christus. Im hallod mit szólnak ez ellen,
 még-is te gyors posta, (mivel két na-
 pocskák alatt irtad e' tudós munkát) csak
 el bagtat sz. mellette. Ugy szól ugyá is ez
 hely ellen, de más baráttya így táfollva
 meg: (t) Oly igen a' természettel sz. h. s Petrus a'
 leteret az Isten törvényének édessege, hog' Soto in Me-
 sokkal nehezab az által hágni, hog' y sem thod. Con-
 mine meg tartani. Vajha a' lehetne le. fess. Ann.
 gény! de meg pofáz ez: (u) Isten a' tör- 64. Dilling.
 vénynek igáját az emberre Veti, de h' az edit p. 77.
 el nem hordozhattya. Másis: (x) Senki n Carolus
 az Isten törvényet úgy meg nem tar- Magnus l. 1.
 hattya, mint Isten parancsoltya. Mit fo. de Imagin.
 god azért az egész Papistaságra, annak cap. 15.
 az helynek meg nem rázását; holot te fe. x Thomas
 lét sem olvastad által a' Papista könyvek in explan.
 nek, még-is oly igen nyesed? Hát Isten cap. 3. Gal.
 alkészti származó tanúság a' szent Pál lect. 4.
 írása?

y Albertus 158 KET CATHOL. KÖZÖT
 Piggini in irása? Meg ne tagadd ezt Iesusa Uram!
 Affert. Hát miért gonoszkodtok néha ezzel a'
 Hierarch. kérdéssel: Bizonyítsuk meg hogy a' szent
 Ecclef. 1. 1. Pál irása, ő irása; s' Istentől jött? Efféle
 c. 2. fol. 4. kabogyazkodásra ezt felelhetnek ugyan:
 z. 2. Petr. 1. *Contra negantem Principium non est di-*
utol. *spuandum*; de imi magad meg vallodd,
 a 1. Ián. 5. 6. hogy Isten lelke az ő tudománya; ez u-
 6 Cap. A. tán hát ne széleskedgyél azzal a' kérdés-
 nobis extr. fel. Se Isten boszszuságára így ne szoly:
 de sentent. (y) Az Ecclesia bizonsága nélkül, kelet-
 excom. in kedherai mind szent Márk s' mind szent
 decret. Gre- Lukács irás felől. Maga, (z) az Isten lel-
 gor. 1. 5. tit. ke által szollottak űk; a' ki (a) csalha-
 39. ex In- tarlan bizonság. Az (b) Ecclesia pedig;
 nocent. 3. gyakorta a' maga opinioját követi s' meg
 c Gualterus csalattathatik. (c) Csak egy jedűl a' sz:
 Brutus re- irás ruházator azért fel azzal a' Pri-
 fer. Foxo in Gilegiummal, hogy meg ne csalattassék,
 Martyrol. Efféle kérdest táasztani igyekező em-
 pag. 477. bernek, bé dugja egy nagy ember a' szá-
 d Cornelius ját, im nékedis fel adom jó lével, koftold
 á Lapidé in meg: (d) A' szent irást írókat az Isten
 Comment. lelke igazgatta annak irására, úgy hogy
 z. Petr. 1. 5. csak egy punctbannus ne tévednének el.
 ult. Te ezt kövesséd, s' ne szoly így: (e) Ba-
 e In Paral- tóságosab a' szent Pál leveleitől búcsus
 pom. Abba- Genni, hogy sem az Ecclesia Ceremoniái-
 tis Ursperg. tól. Maga; (f) ha az Angyal prédikál-
 pag. 494. nais más, mellyet az Apostolok hirdettek;
 f Gal. 1. 6. átok legyen! Jól tudom én eztis; hogy
 g Hofius (g) az Ecclesia authoritása nélkül, csak
 Cardin. 1. 3. annyiban tartatik nemelyleknél a' szent
 de autor. irás, mint az Aesopus fabulája. De tá-
 script. cōtr. másztot Isten elienség közöttis, ez égre
 Brent. f. 271 tátott száznak, ilyen bé dugóját: (h) Az
 6 Massili- emberek

VALO ŰSTÖK VONAS. 159
 emberek irási bizonságok nélkül s' űköl- enis Pres-
 ködnek; de az Istennek beszéde, maga ma- biter. ut
 gának bizonsága. Nem hívák kétségbé Salvian, de
 az Istennek beszédét, a' Thessalonicaijak; guber. 1. 3.
 hanem azt, (i) nem mint embernek, ha- i 1. Thess. 3.
 nem mint Istennek beszédét, úgy s' c'ek. 5. 13.
 (k) Isten hatalmassága ez, minden hívó- k Rom. 1. 16
 nek az időségre. Még a' ki fitzomodot
 elméjű emberekis azt mondgyák e' felől;
 hogy ez (l) Isten ujja. Tanuld meg: (m) l Kijöv. 8. 19
 Nem tudom én, minémű csudálatos erő ál- m Gregor.
 tal, illeti meg a' szent irás, ember elmé- de Valentia
 jét. Noha nem ékes szókkal rakogattator Anal. fidei
 őszve, de úgy meg hattyá az olvasó szí- l. 1. cap. 25.
 bet, hogy ezen kívül, semmi tudomány
 azt nem cselekezt, meg tetzik nyilván,
 hogy ez, Isteni s' nem emberi szerzemény.
 Berekeszttem ezzel: (n) Ha az Ecclesia n Canus l. 2
 nekünk, által menetelt engedis a' szent de Loc.
 könyveknek meg ismerésére; de nem kel ott Theol. c. 8.
 mindg yarást meg nyugodnunk, hanem az
 Isten könyvére kel mennünk; mert az Ec-
 clesia nem töltya a' mi hitünknek.
 MEL. [Ertetlenségedet, vagy ha ér-
 sed, gonoszságodat, melrán meg meg fedhe-
 ni; hogy oly tudományt kénst a' Pápi sták-
 ra, melyben sem hírek sem tanácsok]
 MAL. Hízem kár; hogy én is nem
 mindenkor aluszom, s' még is értetlen o Bellar. l. 1.
 vagyok! Talám nemis ember vagyok hát de Christo
 én, hanem csak egyedül te reád szállot cap. 9.
 az Egből a' *quarti modi proprium*? Iga- Index Ex-
 zán úgy vagyon, mert majd ugyan őrk- purgatorius
 ség már némellyiknél közületek, a' pag. 77. 100
 minket gyalázás, s' (o) tudatlansággal 112. 183.
 wádolas. Bár legyenek az, ha még is efféle- 188. 190.
 két ta-

ket tanitok: (p) 1. *Ket az Ecclesiában*
 himni. 2. (q) *A' Bordelyházakat elkel*
 szentvedni. 3. (r) *A' Negy Conciliomok-*
 in 1. Tim. 3. *nak szentén ugy kell himni, mint a' negy*
 sect. 9. *Evangelisták irásnak.* 4. (s) *A' mely*
 Pazmann. *sententiát a' Pharisausok s' Papi Fejedel-*
 libr. 3. Ho- *mek Conciliumja. Christus ellen mondor;*
 degi in cap. *igaz volt az.* 5. (t) *Hatokon kel az em-*
 doct. Lu- *bereknek hordozni a' Pápát.* 6. (u) *Fo-*
 theri. *gyatkozás volt volna Christusban, ha ma-*
 r Bailius *ga után Vicarius nem hagyor volna, ke-*
 Ies. in Ca- *az Imperatorok ellen sententiát monda-*
 tec. Contra. *na.* 7. *A' (x) szent Lelek az Atyának*
 tract. 2. q. 6. *balkeze felől ül. En ezeknek ellene mon-*
 s Hofius *dok. Bátor fedgy meg gonofságomértis,*
 Cardin. 1. 2. *ha a' szent irástól meg győztettem, s'*
 contra pro- *még-is ezeket irom: 1. (y) Hallatlan*
 leg. Brentii. *dolog hogy a' juhok meg utillyék, az ű*
 r Polyd. *Pásztoroknak tanítását.* Maga; (z) *a'*
 Virgilius 1. *Berreabéliek minden nap visgallyák vala*
 4. de rer. in- *a' szent Pál tudományát.* 2. (2) *Csak egye-*
 vent. cap. 10 *dől a' Páspök az ű Diocesisének Páspóra;*
 pag. 345. *az alsób renden levők pedig tulajdonkep-*
 n Glossa Bo- *pen nem pásztorok.* Maga; (b) *A' ti kö-*
 nificiiv III. *zöttetek levő Presbytereket kérem; legel-*
 c. Unam *tesétek az Ur nyáját, mely ti közöttetek*
 Sanctam *vagyon.* 3. (c) *Sokkal könnyeb az Eccle-*
 ext. de ma- *siának igazgatása; hogy sem mint a' Res-*
 jor. & obed. *publicára való gondviselés.* Maga; (d)
 x Chaffa- *Kicsoda ezekre alkalmazatos? Es: (e) Min-*
 naus in *den nap*
 Catal.
 glor. mundi part. 3. Confid. 3. y Bellar. libr. de Cle-
 ric. cap. 28. 6. Tertio. 2. Csel. 17. 11. a Bellar. 1.
 1. de Concil. cap. 15. b 1. Pet. 5. 2. c Bellar. libr. 1. de
 Pontif. Rom. cap. 9. resp. ad 4. d 2. Cor. 2. 7. 16. e
 2. Cor. 11. 7. 28.

den nap szorgalmaskodom a' gyüleke-
 zetek felől. 4. (f) *Szent Pál, emberek f Anglo-re-*
 által szenteltetett volt fel. Maga; (g) *Pál menfes in*
 apostol, nem emberektől, sem emberitől, annot. AG.
 hanem a' Iesus Christustól, s' az Atya I- 13.
 stentől. 5. (h) *Az ő Testamentumbeli g Gal. 1. 1.*
 Prophéták fiai, feleség nélkül Valok Valá. h Bellar. 1.
 nak Maga; (i) *Eg' Aszsiionyi állat, a' Pro- de Monach.*
 phéták fiainak feleségek közöttül, kiálta E- cap. 5.
 liseuhoz. 6. (k) *Első Bonifacius, meg- i 2. Kir. 4. 1.*
 engedte az Apáczáknak, hogy predikál- k Circa An.
 lyanak. Maga; (l) *Az Aszsiionyi nepek Chr. 720.*
 balgassanak a' gyülekezetben. 7. (m) *Hedio libr.*
 Nem verkezék a' bíró, ha Valakit kárhoz- 6. cap. 21.
 tat a' törvényben; bár azt tudgya ártat- l 1. Cor. 14.
 lannak lenniis. Maga; (n) *Ki az iga- 7. 34.*
 zat kárhoztatgya, utálatos Isten elő. 8. m Maldon.
 (o) *Nem kel könnyen az eretnekeket, a' in Summa*
 religiorul való disputálásra bocsátani. Ma- q. 7. art. 3.
 ga; (p) *Szent István vezelkedet a' Liber- n Péld. 17.*
 rinusokkal s' Cyrenebeliekkal. 9. (q) *Nem 7. 15.*
 verkezék abban ember; ha azt kéri, hogy o Becanus
 Valaki halála után ez életben neki meg- prælud. 1.
 jelennék. Maga; (r) *A' vagy az elők fe- Manual. n. 6*
 lől, az holtakról kellé tudakozni? 10. p Csel. 6. 9.
 (s) *Senkit nem merünk mi ez életben q Raynerius*
 szentnek nevezni. Maga; (t) *Mostan in pantheo-*
 meg vadroc szenteltetvén. 11. (u) *Az logia tom. 1.*
 Angyalok tudgyák az embereknek titkos pag. 175.
 gondolatryakat. Maga; (x) *Te egyedül r Efa. 8. 19.*
 (Isten) tudod, az emberek fiainak szöve- s Salmero
 ker. 12. (y) *A' ki a' Templumban nap Disp. 10. in*
 nyugatra fordul imádságakor; *Szent Le- Epist. Rom.*
 L *lek el- tó. 13. p. 304*
 e 1. Cor. 6. 11

a Laurent. Arturus de Invoc. Sanct. e. 7. thes. 5. x 1. Kir.
 8. 7. 39. y Hofius libr. 4. de tradit. pag. 614. 615.

8 Jm. 4.
21.

lek ellen. Ver. Maga; (z) Eljör az ora, melyben Ierusalem nem imádkyák az Atyát. Mérgeslebb a' mely következik: Hogy a' Papistákra csak reájok fogom, mellyeket tanítok. Isten oltalmazzon at- tül engem, hogy az egész Papistaság el- len szóllyak! Mert bizonyára ezered ré- sze sem tanít oly dolgokat, mellyeket magad; ha te is azokat vallod több barátid- dal együtt. En az Elegetételről beszélge- tek mostan, s' jó lelki ismerettel akarom társaid értelmeket bé hozni, semmit reá- jok nem akarok fogni; mert enis szemem előtt akaró amazz tartani: (a) Ne mondj a' te felebarátod ellen hamis tanusa- got. E' következő dolgok, mind a' te seregdebéliéknek értelmek; kérlek keresd utánnam, ne kárhoztas addig; 1. (b) Az ember eleget tehet, az csele- kedet szerént való vétkéért, de nem az eredendőért; mert csak Christus róte ele- get. 2. (c) Holot kétfelő a' vétek, eredet- cselekedet szerént való, az egész Catho- licusok azt tanítják, hogy y mind a' kétfő- nek el-törlesére, jött az Isten Fia e' világ- ra. En is ebben az hiszemben vagyok; de ugy, ellenkezik ez, az elsővel. 3. (d) Az Isten, az igaz elég tételben, vég- hetetlen igazságok kedvéll; mert a' vétek végheletlen meg-bántást csinált. Ki tehet hát ugy eleget vétkéért? 4. (e) A' kik a' Bordelyban való eszes Aszszonyi álla- tokat feleségül veszik magoknak; bñ bo- csánattokra szolgál; mert effele szere- tetnek cselekedete, s- az el-tevelyedet, jó- nera való hozás. Illyen a' te elég tete- led?

8 Kijöv.
20. 16.

8 Bonaven-
tura lib. 3.
sent. dist.
20. q. 3.
8 Gregor.
de Valentia
tom. 4.
Disp. 7. q.
14. punct. 6.
8 Bellar. 1
2. de Justif.
cap. 5.
8 Institut.
Iuris Canō.
lib. 2. tit.
12. quæ ma-
trim. im-
ped. 6. quia
potius.

led? 5. (f) Az Elegetételben, az el-múlt f Antonia. bñökért fizetünk meg; s' a' kövékezen- part. 3. tit. doktól meg tartatunk. E jámborok bñ- 14. cap. 20. ért fizettettek. 6. (g) A' mely bñte- Scotus 4. résért eleget részen ember a' vétek meg bo- sent. disp. csátása után; a' nem egyeb, hanem a' 15. quæst. 1. Gehennának szénvedése, mellyet kelvala 8 Cajetanus a' bñösnek el veselni, az egy örökke való. in tract de sagon kñt. Noh ez már, a' Pokoli gyöt- Cōtrit. q. 4. relemért lakoltat. 7. (h) Ha Christus meg b Petrus nem testetelt volna eretének; az örök e- Tatererus lepre el-valasztatos ember, eleget tehetet in repert. 4. volna a' Christus érdeme nélkül. Itt már sentent. dist. nem függ csak Christus érdeméről az e- 15. q. 1. fol. lég tétel! 8. (i) A' kegyelmen kñt vala- 524. ló elég tétel, gyümölcsöt hagy maga után. i Gregor. de Ugy, de talám poshattat? 9. (k) A' ki Valent. 10. 4. eleget akar bñtért tenni, s' azonban meg- cap. 1871. betegedik; akkor az, más által, végben vi- contra Pa- betteleg telet; mert meg nyerheti egyyc ludan. Ca- a' másnak bñtetése megengedése. Ugy preol. ugy, tedd meg váltságá embernek fele- k Biel. 4. baráttját! Mivel hogy; (l) az elég te- sent. dist. tel, oly neme a' meg váltásnak; mellyet em- 16. q. 2. ber meg fizet, hogy a' másik meg szaba- dub. 8. dullyon bñnehl. 10. (m) A' ki másért i Cajetanus eleget részen, magáértis ugyan az, vég- in Thom. p- ben viheti. Másért, bñntetést fizet; magá- 3. quæst. 48. órt penig érdemel. Hiszem hasznos gyü- art. 5. mölce vagyon az egy cselekedetnek! m Summa 11. (n) A' ki halálos vétekben lévén, ré- Angeli 8 szen eleget; megfelel ugyan az a' Confes- Clavasio. sarius hagyományának; de a' Purgatori- n Richardus um bñntetésének nem tehet eleget. Huz- in quod lib: zátok csak egy mást; lám más feől azt ta- 1. quæst. 10. nittjátok; (o) hogy csak azok mennek 8 Bellar. 1.

de Purgat. *Purgatoriumban; kiknek meg-bocsátatott*
 cap. 2. *vétekük vagyon, s' azokért e világon meg-*
 p Refer. Bel. *nem lakoltanak. 12. (p) A' mi elég te-*
 lar. 1. 1. de *telünk csak az szabja mi reánk, a' mi*
 Purgat. c. *a' Christus elég tétéle minékünk érdemlet.*
 14. resp. ad 4 *Hogy hogy lehet az? hiszem ha a' szén-*
vedés ez köze a' Christus elég tétéle re-
ánk való szabásának; tehát nem elég ré-
tel, a' vagy, ha elég rétel, nem ez köz! 13.
 Michael (q) *Csak egy az elég-tétel, az-is pedig*
 Bajus 1. de *Christusé. Mi azért tulajdonképpen ele-*
 Indulg. cap. *get nem teherünk; hanem csak, cseleke-*
 ultimo. *szünk valamis, melyre nézve Isten, mi*
reánk ruházza a' Christus elég tétélet.
 Mark. 12. (r) *Közel ez a' menyországhoz; mert*
 v. 34. *az emberi elég tételt rontya. 14. (s)*
 Bellar. 1. 1. *Két féle elég tétel vagyon; Christusé egy-*
 de Purgat. *gyik, emberé a' másik. Ez, amareul fűg;*
 cap. 14. *s' tetszet a' Christusnak, hogy a' mi elég*
revelünkkel egg yessze az övet. Hatalmas
Isten! ki látta azt, hogy egy vétekért
két féle elég tétel legyen, a' te Isteni igaz-
ságod szerént! Nyilván úgy, az emberi
elég tétel, nem vettetet alája Urunk szén-
vedésének, hanem inkább az ellen vagyó!
 Bellar. 1. 4. 15. (t) *A' mi elég tételünk, nem tökelle-*
 de poenit. *ses. Ki látot olyan elég tétel, mely nem*
 cap. 1. §. 4. *tökellertes? Ugy tetszik ezer aranyert száz*
 Bellar. 1. *forintot venni, nem elég tétel! 16. (u)*
 4. de poe- *A' keresztség után meg-bocsátatik ugyan*
 nit. c. 7. §. *a' vétek, és az örökre való bűntetés; de az*
 Illud tamé. *idő szerént való bűntetésért, elég tétel ki-*
sátatik. Nem bocsátotta hát úgy meg
 Bellar. 1. 4. *Isten a' mi bűneinket; hanem még ab-*
 de poenit. *ban valamit meg-hagyot! 17. (x) A'*
 cap. 1. *mi Elég tételünknek véghesterlensége vagyó.*
 Hogy

Hogy hogy? Lám az Istentől szerezte-
 tet Miso felől (mint a' te elmédben meg-
 gyökerezet) így szollasz: (y) *hog y az,* Bellar. 1. 2.
nem véghesterlen. Csudá dolog, hogy az de Missa. c.
ember részéről való cselekedetbéli elég 4. Propos. 4.
tétel, véghesterlen; az Istentől szerezte-
tet (te mondot ezt) Miso pedig nem az.
Ebből a' következik: hogy az emberi cse-
lekedet, hathatób erősebb az Isteni tété-
ménynél. Ugyé? 18. (z) Kévali képpen z Sotus, a-
Galoparancsolatból, szükséges magában pud Greg.
ez életben, a' mi bűneinkért való elég-té- de Valent.
tel, ha szintén a' Confessarius nem pa- tom. 4. col.
rancsollyas. Csaloka ezis, mert (a) Va- 1879.
lentia-i Gergelynek nem tetszik. 19. (b) a Idé ibid.
Három értelmek vadnak effelől; hogy ha b Idé ibid.
az elég tétel tartozik az a poenitentiát col. 1880.
meg tellyesíteni, mely hiányt hamisnak lát-
szik? Oh mely nagy veszekedést indit, a'
bizonytalan dolog! 20. (c) Ki állat- c Idé ibid.
tya ezt, s' ki tagadgya; hogy ha a' Pap col. 1834.
valamis poenitentiát hágy, meg változtat-
hatgya a' Püspök? 21. (d) Hasznos u- d Becanus
gyan a' Christus elég-tétéle; de úgy, ha a' manual. 1. 1.
mi elég-tételünkkel azt, magunkhoz kap- cap. 8.
csollyuk. Ha ez igaz; minden embernek num. 42.
eleget kel hát úgy tenni bűné-ért; mert e Roffensis
más képpen nem hasznos Christus elég- in assert. ad-
tétéle! 22. (e) Nincsen az írásban em- vers. Luth.
lekezett a' bizonyos időbéli elég-tételről. ad artic. 5.
Hát miért állatod mégis; (f) tellyesség- f Tannerus
gel szükségesnek lenni, ezt? 23. (g) disp. 6. q. 8.
Szűz Maria rontotta meg a' kígyónacfe- dub. 2.
jét. Kérlek jó Atyámfia, ne fozd meg edes g Oforius

Gabriel 24 (h) *Meg engedhetné Isten a' Serket,*
Biel. 3. sent. *Christus elég-tétele nélkülis. Emberis ele-*
dist. 20. q. *get tehetne magáért, ha az első kegyelem*
unic. *adott volna neki. Vaj nem lehet-e*
Biel. 3. *világ bűnéért való elég-tétel, véghetet-*
sent. dist. *len Isteni erő nélkül! 25. (i) A' Chri-*
9. concl. 5. *stus szenvedése, a' misésségének nem*
magános s' elégseges szerző oka. Ezeket
Papista Doktorok tanítták; s' a' ki Istenek
tartya lelkét, fontollya meg ezeket, a'
Ielki ismeretnek serpenyőjében. Bizo-
nyoson tudom, ha ezek nyomán el nem
indúl, baráttya léfzen a' Christus egye-
dül való vérénec; s' engemet is fel-fzaba-
dit a' méltatlan vád alól.

MEL. [*Meg tudhattad volna a' Ca-*
tholicusoknak Satisfactorul, s' testi sa-
nyargatásról való tudományokat, a' Seled
beszélgető tudos Catholicus embernek bá-
rából, ha Samár nem volna. De olyan Pa-
pista volt mint magad, s' oly tudos, min-
te magad csináltál bajnokul magadnak
Dialogusodban. Melyben csak könnyen reá
bagya a' Calvinistára a' szegény Catholi-
cus; hogy már győzedelmes volt rajta a'
Calvinista. Így arnyekoddalis viszat.]

MAL. Magad sem tartod magadat
Szamárnak; de még sem tudod effelől
való vallásodat. Ha tudod; mond meg, ne
takard el; e' mostan említet 25. külö-
bözés közöt, melyiket javallod? Ha
mindenikét hiszed, nyilván meg gyü-
lölnek a' magad emberi-is vallásodért;
mert én soha el nem hihetem, hogy a'
mostani Catholicusok oly hiszemben vol-
nának.

nának, mint az említet Doktorok a' Saa-
tisfactorio felől. Ha pedig csak némelyikét
vallod; ellene mondasz sok Papista Do-
ktoroknak; s' mint jársz? hiszem te (k) & Bellar.
a' tudománybeli eggyességgel dicsékedel lib. 4. de
Doktorok voltak azok nem Szamarok, kik Eccles. cap.
a' testi sanyargatásról s' satisfactorul 9. §. 1.
igy szólottanak: (l) Nem székség, hogy l Idem lib.
ember törje magát o' MELY DOL- 4. de Páris
GOKRUL, *tudni illik bűnert e' vagy cap. 1.*
büntetésért teszen ember eleget? Ugy
terzik a' mely dolog, nem Szamár illét.
Hallád; pedig, mint törke elméjeket e-
zen a' Doktorok. Töb disputáló Magiste-
reket bár ne szemlély a' korbácsolásiul,
csak Gretserus Jakabot s' Gerson Iánost;
kik között ez, szabadosnak lenni (m) ta- m Gerson
gadgya, amaz (n) állattya. Talám szá- part oper-
marok voltak ezek? Mit árt ha magam- n Gretser.
nak bajnokul Catholicust csináltam? Nem l. 2. de Di-
ertem elől éles elmedet, csak alattomban scipl. c. 5.
hallottam, mit csináltál a' gyenge edény-
nek; olyan Argumentumokkal élven pe-
nig előtte, (mint maga-is jelentette)
mellyet a' Bajnaknak meg sugot az a'
Calvinista; de a' Bajnak oltalmazója, mind
azokra meg némult. Talám meg-is felel
reá helyessen, mikor a' Szamár repül.
Kételen volt reá hadni a' Catholicusnak;
mert nem birta barna hágóra. Te tuled
a' volt volna a' fersétermézet, (mert lá-
hogy nem gyenge a' te hárad) hogy az
igyeében meg fogyatkozot Catholicus Ba-
ratodat meg segéltetted volna. De nem
(o) Szántad inségeben a' nyavalyást; s' o' Sok.
hogy igrhetz magadnak boldogságot? 41. 2.

Sokkal vagy azért nekem ados; mert: 1. Nem rázogattad meg a' tiednek irásokát, mellyek mi mellettünk csatáztak s' téged rontottak amaz hely meg oldásában: (p) *Meg sanyargatom testemet.* 2. Nem tanítál meg reá; miért mondgyák a' korbácsolást rokonid (q) *ujnak*, te pedig *réginek*? 3. Nem kereséd (r) *Hofius Doctorodban* fel a' *Biblia* olvasásának megvilágítását; csak hamar *pronunciálál*, hogy *hamissan költőttem reátok ázt.* 4. Nem adád ez helynek értelmét: (s) *Visgályátok az irásokat*; csak száraz lábbal elmenél mellőle. 5. (t) *Faber Iakábtársodat* nem *castigálád*, hogy *Bibliátok*át vétkesnek mondotta. 6. (u) *Gerson Jánosnak*, a' korbácsolást ellenző *tizenegy argumentumira*, bé kócsolódék szád, s' ki esék kezedből pennád. 7. *Cimboráid* állatgyák, hogy ezt régen (x) *nem keresztyének* találták; de te ázt láthatatlánná tórted. 8. Nem mondád meg, hog' ha állathatné (y) *mást helyetted* az oltor végére, a' *disciplinakor*; én pedig ezt várom vala, mert ollyákor magamis kedvelleném vallásodat. 9. A' testnek (z) *feszítéses* s' *oldóklefés*, hogy a' mi szánk izi szerént készítették a' tied; abban még csak nemis avarkozál. 10. (a) *Zacharias* helyére: *Sirattgyák úres &c.* a' tieddel, (a' mi elménk szerént való magyarázásokra) semmi ujjat nem vonál. 11. (b) *Confessarinsodnak*, *csak engedelmességgel* való tartozásárul; még csak jó szót sem adál; maga az a' *Cálvinista*, mind szent írásbéli helyekkel lövöldöze, s' mind

mind a' magad fegyverével csatázék ellened. 12. Csak *Idvezítőnk* állattaték minden bűneinkért eleget törnek; de te azt, a' te (c) *Catholica* vallásod ellen e Fol. 15. 16. helyben hagyád; nem lévén hirtelen mit felelned. 13. Erőssen meg állattám az igazságot; hogy a' bűn meg-engedés után, nem marad fen, semmi (d) *időse-* d Fol. 17. 18. *rent való bűntetés*, s' az után az hiveken eset nyomoruságok; nem *bűntetések*; de ezekre te, botod fejét sem hajtád. 14. (e) *Bűneidert* való *eleg-teledebből* kifá- e Fol. 19. kadott ellenverésidet, a' magadéibul *tzá-* *folttam*-meg; de néma volt itt is az halál. 15. Az elég-tétel felől, *közöttetek* való (f) *meg-hasonlástul*, egy kis tractát ad- f Fol. 20. 21. tam; de nem méltóztatta az is illetni *Pa-* 22. 23. *ternitásod*. 16. Nem tanítál-meg arra, (g) *hiszedé te időse ségedet*, nemé; s' g Fol. 31. miért vagyon illyen gyakor szó szádban: Hogy ha mi a' *Romai* vallásra nem térünk, nyilván *el kárhozunk*. Hát ha még *tzitkelyenként* fel-fzedném, a' *Cálvinista* irására való nem feleletedet! Csak ez a' dolog: *Felelettel tartozol nekje*, mert csak tő hegyyel illeted irását. En ezt teszem utánna: *Valaki árnyékával csatázik*; az, csak *haszonatlan* dolgon kapdos. De én, az én *Catholicus Collocutoromnak*, a' korbácsolás felől *Valo Argumentum*ie fejtegerőven; *árnyékommal* csatáztam. Ugyé? *No hát en akkor, csak haszonatlan dolgon kapdosam* Hálá Istennek, pedig halzotalanságon éppittetet a' korbácsolás.

ME L. [Hogy azért tudgyad ennek

miánna, ha eddig nem tudtad; & agy tudni nem akartad; ezt tanították: Míheppen a' bűn, csak ingyen Christus érdemért bocsátatik meg; azonképpé a' bűnnel egyjárt járó örök karhözatra való meltsóság, érdemünk nélkül, Christus Urunkért engedtetik meg.]

MAL. Jó néven veszem a' jó akaratot, hogy tanítsz! En meg fogadom a' jót, ha csak (h) egy leányka igazságot a' gyogyító Prophetára. Teis engedgy az én intésemnek; ha mondom hogy (i) *sies a' kut foro*. Nyilván vallásodat mázoldod; s' attul félsz, hogy az emberek meg idegenednek tőle mert nyilván nem ez minnyálatoknak értelme, halljad. (k) *A' kár-nak, poena damni*, mely nálatok az Isten színe nem látásában áll; örökké való bűntetése meg bocsátatik; a' szenvedésnek is grótelme; örökké való ságarancz &c; de né MINDENESTÜL; hanem ez elemben elég tétel kívánatik érte. Az az, meg bocsátotta, Christus s' nem is; ugye? Vagyon illyenis; (l) *A' Christus érdeme, nem érdemi a' rókélletes elég tételnek nevet*. Hogy vagyon hát az még is; hogy te különben értesz? Illy szóitis télsz ha igaz; hogy (m) *mi a' Verekert eleget teherünk*, meg is, hogy más észében ne vegye; csak egyedül Christusnak adod mostan az elég tételt. Vajravasz? Egyedül Christus érdemének tulajdonított itt a' bűn bocsánatot; más pedig azt mondgya (n) *hogy azt, érdemelhetjük Istentől*. Nem egyedül érdemelte hát azt Christus! De lássuk, hogy ha ez arantis,

nem

nem szegtelé más utra, a' több Catholicus Mesteridtül.

MEL. [Szinte mint a' bűnert, ugy az örök karhözatért; sem Indulgentiák által, sem különben, eleget ne teherünk.]

MAL. Hané ha mostan tétel eszedre, de régen nem olyan vallás volt affelől. Ki fedem; had lássa minden. Egyitek így szól: (o) *Az elég tétel nem o Lovaniés. egyeb; hanem, a' tartozot bűntetésért &c.* art. 6. *lo meg fizetes, ha meg bocsátatottis már a' Verek.* Mások azt módgya: (p) *Az elég p Catechis. tételnek ez az egyik gyámölcse; hogy a' Trident. p. mi bűneinkert eleget tegyünk.* Haly illyen- 3 13 tis: (q) *Noha maga erejével rontotta meg q Ludovic. Christus a' kigyónak fejet; mind az által a' a Ponté lib. lélek is meg-törte azt Christus ereje által; 5. in Can- akkor pedig; mikor az ő bűnert eleget te- tic. Gant. szen. Ezek mind ellened támadtanak! exhort. 24. Hog' né nyitod erre fel szemedet: (r) A' pag. 1253. bűntetésnek tartozatját, mely a' Verek r Bellar, l. meg engedése után fen marad; jó cseleked- 4 de poenit- tünk által el-törölhetjük? Még-is te az- cap. 2. al hitetted emberidet; hog' a' bűntetésért elég tétel nem lehet. De talám örök karhözatot értesz te a' bűntetésen? Ittis meg; Gretf. l. hasonlottál egy így szóló tiedtől: (s) A' 2. cap. 5. mi maguk disciplinalása, az öröögnek or- pag. 124. ságát hatalmassá el-rontya. Az Indulgentiákat hozod elő; porbá ejted ittis süve- Paulus gedet; mert a' felől, így tanítottok: (t) Laymannus. Az Indulgentia nem egyeb; hanem annak Ies. lib. 5. az idő szerent való bűntetésnek meg en- Theolog. gedése; mellyel Istennek tartozunk; (u) moralis mely, elég tétel által leszen. Hald meg, tract. 7. c. micsó- 1. §. 1.*

Bellar lib. 1. de Indulg. cap. 3.

2. Kir.

3. 3.

1. Ter. 21.

18. 19.

Gregor.

de Valentia
tom. 2.

Comment.

in Thom.

Disp. 6. q.

17. punct.

8.

Tappertus

tom. 1. pag.

141.

Andreas

Vega libr.

13. in Con-

cil. Trid.

cap. 36.

Estius in

cap. 2. Joe-

lis. 7. 13.

a Leo X.

Año. 1518.

micsoda *Decretum* mos adának régen ki az *Indulgentiák* felől: (x) *Senki ez után, erőlennéknek ne tartsa az Indulgentiákat. Azért; akár ez életben akár a Purgatoriumban valóknak; Apostoli auctoritas szerént, adunk Indulgentiákat; az az, bűnökből fel oldozzuk őket. A kik effele Indulgentiákat vesznek, azok, az idő szerént való bűnietestül, melyet a cselekedet szerént való vétkek érdemlettenek, meg menekednek. Mit hízeltedél hát másnak, hogy az Indulgentiák által, nem törölthetnek el a bűnök? Most veszem eszemben, hogy te azok között való vag', kik felől így szözlöt egy tudós Doctorok: (y) Nemellyek az mondják, hogy az Indulgentiák semmi büntetéseket meg nem bocsátanak, sem az Iste, sem az Ecclesia felel. De ezt el hagyod; s' azt mődod: hog' különbé sem tehettek eleget a' bűnert. En nem tudó mel' aránt vagy; *Catholicus* vagyé vagy nem? Ugy tudó, hog' ez igazán a' te vallásod: (z) Hárman vadmak ki-
váltképpen az, Eleg tevé jó cselekedetek. A' Bűnt; Elemosyna; s' Könyörgés. De te nem tudom, hol jársz.*

Gregor.
de Valent.
tom. 4.
Disp. 7. q.
20. punct. 1.
p. 1836. b.

Bell. lib.
4. de poenit.
cap. 6.

Trident.
Concil.
Sess. 14. 8.

M E L. (a), Sokszor történik; hogy Isten meg bocsátja a' bűnt s' az örök kárhozator; de fen maradnak az idő szerént való ostorozások; melyeket az igazak, magokban s' egyebekben le szállithatnak; a' sz: Lélek malazayából; az az, Christus érdemből adator segítségül; úgy mint maga korbácsolásával, bűntőléstől, alamtáskodással.]

M A L. Itt látom már; kételen vagy ki fakaz-

fakaztani a' mit régen szivedben tartál. De itt is csak simogatva illeted a' dolgot. Mert különben ilyen fel-fzött hallanál zárlód alatt csatázóktúl: (b) Kemény be-
fed ez, ki halgathatja őket SOKSZOR emlegetz. De miért? Talám azért, hogy így szól a' *Tridentum* Synatus? Ellene-
tek támad egy nagy Sas, s' így csapdos: (c) *Catholica* Vallás ez; hog' y mikor a' vé-
tek meg bocsátatottis; MINDEN bű-
nöknek mar adgyon fen, Istenül rendelte-
tes valami idő szerént való büntetését, elég tetele. Ha *Catholica* vallás, miért szo-
kszorosz, s' nem mindenész? Kiknek nem
mindenkor kell lakolniok idő szerént va-
ló büntetésekért; azoknak nem kel elé-
g-tételt paranscolni. Igaz az első a' te
állatásod szerént Miért akarod hat az e-
lég tételt végben vinni? Vagy így: Ho-
lot a' büntetésnek adósága, bizonytalan;
ott az is kétségben forog, hogy ha vala-
kire kellé vetni elég tételt a' vagy nem?
de a' *poenitentia* tartókra nézve bizonyta-
lan a' büntetés; mert nem tudatik, kiktől
kiványó Isten büntetést; holot nem min-
denektől szokta azt meg kívánni. Kétsé-
ges hát az elég tetei. De lássuk a' dol-
got. Ugyan maradnak fen a' meg engedés
után idő szerént való ostorok? Tagadom.
Eleget mondott az elől hozott Gyűlés, de
én nem fogadom; mert sokban nem hel-
lyessen tanitor. Olyankor, (d) job' egy
szent irásból szözlő embernek szavát fo-
gadni, hog' y sem mint, a' szent iráson ki-
vált tanító egész Synatnak Raván meg ál-
lani. Az irás taníttya; C melyre semmit
sem

Jan. 6.
60.

Gregor.
de Valentia
tom. 2.
Disp. 6. q.
17. punct. 3.
Col. 823,

d Gerson.
part. 1. de
examinat.
doctrin.
confid. 4.
fol. 104.

e Sid. 10. sem feleltél a' Calviniſtának) hogy (e)
 14. *Christus egy yetlen egy áldozattal, al-
 rökellerefeke rötte mind öröke azokat;
 kik meg szenteltetnek. Hol hagyot hát,
 valami idő szerént való büntetést fen?*
 En csak e' követ görditem most elődben,
 f Zach. 12. lássad mit tehetz neki; de félek hog' (f)
 2. *meg szakad az emelesken: (g) A'
 g Viguerius Christus bűsegeſen, mind öröke, s' mind
 in Instir. idő szerént való büntetefinkert eleget röt.
 Theolog. c. Hol lappang hát még-is a' szurdokban,
 16. 9. 4. y. maradót büntetés? Ezris ki fejezték né-
 22. p. 497. mellyek; hogy (h) az idő szerént va-
 Schoppius ló büntetefis, CSAK EGYEDÜL
 in Coment. Christus elég tetele vitte végben. (i)
 de Indulg. Csak a' leg kissebbik büntetésis, mellyet
 cap. 14. fol. Christus elviseit; ilyen tiz világnak ves-
 15. kéert, eléseges volna. miért vállalz hát
 h Bellar. mégis magadra oly adóságot, mellyet az
 lib. 1. de Ur meg fizeret. (k) Valameddig a' bű-
 Indulg. c. 4. nös, köteleſnek ismeri magát lenni, bűne-
 s Hayus ért való elég tételre; mind addig sem bo-
 contra csátatit meg rökellereſen veske. De azt
 Chambru- mondog magadis, hogy Christus bűnő-
 num c. 13. det meg bocsátotta. (talám) nem vagy
 k Canus l. hát köteles az elég-tételre. jól tudom én
 12. locor. ezt, hogy (l) nemmellyeket sanyagatot I-
 cap. 12. 9. ſten, de nem hogy bűnökert eleget te-
 Ex quo. gyenek, hanem hogy az a' veszfűz, lé-
 12. Sam. gyen nékiek (m) csata gyanánt, s, ma-
 12. 14. 1. gok g yakorlása. (n) orvosság volt az néki-
 Pet. 4. 17. ek, nem Isten bűntetefe (o) Nem akarta
 in Auguſt. őket bűnökert büntetni, hanem a' köveske-
 l. 2. de Pec- zendő
 eat, merit.
 & remiss. cap. 34. n Idem in enarr. Psal. 138. o Chryſ-
 ſost. homil de Pœnit. & Confess. tem. 4.*

zendő ártalmoktól akarta elvonni. Ig y
 ercs azért: (p) Nem tartozik ember, p Lovas
 fen hagyott bűnteteffel Istennek, a' meg- art. 6.
 bocsátatott bűn utá. Mert. (q) Elég ha ſem q In Juris
 Peter ſir, bár eleget ne tegyenis bűncert. Canonico
 Azt mondog tovább: Hogy az igazak cap. 1. dist.
 szállithatták le az idő szerént való űsto- 1. de Pœnit.
 rozásokat magokba s' egyebekbe. Itt sem citatur di-
 tudod doctord irásit. Miért forgatz iga- ű Ambros.
 zakat? Bezzeg nem Bellarminus cseled- lib. 10. in
 gye vagy ám te! mert ő mostan így ſzol- Lucam.
 la (r) A' pœnitentia tartás, nem min- r Bellar l.
 den emhereket illet, hanem csak a' bűnő. 1. de Pœnit.
 soker; de te mégis az igazakat egyelited cap. 19.
 belé. Még sem tudodé: (s) Nem űköl- Prop. 4.
 kódnak az egészeſek orvos nélkül? Hát s Matth.
 le szállithatnak magokban? Mit lágyitod 9. 12.
 dolgodat, hogy nem mondog meg iga-
 zán? Elég-tétel volna az. Mely felől mo- r Georg.
 ſtan-is azt mondom: Ha az Ecclesia ki- wicelius in
 vándóságának meg-ſixerhetünk is, kőzön- Compend.
 ſeges vagy kőváltkeppen való poenitentia de semit.
 tartásunkal; de ſoha Istennek eleget nem antiquis
 tehetünk, akár mit tanissanak nemely e-
 ſzeſezettek. Hát miért vettetik ember-
 re az elég-tétel? (u) Hogy ember meg- u Gloſſa
 alázza magát, s' az Ecclesianak mellyet Juris Canō.
 meg-botránkoztatt, eleget tegyen. Hol de Pœnit.
 vagon it Istennek, a' bűnért való elég tē- pag. 355.
 zel? De talám egyebekben munkálkodha-
 tik a' te elég teteled? Te mondog: noha
 utánna teszed: (x) Ha mind kettő I- x Græſer.
 ſten kegyelmében leſzen; mind az, ki ma- lib. 2. c. 13.
 gát másert sanyargattya, s' mind az, ki-
 ért a' verekedést fel fogadgya. Nyilván
 nagy Labyrinth a' te válláſod! Nem kel
 há

hát úgy néked. Soha a' korbácsot keze-
 y Bell. lib. benn vened; mert te azt (y) *nem hiszed*
 3. de Justif. *bizonyossan, hogy az Isten kegyelmében*
 cap. 11. 6. *lehesz osztatn, feleBarátod felől is, hogy*
 Respond. hiszed azt el; hiszem te az ő kegyelmé-
 posset. ben való lételet nem tudod? Méltánis:
 z 1. Cor. mert, (z) *kicsoda tudja, mi vagyon az*
 2. 11. *emberben; hanem az embernek lelke, mely*
 a Hab. *ő benne vagyon? Nem más hitből, ha-*
 2. 4. *nem a' (a) magáéból él az igaz. Magá-*
 b 1. Cor. *nak kel embernek (b) magát meg pro-*
 11. 28. *bálni. Ha az Ur vacsorájával való élést*
 c Solt. *máfra, nem szabhatod; a' te disciplinád*
 143. 2. *sem használhat másnak. (c) Egy igaz*
sem találta Isten előtt az első közzét; mégis te az elég-tétellel barátokat sze-
reznél s' kereskednél? Mit támaszkodol
az elég-tételben a' Szent Lélek malasz-
tyához s' Christus érdeméhez? Nem tu-
dom hogy lehet részed benne; mert te ő
szent Felsége felől ezeket tanítod; (há
vallásodat ez aránt meg nem akarod ta-
gadni) (d) Hogy az emberi testnek ál-
doz arya, láthatatlankeppen eggyesül-
lyön a' Christus áldozatával, s' mind
ezek egy edényben legyenek a' korbácsol-
ásban. (e) Hogy Christus, az elégté-
telbeli munkáját, a' mienkel parancsoltá
meg egyeligeni. (f) Hogy há a' mi Verünk
ki ontása utálandó dolog; a' Christus vére
felől is úgy kell itatni, mikor az a' ki ontotta
 g Ter. 12. *az olajos kerten. Vallyon s' el-szenvedé*
 25. *ezeket (g) az egész földnek bírása, hog'*
 h Bernhard *nem lenne isilelet? Meg lehet a' szent*
 ferm. 50. in *Lelek, emberrel: de itt is firkadat érdek-*
 Cantic. *lem ezzel; (h) Az Isten lelkevel tellyes*
 col. 642. *szen*

Szent Pál sok dolgokban meg fog yakkozor;
 hát te, hogy mered magadnak igirni az I-
 sten lelke által, minden jó dolognak meg-
 cselekedhetesét? Így szól egy közöltek
 (i) *Nem volt vétek nélkül csak egy; Joannes*
 S Z E N T - i s . A' Szenteknél, Szent Lé-
 lek volna ám; de mégis annak ereje által, 2. Joan.
 nem minden jó cselekedhetik meg ember
 ez életben; im hallod! Miért? Mert, (k) *é Glossa in*
 természet ellen vagyon az, *hogy Valaki cap. Unum*
 ez életben vétek nélkül legyen. A' korbá-
 csolás mellé toldod a' Bőrsőr; maga nem
 lehet társa, holott ez által nem ontasz
 vért; azonban, parancsoltatottis ez Isten-
 től; de nem amaz. De azzalis nem szál-
 lithatsz büntetést le, úgy mint te érted.
 Mi nem mindenkor (l) *Istennek bűnről Zach.*
 az, a' ki bűnről; hanem sokszor csak ma-
 7. 1.
 gának. Ollyankor leszen pedig az, mikor
 az Isten parancsolattya kívül, meg vesz-
 tegettetik a' Bűjt, emberi leleményekkel.
 Szedegezd elmédben ezeket a' Bűjtről;
 s' mikor ezt állatod: (m) *Hogy a' Bűj m Bellar. 1.*
 eleget reszen Istennek; s' lelki testi jó te-
 2. de bonis
 menyeket érdemel; ezeket se hadd el, lás-
 oper. c. 11.
 suk mellyik leszen helyesebb: (n) *Az n Gregor.*
szelről isalsúl magunk meg fogása, KI. Pastoralis
 CSINY dolog Isten elő, ha az a' eg yeb jó curæ part.
 cselekedetek nem commendályak. Ismét: 3. Admo-
 (o) *Miképpen hogy a' sarkantyuzással ne nit. 20. col.*
 kizik a' lú; így mi nem veszünk jutalmat 202.
 a' mi testünk sanyargatásáért; hanem, o Iacobus
 Christus kegyelméért. Jó ezis: (p) *Az Faber Sta-*
 M *celben pulensis in*
 Comm.

Colof. 3. p Erasmus in Paraphrasi cap. 8. prioris ad
 Corint.

érelben való válogatás, semmit sem hasz-
nál a' keresztyeni életnek; mert affele de-
log embert babonássá tesz, nem kegyes e-
létűvé. E' pedig ugyan igaz vallás: (q) *Ha azt akarod, hogy a' Bűnt Isten előtt*
kedves legyen; székség hogy a' cselekedet
el távoztassad, s' jót cselekedjél. (r) *Eleg halálat* nem tudunk Istennek adni
az el-vőt jókért; még-is te a' Bűntel bünt
szálatasz! Istennek minden jó teteményi-
nél (s) *kisib* vagy; még-is az hus nem
étel fel tuvalkodtat. (t) *Pénz nélkül a-*
datik Isten kegyelme, nem koplalási (de
igaz, hol az hals' jó bor?) érdemmel.
(u) *Tartozol a' jó cselekedetekkel, ha*
ezer esztendeig élsz; nem tehetz azzal
bűnödért eleget. Így kellene neked szől-
lanod ha ember volnál: (x) *Az okos em-*
bernek sok a' nem kel a' törvény cselekedet-
iben igazságot keresni; hanem, Christu-
ban helyhez tetet hitből igyekeznek id-
gesseget találni. Tetzik a' Bűnt Istennek;
de nem magában, hanem menyiben jele
a' még töredezet léleknek, s' (y) *a' go-*
nofság köteleinek eloldása. Egy szóval, mi-
kor (z) jó vége vagyon, az az: Test meg
zabolázására; buzgoságossab könyörgés
ki öntésre; s' meg térésünk bizonságára
télőz. *Alamistnatis* osztogat. Jo az.
Még pedig eztis jól cselekedez; hogy
igy mentesz: (a) *Azt mondják az*
Evangelicusok, hogy a' jó cselekedetek ked-
vesek Isten előtt, s' azoknak jutalmok vagyó.
Ugy taníttjuk, s' (b) *igaz annis.* De nem
az Isten törvényének felel akkor meg az
a' *jusale*; hanem az Isten igéretinek.
Mint

q Joannes
Trithemius
fol. 482.
oper. edit.
Mögunt.
r Solt.
116. 11.
s Ter. 32.
10.
t Esa. 55. 1.
u Luk.
17. 7.
x Albertus
Magnus in
c. 1. Lucæ.
y Esa.
58. 6.
z Bir. 20.
26. 1. Sam.
7. 6. 2. Sam.
12. 16. 2.
Kron. 20.
3. Neh. 9.
1. Joel 2.
12. Jan. 3. 5.
a Bell. lib.
5. de Justif.
cap. 1.
b 1. Tim. 4. 8

Mint a' Canahán földének el-nyerése,
nem (c) érdemből, hanem Isten kegyel- e Törv. 9.
mes (d) igéretből adatek. Nem szolgál- 4. 5. 6.
lattyáért, hanem, örökség szerént szál a' d Kijöv.
fiúra az Atyai jószág; az örök életis (e) 3. 8.
örökség. Így izolnak ehhez a' te barátid: e Col. 3.
(f) *Ur Isten idvezíts engemet a' te irgal-* 24.
masságodere, nem az én érdememere! f Honorius
Máris: (g) *Az örök élet fellyül hallad-* Augustodu-
gya az embernek teherseget; (Elemosy- nensis Pres-
najatis) mellyert az ember aze el nem byter in
geheti, hanem csak Isten irgalmasságából. Psal. 6.
Oh vajha ez arany betűket előtted tartá- g Nicolaus
nád! (h) *Valljon s' micsoda érdemünket* Lyranus in
bányhatyuk Isten előtt, holot nek minden- expos.
nel tartozunk? örülhetünk mi jó csele- Tit. 3.
kedetinknek, holot minden mi igazságunk b Iodocus
verben be kevertetett ruha Isten előtt? Ha Clictovzus
mi jónk vagy on, a' nem mi tőlünk, hanem approbante
Istentől származot, kinek még-is kel az Georgio
köszönni. Bűnöd le szállítását pedig, ha Casandro
valaki rontya, bontya ez: (i) *Tagadgya in consult.*
szent Pál, hogy jó cselekedetink (ide való art. 6.
az Alamisnálkodásis) által nyernénk ma- i Ferus in
gunknak bűn bocsánatot; mert ha ugy vol- 1. Rom.
na, immár a' kegyelem nem volna kegye-
lem; holot ez, ki rekeztet az érdemes. En
most csak ezt mondom: (k) *A' ki har-* k Didacus
mintz vagy negyven esztendeig bűnről, Stella in c.
s' Alamisnát osztogató; minden jó csele- 15. Luc.
kedetis s' érdemes el-veszt egy halálos vé- fol. 144.
teknek cselekedeti által. Ha ugy; kérked-
hetelé, hogy tellyes életedben nem cse-
lekedtél halálos vétket? Nem. Mert, (k) k Jer.
esalárd a' sziv, Oda hát jó cselekede- 17. 9.
ted, s' fen marad bűnöd; mellyert te, sok
Ma ideig

1. 1. Cor.
13. 3.

ideig való bűntel s' alamsnávalis le nem szállíthatz. Es így: (l) *Ha minden marhádat a' szegények táplálására költöd; de ha szeretted nem adt hozzá; semmi sem használ.*

M E L. [*Noha bőségesen eleget rőte Christus bűneinkért; de azt akarta, hogy az ő elég tételét, bizonyos eszközök által kapcsoljuk magunkhoz; úgy mint: igaz Hit, szeretet &c. által*]

m Biel.
Disp. 4. sent.
dist.

M A L. Csak ámitani akarsz te itt is e' simogató szóddal. A' vagy hogy nem olvastad ezt: (m) *A' Christus szegédese, a' mi időseiségünknek nem rökölletes érdeme.* Eztis: (n) *Nem érdemi a' Christus érdeme, a' rökölletes elég-tételi nevezet.* Ezeket tiéd beszélnék, ha

14.

n Ruardus

Tapperus

tom. 1. fol.

141.

o Gal. 2. 20.

Christus érdeme, a' rökölletes elég-tételi nevezet. Ezeket tiéd beszélnék, ha látnád! Urunk elég tetele hozzánk kapcsolásának eszközét, csak az hitet ismeri az irás; bár ne tégy többet hozzá. (o) *Az Isten Fiában való hit által élünk, ki adta magát mi ereztünk.* Így szólla Urunk: (p) *Csak hidgy.* (q) *Bizonyosképpen mondgyuk ezt: hogy az ember, hitnek általa igazul meg, (itt vagy on a' Christus elég tetele hozzánk kapcsolása)*

p Mark. 5.

36.

q Rom. 3.

28.

r Thomas

in 1. Tim.

1. lect. 3.

s Idem in

cap. 3. Gal.

lect. 9.

t Lyranus

in cap. 15.

Genes.

u Eras. in c.

5. Galat.

hitnek általa igazul meg, (itt vagy on a' Christus elég tetele hozzánk kapcsolása) jó cselekedetek nélkül. Iméntis említők ezt; de ha még sem hiszed, vegyed ezeket: (r) *Nem a' jó cselekedetekben áll a' meg igazulás, hanem CSAK az hitben.* (s) *CSAK egyedül az hit rész az embereket, Istennek fogadot fiaivá.* (t) *Ha színtén egy jár volnais a' szeretet az hittel, de CSAK az hit igazít meg.* (u) *CSAK az hitnek adatik az, hogy a' Christus jó tereményében részt legyen.*

nem az érdemnek. Ismét: (x) *A' Chri- x Fetus in stus érdemének CSAK egyedül hit által cap. 16 Joá. tetetünk részese.* Ezis miénk itt: (y) *y Contatudni kel az; hogy az irás, a' Christus renusia e. igazságának mi nekünk való tulajdonítá- 4. Rom. sít, CSAK egyedül az hitnek tulajdoníttya.* Hílszé ennyi (z) *bizonyosságok z. Sid. felleginek?* Hijában gondoltál azért te 12. v. 1. ki, a' Christus érdemére (a) *hét kapcsolhat, mert ebben veled Papista társaid el- 1. de Iustif. lenkeznek.* Más pedig az héthez (b) *cap. 13. többetis téfzé; így ránczigálljátok eg' más b Censura szakállát. (ha el nem nyírték)* It járt né- Colonienf. ked is az et coetera-d, de azt társaid fűst- pag. 117. nek bocsáták az irással egygüt.

M E L. [(c) *Miképpen a' Christus elég c Kalauz tételét nem kissebbi az Hitnek, Kereszt- libr. 14. cap. segnek &c. Szükséges volta; úgy az idő 3. fol. 980. szerent való bűntetésekkért, elég tételünk sem. Mert ezis Christus érdemen, s' h általa adatot segítségen fundáltak*]

M A L. Hó legény! vajki nagy közben vetés vagy on az Hit s' a' te korbácsod között! Azt taníttya ám a' Szent irás; hogy a' (d) *Christus Szerében vagy on a' d Rom. 3. Hitnek helye; de a' te ostorodnak nem 25. mutat ott szállást.* Az (e) *Hit Isten aján- e Eph. 2. 8. doka; De a' vérefitő eszközt, emberek f Hab. 2. 4. találák ki.* (f) *Az igaz, el a' maga hiti g Bell. libr. által; de neked (g) lakolnod kel korbács 4 de Pœnit által.* Az (h) *Hit jó cselekedetek nélkül cap. 1. 6. 12. igazis; de te hegyes eszköz által mosod h Rom. 3. bűnödöt.* Az Hit, nem hadgya csak (i) 28. kérelkedésben embert; de te az ostor után- i Rom. 4. nis azt, igen meg (k) *szelített.* Az 19. 20.

M 3

Hit & Gregori

de Valent. tom 2. Disp. 8. q. 4. punct. 4. pag. 1265.

1 Rom. 5. 1. Hit (l) békeséget szerez Istennek; de te
 m Bell. lib. benned, meg véres hátad utánis, (m)
 3. de Iustif. nincsen Isten kegyelme érte. (n) Hit al.
 cap. 11. 9. tal veszték el a' szent lelkét; de te azt,
 Respond. az (o) elég reóktúlis meg tagadod. Meg
 posset. lehet az (p) hit, a' kegyelemmel együti;
 2 Gal. 2. de te a' korbácsolásban (q) érdemei for-
 14. gatz (r) Hit által lakozik Christus ben-
 6 Becan. tó. nánk; de te affelől, (s) a' satisfactio-
 1. Opusc. ránnis nem vagy bizonyos. Az (t) Hit
 de Iustific. csak az el-Gálasztottaké; de a' te (u) e-
 Calv. c. 11. legreteled a' gonosz bánósoké. (x) Hit al.
 pag. 255. tal tisztítanak meg a' szív; de te nem-
 7 Eph. 2. 8. vagy abban bizonyos, hogy (y) idves-
 9 Grets. l. séges poenitentiát tarcs. A' (z) Sacra-
 3. cap. 1. mentis megpecserli hitünk igazságát; de te
 7 Eph. 3. né mered azt magad felől mondani: hog'
 17. (a) igazan Gótted a' Sacramentumot;
 6 Panigaro- maga meg verted a' Lélek házat. Tisz-
 12 lect. 9. tességére vagy azért Urunknak az Hit,
 part. 2. pag. mert erre nézve (b) kapcsol ű is magához
 78. bennünket; de a' te vitato ostromodat nem
 2 Tit. 1. 1. szereti ű. Kalauz csiálad; mi közöm ne-
 2 Bellar. l. kem véle, hiszem ű-is peres társom?
 1. de Pœnit Még is ha a' magam Doctori között tá-
 c. 19. Pro- maztottál volna reám, gondot adtál vol-
 pos. 4. na, a' velem őszve békeltetésre. Kalauz
 2 Csel. oltalmazására rövid nap védő fegyver-
 15. 9. kel. Miért emlited a' keresztséget? Lám
 9 Gregor. imént Hit s' szeretes vala előtted; most
 de Valent. penig Hit s' keresztség? De igaz, én a'
 tó. 1. Disp. veres hagymárul, te a' fokosrúl! Noíza
 8. quæst. 4. (c) keresztselkedj vel meg Verben;) szén-
 punct. 4. vedgy
 pag. 1283.
 2 Rom. 4. 11. 2 Bell. l. 3. de Iustif. c. 8. 9. dicent for-
 cassé 6 Phil. 3. 12. 7 Matth. 20. 22. 23.

vedgy békeséges hialált mások által) s'
 tudom oszton, hogy nem kissebbiti az a'
 keresztség Uram elég tételét; de ugy
 azis, ha (d) & érette vesztet el-eletedet; d Matth.
 másképpen, ha a' vízzel való keresztsé- 16. 25.
 get tartod tellyeséggel Békéségsnek len-
 ni az örök életre, mely nélkül ember nem
 idvezülhet, Idvezitöm becsületibé kapsz.
 Mind kárhozat alá vetedé azokat a' Gyer-
 mekeket, kik el nem érvén a' környül me-
 zelkedést; (e) Vízben hányattak; (f) a' 6 Kijöv. 1.
 pusztában meg holtak; (g) a' kegyetle- 22.
 nekül meg öleltek? a' (h) keresztség szál- f Ios. 5. 5.
 lot penig a' környül metélkedésnek hel- g Matth.
 lyében. Nem olvassuk, hogy a' Lator 2. 16.
 Sacramentummal élt volna; de még is h Col. 2.
 (i) Paradicsomot nyere. Nem mondgya 11.
 Urunkis azt: A' ki nem hiszen s' meg né i Luk. 23
 keresztselkedik; el kárhozik; hanem így 43.
 szól (k) A' ki nem hiszen, el kárhozik; k Mark.
 Hogy a' keresztség nélkül, idvesség ne a- 16. 16.
 dassék, vajki fokban nem vallották azt a'
 tiéd közzül! Egyik így szól: (l) A' l Thomas
 gyermekek, Annyok meheben ember által part. 3. q.
 Sacramentumot nem vehetnek; mind az 68. art. 11.
 által, ottis Istennek meg szentelő kegyel- ad 1.
 meben lehetnek. Más-is: (m) Nem kö- m Gabr.
 tótte Isten az ő erejét a' Sacramentumok- Biel libr. 4.
 hoz; azért, annelkülis idvezitheti ű az lentét. dist.
 embert. Némellyitek ugyan ezt mondot- 4. quæst. 2.
 ta: (n) Sokan a' Pápiák között, a' art. 3.
 keresztséget nem ért gyermekeknek, id- Cajetanus
 vességet adnak. Nem tudom ha együt já- in Thomám
 té a' te eszed ezekével? De akar mint part. 3. q.
 legyen: 68. art. 1.
 & 2.

M 4

Franciscus Suarezius tom. 3. pag. 290.

6 Csel. 2. legyen: (o) *a' bűnnek bocsánattjára*
 38. élünk mi ezzel; te pedig, ha azt mondod
a' korbácsolás felőlis; én nem hiszem,
 mert csak puszta agy találta azt; hogy az,
 7 Gretser. (p) *bűnöket bocsásson.* Jele a' (q) *kerefsz-*
 libr. 2. cap. *seg, a' mi Christussal való eggyesülésünk-*
 3. pag. 113. *nek; mert (r) hitet öltöztetnek* abban fel;
 9 1. Cor. de te, hol tanultad azt, hogy a' Christus
 12. 13. (s) *veres; egyelics a' zieddel?* Ne vard
 7 Gal. 3. hát a' korbács végére a' kerefsz vizet!
 26. 27. Hát a' Christus érdemén fundáltator, az
 5 Gretser. idő szerent való büntetés-béli elég tétel?
 libr. 2. pag. Csak attulis tartot régen az *Apostol;* hog'
 279. a' *Prédikálásban* való emberi (t) *ből-*
 1. 1. Cor. *cseség; hiába valóvá ne tegye Christusa ke-*
 1. 17. *rekszite; én pedig téged nagyobtúl féltel-*
 10 Phil. 3. *lek; hogy ugyan (u) ellensége lesz a'*
 18. *Christus kereszteinék; mert a' (x) testi-*
 11 1. 19. *ekben vagy bölcs.* Avagy az EGYEDÜL
 9 Efa. 63. 3. (y) *való sajnos tekerőnek, ki azt csak ma-*
 gának tulajdonittya; lehetze a' munká-
 ban közös tárfa? Ne kereskedgyél ott.
 2 Gal. 2. (z) *Ok nélkül holt volna Christus meg, ha*
 31. *se törvény (ostor) cselekedeti által, a-*
 karnál magadnak *igasságot* szerezni. Mely
 szépen becsüllye a' te elég-tételeid Uram
 édes vérét, meg hallád nem egyszer sem
 kétszer, irtózzál tőle, s' térj meg!

2. Tim. M E L. [(a) *Ha szenvedünk véle; egy-*
 3. 18. *gyűrtis országunk.*]

M A L. Ebbül ostor heg'et fonisz? Csuda
 dolog! se lened se kendered, még-is
 kocsisá akarisz lenni! Hová lestek e' vi-
 lágon vitézkedő keresztyének? Mert ha
 nagy országunk Christussal, ha magun-
 kat szabad akaratumk szerént meg sa-
 nyar-

nyargattyuk; nyilván minnyájakoknak
 korbács alá kel magatokat adni; mert mi-
 nyájan akartok Christustokkal *országla-*
ni! Nem arrul vagyon itt a' szó, jo sze-
 mes! mely kerefsztet ember szabad aka-
 rattya szerént magának szerez; mint ki
 jól, iszik, s' fű fájást von magára; hanem,
 ol' látogatás tétetett itt ki, mell' Istentől
 bocsáttatik, az hivek meg próbálására.
 Meg rodd eztis: Ha itt a' Christus el-vi-
 selt kerefsztit érted a' *szenvedésen;* nyil-
 ván magadat meg kel *pökdösönd; tövis ko-*
ronával cimeres *fejedet* illetned; embe-
 rek csudájára, *nád szállal* azt verned;
 ostor alá szokot testedet *feszítened s' meg*
ölnöd; mert Christus azokat szenvedte;
 a' vagy, hadgy béket a' magad korbácsolá-
 sának, holot Christus azt, soha nem
 cselekedte. Nem azt akarja hogy (b) az
 ű keresztes, hanem hogy a' M I E N K E T
hordozzuk. De ha szinte így szollanais:
 hogy (c) az *igáját viseljük;* nem kel-
 lene azon, a' korbácsolást érteni; (mert
 az *iga* többet foglal még annál magában)
 hanem ezt kellene abbul meg jegyezned:
 Hogy a' keresztyén embernek, Istentől
 bocsáttatot minden kerefsztet békeség-
 gel kel el viselni. Enis az *Aristoteles* hi-
 gyarúl *taszitharnátak* itt le, hogy *Dia-*
lecticus léven, (ha az.) így *Argumentálsz:*
Christus szenvedet; (meg ostoroztatását
 érted) *azért nekünkis meg kel magunkat*
korbácsolnunk. Hellyesé e' következés?
 Ha helyén az esz, job így: *Christus ostor*
szenvedet másoktól; *azért nekünkis kell*
szenvednünk, ha valaki hertesse minke-

6 Matth.

16. 24.

6 Matth.

11. 29.

nyomorgat. Hogy hogy kel Christust a szentvedésben követnünk, kész azt szent Peter, így meg mondani: (d) *Példát ad dot mi nekünk, hogy mi is az a nyomdokok kövessék.* Talám az ostorozásban! Nem; mert ű magát soha meg nemkorbácsolta; hanem hogy a' mi üldözőinknek rajtunk tört bosszú tételeket, békeséggel szentvedgyük, mert így szól: (e) *Christus szidalmazator, de nem mondotta szízsza, hanem a' bosszú állást az igazan itilöre hallasztotta.* Ebben állam, a' Christus szentvedésében részt vő: ség!

ME L. [Nem csak hittal gondolt büjtel, vag y ostorozással kel szentvednünk.]

MAL. Talám úgy ámitod te az alattad való Pápiátakat, hogy mi csak hittal böjzölünk? Hittal visellyük ugyan el az Istentől reánk bocsáttatott látogatásokat, mert régenis úgy (f) *szentvednek el az ostorozásokat s' csufolásokat, s' ör tömlőczőket, s' keserves halálokat;* de még csak gondolattal is magunkat hiból meg nem ostorozzuk; Mert nem akarunk viselni az Isteni tiszteletben a' szent írás kívül való *vak hittet.* Csudálom én hogy szollaszis a' mi vallásunkról, ha nem tudod! Ki tanít hittal gondolt böjzöt? Ez a' mi vallásunk a' Böjzről: 1. Nem ál az, az ételben való válogatásban; hanem, (g) *minden ételtől italtul való magunk megfogásában; nemis szerettyük ez aránt, az Isteni tisztelet alá rekesztetet (h) hus etelnek meg tiltását.* Nem látunk mi az írásban olyan *Büjzöt*, mely a' Husnak elhávoztatásában, s' az Halaknak ételében állyon,

állyon, a' Bor itallal együtt: mert, (i) *Prosper. affele ember, nem mész el, testének győ- libr. 2. de nyörködteésér, ki a' húst meg veri s' szép vita Con- halackal lakik.* Megszabadított Isten templat. minket a' (k) *Ceremonias ételbéli vá- cap. 23. logatástul az Új Testamentumban.* Ha val- k *Matt. 15. lafodat meg olvastad volna; ilyen dol. 11. 1. Cor. gok ütközhettek volna szemed eleiben: 10. 25. Col. (l) Bezzeg a' régi keresztyének meg fogták 2. 16. Tit. magokat minden ételtől s' bor italtul; 1. 15. mostan pediglen sokasban ment, hogy hal- l Azorius tal, g yémölcsel, s' borral ellyen ember. lib. 7. Inft. Ismét: (m) *Nem Büjse az, mikor csak a' cap. 21. Hus s' tejes étel tiltatik meg.* Jegyezd. m *Toletus* meg eztis: (n) *Istennel jádzanak azok, lib. 6. In- kik a' hus ételt felre teszik, azonban hal- struct. Sa- lal élnek, s' borral g yomrokat meg-töltik. ceid. c. 3. Ide való ez-is: (o) A' kibántatik a' Pü. n Guilielm, spökben; hogy se a' második házasságot, Lindanus sem a' hus ételt ne kárhoztassa. De ta. lib. 3. lám raploja az Hus esel a' bujálkodásnak? Panopl. c. 9. Nem kel hát úgy soha húst enni, mert a' o c. Qui E- test kívánságinak ellene kel mindenkor piscopus állani. Istenis talám alkalmatosságot a- dist. 23. ex dot úgy a' bünre, hogy meg engedte az Concilio (p) *Hus ételt?* Távol légyen. Itt azt Carthagia mondom: (q) *A' borral rellyes hat, p Ter. 9. 2. (mellyet te kedvelsz az hústul való meg q c. Ventet szüvéskor) hamar bujaságra indul (r) s. dist. 35. Az Húst, Telephorus Papa tiltá meg a' ex Hieron. Büjzben, nem Christus. 2. Nem alittyuk r Alphons. szükségesnek meg-tartásra a' negyvenna- de Castro pi Böjzöt; mert az, sem Christustul, sem lib. 2. ad. az ű Apostolitul nem vő eredetet. Szer- vers. hanc. lához, Péntekhez, Szombathoz sem köt- verbo Jeju tettünk; azonképpen az esztendőben niam, hanc. negy- ref. 2.***

d 1. Pét.
1. 21.

e Y. 23.

f Sid. 11.
36. 37.

g Esth. 4.
16. Ion. 3. 5.
h 1. Tim.
4. 3.

s August. Epist. 68. ad Casulanum.
 s Salmeron tom. 16. Disput. 8. in Epist. Petri pag. 200.
 u Toletus in cap. 5. Lucæ annot. 70.
 x Cornelius Iansenius cap. 33. Concord. Toletus in c. 5. Luc. Lucas Burgenensis in Matth. 9.
 y c. Iejuniū 25. dist. 5. de Consecrat. ex Augustino.
 z c. Nihil prodest dist. eadem ex Epist. 1. Hi Papæ ac. Sint ti-

négyszer első Bűjthöz. Hally ilyen dolgokat e' felől: (s) *Látom azt, hogy meg-parancsoltatott a' Bűjt; de micsoda napokon kelljen azt végben vinnünk, vagy ne cselekednünk; azt sem az Ur, sem az Apostolok meg nem határozták.* Más-is (t) *Csak az Ecclesia végezte azt, micsoda napokon kelljen bűjzölnünk.* Szépen erősgeti it egy tied az én e' vallásomat: (u) *Régen az Isten Anyaszentegyházában nem határozottatott volt meg a' Bűjtenek ideje, mikor legyen; hanem szabad akarat szerént rendeltek napot; az Istenhez való meg térésre, vagy restek sanyargatására.* Ezis az én barátom itt: (x) *A' Bűjt nem egyeb, hanem siralom napja; akkor kel azért bűjzölni, mikor ideje legyen a' sirásnak.* Ittis engem erősítnek: (y) *Ez a' nagy Bűjt; mikor a' gonofságul magunkat meg fogjuk; ez e' világon a' rökkelleres bűjt.* Jó ezis: (z) *Nem használ embernek a' Bűjt semmit, ha magát a' gonofságtól s' nyelve rágalmazásatul meg nem fogja.* Ebbennis vallásom fénlík (a) *Az ételben s' italban való mindennapi mértékletesség, jó Bűjt.* Hol mind ezekben az Hittel való Bűjt? Csinnyan beretvály barátom; mert a' mankonak az horgása jó, s' a' szónak az igaza!

ME L. [Ebben ál a' mi Christussal való szentvedésünk; hogy restünket meg verjék szent Pál szava-ként, s' ugyan meg kegyesünk, mert annyis resten az hypopiazo.]

ME L.

ac. Sint ti-
 b quotidiana 19. dist. 5. de Consecrat. ex Hieronymo.

ME L. Második *Achillesed* neked ez hely; melyben véres erődöt tartod, mint régen (b) *Sámson az hajában; de ihol b Bir. 16.* jűnek az ollóval s' el-nyirik. *Surge Sam- 17.* som! *Hallodé bone Domine!* Mi nem mindenkor vereséget jelét az hypopiazo. Azt módgya vala amaz hamis Biró: (c) *Mi- c Luk.* gel hogy bántásomra vagyon nekem ez őz- 18. 5. *Gegy Aszony; meg szabadisom ízet, hog' szüntelen reám járván ne UNTASSON* (hypopiazé) *engemet.* Vagy talám az a' Biróis félt, hogy pofon veri az őzvegy Alzony? Elég nekem ez; ki szakadtál itt; mert az a' szó nem mindenkor kékitest teszen. De bár úgy volnais mint te érted; vallyon s' az Apostol úgy meg verté magát, hogy ortzáján meg tetzet a' kék? (hypopia) Ha úgy volt volnais, hátadat vered te, nem pofadat; aztis penig nem görcsössel, hanem szurós ostorakkal. Ha az Apostolnak itt, nem tulajdon szóllásának nemére hajlok; vallyon s' el-ronthaddé? Fellyeb a' Pállya fú-soktúl veszen hasonlatosságot; s' kéri arra halgatoit, hogy űkis úgy fússanak, mint azok. A' maga példáját hozza osztón bé, hogy ű nem bizonytalanért fut, hanem restet meg sanyargattya. Miképpen azért e' felsőb szók: *En úgy fúrok, s' agy harizolok; nem a' külső lábakon való fúrást, s' fegyverrel való csatázást jedzik; hanem hasonlatosság szerént, a' kereszttyénségnek utában való pállya futást rajszollják ki: így e' szóis hypopiazo, nem tulajdonképpen vétetik.* Mert, abban a' *Metaphorában* marad meg az Apostol, melyes

lyet a' pálya futóktól vött. Ez az Apostol értelme: Miképpen az *harezolok* az ő bujnakjokat meg *verik*, s' ugyis magoknak meg hajtyák; ugy ű-is magát (az ű romlot természetit) meg *hodoltattya*, s' az Isten lelke szolgálattya alá adgya. A' ki nem *Sophista*, meg éri ezzel. Avagy próbáld meg az Apostol historiájából, hol korbácsolta ű meg magát? Nem kellett neki több ostor, mert a' (d) *Sáran Angyala* eleget *verte űtet*. (e) Egy egy *buján, őt s' őt a' Sidoktól negyven negyven plágákat*; s' még-is többet rakot volna magára? Arra kér inkább, hogy a' (f) *testet oltalmazzuk*; ugy mind az által; hogy (g) *bujálkodni ne hadgyuk*. Int arrais, hogy azokat el-távoztassuk, kik az. (h) *ű testeknek nem kedveznek*. Minek alították volna az Apostolt az emberék, ha az Evangeliumi terjeztések *ortzaját* (mert a' Görög nyelv olyat jelent) mind a' *verig* verte volna? Egy esze felejtetnek. Mondgy bár csak egy régi *Patert*; (ha mered) ki ez helyiet, szent Pálnak maga meg korbácsolásáru magyarázta volna? Sőt a' tiéid is ezt így világosítják: (i) *Nem jádallom azoknak értelmeket*; kik ez helyiet szent Pálnak maga meg korbácsolására *viszik*; job inkább *vennerezé*, a' *testnek bűjzölés által való sanyargatásáru*. Másis: (k) *Kiválkepen a' Bűjzrül szől az Apostol, mikor az mondgya: Meg sanyargatom testemet*. Miért? (l) *Mert minden szentek, könyörgések, s' bűjzölések által csatáztak a' test ellen*. Meg elégszem én ezzel: (m) *Hason-*

d 2. Cor.

12. 7. 8.

e 2. Cor.

11. 24.

f Eph. 5.

29.

g Rom.

13. 14.

h Col. 2.

23.

i Petrus

Fab. in h. l.

k Bell. l. 2.

de bonis o-

per. c. 11.

l Idem lib.

de Monach.

cap. 30.

m Idem l.

4. de Pænit.

c. 6. Eras-

mus in h. l.

Hasonlatosságos *veßen az Apostol az harezoloktól*. Hála Istennek, pedig nagy-Atyádnális, hasonlatosság volt! Mit korbácsolod hát az Apostol? Vadnak illyekis: (n) *Szól az Apostol ez igikben, az n Thomas ű teste vilalmas mozgásának meg fojást*. Glossa in *rub.* Valameddig ezekkel meg nem alkuszol; addig ostort se fony! Testet forgat az Apostol, nem *háta*. Minden hát test; nem minden test hát: (o) *Bűnnek o Rom. 6. 6. teste* vala az. Elégedgyél meg ha ember vagy a' régi *Paterek* magyarázattyával. Kik közöttül némellyik ezt a' (p) *Bűjtre* vitte. Némellyik a' (q) *test kíván* ságinak meg *zabolazására*. Volt ollyis; ki ezen, (r) a' *természet ellen való harezol* értette. Más, a' (s) *meretkezés életre* vitte. Illyen szóis adatot: (t) *Az en testi ellenséges meg verem, ha meg nem öld* *mis*. Ezek, nem rebesgettek ám ollyan *laet. in h. l.* Új magyarázatot, mint a' tiéd! Ha azért, még-is meg akarod *kékiteni*, testedet; do- *in h. l.* rongal hozzá; mert a' töviskes korbács *Cardinal.* véresit itt pedig *kékes* vagyon.

M E L. [Igy fordította ez helyiet Beza; in h. l.]

Calvinus fű Successora s' tanítványa: Contundo; meg verem; mert ű, meg szent Lukácsotis merete a' Görög szóban arguálni.]

M A L. Fordithatza a' hátulsó táskadatis; (ne csak elsőben ragd a' Beza vádgyait) ugy tetzik meg egy a' (u) *tiéd*. *Erasmus* is egyet értet ebbé véle; noha te azt nem *in h. l.* akarod meg jegyezni. Ha a' vádnak mindgyárást fület kel tartani; kicsoda leszen a' miénk között attúl bátorságos, affele-
kül

túl mint magad? *Beza* felől így szólott néha egy rokonod: (x) *A' csuklyát le tőrt Barátok között, becsülyük Luthert, pisk. nūcup. Bucrust, s' Bezat.* Nem jédzettel fel, in Comm. hol *castigálta Beza* szent *Lukácsot* a' Gő. in 4. Evang. rög szóban; én sem tartozom felelni. Az in margine. hol *Kalan*z ütet ronsollya, (kiből me- ritetted, eztis talám *Beza* felől) meg láthad még néki ártatlanságát. Mind az által efféle helytelen bizonyításért nagyot érdemlenél; mert meg kellene azt gondolnod, hogy *Cassan* lakol; holot, (mint én hallottam) ha valaki vádolni akar valakit, háta meget kel lenni a' biz- zonságnak; ha nem bizonyíthat pe- nig, rajta marad. Nilván meg érdemled te is, hogy a' magad *Magistratusa* kemén- nyen meg korpázzon; mert mindent be- széllesz te bizonság nélkül. En a' *Vulga- tárt* hozom elől, mit csinált a' Sidónak s' *Görögnek*; tetsék, mert *habes etatem!* Biblioth. 1. (y) *A' mint a' mi Bibliánkban írtak,* pag. 69. ex a' *Iehu* halála felől; nincsen az, a' Sidó- 3. Reg. 16. ban. 2. (z) *Nem úgy vagyon a' Sidóban,* 2. Idem lib. hogy a' *Moses* ortzája szarvas volt. 3. (a) 3. Biblioth. *Ipsa* *Vagyon* a' *Vulgatában*, *ipsum* a' Sidó- p. 371. ex ban. 4. (b) *Igy olvassa a' vulgata: Se-* Exod. 34. *gitseghül hívassék ű rajtok az en nevem;* 35. de a' *Sido* így szoll: *ű benne hívattassék* az én nevem. 5. Ezt beszéli a' vulgata: *Ennekem felette tiszteltessek a' te bará-* in Gen. 3. *sid* *Isten!* de a' *Sido* azt mondgya: (c) 15. *Mely gyönyörűsegesek én nálam a' te gon-* 6. Idem in *dolkodásid!* 6. *Illyen is rebesget a' Vul-* Gen. 48. 5. gata: *Nem tudgya az ember, szeretet-* c. Idem in *reé* *Vagyon* *gyűlölségre* melto; de így be- Pl. 139. 17. szél

szél a' *Sido*. (d) *A' szeretetet a' Vagyon* *Idem* in a' *gyűlölséget nem tudgya ember.* 7. (e) *Ecclef. 9. 1.* *Igy Vagyon a' Görögben: Távozál el-e Salméron* azoknál, kik olyanok; de ezt a' *Vulgata* in 1. *Tím.* el-hadta. 8. (f) *Job* a' *Görögben* e' szó: 6. *Disp. 16.* *Tudos s' mesterséges ékessen való szöllás- 9. Posthæc.* *sal egyben rakot beszédek* &c. hogy sem f *Idem* in a' *Vulgatában.* 9. (g) *Ninesen* a' Gő- 2. *Pet. 1.* *rögben* e' szó: *Azért; nemis székség oda 7. 16 Disp.* *tenni* a' *Vulgatának.* 10. (h) *E' szó a' 2. 9. Ad* *Görögben: meg holtunk ű néki helyeseb,* *decimum.* *hogy sem a' Vulgatában.* 11. (i) *Job* a' g *Idem* in *Görög textus,* mely így szöl: *Most tölretik* *Iac. 5. 7.* *ki; hogy sem a' deák fordítás, mely jövendő 16. Disp. 6.* *ki töltest emleget.* 12. (k) *Nem úgy kell 9. Oštavo* *fordítani: Kik szeretik; (mint a' deák) dubitatum.* *hanem, mert szeretik. (mint a' Görög) h Toletus* 13. (l) *Nem úgy Vagyon a' Görögben: in Comm.* *Hinnetek TALAM ennekemis.* 14. *Ig' va- Rom. 7.* *gyon a' Görögben: (m) Annak hadgya 7. 6.* *vala, ki igazán itil; de a' deák így be- Stapletó.* *szél: Magár az hamissan igazlonek had-* in *Prompt.* *gya* *vala.* 15. (n) *Job* a' *Görög* gel így *Cathol. fer-* *szöllani: El kerültek a' fegyvernek élit; 3. Hebdó.* *hogy sem az így beszéllő Vulgata* *val: El-Sanctæ 9.* *kergettek a' fegyvernek élit.* 16. (n) *Vé- 4. ex Luc.* *tek Vagyon a' deákban, mely így olvasza: 22. 20.* *Senki nem mondhattya* *vala* *el az éneket; k Maldona-* *jóig y érteni a' Görög* *gel: Senki nem ta-* *tus in Com-* *unhattya* *vala* *meg azt az éneket.* 17. *ment Matt.* (o) *Nem úgy Vagyon a' Sidóban: bűnök- 6. 7. 5.*

N

ben l *Idem* in

Comment.

Joan. 5. 46. m Estius in Comment. 1. Pet. 2. 23. m *Franciscus Ribera in Comm. Hebr. 11. 34. n Idem in* *Comm. Apoc. 14. 3. o Bellar. lib. 4. de amif. grat. 6.* *4. ex Psal. 51. 7.*

ben fogantattam; hanem, hűben. 18. (p) Nem úgy vagyok a' Sidóban; hogy az ember szíve gonosz; hanem, alánk askáló. 19. Így vagyok a' Vulgatában: Vajha fontban rettenének az én bűneim! maga a' Sidó szerént így kellene lenni: (q) Vajha az én bűszkuságim meg me- rettenének! 20. (r) A' Sidó azt tanít- ya; hogy Sára, látta Ismaelt jádzan; de a' Vulgata ez hozzá teszi; tudni illik Isákkal. 21. (s) A' Deák azt mondja: Tevé Isten az embert Paradicsomban; maga így volna: Hagya Isten hűt a' kere- ben. 22. (t) Tudatlan ember tőtte az Ipsát, az ipsum helyeben. 23. (u) A' Vulgatában így vagyok: Kapjások a' di- sciplinát; maga a' Sidó szerént így kellene lenni: Csokolgassások a' Fiát. (meg ródd ezt legyény jól!) 24. (x) Az én cletet meg áldom; így vagyok a' Sidóban; de az így fordította el a' Vulgata: Az én öz- seggyet meg áldom. 25. (y) Birják a' földet, azt mondja a' Vulgata; de a' Görög így szól: Örökösök lesznek abban. 27. (z) Más két mért földet forgat a' Vulgata, hogy mennyünk azzal, ki min- ket egyre kenszeris; de a' Görög kettőt mond. 27. (a) Nem úgy vagyok a' Görögben: Neszollyatok fokát; hanem: ne szollyatok hiában való dolgot. 28. (b) A' Görögben így vagyok: Pokolig le nyomat- ratol; de a' Deák így fordította le szállást pokolig. 28. (c) Nincsen a' Görögben; hogy

Idem lib. 5. ejusd. artic. cap. 11. ex Jer. 17. 9. Joannes Ferus in Iob. 6. 2. r Lyranus in Gen 21. s Pererius in Gen 2. 8. Andradi- us Canus Sacrobos- cus in Gen. 3. 15. Andradi- us Genebra- dus in Ps. 3. 12. Galatinus lib. 3. de arcan. c. 5. x Gene- brardus in Ps. 132. 15. y Cornel. Jansenius in Matth. 5. 5. z Maldo- natus in Matth. 5. 41. a Jansenius in Matth. 6. 7. b Maldonatus in Matth. 11. 22. c Salu- mero. tom. 7. tract. 8.

hogy leg-kiseb a' magok közöt; hanem, kisebb. 30. (d) Fegyhetlent forgat a' d Laurent; Görög; de a' Vulgata, pána szolkodás nel- kül való. 21. (e) Nem azt mondja a' Luc. 1. 6. Görög; hogy meg jelent neki az Isten An- e Jansenius gyalá; hanem, meg láttatott tőle. 52. in Luc. 1. (f) Engedetlen vagyok a' Görögben; nem 11. hihetetlen, mint a' Vulgatában. 33. (g) f Idem in Nem Cyrenens Praeses írta be a' Sidókat, 7. 17. mint a' Vulgatának tesz; hanem az g Maldonatus Praefessegeben íratattak be, mint a' Gö- in Luc. 2. 2. rögben vagyok. 24. (h) Nem úgy vagyok h Idem in a' Görögben; mint ha Maria terhese- Luc. 2. 5. gyeztetett volna el Iosepheül, mint ez ér- telmet a' Vulgata hozhattya; hanem hog' elsőben el jedzette, s' mikor Bethlehemben fel mentek, terhese volt. 35. (i) Nem úgy i Laurent; vagyok a' Görögben, hogy a' Pásztorok Valla in öggyáztak, hanem hogy a' mezőn voltak. Luc. 2. 8. 36. Így szól a' vulgata: A' T E rested- nek lámpása a' T E szemed; de a' Gö- rögben így vagyok: (k) A' testnek lám- Jansenius pása a' szem. 37. (l) Azt mondja a' in Luc. 1. 1. Vulgata: hogy szent Pál szóllott a' Po- 34. gányoknak s' disputált a' Görögökkel; de l Bell. libr. a' Görög ige, csak a' Görögöket emliti. 1. de Pon- Csak hirtelen ránthattam ezeket elői a te tif. c. 18. in meg rza folásodra; mellyekben meg lát. Act. 9. 29- had: hog' ha a' szent könyviróit nem sér- tegette a' Vulgatus, még a' tiéd irileti m Iac. Fabi szerentis? még-is a' Beza szálkáját, pifz- Stapulensis kálad. Ugyan nem adot azért Beza for- in Comm- ditása annyi okot az eretnekeknek; mint Hebr. 1. ex a' jó Vulgatus! Fel kapák imezt az Ari- Joan. 1. 30. anusok a' keresztyének ellen: (m) Ki én n Eph. 2. elsőrem lött. Ígyis szólla (n) A' Chri- 10.

stusban jó teteményekben teremtetünk. Ez
 ada ám a' (o) *Pelagianusok* szabad aka-
 rattya erejének meg próbálásárais okot.
 Hogy hogy erősítheti meg a' keresztyen-
 ség a' Sídok ellen Christus Urunknak I-
 stenségét a' második Soltárbul; holot te
 ez helyet: *Csokolgassátok a' Fiat*; illyent
 töttél: *Kapjatók a' Dsciplinát*? Talám
 inkább szereted a' korbácsot, hogy sem
 Uradnak becsületit? Mondgya ezt azért
 az egész *Evangelicusi* sereg, a' lelkek is-
 meretiben meg győzetet *Catholicusok*-
 kal: (p) *Sok Vétkek Vadnak a' Vulgata*
Bibliában. Ismét: (q) *Sokat né jól fordí-*
tor a' Vulgatus.
 M E L. (r) *Az Apostol; az Ur Iesus*
öldöklését, testében hordozta.
 M A L. Micsoda Uj Logica ez: *Teste-*
ben hordozta; azért magát meg korbá-
 csolta? Ha ez helyen akadtál meg; öld
 háres. 13. meg magadat, (mert öldöklés vagyok
 9 Wilhelm. itt) ne csak meg korbácsold. Légy *Do-*
Lindanus l. *narista*, mert tezek régen magokat úgy
 1. de opt. (s) *öldöklöttek* meg. Sokszor meg hallot-
 Scriptur. tad már; hogy (t) *korbácsolás nélküli*
 interpr. ge- *el-veheti ember a' boldogságot*; de ha (u)
 nere c. 11. *test szerént él*, (s' azt meg nem öl-
 Azorius l. *döklöd*) *meg hal*. Nem egy hát az öl-
 3. Instit. c. *döklés s' a' korbácsolás!* Ofzton; mi né
 3. Driedo *hátán* hordozta azt szent *Pál*, hanem,
 libr. 2. de *testében*; te pedig minden bűnödöt csak
 catal. Scri- *hátadra* rakod, maga vagyok még egy
 tur. cap. 1. *vétkeleb* tagod nyavalyás hatadnál, bár
 2. Cor. azt
 4. 10.
 f August. libr. de háres. háres. 69. f Libr. 2. de disc.
 cap. 5. f Rom. 8. 13.

azt korbácsolnád! A' *Iesusnak öldöklése*,
 mellyet nem csak az *Apostol*, hanem má-
 fokis (mert így szól: *a' mi testünkben*
seleink hordozzuk) viselték, az (x) *ha- x 9.*
borúság szenvedésre, nem a' korbácsolás-
 ra tartozot; ez által akarta ű magát Chri-
 stus igaz tanítványának mutatni, ama'
 mondás szerént: (y) *Ha a' gazdár Bel y Matth.*
zebubnak hívják, (háborgatták) *sokkal 10. 25.*
inkább ház a népet. Talám el-rejtetet volt
 ez, az öldöklés említés után szemed előtt.
 (z) *hogy a' Iesusnak eleve a' mi testünk- z 2. Cor.*
ben meg ismertessek? Nem ostor helye, 4. 10.
 hanem *eleve* ismertetik ám itt meg! mely
 nem egyéb, hanem ez: (a) *ha ű vele a Rom. 8.*
eggyütt szenvedünk, *ű vele edgyütt meg-is 17.*
dicsőítetünk.
 M E L. [(b) *Bé töltöm a' Christus b Col. 1.*
szenvedésének maradekiát az én testem- 24.
ben]
 M A L. Hajó úgy, ne kövesd amazzt,
 kietzt el-hagyá: (c) *A te utaidba, a' va- c Matth. 4.*
 la pedig a' dolognak ereje. Hova tötted 6. Solt. 91.
 ezt: *Az Anyaszentegyházért?* Hiszem 11.
 az olyan szenvedésről szól az *Apostol*
 Christusnak, mellyekett a' bűnökért tött;
 mert (d) *Christus nem osztator részre; d 1. Cor.*
 (hogy az ű szenvedését másnakis vég- 1. 13.
 ben kellene vinni) hanem, mellyeket az
 ű titkos testében; (e) *szenved Christus e 2. Cor.*
 Mert ki az ű (f) *Anyaszentegyházát 1. 5.*
bánnya, Christust háborgattya. Az *Apo- f Zach. 2. 8.*
stolis akar azért, azzal a' titkos testvel *Csel. 9. 4.*
 edgyütt szenvedni. (g) *Christusban vi- g Phil. 1.*
seli fogságát, hogy az Evangelium elő- 12. 13.
menetele legyen. Bezeg (h) *Christus h 1. Pet.*
 N 3 *szen- 4. 13.*

szenvédesinek (mellyeket másoktól az igazságért veszünk) minnyájan társai vagyunk; mert űtet kel követnünk; hog' miképpen ű szent Felsége; sok (i) keferések által men' be dicsőségében; így mi is meg emlékezzünk (k) erről; de ne a' bűnért való elég tételben. Nem látok az Apostol kezében korbácsot; ha Christus szenvédeset be tölti is. Hát hogy hogy tölti be? Nem a' maga vagy más bűneért való elég tétellel; hanem: (l) Christusért; az (m) Evangeliumért; s' ennek (n) reményeért akar szenvédeni. Mit ad ez a' te korbácsodnak? Híszem ű, nem szabad akarattya szerént szerzette azt a' nyavalyát magának; mint te szoktad; hanem (o) az Evangelium ellenségitül erőszak szerént vőtte. Egy barátod így szól itt; kövesd nyomdokat: (p) Bétőlteni mondgya a' Christus szenvédesi; nem az érdemre vagy elég tételre nézve; (mer' micsoda h'ja volna a' vég' heterlen érdemű Christusnak) hanem hog' y, sok veszedelmeket kell v'ala el szenvédeni az Evangelium terjedéseért; s' a' Christus titkos testet kel v'ala neki elvégezni ranitással s' intéssel; mer' ez h'ja v'ala a' Christus titkos testének; de nem magának Christusnak. Másis: (q) A' Christus titkos testének (mely az Ecclesia) szenvédesében ez v'ala hátra; hog' y sok izzadással s' üldözéssel építenék az Evangeliumi tudományban; akarta az Apostol ezis bétőlteni. Ha így szolt volna az Apostol: Mellyek a' Christus elég tételben hátra vadnak; azokat töltöm

Luk. 24.
46.
Csel. 14.
22.

Chrysost.
in h. l.
Theophylactus
in h. l.
Oecumenius
in h. l.
Ambros.
Anselmus
Justinianus
in h. l.
Justinian.
Iesuita in
h. l.

Gregor.
de Valent.
in h. l.

bé; volna valami árnyeka ostorodnak; de hol beszél affélet?

M E L. [Valljon s' mi h'ja Christus szenvédesének? az; hog' y (r) Christus r Greg. in kereszte által mindeneket meg váltott; de, 1. Reg. 9. hátra maradt ez; hog' y ki h' vele akar y. 29. Uralkodni, MEGFESZITTESSEK.

M A L. Egy rokonod így szol: (s) s Soto in A' Christus szenvédesében semmi nem h. l. maradt hátra; te így beszéllesz: H'ja vagyon Christus szenvédesének; mellyitek it az igaz Pápista? Tied mondgya ezt. (t) A' Christus szenvédesében semmi nem maradt fen az elég tételre; s' érdemre nézve; te ezt által öltöd; hog' y i- h. l. gazdottok el? jól szollot Gregorius; ha elmeje itt járt: (u) Christus meg holt u 2. Cor. MINDENEKERT; hog' y azok ez 5. 15. után nem magoknak; hanem Christusnak ellyenek; másképpen; az (x) írása ki- x Solt. v'ul másodá sietőkért; meg mondotta; 16. 4. hog' y nem teszen véres áldozatot. Hát el maradt a' feszítés? Jól vagyon. Miért hát hog' y te meg nem feszited magadat? A' vagy talám korbáccsal feszítenek te nálad? Vas szeggel cselekedték ám azt ré y Fr. Arias gen a' Sidóknál; válat kellene nékedis part. 2. de hát testedben verned; ha a' Gergely D. mortif. c. 9. feszítését betű szerént érted. Enis azt p. 347. vallom: Ki Christus keresztyben részt a- z 1. Thef. kar venni; meg feszítessék. Az az: (y) 4. 11. 1. A' gonofságra hajlot értelmű s' aka- Tim. 5. 14. rattyát meg ölye. Az arra szolgáló eszkö- a Luk. 21. zök ezek: 1. Istentől eleiben iratot hi- 34. Ró. 13. vatallgya szerént (z) munkálkodgyék ki ks. 13. 1. Cor. 9. 25. 1. Mind ételben italban (a) mérsékle-

tesseget viseljen. 3. A' testi fajtalanúsá-
 nak meg zabolázására, Isten (b) szer-
 7. 29. 2. 9. zésével éllyen. 4. Az Istentől reá bo-
 esáttatót keresztek, békeséggel visel-
 6 Solt. 119. lye, mert ezek (c) feszítik meg, rö-
 71. 2. Cor. zót *Adámunkat*. 5. Az (d) imádság
 4. 16. Hof. buzgó légyen. 6. Kűszikla kemény szí-
 6. 5. vét a' (e) törvénnel gyötörje. 7. Bűnös
 d Eph. 6. természetete meg (f) ujulásában szorgal-
 17. 18. matoskodgyék. 8. Szabad akarattya sze-
 e Jer. 23. rént (g) ellene mondgyon a' Satánnak, vi-
 29. lágna, s' testnek. En ezeket javallanam
 f Rom. 6. neked. Avagy vonasd kereszti fára maga-
 6. 12. Eph. dat, ha a' *Crucifixus* oly igen szereted,
 4. 22. Col. Avagy minden nap verjed testedet, mert
 3. 10. la hogy *Gergely D.* azt. nem szabta bi-
 2 Luk. 9. zonyos időre, hanem csak *crucifigatur*. t
 23. Gal. 6. emleget. E' szent lélek értelméhez tar-
 13. tom én magamat: (Lásd te mit val-
 6 Gal. 5. lasz) (h) *Kik testeket meg feszítettek*:
 24. (nem korbácsolták) *indulattal s' ki-
 vánsággal együtt, azok Christuséi.*

M E L. [Kövétek a' Szent Pál pél-
 dáját a' régi szentek, főkeppen hazánk
 gyümölcsei, mellyek nálam inkább fel ger-
 jestik szívedet.]

M A L. Miben kövétek? testek meg-
 kértésében? Még mondák mostan a' tie-
 id, hogy hogy faggatta az *Apostol* testét.
 Nem kövétek az *ölelés*is vag' a' *feszítés*-
 ben; mert senkinek nem mondatot, hogy
 magának effele nyavalyát szerezzen. Ha-
 zám gyümölcse gerjeszti fel szívemet?
 Még Atyám Anyám, sem, ha az Isteni
 tisztületben, tilalmas dolgot cselekezik;
 Azért dicsíttetnek a' *Leviták*, hogy ezt
 mond-

mondták Attyoknak s' Annyoknak: (a) a' Törv.
Nem láttam őket; Attyám fiait nem is 33. 9.
mertem, s' fiaimmal sem gondoltam. Val-
 lyon s' miért? *Mert őrzőttek az Isten*
beszédet, s' az ő szövegeit. Bár állya-
 nak is azért mind egy csomóban, a' ma- 6 Libr. 1.
 gokat régen lanyargatók. Iűjön el (b) *Disc. c. 8.*
Loricatus Dominiek, ki magát egy eszten- c *Centuri-*
dei bűneért, három ezerszer korbácsolta atores *Mag-*
meg; de ugyan csak (c) teste hóhérának deburgens.
hővattatik az ő babonáskodásáért, még Cent. 11. c.
a' tiedüölis. Tamadgyon, fel a' másik 10. col. 653.
 (d) *Hispaniai Dominiek; ki vaslánccal d* *Surius*
verte magát; de ugyan csak a' parancsol- tom. 4. fol.
tatik; hogy a' testek lanyargatására (e) 324.
lánccal vifelő Barátokat, igen el kerül- e *Hier. tő. 1.*
lyük. E' sem szerez nekem *felgerjedést*, ad *Eustoch.*
Talállyó helyet bár it közel; a' Francis- de custod.
canusi rendnek, *Ferencz* nevű fundálója; virgin. p.
 kia' (f) *jég közzé rakarta magát telben, 144.*
 s' úgy szenvedet; de *ki kívánja ezt tölle?* f *Surius*
Feddés nélkül nem hagyhatom (g) Xa- tom. 1. pag.
vier Ferenczet, hogy meztelen testet i- 401.
strálgat csabdosza. Ki ne álmélkodnék g *Esa. 1. 12.*
 (h) *Vincenten; hogy ha a' temérdeki Horat*
verés miatt meg beregedvén, magátúl a' Tursell. in
csapdosás nem lehetetis, mégis jó fűlt vita F. Xa-
Barátival ontatta ki véreit? Mit tesztek vier. lib. 4.
 a' testet verben bé kevert (i) *Hedvigá-* cap. 6.
 Gal? (k) *Senensis Catharinával*, kit az h *Surius*
Annya így fedd vala: (ha nyárfa súlyok tom. 2. in
 hagyigálás nincsen a' dologban) *lárom* vita *Vincét.*
en jó leányom, hogy magad ölöd meg ma- cap. 7. 1. 2.
gadat? A' *legendákban*, (akarom mon- i *Idem tő.*
dani legendákban) gyönyörködölé? s' 5. cap. 4.
 miért akatod effélével vallásodat rutita- k *Idem*

/ Dantes. ni? Még sem tanulhatodé ezt meg: (l)
 Florentinus A' mi Ecclesiánkban csak a' sok fabulák
 can. 29. Vadnak; mellyekkel; mint csak szellem;
 úgy tápláltatik a' szegény kötség? A' ki-
 ket te szenteknek tartasz; azok felől ezt
 m Georg. halljad: (m) Sok hamis költő dolgokkal
 Cassander meg vesztegettek a' szentek historiat. If-
 in Consult. mét: (n) Sokan számlálnak olyak
 art. 21. p. a' szentek között; kik felől kétség va-
 142. & pag. gyon, Voltake e' Világban, nem? Azért;
 921. ha ezér korbácsolokat előmben állatsz;
 n Idé ibid. csak azt mondom ezekre: (o) Középpen
 art. 21. teressék a' szent irás a' sok emberek csele-
 o Nicolaus kedetekben; s' a' szertent legyen a' dolog
 Cusanus I. felől való írás. Bator! de a' te korbá-
 2. de Conc. csod meszszre bolyong számkí vetésben
 Cathol. az írástul.
 vent. c. 6. M A L. [Szent Ersebeth, Magyar or-
 szági Király leánya; (kinek nevére és
 pütrét a' Cassai Templom) esztendő ál-
 tal minden Pentekén, az hoszszu Bűjben
 penig minden nap, sugar vesztőkkel szaga-
 gatta gyenge testét.]

p Baroni-
 Tom. 3. an-
 324. Sect.
 226.

y Iacobus
 Faber Sta-
 pulcs. praf.
 in Comm.
 Super Evág.

M A L. Talám Surius Lörincz ez aránt
 a' te Bibliád? bezzeg ludas embere biz-
 tad vallásod próbálását! Hald meg mi-
 némű becsületben vagyon nálatok ez:
 (p) Hamissan gyalázot meg egy becsüle-
 tes nemes semelyt Surius. Bezzeg én nem
 hiszek efféle tzigány remeknek; kinek
 meg a' magac előtis nincsen becsületi.
 Becsüllöm a' meg nevezet szent Ersebet-
 het, mint a' szegényeknek akkori kegyel-
 mes Turixát; de ha magát úgy kinoz-
 tais: (q) Eleg nekünk Vallásunk tanítá-
 sára a' szent irás. A' Cassai Templomra
 ne le-

ne legyen neked gondod; (kiváltkép-
 pen ha az előtted nevezetben; mellyet
 szemed tekintet nélkül nem hádgy) (r) r Ter.
 Isten ödre aze el, s' adra másnak. (s) Ur 31. 9.
 s' s' úgy cselekedik; mint nekí tette. s' 1. Sam. 3:
 Vajki tudom mit akar sz halászni! nem 18.
 foghatz; mert szakadozot az háló.

M E L. [Szent Margith, országunk
 Királyának leánya; minden éjjel kétszer
 verte testét; s' neha tövisszes vesztővel.]

M A L. Nemi tövisszes vesztő volt az
 csak; hanem (t) sül disznónak az eles e Surius
 szeréje; ha kel hinni. (nbha az (u) ha- tom. 1.
 zugságnak oltalmul való válatása; nem e Esa 28.
 tiszteléséges dolog; mert a' bé hozot au- 15.
 thornak afféle csapatik fejéhez; s' énis
 csak a' te dülő félben álló fővényedhez
 tamazkodom.) Ugy tette a' Lombardi-
 ca Historia, szent Margithnak cselekedet-
 tit, Apocrypházza. De mit kel ezen tö-
 rődni? Hiszem (x) csak annyiban tar- x Staplető,
 rozunk meg az Ecclesiánakis hinni; me- relect.
 nyiben az Isten igjét követi; annál inkább princ. fidei
 egy két ember cselekedete példájával, pag. 468.
 miért akarod magamat verettetni?

M E L. [A' rőb szentek, kik Christuse
 voltak; rőb egyéb sanyargatással feszí-
 tettek testeket.]

M A L. Miért nevezed azokat világi
 cselekedetekben szenteknek? Ittis el-
 fajult fia vagy a' Romai háznak; mert an-
 nak egy tündöklő fényes csillaga így szól-
 la néhanapján: (y) Senki nem merünk y Salmero
 szentnek nevezni meg el; hanem mikor ki Disp. 10. in
 mulik e' Világból; s' az örök életben érke- Epist. Rom.
 zik. Altal hágtad te ezt; bár tars háta- tom. 13.
 dat pag. 304.

dat a' Romai korbácsnak. *Christusei Gol-
tak?* Honnan tudod? Csuda dolog ez ben-
ned; közeleb a' magad lelke másénál
hozzad, (z) s' csak az is tudná mi vá-
gyon te benned; de te még is magad felől
ig y merész irni: (a) *Senki nem lehet af-
felől bizonyos, hogy igaz idvezítő hitet*
nyeri legyen; azonban, a' túled távollyab
való lelkeket *Christuseinak* mered nevez-
ni! De mit mondgyak; hiszem tudom
mennyi nyakon csapás vagyok itt. Lássa
meg Isten, s' vizsgálja meg az egész ke-
reszténység! 1. (b) *Egy keresztyén em-
bernek sem kell kételkedni Isten irgalmas-
sága, Christus érdeme, s' a' szent Sacra-
mentumok ereje felől.* (te tanítod ezt)
Miért akarod hát még is ember szivebül
ki csipni, a' keresztyéni bizodalmat? 2.
Igy beszélsz néha: (c) *Meg vályuk*
*azt, hogy a' kegyes emberekben meg vá-
gyon az hitnek ereje, s' a' jó lélek az ű*
Istene felől mindenkor bátorságos. Miért
hát hogy még is, (d) *csak felni tani-
tasz?* 3. Illyen írást hadtál emlékezet-
ben: (e) *A' szent lélek, olyhiedelmek*
nemz az hívőknek lelkeiben; hogy nekik
*meg bocsátatot bűnök, s' Isten kegyelmé-
ben vadnak.* Miért hát még is, hogy a'
szegény kőtségnek különbet tanítasz?
4. (f) *A' ki az hitben kételkedik, hitet-
len az.* (Magad rotdad ezt meg) De oh
oh még is, mit cselekezel! 5. Csak ne-
vetnek az okos emberek, hog' ig' beszél-
getz: (g) *Az igaz emberek a' törvényt*
be-

2. 1. Cor.
2. 11.
a Bell. lib.
1. de Justif.
cap. 10. §.
Deinde
peccan.

b Concil.
Trident.
Sess. 6.
cap. 9.

a Bell. lib.
3. de Justif.
cap. 10.
resp. ad 1.
d Concil.
Trid. Sess.
6. cap. 9.
e Benedic.
Pererius in
c. 14. Joan.
pag. 380.
fc. Dubius
lib. 5. De-
cretal. Gre-
gor. tit. 7.
ex Epist.
Steph.
Papæ.

g Bellar. lib. 4. de Justif. cap. 10. §. Porro.

bé tölthetik. Jól vagyon! (h) *El az, ki h Gal. 3.
azt végben viszi.* Miért hát hogy még is 12.
té bolyogni tanítasz? 6. Igy vallasz:
(i) *Az eredet szerént való vétek, vel- i Bell. libr.
lyességgel el-törölthetik a' keresztségben.* 1. de Bapt.
Hát miért vetz, mindenkori kételkedés c. 12. §. 2.
alá? 7. (k) *Minden jó cselekedetekkel, ő- k Thomas
rók eletert tanítasz erdeveleni.* Hol hát az 1. 2. quæst.
Isten országa felől való bizodalom? 8. 114. art. 7.
(l) *Többet cselekedhetel te hogy sem Isten!* Petrus a'
parancsolja. Miért nem hiszed hát még - Soto in Af-
is idveiségedet? 9. Gondolkodóban ej- fert. Cath.
ted ezzel az embereket: (m) *A' ki Ba- de lege
rattá leszen, meg igazul az, s' meg bo- pag. 59.
csátatik vétké.* Még is irtóztatod a' fze- m Schopp.
gény Barátokat (n) *a' bűn bocsánatot el in Apol.
hitelesül!* 10. Az! (o) *Indulgentiák által pag. 31.
bűn bocsánatot nyerni tanítasz.* Még is n Bellar. 1.
irigyled az emberektől az örök életet! 3. de Justif.
11. Magad állatod; hogy (p) *a' szen- Cap. 3. §.
tek Canonizálásában, nem tévelyedhetik Lovaniéses.
el a' Papa.* Miért hát még is, hogy a' jó o Idem lib.
Papa, nem bizonyos a' maga idveisége 1. de Indul.
felől? 12. *Iesusának tartod magadat, c. 12. §. ob-
ügyé?* Ha tárfa vagy a' Iesusnak, s' ol- servandum.
lyan kedves nála; miért vagy rettező lel- p Idem lib.
ki ismerettél? 13. Ugy tertzik te jó Pap 1. de Beat.
meg szoktad bocsátani a' meg gyont em- Sanct. c. 9.
bernek bűnét! Miért hát még is, hogy
kételkedteted nyávalyást? Látodé hogy
csak jádzol sok helyen a' vallással! mást
*Szentnek tartasz, s' magad affelől kétel-
kedel!* Hát sok *szentek fesziterrek teste-
ket sanyargatással?* Nem tartom nem, jó
meg feszülésnek a' korbácsolást; hanem,
ha meg akarsz feszülni, vas szegekkel
hozzá,

9 Matth.
19. 12.

Gregor.
de Valent.
in anal.
pag. 13.

hosszá, s' keresztt fával; ha pedig szent
Pálus mondon akarod azt cselekedni; (q)
kereld meg magadat a' menyországra;
mert különben akar mint mondgyad,
hogy meg feszültél, de csak ámitasz, s'
senki né hiszi. En pedig az sok magokat
sanyargatok felől, csak ezt mondom: (r)
A' mely Argumentumot ember a' soká-
ságról veszen, meg csalatik abban gya-
korta.

M E L. [De most, ó boldogtalan idők!
oly gyengék vagyunk, hogy effele szokas-
tan dolgokat, nehez csak neznünk is. I-
sten oltalmazzon (ig y szóllasz) annak
nevezésért!

M A L: Valóban boldogtalan idők!
mert az embereknek abban való nyughat-
atlanságok szerzi azt. Kész meg mon-
dani (z) egy jámbor: kicsodák boldog-
talanittyák meg. leg közeleb, vallyon s'
nem teli torokkal kiáltatiké mostan, a'
Reformatus doctoroknak (a) ördögöl
való közösködessek, s' (b) szörnyű ki-
a Pazman. nokkal, ki végeztetések? Ezzel kellé a'
1. 3. hodegi. vallást a' község előtt hamisítani? Ah bol-
Gregor dogtalan idők! Enis mondhatnám; hogy
de Valentia (c) Zosinus I. hirtelen meg holt (d)
part. 1. A- Anastasius Istentől meg öletet. II. (e)
malys. pag. Sylvester a' Sántantól végeztetet ki. VII.
41. dik (f) Bonifaciusnak, a' lelki ismé-

6 Circa An. retnek gyötrődése mutatot koporsót. IV.
419. (g) Hadrianusnak a' légy határozta meg
a' Joan. de életét. Ugy annyira, hogy ugyan közön-
Turrecerem. séges regulában mene ez: (h) Azért
lib. de pot. hal-

Eccles.
6 Circa An. 398. f Circa An. 974. g Circa An. 1154.
Joan. Sarisberiensis in Policratico lib. 6. cap. 24.

halnak meg ily hamar a' Papák, hogy az
Isten Ecclesiáját meg ne vesztegessek. Eze-
ket (i) tieid írják. Hát ezeknek, kárhoz- Platina
tatod azért valásokat? Lássad, ha nem Joannes
felfsz a' superioriutól! De mivel e' boldogta- Stella. Ba-
lan időben, így szoktál te néha UR NAP- lens. Nau-
J A N prédikállani, Bellarminusból: Lu- clerus. Sa-
ther Márton, estvéli vig lakása után, u- bellicus
gyan azon esztaka meg holt. Zuinglius a' k Bellar. I.
Catholicusok ellen való hadban, meg öle- 4. de Eccl.
ter. Oecolampadius hirtelen halállal köl- milit. c. 17.
rözöt el. Calvinust a' fergek emesztertek- Costerus.
meg mint Herodest, mikor az ördögöket Ies. Apol.
segítésre bívta volna. Minek előtte az part. 3.
UR NAPJArul s' az akkori szokott pro- cap. 1.
cessiorul, világosságot vennél hamar i-
dön; nem árt ehez valamit szollani. Hog-
tudod hogy ezek úgy holtak meg? Hogy
(l) Coclaus s' Bolsecus mondgyák? Jus- I Idem. i-
son eszedben ama' mondásod: (m) Bo- bid. Bellar.
londság inkább hinni a' rával levőknek, m Bell. lib.
hogy sem a' jelen valóknak. Jól vagy on 3. de Eccl.
Vallyon Coclaus s' Bolsecus jelen volta- milit. c. 14.
ké ezeknek halálokban? En szemmel 6. Respon-
látot tanukról szóllok; hallyad. (n) debimus.
Luther Márton, mikor a' Mánsfeldi nagy n Sleidanus
rendekfűl, a' közöttök rámadot Villon- lib. 16. in
gáfnak el igazítására hívatott volna; fine.
Vacsora után, a' religiosa tartozó több
dolgai között, ezt hozá elől: Hogy ha-
mit a' más életben, meg ismerjék egy-
mást? É a' z felele, hogy meg; mert Adá-
is meg ismerte Évát, kit annak előtte soha
nem látot Vacsora után, eszében végen
betegséget; szollita feleséget, s' fiainak
Præceptorát Iustus Jonást; kihez mikor
menő

ment volna a' Mansfeldi Grof Urus, sokat beszéllet velek; kiket midőn a' kegyes eleggyakorlására intet volna, Segre könyörgése után, Istennek lelkét meg adá. Ezé Luthernek szörnyű halála? Ha így halhatol

• Száml. 23. te meg, bár magad is ezt mond: (o) 7. 10.

Hallyon meg az én lelkem az igazaknak (Luther Mártónak) halálával, s' legyen olyan az én utolsó napom, mint azé. Hát Zuinglius ugyan hadban veszett? Legyen úgy bár, csak hogy mellém ülj ez aránt. Ugy tetik azt vitatád te egyszer,

p Costerus hogy a' te (p) Sandersodat több Papok-Jesuita A- kal eggyütt a' fegyver elémészette meg. polog. part. Hogy vagyon még is, hogy ez el veszt.

3. cap. 9. teknek religiojokat dicsired, s' a' megöletet Zuingliusnak vallását kárhoztatod? Bezzeg balul ítélsz! Oecolampadius fe-

g wolfgang- löl így értes: (q) 16 napok alatt feküdt be-
gus Capito, regen; a' környülötte levőket kérte a' kö-
& Simon nyörgésre, s' intette az albatatóságra;
Grinæus, ezis mondotta: hogy & vigan meg yen a'
quorū hic, Christus széki eleiben; ez lelki tanitok
Oecalápa- voltak környülötte jelen, s' mikor így szól-
dio morien- lor volna: Tarcs meg engemet oh én Uram
ti adfuit. Jesu Christe! lelkét meg adta Idővezisőnk-

r Nicolaus nek. Lássuk Calvinust (r) Halála előtt
Gelafius in Calvinus szép Testamentumot töte, mellyet
Epist. præ- iratott a' Genevai Notáriussal. Hozzá
fixa Com. hívatván a' lelki tanitokat, kérte őket az
Calvi. in E- hitben való alhatatos megmaradásra;
faiam. & Segre job kezét nyújtotta mindennek, s' tñ-
Theod. Be- lők nagy szájtással elbucsuoz. Mikor
za. Bolse- ismét mászor szolgálta társai hozzá mentek
eus; ut lego, volna, his az asztalhoz ültetvén magát, s'
in publica azokkal Istenes beszélgetéseket tñ; más
Synodo nap meg

nap meg adá lelkét; ki inkább úgy látszik va-
la mint aló, hogy y sem mint meg holt. Mu-
loképpen hozám ezt elől a' Boldogtalan
időről; melyben, efféléket kel most ne-
küink hallanunk. (Jo nagy Isten s' med-
dig?) De jó Argumentum ez: Sok Re-
formatus Doctorok, szörnyű halállal hol-
tanak meg; azért nem volt igaz tudoma-
nyok? Ha ez helyes; ám maradgyon ná-
lad csak hogy ezeketis bé vedd: (s) Mi-

nerius, belifajdalma miatt veszte el; a' ki in Hist.
áldózi Gala a' Protestánsokat. Azon- Gallica.
ban: (t) Lojolanak is nezd meg kin- e Hasémul-
zattatását. Mennyünk odább. Sajnál- lirus lib. de
lod hogy nem nézem? nem én soha; ord. Ies.
egyszer néztem, s' azt is meg-bántam.
Vajki (u) gonosz a' szem! objecta mo- u Ter. 6. 2
sent potentiam! Néha ember, (x) és 34. 2. és
paráznalkodás am szeme után; tudod 39. 6. 7.
penig hogy nem egy féle a' (y) paráz- Ter. 3. 6.
naság. x Száml.

MEL. [Mivel igen irtozol a' Disci- 15. 39.
plinárus; s' felted edes lelked házát (reste- y Ezech.
det) a' sanyargatástul; enis többel most 18. 6.
nem terhellek.]

MAL. Nem helyes, mert efféléitől,
nem irtozom: (z) Fiám, ne vedd meg az z Sid 12. 5.
Urak dorgálását! Ísmét: (a) Ne vond a Peld. 23.
meg a' gyermektől a' disciplinát! Hanem, 13.
a' te nálad szokásban mentet, nem fze-
retem. Nemis mutathatsz nekem, oly Sz:
írás helyet; melyből te ezt ki gördít- Ellenveté-
hesd, s' én velem a' korbácsot meg ked- sek.
veltethesd. A' mellyeket te el halgattal, Arias part
im én elől hozom, ércsed: 2. de mor-
tif. cap. 25.
I. (b) Első szíleink figyelemmel fedez-
gettek Gen. 3. 7.

210 KET CATHOL. KÖZÖT
 gerték mezítelenségeket, s' az zál szelédit-
 tettek testeiket.

F. Nem fige level a' korbács. Ofzton,
 nem meg terefeknek, hanem, goromba-
 ságoknak volt a' jele; kik szemerem teste-
 ket el akarták fedezni az Isten mindent
 látó szemei előtt; te pedig, hiszem meg
 akar szterni a' verekedéskor. Hogy nem
 vered te is a' korbáccsal ott az aránt, hol
 szűléink el-fedeztek? De talám azzal a'
 disztelen ruhával, akarták testeiket el-
 törölni? Miért vonta hát Isten azt le ru-
 lok, bñ ruhát adván annak helyében?
 Csuda dolog, hogy bñnk el törlése ez-
 közérül, Isten őket meg foztotta!

Gretser.
 lib. 1. cap.
 10. Ter.
 39. 12.

II (c) Joseph el-szaladot a' tiszta-
 talan Afzonyelőt; azért, szent Ferentz-
 is jól cselekedte a' disciplinát; jég közzé
 állván, hogy így meg olcsa testi kívánságát.

F. Vallyon s' Joseph jég gel oltotta-e azt
 a' kívánságot? hol tött ű arrul fogadást,
 hogy soha meg nem házasodik? talám
 Afzonyátis jég közzé vitte, hogy ott bñ-
 neért eleget tegyen? vagy talám igen
 meg korbácsolta? mert te, la' hogy a'
 bñőfre korbácsot vetz!

Pag. 328.
 329 num.
 17. 8.

III. (d) Mint az Aronnak meg szá-
 radot veszszeje, virágot s' gyümölcsöt ho-
 zot; így a' disciplinának veszszeje, lelki
 jókat araszt reánk.

F. Nem korbács volt az, sem veszszo,
 hanem páltza, mellyel Isten csudákat té-
 tet vala. Ofzton; hogy merz te az Isteni
 csudából effélét ki hozni? Hiában; akar
 mint helyheztesd a' kordát az Ur elejben,
 de ugyan nincs annak virága.

IV. (c)

VALO ŰSTÖK VONAS. 211

IV. (e) Miképpen Moses, meg űrven e Idé ibid.
 veszszejével a' küsziklát, bñvizet hozot; Num. 20. 9.
 így a' disciplina, örök életre forrókust fe-
 jet indit.

F. Ugyan okos vagy azért te: A' te kor-
 bácsod itt a' Moses veszszeje; az hátad a'
 küszikla; a' véred, a' küszikla vize; az I-
 sten csuda tétele, a' Iesuitai munka; a'
 fok ezer embereket s' barmokat tápláló
 víz, a' te egy néhány csép véred. Illik hi-
 szem a' bor a' tegezben! En Istenem bo-
 csáfd meg nekie; hogy e' szókat: (f) A' fJoan. 4
 mely vizet én adok, lesz en örök életre for- 14.
 ró viz; másra vízi, édes Idvezítőmön
 kívül!

V. A' Magistratus jól cselekedte, hogy
 (g) néha a' bñőst meg korbácsoltatta; 2 Damia-
 azért a' szabad akarat szerént vála- nus Deut.
 zot ostromozásis jó. 25. 2.

F. Ki süvöltöd régen te ez helyet, így
 irván felőle: (h) Régen az a' törvény a' h De Dise
 Polgári székre tarrozot, de már ma el- lib. 2. c. 9.
 töröltetet. Ha ugy vagyon, miért hozod
 elől? Szegény, hogy nem veszed eztis
 eszedben! Ha régen, nem kellett felettéb
 a' Magistratusnak kegyetlenkedni a' más
 ember testen; sokkal inkább nem kell a'
 magaden. Eztis meg kellene gondolnod:
 Latron szoktak volt akkor negyvent ütni;
 s' ez nevezetet kellene neked a' korbá-
 csolásban fel vened? űs hármat maga-
 don, s' meny dolgodra véle, ha ugyan
 nemes tekintet előtted a' verekedő di-
 sciplina.

VI. (i) Sákban öltöztek némellyek; i Apol. lib.
 melly oly materiából csináltatott volt, hogy 1. cap. 54.
 a' testet györzje. O 2 F. Pro- Solt 35. 13.

F. Probáld meg elsőben, hogy afféle
sák oly fertés szörből állot. Eztis hozzá
ádom: Nem helyheztetet az akkor er-
demben; (mint te azzal álmodol) ha-
nem, külső jele volt a' Poenitentia tar-
tásnak; a' mikor pedig az emberek, er-
demet toldottak hozzá, (k) *neáta* Isten.
Ottan, nem sák a' te korbácsod, Vagyó
a' sárul példa az írásban; de nincsen a'
te ostorodról. Nemis látom; hogy a' sa-
kor viselők akkor vért ontottak volna;
hát te, miért pirossítod magadat?

Isallerus in VII. (l) *Nincsen épseg testemben. Tö-*
Cancione *porim meg rakodtanak fájdalmokkal. Ihol*
Augusta *Dávid, mely igen ostorozta magát!*
habita.

F. Talám ű tőle tanulta volt Salomo-
Gretf. pag. nis, ki felől azt mondod; hogy (m) *ma-*
231. ex Pf. *gát meg vesztőzte?* Maga meg fanyarga-
38. 4. 8. *tása Dávidnak, állot (n) bűjölésben s*
m Libr. 1. *írásban; egy ratar emlekezet sincsen*
de discipl. korbácsolásárul. Bezzeg oštoba vagy,
cap. 12. hogy ezt elől nem hoztad; (o) *En az*
n Basilius in *ostorra (igazábban nyomoruságra) ke-*
Pfal. 37. 38. *szittem.* Inkáb volt volna itt kenye-
o y. 19. red. De igaz; tudtad azt, hogy Balás D.
ezt így magyarázza: *Az ostorozásra ma-*
gát késznek mondgya a' Propbeta; mert
tudta, hog y kit Isten szerez, meg ostoroz-
za; s' azért fikkasztottad el.

p Pag. 328. VIII. (p) *Sírva mennek, s' ének*
329. ex Pf. *szóval térnek meg. Szinten így vagyon*
126. 6. *dolgok, a' marok testet disciplinálnak.*

F. Nem láttam én meg hogy a' korbá-
csolás után, bűaratás löt volna. Hány
teli kévéket emelgettél azért utanna?
Az hátad bűrében s' csontodban veted a'
magot;

magot, ki látta hogy ott ki kelne? Hid-
gye, kinek lelkének nincsen hová lenni!
Az Isten akarattából reánk bocsátot ke-
resztekről szol a' Propbeta, mely nekünk
jövendőben ki beszélhetetlen örömünk-
re változik.

IX. (q) *A' dob, meg aszot búr. Da-*
gid *penig Istent, dob szóval dicsírte; A-*
zert, *testet disciplina által aszalta.* Damia-
nus ex Pf.
150. 4.

F. Ott hánd neki Atyafia, ott! Vaj
Demien Bátya! csak egy jó körös gör-
csös kel itt. Igys jó volt volna: *Hurok-*
nak *zengésével dicsírte Istent Dávid; a-*
zert; a' te testednek izmos inai, jok lesz-
nek hurnak a' disciplinálásban. Tetziké
ez?

X. (r) *Könyörületesség s' Hit által tö-*
röltesnek el a' bűnök. Péld. 15.
27.

F. E' mondas nincsen a' Sidóban, va-
lahol koldulta a' *Vulgarus*. Mint Selléren
azért, ki kell adni.

XI. (s) *Könyörületesség gel, s' igaz-*
ság gal *el-töröltesik az bűn.* Péld
16. 6.

F. Ugy vagyon; de az Isten könyörü-
letessége által; mert (t) *h' kegyelmes, s'*
bűnöket *engedő.* Ha pedig az ember *igaf-*
ságát forgatod; így vegyed: (u) *az Ur*
felelmeis *gonoszt ráhozta el.* Nem könyö-
rületesség az, mikor te testedet roncsolod.

XII. (x) *Mikor a' Propbeta így szól:*
rakák *kézretek vérrel; azokról emle-*
kezik, *kik a' mások véreit ontották ki, s'*
a' *szegényeket meg nyomorították.* x Efa. 1.
15.

F. Nem vetheted ezzel ki az ifrángot
nyakadból. Mert ha Isten a' más ember
vére ki ontásáért utállya embert; a' ma-
gad

214 KET CATHOL. KÖZÖT
gad telte szaggyatását sem szereti. Hiszem
magadis Isten képét viseled!

Esa. 8.
19.

XIII. Mondgya ugyan az Isten; (y)
hogya az élők felől az holtakról nem kell
tudakozni, de nem következik innen, hogy
a' Purgatoriumbelieknek ostromozások fe-
lől, Valamis ne érthetnének a' meg holtak-
ról; meretz helyen, csak a' nézők álva-
gyon emlékezzet.

z Bell. lib.
2. de Purg.
cap. 13.

F. Mind kettő tiltatikit. Mit vitatod a'
Purgatoriúi lelkeknek ostromoztatásokat?
hiszem meg te né mentél oda, hogy ma-
gadat ültögetted! Várakozzál eg' keve-
set, ha ugyá korbácsot akarsz kezedbé vé-
ni. Azonbá meg olvasd ezt: (z) Valljon s'
az ördögöktől kizoztatnake a' Purgatori-
umban való lelkek? Erre így felel Docto-
rod: Titokban legyē ez kérdés, mel' időjár-
tábanis nyilatkozik ki nekünk. Miért ál-
latod hát még is te, (a) a' lelkeknek ör-
dögöktől való korbácsoltatásokat? Valljon
s' ki csinálta azt a' külső korbácsot; (h
az) hogy a' lelkekennis fog?

a Apol. p.
181. 182.
183.

XIV. (b) Jeremiást régen, kötele-
senak ki a' Veremből; így a' disciplinának
kötele, még szabadit bennünket, a' mi
nyavalyáságunknak sárjából.

b Libr. 3.
cap. 3. ex
Jer. 38. 6.

F. Nevefletek itt barátim! Valamenyi
kötelel találsz te már az írásban, im mind
nyakadban akarod vetni. Hiszem nem
verte magát azzal Jeremias, hanem hol-
na alá törtte! Nesze az Achitophel s' Judás
köteleis!

a Dan. 4.
24.

XV. (c) A' te vétkeidet, igazsággal
válas meg.

a Cornelius
a lapide in
h. l.

F. (d) Így vagy a' Chaldeai szóse-
rens: Szakazd el-bűneidet. Oszton: Né-
érdemli

VALÓSTÖKVONAS. 215

érdemli az Elemosyna, a' bűnnek s' örök-
ke való büntetésnek meg bocsátásár; te pe-
nig, tudod mit beszéllél a' korbács felől?
Aztis nem ártana meg próbálni; hogy a'
te korbácsolásod igazság!

XVI. (e) A' Niniuébeliek, sakkál sa- e Jon. 3. 9.
nyartgatták testeket, hogy a' meg haragudt
Istent meg engedjék.

F. Lám azt mondd néha; hogy (f) f Vapul. p.
magában a' sák, keveset használ Istene- 54. 57.
lőt; miért hát hogy még is abban akar sz-
bujni? Nem a' sákot nézte Isten a' Nini-
uébeliek hátán, hanem, poenitentia tar-
tatásokat, s' amazt: (g) Es hiszenek; s' g Matth.
meg térének. 12. 41.

XVII. (h) Siratták Christust az h Zach. 12.
emberek. 10.

F. Ugy. de nem korbácsolják mago-
kat Christusért (i) A' kárhozatra i Thomas
menők cselekedik azt ízelet napján; te pe-
nig örömeft nem mennél oda. h. l.

XVIII. (k) Rázia meg ölte magát,
hogy a' pogányok kezében ne essék; mely k 2. Mach.
cselekedetet, nem kárhoztat az írás. 14.

F. (l) Nem kel e' könyvnek hitelt l Glossa ad
adni a' Vallásról való dolgokban, Oszton: c. Canones
(m) Esze felejtésből cselekedte ő azt; 1. dist. 16.
te penig úgy itilsz magad felől; hog' még ad verb.
othon lakol. Avagy ugyan öld meg ma- Atq; inter
gadat, ha ugyan ezt akarod követni. Apocrypha

XIX. (n) Jánosnak öltözeti teveször- Guilielmus
bál Gala. Occā part.

F. Meg akarja vala azzal magát (o) 3. Dial.
O 4 másik tract. 1. lib.
3. cap. 16.

m August. Epist. 61. tom. 2. & lib. 2. cont. Gaudent. 6.
23. tom. 7. n Matth. 3. 4. o 2. Kir. 1. 8.

másik Illyesnek mutatni; de te rajtad nem látom azt a' billyeget. Nem Korda gyanánt viselte ű azt; sem nem sanyargatta az által testét; hogy bűneért eleget tegyen. Ha ugyan űtet akarod követni; egyél te is (p) sáskát s erdei mézest; mert ű azzal élt.

Matth.
3. 4.

Matth. 5.
16.

XX. (q) *Tündököllyek a' sz. igazságok az emberek előtt.*

F. Világosága a' korbács? Probáld meg, s' én is szert teszek reá.

Matth.
10. 38.

XXI. (r) *Ki az ű keresztesit fel nem veszi, nem méltó en hozzá.*

F. Probáld meg, hogy felvenni annyit tegyen, mint magának embernek nyavalyát szerezni. Másunnán is felveheted a' mi kereszttünket; (s) az Isten kezebből. Ne csak a' kereszteset ved fel, hanem, *han- tulus kövesd Christust*; mellyet nem hiszem, hogy akkor cselekedgyél, mikor szabad akaratom szerént magadnak nyavalyát szeresz; mert, hol cselekedte űrad azt? Oly keresztről szól itt Idvezítőnk; melynek fel nem vétele, lelke veszedelmében ál embernek; mert így szól: *a' ki fel nem veszi, nem méltó hozzá*; a' ki hát magát meg nem korbácsollya, nem méltó Christushoz. (ha ezt vitatod.) Bezzeg sok társaidat rekeztened te ugy ki menyországból?

Matth.
11. 12.

Polic. Ly.

ser. cont.

Harmon.

Evang.

Chemni. c.

50. p. 88.

XXII. (t) *Az Isten országa erőszakos szentved.*

F. Nem a' tested, hanem az Isten országa. Akkor pedig, (u) mikor az idvezítő hit kűszködik a' menyországerő minden akadékokat elbárisván. De hol itt az oltor?

XXIII.

XXIII. (x) *Edes a' Christus igája.* x Matth.

F. Hol vőtted, hogy a' korbács Christi- 11. 30.
gus igája legyen? Az edes igán itt ércsed;

mind ujjá születetteknek új engedelmesse-
geket, s' mind Urunktól reánk mért ke-
resztek, mellyek az hiveknek, a' szent
Lélek kegyelme által (y) könyűk az el- y 1. Jan.
viselésre. 5 3. 1. Cor.

XXIV. (z) *Isten, a' jól munkálodók- 10. 13.
nak, jutalom gyanánt örök életet igr.* z Matth.

F. Nem jól munkálodás az oltorozás. 20. 8.
Nem-is (a) jó cselekedetek érdeméből; a Rom. 4.
hanem, Isten kegyelmes (b) ajándéká- 2. 3.
ból adatik az örök élet. b Rom. 6.

XXV. (c) *A' mit fellyűl reá költesz, utol. Jan. 3.
meg adom.* 16. Eph. 2.

F. Mit hűsz ez Allegoriából ki? Vilá- 8. Tit. 3. 5.
gos helyből kellene jó legény, vallatodat 2. Tim. 1. 9.
probálnod! Azonban meg tudgyad: (d) e Luk 10.
Senki nem fundálhattya ez helyen, az o- 3. 1.
pus supererogationist. Ugyan sokat akariz d Estius in
te nyerni a' vérező korbácsal! Annot. au-
reis ad h. l.

XXVI. (e) *A' Christusis vért hulla-
tot orzájáru.* e Luk. 22.

F. Nem maga verésével, hanem a' mi 44.
bűneink terhe, s' szent Atya szörnyű ha-
ragja érzésével. Hogy mered ezt elől
hozni?

XXVII. (f) *Christusnakis volt o- f Jan 2.
ltor.* 14. 15.

F. Ugy de nem kötötte azzal magát
által; hanem (g) a' Templumba csinál- g Vulgata.
ta azt. Probáld meg, hogy az utánnis
meg tartotta, s' eris magnus Apollo!

XXVIII. (h) *Arzúl veretünk.* h 1. Cor.

F. Hűzem nem azt mondgya; hogy 4. 11.
magunk

O;

218 KET CATHOL. KÖZÖT
magunk verjük magunkat artzul! Örülne
te annak, ha úgy volna! Másuttan vötte
ű a' nyavalyákat, nem maga szerzette
magának.

1. Cor.
15. 29.
Salmero
tom. 14.
Disp. 24. in
1. Corinth.
Cornelius
à Lapide
h. 1.

XXIX. (i) *Mit cselekednek azok,
kik meg kereszteskednek az halottakért?*
F. Ho jámbor, vajki (k) nehéz hely
ez, még ti nálatokis (nehezen futulhatz
azért a' keresztesbűl ki, korbácsor. Azt
mondgya egy tiétek, hogy ennek leg vi-
lágosab értelme ez: (l) *Azért keresz-*
teskednek meg az hívők, mert meg akar-
ják azzal mutatni, hogy ők jövőendőben
feltámadnak. Ha ez igaz; mit fáraztod
magadat ostor szerzésel?

2. Cor.
11. 23.

XXX. (m) *Sok sebekben voltam én.*
F. Nem a' mellyeket magának szer-
zet; hanem, mellyeket másoktól vöt, sok-
kal fellyeb, hogy sem az hamis Apostolok.

2. Cor.
12. 7.

XXXI. (n) *Hegyes őszőne volt Sz:*
Pálnak.

Erasmus
in h. 1.

F. Nem olyan, mellyet a' Kordavé-
gében vert volna. Azt mondgya egy ti-
éd, hogy (o) a' gonosz emberek hábor-
gatása volt az. Nem korbács hát! Iga-
zab ez: A' Sátán Angyala; így sem o-
stör. Ha te ebből a' szent Pál gerjedező
kivánságit akarnád penig meg próbálni;
(mint szokás is nálatok) így pirongat-
na egy Barátod: (p) *Nemmellyek az ősz-*
őnön érték az Apostol bujágerjedezést;
mellyen én igen csudálkozom, hogy a' tu-
dos Theologusoknak effele magyarázat jut
eszekben.

Pag. 81.
82. ex Eph.
6. 14.

XXXII. (q) *Az igazságnak mely-*
ésán, a' korbácsolástis kel érteni.

F. Ki

VALÓ ŐSTÖK VONAS. 219

F. Ki ne mosolyodnék ezen meg? Hi-
szem ott az Apostol, nem *testi*, hanem
lelki fegyverekről beszélget; s' la' még-
is mire vonnya ezt, az ostor szeretője! A'
Sátán ellen ad azért ott fegyvereket az
Apostol. Sifakkal (korbácsvalis) penig
űtet el nem űzheted; mert, (mint a' Le-
viathan) (r) *csak úgy tartya a' vasat,* r Job. 41.
mint a' pelyvát. (s) *Nemis testiek,* a' mi 18.
(lelki) *űtőz, seginknek fegyveri.* Szán- 2. Cor.
lak hogy úgy győtröd magadat a' kor- 10. 4.
bács szerzésben; magam mutatnék vala-
mi helyet oltalmazra az írásbul, de sem-
mi olyant nem tudok!

XXXIII. (t) *Amo' nemes hartzot 2. Tim.*
meg hartzoltam. 4. 7.

F. S' Nemes hartz a' korbácsolás?
Szol szent Pál, az ő hűséges forgolódá-
sárul, mellyet sok lelkek meg nyeresével
vitt végben; eszében sem jutot vére ki
ontása. Még ez erőtelen helyék meg né
győznek engemet; s' nem vesznek a'
korbácsolásra, hanem ha erősebbeket
kérfsz ki a' Loyola házábul.

M E L. [*Talám fájna ha meg mutar-*
nám; mely hamissan költöd: hogy mi nem
engedgyük a' Bibliának olvasniát a' köf-
segnek.]

M A L. Az hamisítás nem illik jó
lelkű Theologushoz; nem vagy te Ieremi-
ás, ki így szólla: (a) Hamisítat szólasz, a Jer. 37.
mert nem szokom a' Chaldeusokhoz. 14.
Koránt sem forgattad te a' *Cálinista* u-
tán, a' mi doktorunk akkori mondását.
Nem jól cselekedsz azért, hogy a' Ca-
tholica vallást meg tagadod; mert bizo-
nyára

6 Concil
Trident. in
Indice pro-
hibitorum
voluminum
regulá
quartá.
Facultas
Parisiensis
in Censura
contra E-
rasmum
tit. 12.
d Hofius de
expresso
Dei verbo
tom. 1. p.
664.
Alphonfus
de Castro
lib. 1. ad-
vers. hæres.
cap. 13.
Bunderius
in Cöpend.
erit Theo-
log. tit. 32.
art. 1.
Sixtus Se-
nenfis libr.
6. Bibl. an-
not. 152.
Alphonfus Virvesius in Philip. 2. contra August. Cö-
fess. apud Andream Fabricium in Harmon. August.
Confess. pag. 12. f. Censura Colon. pag. 13. 19. g. E-
zech. 2. 5. Joannes. Molanus Theologus Lovanien-
sis Regiusque Censor in Compend. pract. Theolog.

nyára a' mi vallásunk ez, ercs meg: (b) Jól láttuk azt; hogy ha ember a' Bibliát születes nyelven olvassa; gyakorta töb kárát veszi, hogy sem használ; azért csak azoknak engedje meg az a' Páspók a' Parochiával együtt, kiket tud, hogy an-
nak olvasásában meg nem botoránkoznak
Egy Gyűlés így végeze: (c) Sokkal jobb a' köfségnek a' Brevariomot forgatni; hog-
sem a' szent írást vizsgálni. Ezt pedig töb
mondgya egyenél: (d) A' Bibliának ol-
vasását a' köfségnek meg engedni nem e-
gyez; hanem a' szent dolgot ebeknek verni;
s a' gyöngyöt disznók eleiben hagyita-
ni. Ezért kárhoztaték régen (e) Lu-
ther Márton-is, hogy a' szent írást szá-
badósra tette olvasni, s a' szent dolgot az
ebeknek adni. Jo nagy Isten mire jutánk!
Vagyon még ilyen-is: (f) Nemes gyöngy
a' szent írás; melyet ha valamely tudat-
lan talál, meg utálja azt, mint az Ae-
sopus kakassa. Azért, nem kel az a'
disznó eleiben verni; s a' köfségtől annak
olvasását méltán meg kel tiltani. Eredé
ezt? Vagy talán csak hamisság ez? Ké-
telen vagyok ezt-is bé-hozni; hogy ha
egyik nem elég, győzzön-meg a' másik;
s tudhasd-meg: hogy volt (g) nem
hamisság író közönség: (h) Tagadgyuk
azt, hogy a' köfségnek a' szent írást kel-
lyen

lyen tanulni; sőt inkább tiltani; őket annak tract. 3. c.
olvasásától; elég legyen az neki, hogy ha a' 27. concl.
Papok s' doktorok eleiben iri regula serent 2. pag. 221.
el. Talán ez-is hamisság? Ezzel-is ve-
retlek: (h) A' jól rendeltetett Ecclesiák- b Stapleto-
ban; meg kel a' születes nyelvre fordíta- nus in re-
tot Bibliának olvasását tiltani sőt inkább lect. princ.
Sujtollyon ez-is (i) Vesszedelmes a' köf- fid. contro-
ségnek, a' Bibliának olvasása dorgála- vers. 5. q. 3.
sodra való ez. (k) Nem kel minden em- pag. 539.
bereknek a' szent írás olvasását meg en- Frideric.
gedni. E' pedig szörnyű dolgot mond, ha Staphylus
híni kel: (l) Erctnekek voltak, kik elsőben in Apol. de
a' szent írás olvasását meg-engedtek a' köf- vero script.
ségnek. Vallásod Fejedelme-is így szól: intell. part.
(m) Nem gyámölcsöt, hanem kávé szerezne 2. p. 199.
mágnak a' köfség a' szent írás olvasásával. 202. 203.
Rekeltsze bé ez a' sereget: (n) Töb kárt k Thomas
szézen a' köfségben a' szent írás forgatása Hardingus
hogy sem a' pogányok irásinak olvasása. contra vel-
Istennek Fia, bezzeg nagy tűrhető vagy! lum art. 15.
Egyebet mind ezekre én nem mondha- sect. 5. tom.
tok; hanem: a' Calvinstának hamisso- 1. pag. 122.
lása te tőled; a' köfségnek ámitása; hogy Guilhelm.
a' vallásban hirtelen (kiválképpen a' Baylius in
nagy rendek) meg ne ütközzenek Tudo. Catechis-
de lelked idvességét szertető keresztyén mo Cötro-
olvasó, micsoda oka legyen a' szent írás vers. tract.
olvasása meg tiltásának? Tanuld-meg 1. quæst. 5.
egy így sohajtó Catholicustul: (o) Bez- m Bell. lib.
zeg régen a' szent írás születes nyelvre 2. de verbo
fordittatik s' olvastatik Vala a' keresz- Dei cap. 15.
tyéns hitnek nagy terjedésével; most immár arg. 5.
nem n Alphonf.
à Castro l.

1. advers. Hæres. cap. 13. Sixtus Senensis libr. 6. an-
not. 152. fol. 533.

nem hasznos azt cselekedni. De vagy til-
tod, vagy nem tiltod, ugyan meg tudták
amazit, tudod?

p Jan. 5.
32.

M E L. [Oktalan csigázással huzod,
a' s'ent irás ez helyet: (p) Visgallyátok
az irásokat.

9 Fol. 6.

M A L. A' Calvínista így beszél:

o Erasmus
Præfat. Pa-
raphr. in
N. T.

s Cornelius
Agrippa de
vanit. sciēt.
cap. 100.

e Dionysius
Carthusia-
nus Thom.
Lyranus in

1. Joan. 5.
39.

e Toletus
in cap 5.

Joan. 5. 39.

e In cap. 5.

Joan. 5. 38.

y Stapleto-
nus in b. l.

(q) Mindeneknek mondgya Urunk; Vis-
gallyátok az irásokat. Ezé az oktalalan
csigázás? A' Pápista doktorok ehez így
szólnak: (r) A' Szent irás tárházát
senki előt bé nem zárta Christus; mert
meg-hadta, hogy mindenek Visgallyák az
irásokat. Ismét: (s) A' Szent irás ol-
vasására, nem csak a' Theologusok, hanem
minden emberek kötelesek, Christus mon-
dása szerent. Ide való ez-is: (t) Azt
mondgya Christus: Visgallyátok az irá-
sokat; az az, azt szorgalmatossan meg-
rágogászatok s' észetekben vég yetek. Hal-
lod e' te doktorid; mint csigázák e' szét
helyet oktalantul? Olaj nélküi vagy te-
jámbor, látom én! Mit mondasz ez el-
len-is: (u) Mindeneknek parancsolgya
Christus, hogy Visgallyák az irásokat?
Azt mondgya (x) Maldonatusis; hogy
parancsolat ez; noha a' Szent irás olvasá-
sát tilalmazok (talám teis) (y) Indica-
tusban veszik. Akar ki mit mondgyon;
de alig ha fekete kő nincsen elmédben.
Mert imént meg-engeded a' Szent irás
olvasását, alig ha szint né csinálván; (a'
religiod terjedéseért talám) most penig
csigázásnak hívod; hogy annak szaba-
dóságát az irásbul próbálom; ez annyit
télzen: Ens, non-ens. Itillye meg a'
dolgot

dolgot minden Isten-félő okos Catholi-
cus!

M E L. [Huzod Vonszod ezt-is: (z) z Hieron.
olvassa a' ki akarja, s' a' kinek nem te-
szik hag yicsa-el:]

M A L. ū Szent Felsége tudgya; hogy
Hieronymus, (ha ō volt) Domnion's Ro-
gatianus baráttyának így ira: (a) Le- a Hier. in
gant qui volunt, qui nolunt abjiciant. De Esdr. in fi-
mások-is vadnak; halljad! (h) Edes ne præfat.
Rogatiane Barátom! ne Sid ex én köny- b Ide ibid.
emet közönséges helyre. Mit félti, ha lin 19.
munkája hiteles? (i) Pénzen Vötte ū, Lyd. s Hier. præ-
datus Præceptorátul, e' könyvben való tu- fat. in Iob.
dományt; miért hívod hát (k) csalha- lin 34.
zatlan igazságúnak? Ugyan-is ki látta, k Stapleto-
hogy ot valaki jól fordicsón a' Sidobul, nus in Re-
kinél a'nak a' nyelvnek (l) keves tudása lelt. princ.
vagyon? En azt sem merném mondani, fidei con-
hogy a' te Bibliád authora, Hieronymus trov. 5. q. 3.
volna; mert e' tiéid, kétségesé tesznek: art. 3.
(m) A' kinek Isten elmét ador; ragadgya l Hier. in
e' könyvet Hieronymusenak lenni. mert h Esdr. &
ennek authorát, sokszor kárhozsattya, s' Nehem, in
tudatlansággal Vádollya. Meg átalkodot Med.
fű azért az, ki a' Vulgatát Hieronymu- m Iacobus
senak állattya. Ismét: (n) Sokan mond- Faber Sta-
gyák az; a' Catholicusok között) hog' pulefis in
a' Deák Bibliának szerzője, nem Hiero- Apolog.
nymus. De ha ō véis; én hozzá nem tá- præmissa
mazkodhatom; mért (o) sok száz fo- Comment.
gyatkozásakkal rakta. in Epistol.

M E L. [Csigázod ez-tis: (p) Ne hid- Paulin.
gyetek n Joannes
Driedo lib.

2. de Eccles. dogmat. & Scripturis c. 1. o Azor. 1. 8. In-
Ritut. cap. 3. p 1. Jan. 4. 1.

gyerek minden lelkeknek.]

7 Fol. 7. MAL. A' Calvinista ebből helyyesen
Melchior befélgetet; hogy nem minden (q) Ec-
Canus lrb. clefianak kell hinni. Mert (r) az Eccle-
4. Locor. sia sok dolgokban meg botlik; szükség a-
Theolog. zért olyankor; (s) a' szent irást az hit-
cap. 4. ben való vilongásoknak eligeztására Bi-
s Andradi- ronak tenni; ug y hogy ki annak nem hi-
us in defec. szen, szentseg törőnek s' partosnak kell
fid. Trid. l. azt tartani. Ugy meg itilheti néha, (t)
2. p. 127. a' Pápat s' Conciliumot, csak egy magános,
s Panormi- de a' szent irásban tudos köz emberis;
tanus in c. hogy ennek többet kel hinni, hogy sem ama-
Significasti zoknak. Helyyesen emlitteret hát a' Lel-
kek próbálása.

extr. de E- M E L. [Helytelenül görditetted ki
lett. Gerf. a' mi Doctorinkból ezt: Az embernek
de exam. sanyargatása lelket kíván, mert a' testi
doctrin. az igazán való meg feszítést; tehát a'
confid. 5. testet nem kell korbaccsal öldöklenni. Ha
Marfilius Dialecticus vagy, csinály ehhez hasonló
Patavius in argumentumot ilyen formán? Az ember
defens. pa- lelket kíván, tehát nem testet. Ha ez jó,
cis. Joannes ember vagy; de lassad hogy Aristoteles le
Franciscus ne szűcsön az hidrúl.]

Picus Mi- M A L: En nem görditestem; nemis
randulanus magam szava; hanem, mint a' Pramissák
de fid. & s' mind a' Conclusio fáját (u) Doctorodé;
ord. cred. itasd meg az Hernád vizet véle, hogy ig'
theor. 16. Aristotelizal: de te erre semmit sem tu-
u Iac. Fab. dál felelni. Mit akarsz a' Dialecticával
Stapulensis hiszem itt a' meg öldöklest nem ember-
in cap. 3. hanem Isten kívánnya; ama' mondás sze-
Colofs. rént: (x) öldököllyetek meg a' ti földi
Fol. 12. tagaitokat! te pedig guggolj az efféle
x Col. 3. 5. Dialecticával: Az ember testet kíván;
azért

azért nem lelket. Meg változtattad a'
Contraversia statust az Isten helyében,
embert toldván; méltó vagy azért az Ari-
storeles lapáttára. En pedig ha csak ha-
bókolok is az hidrúl le-taszítottat vizbé;
de így rántlak utánnam: A' ki paráz-
naságot, tisztátalanságot, bujaságot, go-
nosz kívánságot, fősenysegét, s' balsány
imádatát feszítet; a' nem hátat korbácsol-
tat. (y) De az Apostol, az öldöklest pa- y Idem
rancsolván, azt míveli. Nem az háta- ibid.
dat parancsollya hát ű pirosítottatni. U-
gyé? Im igazitlak én, az Hidrúl vizben
esett egynéhány Pápákra; sics kérlek,
vond ki űket, mert belé hálnak. (z) Az
Imperator nem ilhesi meg a' Pápat; mert
meg mondotta Isten: Valljon s' a' fejsze,
dicsekedhetiké az ellen, a' ki azzal vag?
E' volna ám a' jeles jó Dialectica. Ismét:

(a) Meg mondotta Christus Péternek: a' Innocen-
Vidd a' mellyére; azért neki Romában tius 3. ser-
kellet menni, hogy ott az emberek fogá- mon. 2. in
sára hálóját meg vesse. Vagyon illyenis: festo Petri
(b) Isten szava: Ha ez meg aláztatik, & Pauli.
kihez folyomodozok segítségért? Azért a' b Symma-
Romai széknek mindeneken fellyül kel len- chus Papa,
ni. Még efféletis találunk; Christus mód- c. Aliorum
gya. (c) Nem kell a' gyereyát a' veka caus. 9. q.
alá tenni hanem a' gyereyát tartóban; a- 3. ex Esa-
zért a' szenteket az Istenek köziben kell 10.
számlálni, hogy imádatassanak. Ezt sem c. Eugerius
hagyhatom el: (d) Meg vagy on irá; in Epistol.
nem fellyeb való a' tanisvány mesterénél; ad Egbertū

P

azért Bamberg.

ex Matt. 5.

d Adrianus Papatom. 3. Concil. in decret. collect. per
Adrianum pag. 613.

e Appendix
ad decretū
Innocentij
c. Inter
quatuor l.
1. Decret.
Gregor.
titul. 33.
f Pontifex
Innocen-
tius c. Ex
ore libr. 5.
Decret.
Gregor.
tit. 33.
g Martinus
Pontifex c.
Si quis
Presbyter
distinct. 30.
h Siricius c.
Plurimos
dist. 82.
i Urbanus
c. Tributū
caus. 23.
quæst. 8.
k Eusebius
& Sylvester
c. Consulto
dist. 1. de
consecrat.
l Alexander

c. Sufficit dist. 1. de Consecrat. m Alexander c. In Sa-
cramentorum dist. 2. de consecr. n Innocent. c. quātō

azért a' Papa senkitül meg nem iiltet-
hetik. Ezis az Aristoteles Scholájában ta-
nult: (h) (e) Neg y állatokat mutat-
Isten Ezechielnek, azért, neg y Patriar-
chák lakó helye vagyon: Antiochia, Ale-
xandria, Jerusalem, s' Constantinápoly.
Szépen foly ennekis Dialecticája; (f) Az
h szájából, két élő és tör jött ki; azért
az Római Pápnak, nem kell senkinek ked-
vezni. Hát ha ezt lárnád: (g) Husvét s'
Pünkösdközör, a' Christus feltámadása-
nak örömet tisztellyük; azért, nem sár-
ság akkor, embernek magát az imádko-
zásban felette meg alázni. Ollyan bor-
dában szütt ezis: (h) Meg mondotta I-
sten: Szentek leg yetek, mert én szent va-
gyok; azért, nem szabad a' Papoknak
meg házasodni. Hát ez, nézd mint fuldok
a' vízben: (i) Christus meg hadta Pé-
ternek, hogy nem mind az egész halát,
hanem csak a' szájában való statert ad-
gya herte s' magáért; azért az Impe-
ratornak csak külső fizetéssel tartozunk.
E' még-is jobban tanult valamivel: (k)
Christus restet tiszta gyolcsban takartak;
azért az oltári szentseg környélis nem kel-
poszto. Látsuk éztis: (l) Christus egyser
holt meg; azért a' Papnakis elég napjá-
ban egy Miser szolgálatni. Illyentis mu-
togattak: (m) Meg kell az Ur Vácsorá-
jában való bort elég yitni szüzet; mert
a' Christus oldalából szüz s' vér folyt ki. El-
végezi ez: (n) A' kiker Isten egyben
szer-

szereztetet, az ember el ne válassza; lib. 1. De
azért: nem szabad a' Püspöknek maga cret. Gre-
authoritásából el-hadni Ecclesiáját, s' gor. cap. 7.
másban menni. Job volna effele Aristot-
elica Scholában gyönyörködnöd, hogy
sem mint az Hir környül halásznod.

MEL. [Mit mondgyak a' magaddal,
s' feleiddel való ellenkezésikről?

MAL. Hát én mit szóllyak a' te sere-
gedbelieknek tudománybéli egyenetlen-
ségekrül? Soha nincsen a' Calvinisták
közöt, a' vallás L E L K E felől oly vilon-
gás, mint ti közörtetek a' Religiohan való
üstök vonás; még penig a' vallásnak szüet
tapogattyátok. Semel pro semper: hogy
ki tettek a' szép egygyesség; (ha az) im
elől számlálom a' dolgot a' mint én ér-
tettem.

Ezért cselekedem penig ezt; hogy a'
jo lelkü keresztyénnek eszében, jussion
ez: (a) Mikor a' Doctorok sokképpen er- a Bellar. 1.
tenek valamely vallás felől; meg mutat- 4. de Eu-
tyák annak nem igaz voltár. Ismét. (b) char. c. 23.
Az irás magyarázoknak villongások, je- Propos. 4.
le az hamisságnak. En nem mérném ezt b Picus Mi-
mondani, ha te nem állatnád. De men- randula in
nyünk a' dologra: (c) A' kinek vagyon Apologia.
hallastra való fűle, hallya! c Titk. 2. 7.

1. (d) Hamisság ez; hogy mindenek d Joannes
meg vadnak írva a' szent irásban, vála- Fischerus
mellyek az hitre s' erkölcsökre tartoz- Roffensis
nak. Ellenben: (e) A' Bibliában, vá- Episc. art.
lamellyek a' lelki épületre tartoznak, mind 27. p. 585.
meg vadnak írva. e Gregor.

P 2

a. (f) Episcopus
Romanus

Homil. 9. in Ezechielum.

f Gregor. 2. (f) Nem hogy az Gallásban való
de Valent. Villongásoknak el igazítására, helyes re-
lib. 5. anal. gula volna a' szent irás; de inkább, botrán-
fidei Ca- kozásnak köve. Ellenben: (g) A' szent
tholicæ c. irás az hitnek oly bizonyos regulája; mely-
4. pag. 31. hez semmit sem kell adni, sem abból el-
g Durandus venni.
3. sent. dist. 3. (h) A' szent irás, nem lehet Bíró,
25. q. 2. az hit felől való Controversiáknak eliga-
b Costerus zításában. Ellenben: (i) Mikor Chri-
in Enchir. stus azt mondja: A' beszéd, melyet én
pag. 133. szölköttem, az itil meg az utolsó napon;
Lyranus azt akarja azzal jelenteni; hogy a' szent
in cap. 12. Irás Bíró, a' Villongásoknak el-igazítá-
Joh. ad ver- sában.
ba sermo 4. (k) Soha még a' Romai Ecclesia,
quem. csak leg kissebbik dologbannis, nem tevélye-
k Pistorius det el. Ellenben: (l) O siralmas Roma,
in Hode- ki a' mi régi Atyáinknak idejékben szé-
get. cap. de pen fenlefsz, és a' mi időnkben irtoz-
Ecclef. rató setetiséget öntel ki!
I Synodus 5. (m) A' Romai Pápa, eretnekséges
Remensis nem taníthat. Ellenben: (n) Lehet a'
circa An. Papa eretnekke.
D. 991. 6. (o) A' Gallásban támadot Villon-
celebr. eap. gásoknak el igazító Birája, nem egyéb, ha-
28. nem a' Papa. Ellenben: (p) Nemely
m Bell. lib. Pápák a' szent irást nem igazán magya-
4. de Pon- rázták.
tif. Rom. 7 (q) A' Traditiokat szintén úgy kel-
cap. 2. bethatni, mint magát az Isten igjét. El-
n Panormi- lenben: (r) Valáminemű nagy külömb-
tanus c. Si- seg
gnifi. Extr.
de Elect. o Bell. l. 3. de verb. D. c. 3. p Aventinus lib.
7. Annal. de Gregor. 7. q Censur. Colon. fol. 230. v
Erasmus in Paraphrasi cap. 7. Marci.

ség vagy on Isten s' az emberek közöt; Bin-
te oly mely Valászték vagy on a' Biblia s'
az emberi Traditiók közöt.

8. (s) Csak annyira kell becsülni a' s Concil.
Traditiokat, mint az Isten igjét. Ellen- Trident.
ben: (t) A' Romai Ecclesiának Tradi- Sefs. 4.
tioit, nagyobb méltóságban kell tártani, hogy Petrus á
sem a' szent irást.

9. (u) Az Apostoli Credót, Traditió- Confess.
búl próbálhatni meg. Ellenben: (x) Az Cathol. c.
Apostoli Credót, szent irásból próbálhat- de Ecclef.
ni meg. pag. 138.

10. (y) A' kis gyermekeknek kereszt- u Bellar.
séget, Traditióból próbálhatni meg. El- lib. 4. de
lenben: (z) A' kis gyermekeknek kereszt- verbo Dei
séget, a' szent irásból próbálhatni meg. cap. 7. 6.

11. (a) A' negyven napi Bűjtöt, Tra- Denique
ditióból próbálhatni meg. Ellenben: (b) Basilius.
A' negyven napi Bűjtöt, a' szent irásból x Costerus
próbálhatni meg. in Enchir.

12. (c) Hogy a' Szombathot, Vasár- c. 1. p. 48.
nap kellyen meg Innepleni; Traditióból y Fevardét.
próbálhatni azt meg. Ellenben: (d) Va- lib. 3. in
sárnapnak meg szentelesét, a' szent irás Iren. c. 3.
taníttya. z Bellar. l.

13. (e) Hogy a' Fiu Istennek egyen- 4. de Bap-
lő Istensege legyen az Atyával; Traditio- tismo c. 9.
ból vörük. Ellenben: (f) A' Fiu Isten- a Hosius in
nek szent Atyával való egyenlősege, Confess.
szent iráson fundáltatik. Petricov.

14. (g) Hogy a' szent Lélek, Isten; a' cap. 4.
P 3 Chri- b Anglo.

Rhemenfes
in cap. 4. Matth. c Cajetanus in Comment. 2. Thef. 2.
d Ribera in Comm. Apocal. 1. n. 68. p. 46. e Fevard.
lib. 3. super Irenæum cap. 3. f Bell. l. 1. de Christo c.
4. g Fevard. lib. 3. super Irenæum cap. 3.

Christusnak, két természetű legyen s' a' szent Haromságban három személyeket hídgyunk; ezeket mi, Traditióból vör-
sük. Ellenben: (h) Vaj a' szent írás
reszen ezekről bizonságos.

Bellar.

lib. 1. de

Christ. cap.

53. & 1. 3.

de Christ.

cap. 3.

& lib. 2. de

Christ. c. 6.

& Salmeró.

rom. 13.

Disp. 8. in

Epist. Pauli

& Bell. lib.

1. de Missa

cap. 6.

& Salmeró.

ut modò.

m Bell. lib.

de Mona-

chis cap. 5.

& Gordon.

Hüntlaus

tom. 1.

Controv. 1.

cap. 30. §.

4. p. 11. 3

& Costerus

in Enchirid

c. de Bapt. pag. 352. p

mon. Et Becanus in Manuali c. 2. §. 25. q

Act. 2. v. 38. fol. 129. r Azorius lib. 8. Instit. Moral.

c. 4. s Bell. l. 4. de Christo c. 6. r Petrus à Soto in lib.

contra Brent. u Canis. in Catech. fol. 230. x Petrus à

Soto in assert Cath. p. 83. y Bell. l. 5. de Iustif. cap. 34

Et lib. de Beat. sanct. & lib. de Purgat.

15. (i) A' Mife Traditióból származ-
201 mi reánk. Ellenben: (k) Szent í-
rásból próbálhaini meg a' Mifer.

16. (l) A' Baráti s' Szűzességi élet,
Traditióból vörtek eredet. Ellenben:
(m) Igenis a' szent íráson vetettek ezek
Fundamentumot:

17. (n) Traditióból vörtek ezt, hogy
a' keresztség vízből álljon. Ellenben:
(o) Hogy a' keresztségben víz legyen a'
szent írás mondja

18. (p) Traditióból vörtek ezt: ke-
resztellek Atyának, Fiúnak, s' szent lé-
lek Istennek nevében. Ellenben: (q) A'
szent írásból mutathatjuk ezt meg.

19. (r) A' Christusnak Pokolra való
szállását, Traditio mutatja. Ellenben:
(s) Szent írás tanít meg minket a' Chri-
stusnak pokolra való szállására.

20. (t) A' jó cselekedetek érdeme, (u)
Szentek segítségül való hívása; s' (x) Pur-
gatorium; mind Traditióból vörtek. El-
lenben: (y) A' szent írásból bizonyít-
hatjuk ezeket.

21. (z)

21. (z) A' Conciliumok, el nem tevé- z Thom.
lyedhetnek. Ellenben: A' (a) Conciliu- Bozius lib.
mok az igaz utrúl sokszor ki-csaponha- 5. de not
nak. Eccl. c. 7.

22. Csalatkozhatatlā a' Conciliū, mert a Panormit.
megmondotta Christus: (b) Valahol ket- sup. par. 1.
ten avagy hárman az ő nevében egybe Decr. fol.
gyűlnek ott Sagyon közöttek. Ellenben: 142.
(c) Nem igazán hozzák ki nemelylek ez b Matth. 18.
helyből a' Conciliumok el nem tevélyedhe- 20.
teset. & Stapler.

23. (d) Az Ecclesia az hitnek ága- in relect.
zatiban el nem tevélyedhetik. Ellenben: contr. 6.
(e) Nem kell azokat mind hit ágazati- q. 3. art. 4.
nak tartani, Mellyeket az Ecclesia vegez; pag. 613.
mert az, sok dolgokban meg botlik. d Alph. de

24. (f) A' Romai Anyaszentegyház- Castr. l. 10.
nak szokása, magyarázoja a' Bent írás- adv. hzref.
nak. Ellenben: (g) Nem a' szokást kell e Nicol. de
követni; hanem a' szent írás igazságát. Clemangis

25. (h) A' ki a' szent Atyákat meg- in disp. sup.
veti; affele az Ecclesiában minden dolgo- materiage-
kat kétségben hoz. Ellenben: (i) A' Bent ner. Concil
Atyáknak authoritása senkit nem kénse- pag. 63.
rit írások el-hitelére, hanem ha a' szent f Gregor.
írásban vörtek fundálva. de Valent.

26. (k) A' Scholasticusok írást nem kel lib. de Cō-
meg-vern. Ellenben: (l) Emberi rudo- fes. neecess.
mány a' Scholasticusok dolga; nem-is le- cap. 2.
het erőss az ő autoritások. g Durand.

27. (m) A' szentek legendáinak hitelt in præfat.
kell adni. Ellenben: (n) Sok hamis dol- part. 2. de
P 4 gokar modo cele-
brád. Cōcil.

b Eccius in Enchrid. de Cōcil. & Biel. lect. 41. in can.
Miss. & Vega lib. 9. de Iustif. cap. 14. l Stapl. de Prin-
cip. doct. cont. 6. libr. 10. cap. 11. m Bellat. libr. 3.
de Euchar. cap. 8. §. Quintum. n Geor.

Cassand. in gokar fogtak a' szentekre.)
 consult. ar. 28. (o) A' szenteknek nálunk meg je-
 21. p. 142. lenésit, s' azoknak lárást nem kell semmi-
 Anglo. nek tartani, Ellenben: (p) A' mi hi-
 Rhemenf. tünk a' Propheták, s' Apostolok meg-jele-
 in annot. r. nesehez támaszkodik, nem a' szentekehez.
 Cor. 12. 29. (q) Nem kell meg-verti az Istent
 Thom. p. tisztelgetben, a' természet itilletit. Ellen-
 1. q. 1. att. ben: (r) Sok dolgok vadsnak okoskodásink
 ad secundū. felett, melyek mind az által eggyeznek
 Greg. de az igaz vallással.
 Valent. l. r. 30. (s) Azon kell lenni a' nagy Feje-
 de Sacr. delmeknek; hogy a' Religionak követe ne
 Miss. cap. 4. legyen szabados, hanem csak a' Romai
 6. Ego veró Pápa. Ellenben: (t) Senkinek nem kel-
 Gloffa in a' Religio erővel valakinek nyakára ver-
 Can. 5. ni, hanem inkább azt, kell tanítani.
 dist. 1. 31. (u) Az eretnekeket meg kell ölni.
 Bell. l. de Ellenbē: (x) Nem fegyverrel, hanem sz:
 Lajcis. cap. írásbeli erősségekkel kell az eretnekek el-
 18. 6. At len élni.
 hic error 32. (y) Nem kell az eretnekeknek adni
 Bernard. hitet meg tartani. Ellenben: (z) Sen-
 ferm. 66. kinek nem kell meg-szegni, más ember-
 in Cantic. nek adni hitet; akár ki legyen az
 col. 692. 33. (a) Szabad a' Romai fő Pap az-
 Biel. lib. zal, hogy az Istentelen királyt excommu-
 3. de Laicis nicállyá; sőt jobbágyit is ellene fel-támasz-
 c. 21. 6. 2. sza. Ellenben: (b) Ha szabad volna
 Bernard. valakinek, nagyot vétett Fejedelmét meg-
 fer. 64. in ölni; Dávid is meg cselekedte volna az
 Cant. Saulal, de inkább azt mondá: Oltalmaz-
 Cornel. 201
 a lapid. in cap. 5. Act. 7. 39. z Adam. Conzen. lib. 3.
 Polit. c. 7. fol. 127. 6. 1. a Nicol. Sander. libr. 2. de
 visib. Eccles. Monarch. cap. 4. b Alphons. de Castr. l.
 33. adv. hæres. verbo: Subditus.

zon Istenem engem attul hogy kezemet reá
 bocsássam, mert az Ur Christusa.

34 (c) Nem tudgya az ember; hogy e Petr. Sva-
 ha ha Törökökénag job ellenségi Christus- vis lib. 1.
 nak, vagy a' Protestánsok. Ellenben: hist. Conc.
 (d) Nem illik az a' Vallás ellenségihez. Trid. p. 103
 hogy hamissat szölyanak; sem hogy va- d Thom. 2.
 lami családsság gal ellyenek. 2. q. 69.
 35. (e) Szabad embernek, a' szívé- art. 2.
 ben el-rejset igazság ellen nyelvével mást e Tolet. 1.
 mondani. Ellenben: (f) Eretnekekhez 4. instr. Sa-
 illik az Aequivocatio. cerd. c. 21.
 36. (g) A' Protestánsok a' keresztényen n. 6.
 nek ellenségi, s' ama' lelki Babylonnak f Baron.
 fiait. Ellenben: (h) Nem kell minékünk, An. 357. n.
 szitokkal, s' motsokkal felelnünk a' mi 6. & Ann.
 vallásunk ellenségeinek. 369. n. 12.
 37. (i) A' ki a' Tobías, Judith, Syrách, n. 18.
 Bölcseség. Machabensok könyveit ki veti az g Andreæ
 hiteles könyvekből, többire eretnekséget Fabricio in
 cselekedik. Ellenben: (k) Melok: hogy præf. harm.
 ki vettefsenek az hiteles könyvekből ezek August.
 a' könyvek. b Coster in
 38. (l) Esthernek két utolsó részei, no. præf. Ench.
 ha nincsenek a' Sidoban; mind az által az de morib.
 hiteles könyvekhez tartoznak. Ellenben: hæf. p. 35.
 (m) Esthernek két utolsó részei nem sar- i Melchior:
 tának hiteles könyvből valóknak. Canus lib.
 39. (n) A' Baruch könyve, hiteles 2. loc. The.
 könyvből való. Ellenben: (o) Nem hi- cap. 9.
 teles könyv a' Baruké. k Hugo de
 40. (p) Daniel róldalékja, a' tizen Sanct. Vic-
 P 5 harma- tore in pro-
 log. l. 1. de
 Sacram. c. 7. l Bell. l. r. de verb. Dei c. 7. 6. 2. m Ly-
 ran. in fin. comm. Esth. n Bell. l. r. de ver. Dei c. 8. 9.
 Cæterú. o Joan. Dried. l. r. de Catal. Script. c. 4. ad
 difficul. quart. p Bell. l. r. de ver. Dei c. 9. 9. 3.

harmadik, s' 14-dik részében; méltó hi-
relre. Ellenben: (q) Nincsen a' Dániel
toldalekja az igaz Canonban.

- 9 Glossa
Bibl. ordin.
in præf. c.
13. Dan.
Bell. lib.
1. de verb.
Dei cap. 2.
§. 2.
s Lyran. in
præf. Tob.
e Jod. Coc.
cius tom. 1.
Thes. lib.
6. art. 12.
u Cajetan.
in præfat.
Jud.
x Concil.
Trid. sess. 4.
y Alph. de
Castr. l. 1.
cont. hæref.
cap. 2.
z Concil.
Trident.
Sess. 4.
a Richard.
de Sanct.
Vict. l. 2.
except c. 9.
b Concil.
Trident.
Sess. 4. c Glossa ad, c. Can. r. dist. 16. ad verba: Atq;
inter Apochrypha. d Salmer. tom. 1. com. in N. T. pro-
leg. 9. can. 4. p. 92. e Genebrard. An. 3838. l. 2. Cro-
mol. f Jacob. Episc. Claristopol. præf in Psalm.
41. (r) Tobias könyve Canonicus könyv.
Ellenben: (s) Nem kell ezt az igaz
könyvek rendi közé számlálni.
42. (t) Judith könyve Canonicus. El-
lenben: (u) Nem kell hitelt adni a' Ju-
dith könyvnek.
43. (x) A' Böltsesség könyveiből helye-
sen bizonyíthat az Ecclesia. Ellenben:
(y) Ki kell venni ezt az hiteles könyvek
közül, mint nem Salamonét.
44. (z) A' Catholica Ecclesia beveszi
a' Syrach könyvet. Ellenben: (a) Mint
nem hiteles könyvet, úgy kell tartani.
45. (b) Első s' második Macchabe-
us könyvei, tsalhatatlan igazságnak. El-
lenben: (c) Nem Canonicus könyvek
ezek.
46. (d) A' Sido Biblia Jerusalem el-
pusztulásakor meg. égett; hanem az után
Esdrás ujította meg, Isten csudálatos cse-
lékedetiből. Ellenben: (e) Nem volt a'
Nabuchodonozor hatalmában, hogy a' Si-
do Bibliának mind exemplárit el. vesse; se;
mert az uiz nemzétése az előtt Nap ke-
lterre vitetett Vala az ő birtokán kiűl.
47. (f) A' Sidók a' keresztyen hitnek,
gyűlölségeért, számtalan helyeket meg-
vesztettek a' szent írásban. Ellenben:
(g) Nem

(g) Nem hiszem én azt el, hogy a' Sido g Bene. Pe-
kust fű meg. vesztetett volna. rer. lib. 13.

48. (h) Az ő Testamentomot Görögre in Gen. c.
fordított herben bölcsék magyarázattya, 8. §. 7.
igen Istent. Ellenbe: (i) Ellenkezik egy disp. 8.
mással az herben bölcsék fordítás; azért b Bell. 1. 1.
a' Sidohoz kell támaszkodni. de ver. Dei

49. (k) A' Vulgata Versionak Autho- cap. 6. §.
ra Hieronymus. Ellenben: (l) Számta- sequitur
lan vérek vágyon a' Deák fordításba, quarta.
melyből következik hogy az, nem Hiero- i Geor. Vi-
nymusé. celius in

50. (m) A' Vulgata Versio, igen hitel- Encom.
re méltó, s' azt senkinek nem kell meg ver- ling. Hebr.
ni. Ellenben: (n) Nem azért vőtte be G. III. b.
az Ecclesia a' Vulgatát, hogy azt a' Sido k Bell. 1. 2.
vágy Görög kufáre nem kellene vinni ha de verbo
Valamiben botlik; hanem hogy akkor jobb- Dei cap. 9.
annál nem találtatott a' fordítások kö- §. 1.
zött. Iacob. Fa-

51. (o) Az érettségeknék nagy szű- ber Stapul.
lő Annya ez, hogy a' szent írás kinek ki- in Apol.
nek szűletett nyelvére fordították. Ellen- præmis.
ben: (p) A' Catholica Ecclesia nem til- comm. in
tya embernek meg. érthető nyelvére Való Epist. Pauli
fordítását a' Bibliának. m Concil.

52. (q) Sokkal jobb a' szegény kösség Trident.
kezeben adni a' Brevariunom, hogy nem Sess. 4.
a' szent írást. Ellenben: (r) A' szent n Joā. Dri-
írás Istennek teremtetett állatinak küldött ed. 1. 2. de
levele; mellyet mindennek kell olvasni. Trās script.

53. (s) Merő Hamisság, hogy a' szent cap. 1.
írás o Alph. de
Castro. l. 1.

adv. hæref. c. 13. p. 31. p Bell. 1. 2. de verbo Dei c. 15.
§. 2. q Facult. Paris. In Cēs. cōtr. Eras. tit. 12. r Greg.
Mág. Episc. Rom. l. 4. in dict. 13. Epist. 40. s Bell. 1. 3.

de verb. D. irás magában könyű legyen. Ellenben:
 cap. 1. (t) Hálát kell adni Istennek azért;
 Hiero. ab hogy azokat, mellyek az idősekre szük-
 Oleast. in segek, könyűkké tette a' szent írásban.
 e. 30. Deut. 54. (u) Maga, magát, nem magya-
 u Bell. l. 3. rázbattya-meg a' szent írás. Ellenben:
 de verb. D. (x) Semmi nem láttatik nekem úgy meg-
 c. 9. §. 1. magyarázni a' szent írást, mint maga.
 Joseph. 55. (y) A' szent írásnak sok értelme
 Acoft. l. 3. vagyon. Ellenben: (z) A' szent írás-
 de Christo nak csak egy tökéletes értelme vagyo, mel-
 revel. c. 21. lyel hartzolunk, s' g yőzünk.
 y Thom. 56. (a) A' szent írásnak homályos ér-
 part. 1. q. 1. telmebből is derekas argumentumokat ve-
 art. 10. herünk, hitünknek meg-erősítésére. El-
 z Corn. lenben: (b) Hamis Propheta az, ki az
 Agrip. de szent írást másképpen magyarázza,
 de Vanit. mint az Isten lelke tanította.
 scient. cap. 57. (c) Hol találod-meg azt a' szent
 106. írásban, hogy csak azt kell hinni a' mit ű
 u Bell. lib. mond? Ellenben: (d) A' szent írásban
 1. de Mifs. azt is meg-kell tartani, mellyet az em-
 cap. 6. resp. ber jó követekezéssel onnan ki-hoz. Mert
 ad 1. Kem- (e) nem csak azt kell hinnünk, mellyet
 nitij. arg. a' szent írásban betű szerént olvasunk;
 bc. Vno hanem azt is, mely meg-czáfolhatatlan
 dist. 37. ex követekezéssel onnan ki-jű.
 Hieron. 58. (f) Sok el-vefzett a' Proferák-
 e Hector tül, s' Apostoloktól írt könyvekben. Ellen-
 Pinc. in c. ben: (g) A' mely könyvek híjával vagyon
 8. Esa. a' bent írás; igen hihető, hogy azok jóha
 pag. 94. bíteles
 u Nicol Ly-
 ran. in præf. sup. libr. Tob. part. 2. fol. 2. 283. e Jod.
 Cocc. tom. 1. Thesa. lib. 6. art. 30. pag. 757. f Bell.
 lib. 4. de verbo Dei cap. 4. §. Quod autem. g Stapl.
 contra Vitaker lib. 2. cap. 1. §. 7.

bíteles könyvek számába nem vétertek volt.

59. (h) Az Apostolok, nem Christus b Pistor. in
 parancsolatyaibul írták, a' mit írták. hodeget.
 Ellenben: (i) A' szent írást, a' szent pag. 32.
 lelek dictálta, az azt író embereknek; i Coster. in
 60. (k) A' szent írásnak méltósága Apol. part.
 az Ecclesiátul vagyon; mely ha akarja, 1. Enchir.
 az eggyik könyvet meg-vegi, s' másikat contr. Fran.
 javallja. Ellenben: (l) Mi a' bent írás- Gomar.
 nak, abban szóló Isten lelke tanu-bizony- pag. 36.
 tágáért hiszünk; s' azért tulajdonitunk k Nicol.
 nekie nagy méltóságot. Cusā. Car-
 61. (m) Az Isten a' Christusnak em- din. Epist.
 beri természet szerént, mindenhatóság 2. ad Bohe-
 adott. Ellenben: (n) Adot Isten Chri- mos tom. 2.
 stusnak emberi természet szerént ha- pag. 834.
 szalmat, de nem mindenhatóság. l Canis in
 62. (o) Christus, emberi természet Catech. c.
 szerént mindeneket tud, mellyeket az I- de præc.
 sten tud. Ellenben: (p) Christus két ter- Eccl. 9. 16.
 metének eggyesülésében, nem adatott m Thom.
 emberi természetnek a' minden tudás. in c. 3. Joh.
 63. (q) A' mennyiben Christus Isten- n Bell. lib.
 sége az emberi természettel eggyesült; 3. de Chri-
 annyiban az ő embersége szerént imád- sto c. 16.
 tathatik. Ellenben: (r) Nem kell a' o Lyran. in
 Christust embersége szerént úgy imádni, c. 3. Joh.
 mint magát, mennyiben Isten. p Bell. lib.
 64. (s) Soha a' Christus nem bírt va- 3. de Chri-
 lam tudatlansággal, hanem mindeneket sto cap. 9.
 tudott. Ellenben: (t) A' Christus apron- q Azor. tő,
 ként nevelkedett tudományában, testének 1. moral. l.
 ideje- 9. c. 5. 6.
 r Vasquez,
 lib. 1. d. 4. cap. 4. n. 26. s Gregor de Valent. Comm.
 tom. 4. disp. 1. quæst. 15. punct. 1. f Thom. part. 3.
 quæst. 12. art. 2. ex Luc. 2.

idejével, s' állásával egyjűtt.

* Bell. lib. 65. (u) Isten telenség az állatni, hogy
4. de anim. Christus szentéde idején, pokolbeli gyö-
Christ. c. 3. trelmeket viselt legyen el. Ellenben: (x)
* Nicol. Christus szentéde s'inte olyan volt, mint
Cusan. lib. az el-kárhoztake, melynel nagyobb nem le-
10. exercit. het; azt kellett neki meg szentédni, s' úgy
y Greg. de be menni Atya dicsősegeben. (y) Nem
Valent. vakmerőségből állattatik az, hogy Chri-
rom. 4. in stus az el-kárhoztaknak büntetését vi-
Thó. disp. selte.

2. quæst. 4. 66. (z) A' Christus lelke a' szent A-
punct. 2. tyák lymbusára szállott alá, né az el-kar-
z. Fevard. hoztak helyére. Ellenbē: (a) Az ő Te-
lib. 7. stamentumi szent Atyáknak is meg-bocsá-
Theomach. totta Christus bűnöket; kik Időzültek
cap. 1. Christus által, minck előtte ő testben el-
a Lombar. jűne.

lib. 3. Sen- 67. (b) Christus, csak annyiban köz-
tent. dist. ben járó, mennyiben ember. Ellenben: (c)
25. lit. A. Mindket természetű szerent közben járó
ex August. Christus.

Epist. 51. ad 68. (d) Csak Christus az elég re-
Optatum. közben járó, de esedező közben járók töb-
b Lombar. ben is vādnek. Ellenben: (e) Christus
3. Sent. mind azért közben járó, hogy meg-bekel-
dist. 19. lit. tetett Istennel, s' mind peng azert, hogy
G. érestünk esedezik.

* Thom. 69. (f) A' Christus, szentéde által
part. 3. q. érdemlette magának az ő felmagasztal-
48. art. 6. tatását. Ellenbē: (g) Helyessen mondgyák
d Eccius in némellyek, hogy Christus csak az ő tagjai-
Enchir. nak érdemlett.

pag. 154.

* Claudius

Espensæus in 1. Tim. 2. fol. 269. oper. c. 2. f Thom.
part. 3. q. 49. art. 6. g Lombar. 3. sent. dist. 18. lit. E.

70. (h) A' Christusban való igaz hit; b Andrad.
nem csak a' szent írásból lehet meg; ha- Payva in
nem a' külső meg-tapastralható dolgokból- defens. Cō-
is. Ellenben: (i) A' Christusban való cil. Trid. l.
hit nélkül, nem időzülhetnek a' pogá- 3. p. 292.
nyok. i Melchior

71. (k) Ha az ember el-nem esett vol- Canus in
rais. meg-is meg testestült volna Christus. Relect. dē
Ellenben: (l) Ha az első ember nem Sacram.
vételre volna, soha a' második a' gyalázat part. 2.
felvételre el nem jött volna. k Didacus

72. (m) Hogy egy ember legyen az e- Stella in c.
gész Ecclesiának feje; oly szűkséges e' vi- 15. Luc.
lagon, hogy effele nélkül nem-is lehet kö- l Gregor.
zönseges Ecclesia. Ellenben: (n) Vala- Magn. l. 3.
ki magát közönseges Papi nevezettel il- moral. cap.
leti; az Antichristusnak hopmestere az. 11.

73. (o) Pétert tőtte Christus az egész m Cardin.
Ecclesiának Fejedelmévé s' pástoraává. Hosius in
Ellenben: (p) Szent Péter nem vőtt na- Confess.
gyob hatalmat Christustul, mint a' több Petricho-
Apostolok. (q) Nem-is volt az Apostolok viés c. 27.
között a' méltóságra nézve gradus. n Gregor.

74. (r) Szent Peter Romai Pápa vőlt. Magn. l. 4.
Ellenben: (s) Soha a' szent írásból meg Epist. 30.
nem próbálhatni, hogy szent Peter Romai ad Maurici.
Püspök vőlt volna, s' őt hogy meg csak ott-is August.
vőlt volna. o Cocc. tó.

75. (t) Christus fel támodása után, 2. Thes. l.
őresztendeig nem ment ki Sida országból 7. art. 4.
szent Péter. Ellenben: (u) Nem őrig, p Nicol.
hanem Cusan.

Card. in
lib. de Concord. Cathol. libr. 1. cap. 11. 14. 15. g Al-
phos. Tostat. Abulen Episc. q. 27. in c. 10. Matt. & Bell.
l. 2. de Rom. Pont. c. 4. s Marcellus Patavin. in Defens.
Pacis part. 2. s Bell. l. 2. de Rō. Pont. c. 6.

70. (h)

a Ounphri-
 us in addit.
 ad Platin.
 x Bell ut
 supr.
 y Onup. ut
 supr.
 z Bell. l. 2,
 de Rom.
 Pont. c. 12.
 a Staplet.
 in Relect.
 princip.
 Fidei con-
 trov. i. de
 Eccl. q. 4.
 art. 1.
 b Bell. l. 2.
 de Rom.
 Pont. c. 12.
 §. observā-
 dum secūd.
 c Durand.
 Episc. Mi-
 matens. p.
 3. tit. 22.
 d Bell. l. 3.
 de R. P.
 cap. 1.
 e Aretas. in
 com. super
 Apocal. f Joach. Abbas in Apocal. p. 194. Iodoc. Coc-
 cius tom. 1. Thes. l. 7. art. 17. Usser. de Eccl. success.
 p. 66. Plat. fol. 229. Jac. Hack. Ies. q. 2. c. 19. p. 313.
 Tanner. Apolog. c. 16. p. 138. g Anton. p. 4. Sum. tit.
 13. c. 4. §. 4. h Bened. Justin. in 2. Thes. 2. p. 419. i Ro-
 bert. de Licio. serm. 53. c. 2. k Nicol. de Gorrā super

hanem 9. esztendeig mulatott az után-
 Sidor országban.

76. (x) Christus fel-támadása után
 12. esztendővel ment szent Péter Romá-
 ban. Ellenben: (y) Christus fel-táma-
 dása után követtezett tizedik esztendő-
 nek elein látta meg szent Peter Romát.

77. (z) A' Romai Püspök szent Pé-
 ter helyében szállott a' risztbē, s' az egész
 Ecclesiában való felsőségben. Ellenben:
 (a) Akar mint kérkedgünk mi a' szent
 Péter Successiójával; de egy sem igaz suc-
 cesso az, melynek tudománya híjános.

78. (b) A' Pápa az egész Ecclesiá-
 nak feje. Ellenben: (c) A' régi Anya-
 szentegyház nem ismerte a' Romai Pá-
 pát Anyaszentegyház fejének.

79. (d) Nagy szemtelenségből az e-
 retnékek a' Romai Pápát Antichristusnak
 mondgák. Ellenben: (e) A' nagy Con-
 stantinus Császár halála után jelent meg
 az Antichristus. (f) Kinek lakó helye
 Roma.

80. (g) Az Antichristus Dán nem-
 zetségéből való leszén. Ellenben: (h) Az
 ördögnek Afzonyállattal való közösülésé-
 ből származik az Antichristus.

81. (i) Corazin nevéű városban szü-
 letettik az Antichristus. Ellenben: (k)
 Babyl-

Babyloniában já ez világra az Anti- Epist. Paul.
 christus. 2. Thes. 2.

82. (l) Halálos sebes veszen az Anti- l Bell. lib.
 christus, de csak nagy hamar meg gyo- 3. de R. P.
 gyul. Ellenben: (m) Nem is veszen ha- cap. 15.
 lalos sebes, hanem az ő Királyi. m Ribera

83. (n) Az Antichristus a' Gog. El- in Apocal-
 lenben: (o) Nem igazán magyaráz- c. 13. §. 9.
 tatik Gogon az Antichristus. n Bell. lib.

84. (p) Az Christus öli meg az An- 3. de Rom.
 tichristust. Ellenben: (q) Nem szék- Pont. c. 17.
 ség hogy öret a' Christus meg-ölje. o Ribera in

85. (r) A' Romai Pápa maga a' antho- cap. 20.
 ritásából is lelki ismereteket kötelez beő Apocal.
 törvényeket adhat ki. Ellenben: (s) A' p Barrad.
 ki az Ecclesiának gondviselője, ha az sene tom. 3. cōe.
 íráson kívül való parancsolatokat ad; ugy l. 9. c. 6.
 tartassék mint szentiség törő, s' Istennek q Bened.
 hamis tanuja. Justin in 2.

86. (t) Christus, az Ecclesiái Juris- ad Thes. 2.
 dictiót a' Romai Pápának adta; ugy hogy r Bell. l. 4.
 a' Püspököknek méltóságok a' Pápától de R. P. c.
 származék. Ellenben: (u) A' Pü- 16. §.
 pökök az ő hatalmokat Istentől vették, Ultimō.
 minden közben vétés nélkül. s c. Si is

87. (x) A' Romai Pápának hatalma qui præst.
 vagyon az egész világon; mind belső s' caus. 11.
 mind a' külső széken. Ellenben: (y) Az quæst. 3.
 Isten Anyaszentegyházában csak lelki t Bell. l. 4.
 fegyver vagyon, mellyel nem szabad ölni; de R. P. c.
 hanem eleveníteni. (z) Nem kell azért 22. 23. 24.
 a' Püspököknek külső dologban a' vatis ma- u Alph. 2.

Q

gát; Castr. l. 2-
 cap. 24.

x Alvar. Pelag. libr. 1. de planct. Eccles. cap. 13. y
 Inter hæc caus. 33. quæst. 2. z c. Episc. dist. 6. 88. c.
 Concil Carthag.

242 KET CATHOL. KÖZÖT
gát; hanem csak prédikálni, s' szorgalma-
tosan olvasni.

Cardill. 88. (a) Közönséges gyűlések egybe
in defens. bírói, nem az Imperator illeri; hanem a'
Concil. Pápa; Ellenben: (b) Régen a' közön-
Trident. séges gyűlések az Imperátorok által tetet-
disp. 1. nek vala.

Nicol. 88. (c) Csak a' Papi rendnek szá-
Cusā Car- bados végezni valamt a' közönséges gyű-
din. lib. 2. lesekben: el mehetnek ugyan a' külső nagy
de Cōcord. rendek is oda, de nem végezni, hanem a'
Cathol. c. gyűlést általmazni, s' az engedetleneket
25. meg büntetni. Ellenben: (d) Régen az
Bell. lib. Imperátorok bírák voltak a' közönséges
1. de Con- gyűlésekben.

90. (e) Igaz regula szerént, magá-
c. 5. nak kell a' Romai Pápanak, s' egy követi-
Nicol. nek a' Conciliumokat igazgarni. Ellen-
Cusan. l. 3. ben: (f) Csak bizelkednek a' Romai Pá-
de Concor. pána azok, kik a' Conciliumokban neki
Cath. c. 16. akarják az első helyeket adni.

Joan. de 91. (g) Az egész gyűlés is meg nem
Turrecr. szilheri a' Pápa; mert annak a' ad a' tho-
libr. 3. de rraft. Ellenben: (h) A' kik tagad-
Eccl. c. 22. gyák; hogy a' Romai Pápa nem vettetett
f Nicol. alá a' gyűléseknek, meltről ki-átkozásra.

Cusan. 92. (i) Az Anyaszentegyházban,
Card. lib. nem csak választottak; hanem megdes-
a. de Conc. zettek is vadnak. Ellenben: (k) Az I-
Cath. c. 12. sten szöleje nem egyeb, hanem az elválasz-
Bell. 3. c. 16. tottak Ecclesiája.

Alvar. 93. (l) A' még meg nem keresztelked-
Pelag. l. 1. tek;
e planct.

Eccl. art. 6. b In Concil. Constanti. Sess. 4. fol. 848. &
Sess. 5. f. 85 o. apud Biniū. i. Bel. l. 3. de Eccl. c. 7. §. 1.
& Bernh. ser. 62. in Cant. 4 Bell. l. 3. de Eccl. cap. 25

VALO ŰSTÖK VONAS. 243

sek; nincsenek az Ecclesiában. Ellenben: §. Nostra
(m) Ha szinte meg halnak a' meg nem m Tolet-
keresztelkedtek; ha Istenei, idővezülnek Card. lib. 2.
affelöl. instruct.

94. (n) A' titkos eretnekek nem tag- Sacerd.
jai az Ecclesiának. Ellenben: (o) Nem cap. 21.
kell azt tagadni, hogy y nem m nem képpen n Bell. l. 3.
az eretnekek az Ecclesiából legyenek; ho- de Eccl. c.
lort fel vőttek a' keresztnek billyegés. 4. §. 1.

95. (p) Az hittől szakartak, nem o Greg. de
az Ecclesiából valok. Ellenben: (q) Nē Valent. in
az, az hittől szakart, a' ki valamely Analys de
gyanos Ecclesiától el-szakad; hanem ki Eccl. p. 6.
az igaz Ecclesiát meg urállya, s' ott had- pag. 123.
gya. p Bell. l. 3.

96. (r) Nem igaz tagjai azok az Ec- de Ecclef.
clesiának, kik abból ki átkoztarnak. Ellen- cap. 5. §. 1.
ben: (s) Ha valaki az hibék közzél q c. Non af-
ki-átkoztatik hamissan; nem árt az az fert. caus.
átok, a' boszszuságot szenvedőnek; sőt 24. q. 1.
inkább azt kárhoztattya, a' ki azt kiát- r Joan.
kozta. Dried. l. 4.

97. (t) A' kik csak külső vallást is c. 2. part. 2.
tesznek a' Religiorul; azok, tagjai az de Script.
Anyaszentegyháznak. Ellenben: (u) s c. Si habes
Az igaz Ecclesiához nem kell közöket caus. 24.
mondani az hitetleneknek. quæst. 3.

98. (x) Szinte oly látható az igaz s Bell. l. 3.
Ecclesia, mint a' Romai kötség. Ellenben: de Eccl.
(y) Az Ecclesia, a' mennyiben igaz se- c. 10. §. 6.
retor követő szentekből áll; annyiban lát- u Turrecrē
batatlan, s' lelki. l. 4. de Eccl.

99. (z) Az igaz s' látható Ecclesia c. 2.
Q 2 soha cap. 20.
Bellar.

libr. 3. de Ecclef. cap. 2. §. Atq; hoc. 7 Liber Interi-
misticus c. 9. & Bell. l. 3. de Eccl. c. 13. §. 1.

Anglo-Rhemenf. in annot. ad cap. 12. Apocal. 6. Reneas Sylvius lib. 1. de Gest. Concil. Basil. c. Bell. l. 4. de Eccl. c. 2. §. Notandum. d. Hofius Card. in Conf. Petrie. c. 20. pag. 27. c. Bell. l. 4. de Eccl. c. 3. §. 1. f. Lindan. l. 4. Panop. cap. 83. g. Thom. Bozius de Ecclesia. b. Bell. l. 4. de Eccl. c. 4. §. 1. i. Joan. Pius Mirand. Theor. 13. k. Bell. l. 4. de Eccl. c. 5. l. Claud. Espenszus l. 2. de Adorat. c. 3. m. Pistor. in Hodeg. c. 4. n. Cajet. in com. 2. ad Theol.

sohát el nem foghatja. Ellenben: (a) Meg lehet az, hogy az Ecclesiának néha ne legyen külső fenyegetése; s' szabadon ne prédikáltsék az ige. (b) Ugy-is meg szoríttatik néha az hit, hogy csak egy segény Ázsiáknál tarcson szállást.

100. (c) Nem elég az igaz Ecclesia meg mutatásához; az Isten igéjének tisztán való prédikálása, s' a' szent Sacramentumoknak igazán való ki szolgáltatása. Ellenben: (d) Az igaz Anyaszentegyháznak ez az ő jele, ha igaz tudománya vagyon, s' a' szent Sacramentumok benne tisztán ki szolgáltatnak.

101. (e) Tizen-ötven Vádnak az igaz Ecclesiának jelei. Ellenben: (f) A' Római Pápa az Ecclesia igaz jele. (g) De ki váltsképpen százan Vádnak ennek igaz jelei.

102. (h) Ez az Ecclesiának egyik fő jele; hogy a' Catholicának mondatik. Ellenben: (i) Az a' Catholica Ecclesia, a' ki az Apostoli hitet Vállja.

103. (k) Nagy jele az is az Ecclesiának hogy a' régi. Ellenben: (l) Nem kell azokat halgatni kik az Isten igéje ki Vél mindeneket csak a' régiségre Vésznek; mert nem minden jó, a' mi régi.

104. (m) Nem utolsó meg mutatója ez is az igaz Ecclesiának, hogy az mind Világ végezetig fog durálni. Ellenben: (n) Az Antichristus közegei mind Világ végezetig tartanak.

105.

105. (o) Az hívőknek sokasága. Sep o Bell. l. 4. jele az igaz Ecclesiának. Ellenben: (p) de Eccl. c. Neha az Isten Anyaszentegyház a csak 7. §. 1. kútsin sereg, mind számmal, s' mind erő- p Emanuel. a Saa. in not. ad c. 12. Luc. q. Bell. lib. 4. de Eccl. c. 3. §. 1. r. Rayhing. in Excub. contr. Doct. Meisn. pag. 16. s. Bell. l. 4. de Eccl. c. 9. §. 1. t. Alph. 3. i. Castr. l. 1. adv. hzref. c. 7. p. 17. u. Bell. l. 4. de Eccl. c. 10. §. 1. x. Joan. Fez rus. in post. ferm. 3. de Coena. y. Bell. l. 4. de Eccl. c. 11. z. Glossa in mert: Canon. Presbyt.

106. (q) A' Püspököknek egy más- tan való követezések meg mutatya az igaz Ecclesiát. Ellenben: (r) Nem mindenkor mutatya meg a' Successio az igaz Ecclesiát.

107. (s) Ki ne hinne' az igaz Ecclesiának lenni, melyben a' régi Ecclesiának tudományával meg egyez a' Vállás. Ellenben: (t) Nem mindenekben egyez- betünk meg a' régi Atyákkal; mert ők sok dolgokban Vétkeztenek.

108. (u) A' Fővel, a' tagoknak egy más köztől való egygyeségek, nagy jele az igaz Ecclesiának. Ellenben: (x) Nagyobb egygyesség vagyon a' pogányok közt; Castr. l. 1. adv. hzref. c. 7. p. 17. y. Bell. l. 4. de Eccl. c. 10. §. 1. z. Glossa in mert: Canon. Presbyt.

109. (y) A' tudománynak szentsége u. Bell. l. 4. de Eccl. c. 10. §. 1. x. Joan. Fez rus. in post. ferm. 3. de Coena. y. Bell. l. 4. de Eccl. c. 11. z. Glossa in mert: Canon. Presbyt.

110. (a) A' tudománynak igen hat- y Bell. l. 4. de Eccl. c. 11. z. Glossa in mert: Canon. Presbyt.

Dist. 82. a Bellar. l. 4. de Eccl. cap. 12. §. 1. b. Ribet. in cap. 18. Apocal.

Q 3

e Stapl. lib. mert: (c) az hamisságot hamarab kap-
8. de Princ. ják az emberek hogy nem az igazságot.
fid. Doctr. 111. (d) A Doktoroknak szent elere
cap. 5. igaz. Ecclesiának. Ellenbe: (e) Ter-
Bell. l. 4. meszer ellen való görget cselekeziknek a mi
de Eccl. c. Ecclesiának szent rendet.
13. §. 1. 112. (f) A csudatetelek fenyes jökei
e Alvar. az igaz. Ecclesiának. Ellenbe: (g) Nem
Pelag. l. 2. mindjárt kell azt szentnek tartani, a
de planct. ki csudákat cselekezik. Mert. (h) Az
Eccl. art. ördög is csuda cselekedetek által megva-
28. kithatja az embere.
f Bell. l. 4. 113. (i) A Profetia jóvendülés tette-
de Eccl. c. tes jele az igaz Ecclesiának. Ellenben:
14. §. 1. (k) Még az hamis Profetia jóvendöl-
Glossa in heinek neha igazat, mint Balam-is.
verbo. Mi- 114. (l) A Vallásnak ellenséginék ta-
racula. c. núbizonyság tetelek; meg mutatója az
Audivimus igaz Ecclesiának. Ellenben: (m) Cal-
ext. de re- vinus János Galoba terhes tudományu em-
liq. & ve- ber volt! (Calvinus hát itt az igaz Ec-
ner. Sanct. clesia; mert la' hogy őtet ellensége di-
b Salmer. csiri!)

115. (n) A Catholica Vallas ellense-
tom. 4. p. ginek boldogtalan állapotok mutattya
260. hogy a mi Vallásunk igaz legyen. Ellen-
Bell. l. 4. ben: (o) Számtalan sok Pápák hóltak
de Eccl. c. meg szörnyű halállal.
15. §. 1. 116. (p) E Világi szép boldogság nagy
k Thom. 2. jele az igaz Ecclesiának. Ellenben: (q)
2. q. 172. az az igaz Ecclesia, mely, üldözöfeket
art. 6. szentved; nem az mely azokat indítja.
Bell. l. 4. 117. (r)

de Eccl. cap. 16.

Stapl. in Præf. ad Antid. Evan. & Apost. tó. 3. oper-
Bell. l. 4. de Eccl. c. 17. o Joh. Sarisber. in Polycr.
lib. 6. c. 24. p Bell. l. 4. de Eccles. cap. 18. §. 1. q c. Si
Ecclesia caus. 23. quæst. 3. ex August.

117. (r) Nem kell az Egyházi ren- r Cone.
deknek fel-szenteleében a' közösségnek res- Trid. de
zését venni; mint ha annélkül haszon- Sacrament.
talan volna a' fel szenteles. Ellenben: Ord. c. 4.
(s) Senki ne válassza fel az egyházi s c. Nullus
tisztet, hanem ha elsőben meg próbálják dist. 24. ex
a' Püspökök, vagy a' közösségről jo tanubi- Concil.
zonsaga legyen. Carthag.

118. (t) Az Egyházi tisztben két III.
rend vagyon; némellyek Papok, Diaconu- r Bell. lib.
sok, Sub-Diaconusok, Acolitusok, Lecto- de Cleric.
rok, Exorcisták, Ostiariusok. Ellenben: cap. 11. §.
(u) Senki Papságra ne válassza fel; ha- Sequitur.
nem ha a' szent rendben találtaik, kettő n c. Nullus
penig a' szent rend: vagy Presbyterek, dist. 60. ex
vagy Diaconusok, csak ezek voltak regen Urban P.
az Isten Ecclesiájában.

119. (x) A Püspökök fellyeb való x Concil.
Isten törvénye szerint a' több Presbyterek- Trident.
nél. Ellenben: (y) Mind egy volt az A- Sess. 23.
postolok idejében a' Püspök s a' Presbyter. cap 4.

120. (z) Némely Papok regegen meg y Hugo
égettek az házasságot, oly tilalmas volt. Card. in c.
Ellenben: (a) A nőtelenség felől való 1. Epist.
parancsolat, csak töre a' lelkének: mel- ad Tit. Ca-
lyer a' mint hogy parancsolt az Ecclesia, jet. ibid.
szinte ugy meg másolhat. z. Claud.

121. (b) A nőtelenséget Isten paran- E penszus.
csolta a' Papoknak. Ellenben: (c) A lib. 1. de
Papoktól, csak emberi törvény szerint til- Continent.
tatik meg az házasság. cap 12.

122. (d) Szent Pálnak volt felesége. fol. 696.
Q4 Ellen- a Franc.
Zabarell.

in c. Rursus Qui Clerici vel voventes. b Joh. Major in
4. Sent. dist. 24. q. 2. c Thom 2. 2. q. 88. art. 11. d Be-
ned. Justin. disp. 3. de Paul. Ap. c. 3. fol. 56.

6 Cajet. & Cathar. in c. 4. Epist. Philip. f Bened. Iust. in com. 1. ad Tim. 3.

Ellenben: (e) Szent Pálnak nem volt felesége.

123. (f) Nem szabad a' Pappnak másodszor megházasodni; mert az ellenkezők az ősz: tisztivel. Ellenben: (g) Az Isten azért kötötte egyben a' férfias az Aszszony állattal, hogy a' másodszori házasságot is szabadonnak lenni tanítsa.

124 (h) Ha szente pártosít a' Pap. is Királya ellen; nem várkezik a' felséget méltóság ellen, mert nincs a' lája vetet. Vén a' Királynak. Ellenben: (i) A' jámbor Pappnak, nem tsák az Isten törvényének, hanem a' Királynak is kell engedni.

125. (k) Szabad volt regén a' Pappnak hádat viselni. Ellenben: (l) A' mely Clericus Papp egyebet fog az hadakozásra, örök Card. Alex. ké meg fosztassék tisztizék.

in c. In pri- 126. (m) A' Baráti rendet az Apostolok szerzették. Ellenben: (n) Christus s' az Apostolok idejében, még csak 5. v. Non nyomdoka sem volt a' baráti rendnek. Ugyob est. opin. hogy: (o) Christus, s' az Apostolok Presb. 2. quæst. 3. bytereket törtek; de köldülő Barátokat soha sem rendeltek.

6. Rurfus. 126. (p) A' Barátság mindjárt az Apostolok után kezdett. Ellenben: (q) Het-

6 Theodor. l. 4. histor. Eccl. c. 7. Henric. Henriquez. l. 7. de Indul. c. 24. k Causæ recus. Concil. Tridét. p. 227. / Clerici c. 23. q. 8. ex Cōcil. Tolet. m Card. Hof. in Confes. Pettich. de Cerē. pag. 289. n c. Ad mensam 24. caus. 11. q. 3. (ex Chrysof. Homil. 25. in c. 15. ad Hæbr. 6 Balæus cent. 7. c. 18. Cornel. Agrip. de vanit. scient. c. 56. de Religione. p Bejerl. concio. select. 37. p. 698. 7 Polyd. Verg. l. 4. de feru invent. c. 13. p. 366.

Hétfáz negyvenedik estendőben volt eredtet a' Baráti rend.

129. (r) Szent Balás találta ezt a' r Polyd. rendet. Ellenben: (s) Szent Antal. Verg. l. 7. találta a' Baráti rendet. cap. 2. pag.

129. (t) A' szerzetes rendek tökéletes állapotban vannak. Ellenben: (u) s Bellar. az egész Evangeliomi tudomántul ká- libr. 2. de lőmböz ez: Parancsolatot adni az etel. Monach. c. ról, isalról, ruházatról, szakál s haj- 5. 9. Nunc nyiréről. (x) Senki azért ne bízzék az quod attiszerzetes rendiben; mert ez hitet senke net. nem teszi, mint Iudást is az Apostolság. 2 Thom. 2.

230. (y) Minekünk Christus az Evan. 2. q. 184. gelionban, tanácsolta, a' tökéletességet, u Cajet. ha nem parancsolta is. Ellenben: (z) Card. in c. A' tökéletesség kiálkeppen áll az Istenül 6. Marc. parancsolt dolgoknak meg tartásában. (a) v. 8.

Tanácsot ad akkor nekünk Christus, mi- 8 Joh. Ferus kor a' mi ellenségink szeretetéről szoll. in c. 12 Joh.

131. (b) Mi Barátok között valófo- v. 7. gadás tésleket helyeseknek tartjuk. El- 7 Bell. lib. lenben: (c) A' miénknek fogadás tere- de Monach. lek, mellyeket erővel tesznek, s' hirt- c. 7. 9. 2. len csak hákjában eselekeßnek, nem jával- 2 Thom. 2. landók! Mert: (d) Senki nem kötelez- 2. q. 84. hesi magát arra, mely nincs az ő hatal- art. 3. mában. Thom de

132. (e) Helyes dolog, mikor ember ma- Aquin. 1. gát szabad akarattya szerént segétség- 2. quæst. re kötelezi. Ellenben: (f) Rur dolog a' 108. art. 4. magokat biro embereknek köldülésre köte- 6 Bell. lib. lezni de Monach. c. 15. 9. 1.

6 Lorch. instit. Cath. p. 104. d Thom. 2. 2. q. 88. art. 8. 6 Bell. lib. de Monach. c. 20: 9. 2. f Johan. Avent. lib. 4. Annal. de Mendicant.

lezeni magokat; meg mondotta Isten: hogy se küldés se kurva ne legyen Izraelben. Sz. Pál is azt mondja: Jöbbs adni, hogy sem mint kérni. En azért azt mondom: A' ki máskeppen tanít, átkozott legyen.

g Bell. lib. de Monach. cap. 21. b Bened. Just. Disp. 1. cap. 4. de Aposto- lat. fol. 16. i Bell. lib. de Monach. c. 22. §. 1. c. Si pu- blicis causa

133. (g) Helyesebb kötelezzük ma- gunkat az engedelmessegre. Ellenben: (h) En igazán megvallom; nem találom a' szent írásban semmi helyet, melyben látnám az Apostoloknak az embereknek tört engedelmessegről való fogadásokat.

134. (i) Kell magunkat kötelezzük a' szűzessegre. Ellenben: (k) Sokkal job a' bolond fogadást meg szegni; hogy nem mint az által rettenetesebb bűnben élni. Azért: (l) Mivel hogy gyarló az emberi természet; az Apostol házasságot javall nekje.

32. q. 4. ex Concil. Tolet. l Salmer. in Comm. 1. Cor. 7. m Tolet. l. 1. Instruct. Sacerd. c. 35.

135. (m) Hét esztendő korában is szabad a' gyermeknek magát kötelezni a' tökéletes életre. Ellenben: (n) Meg kell azt vallani: Nagy bűnök, időnapo- lórt, az ifjakat fogadástételre kényszeri- tens; melyből a' látszik: hogy mikor elmé- sen gondolkodni nem tudnak arról, mire kötelezzük magokat; Segre, ferselmes élet- re bűnöznek.

136. (o) Szabad a' gyermeknek bű- nök híre nélkül is magokat szent szer- zesre adni. Ellenben: (p) Ha kik a' gyermekek között Attyokat el-hagyják, hogy már Isteni tisztelnek okáért; s' szűlejeknek melró tisztességet nem resznek, azok legyem. Azért; (q) El kell távoztatni

Si quid dist. 30. ex Concil. Gangrés. q Durand. Episc. Mimatés. de modo Celebr. Cocil. part. 3. tit. 16.

tatni, hogy y senki szűleje, híre, s' akarat- ya nélkül, Clastromban ne mennyen.

137. (r) Szabad az házasságnak ara- r Bell. lib. kötelezni magokat fogadással, hogy egy- de Monach. mást nem illetik. Ellenben: (s) Azt c. 37. §. 2. kívánja Isten hogy egy test legyenek az s Alphons. házasság, melly eggyesülés által szokott de Castro lib. 2. adv.

138. (t) A mely ember magát szűzes- hares. y bo. segre kötelezi, s' az után meg-házasodik, Adam. err. az a' fogadás el-bonthatja az házassá- 3. contr. got. (u) Ellenben: (u) En azt mondom: Armenos. Valaki az házassága előtt fogadást tört, s Bell. lib. s' az után meg házassodot embereket el- de Matrim. választja egymástul, rettenetessen bű- c. 21. pro- po. 3.

139. (x) Nem szabad a' külső rend- ue. Quidā nek az Ecclesiái dolgokat forgatni. Ellen- dist. 27. ex ben: (y) A' Catholica Vallásnak épsege- August. ért kell a' kerefsztyen Magistratusnac sor- x Decerni- mustit. 1.

140 (z) Az eretnekeknek könyveket Decretal. nem kell olvasni, hanem inkább el-kell a- de Indiciis zokat sikkasztani. Ellenben: (a) Soha cap. 2. meg a' Romai Pápatul meg nem tiltatott y Leo. P. az, hogy az eretnekeknek könyvök ne ol- Epist. 9. aē vastatnak. Theodos.

141. (b) Kell a' pogányok könyveit ol- August. vasni. Ellenben: (c) Nem kell a' Pogá- z Bell. lib. nyok könyveit olvasni. de Lajcis

142. (d) Igazán hiszi az Ecclesia cap. 20. hogy yagyon Purgatorium. Ellenben: a Six. Se- (e) Az nens. l. 6. Bibl. Sanct.

annor. 226. pag. 543. b Alphons. de Castro libr. 1. adv. hares. cap. 12. c Episcop dist. 37. d Bellat. libr. 1. de purgat. cap. 1. §. 3.

e Joan. Fischer. E. pisc. Roffens. contr. Luther. art. 18. 37. Peetr. à So- to in assert Cathol. fol. 83. 85. Svarez. tom. 4. p. 3. Disp. 45. §. 1. f Canis. in oper. Ca- tech. loc. de Poenit. Sacrament. q. 9. p. 304. 4. Dialog. cap. 40. b Bonav. 1. 4. Sent. Dist. 20. i In aurea Legend. & Idem in vita Con- rad. & Udalric. / In specul. exempl. dist. 3. exempl. 3. m Perion. in Topic. Theol. n Sylvest. de Laval. Capuc. lib. 4. cap. 13. o Bell. 1. 1. de Purgat. c. 1. §. 3. p Vasquez tom. 4. part. 3. q. 87. art. 1. dub. 2. q Joan. Fischer. art. 18. contr. Luther. col. 496. r Rutland. in loc. com. tit. 12. p. 314. s Maldó. tó. 2. disp. de Sacra- p. 147. s Bell. 1. 2. de Purg. cap. 2.

(e) Az szent írásból a' Purgatoriumos senki nem próbálhattya-meg.
 143. (f) Tűz által tisztítottak-meg a' lelkek. Ellenben: (g) A' Paschasius lelke meglep ferdőben tisztított-meg.
 144. (h) Arnyék által is tisztítottak meg a' lelkek Purgatoriumban. Ellenben: (i) Jég által hűvessé nem mely le- lek ott meg.
 145. (k) Ott lévő madarak gyomrá- ban vadnak nemely lelkek. Ellenben: (l) Nemely lelkeket ott az hűvös eső hűt.
 146. (m) Csak egy szent írásbéli helyből próbálhatni meg a' Purgatorium. Ellenben: (n) Negyven szent írás- béli helyekből is meg próbálhatni a' Purgatoriumos.
 147. (o) A' meg bocsátható vétkekért készített a' Purgatorium. Ellenben: (p) Csak egy meg bocsátható vétke is né g Greg. lib. Vészen bocsánatos a' Purgatoriumban.
 148. (q) A' Purgatoriumnak állatá- sa nem régen vétetett be az Ecclesiában. Ellenben: (r) Mindenkor hitte az Ec- clesia a' Purgatoriumos.
 149. (s) Mind hűvek, hitetlenek által mennek a' Purgatorium tűzén. Ellen- ben: (t) Csak azok mennek oda, kik jól meg

meg nem lakoltak e' világon. CC
 150. (u) Az ördögök győzik ott az u Salmer. embereket. Ellenben: (x) Csak maga a' tom. 14. p. tűz, nem az ördögök kőznek ott. 232.
 151. (y) Azt a' tűzet az Isten lehel- s Bell. lib. lése fújja fel. Ellenben: (z) A' jo An- 2. de Pur- gyal tamaszta azt a' tűzet. gat. c. 13.
 152. (a) Mikor Christus oda alá száll- §. 1. lott, semmiben né kisebbítette meg azok y Legend. nak a' lelkeknek fájdalmakat. Ellenben: Aurea hi- stor. 158.
 (b) Igen is meg kisebbítette Christus azok- z Bonav. nak könnyokat akkor. lib. 4. Sent.
 153. (c) Ugyan az a' tűz vagyon ott mely pokolban. Ellenben: (d) Senki dist. 40. §. uem tudgya micsodás tűz. 29.
 154. (e) Senki nem tudgya azt ez a Thom. életben, miképpen fogjon a' tapáskozható p. 3. q. 52. tűz a' láthatatlan lelken. Ellenben: (f) art. 8. Tűz mellett nyárson fűszereinek a' lelkek. b Bonaven.
 155. (g) A' Purgatoriumban való lel- 3. Sentent. kek érdemelhetnek örök életet; mert va- dist. 22. gyon bitek, szeretetek, remények. Ellen- c Anton. p. ben: (h) A' Purgatoriumban nincsen 4. tit. 14. többé a' lelkek érdemének helye. c. 10. §. 4.
 156. (i) A' Purgatoriumban való lel- d Albert. 4. kek nem imádkoznak mi éreztünk; mert Sent. dist. nincs még nálok az a' tűz, melyben a' 20. mi szükségünket meg láthatnák. Ellen- e Bell. lib. ben: (k) Könnyörögnék mi éreztünk a' 2. de Purg. Purgatoriumban való lelkek; mert a' cap. 12, gazdag-ú könyörge Pokolban Attyafiatere f In specul. (Neta- exploru Dist. 3. exempl. 3. g Antisynodor. in Summ. lib. 4. Thom. 4. Sent. dist. 21. q. 1. art. 3. Ad quartum. b Bell. lib. 1. de Purg. c. 2. s Thom 2. 2. q. 83. art. 11. Ad tertiū. & Bell. lib. 2. de Purg. c. 15. §. Quod autem.

(Ne tapogasd ez utólsót, mert Istenmit nem nyere az a' gazdag; ki tudgya ha azok a' lelkek te túled-is meg-fogják az áldást!)

Salmer.

157. (l) A' Purgatoriumban Valo lel-
tom. 14. p. kek né bizonyos ok idősebségei felől. Ellen-
235. ben: (m) Eretnesség az állatni, hogy
m Alph. de a' Purgatoriumban Valo lelkek nem bátor-
Castro. lib. ságosok idősebségei felől.

12. adv.

158. (o) Senki nem tudgya hol Vagyon
háref. ybo. a' Purgatorium. Ellenben: (o) A' Pur-
Purgatoriū gatorium a' földnek mélységében Vagyon
háref. 2. a' pokolhoz közel.

n Maldon.

159. (p) A' Purgatoriumban Valo lel-
tő. 3. disp kek csak az esztendőig yjötretetnek. El-
de Sacram. lenben: (q) A' mint az emberek ves-
pag 171. keznek, ug ybűntetternek ott-is az időse-
Bell. lib. rént Valo Vettek.

2 de Parg.

160. (r) Nag yob bűnteres lesz en Pur-
cap. 6. gatoriumban, hogy nem az eleinek kefer-
p Domin. a' ves fájdalom. Ellenb. (s) Nem lesz az a'
Soto lib. 4. szenedes nag yob ez életbeli kinoknal.

Sent. dist.

161. (x) Nem jelennek meg a' Purgá-
19. q. 3. toriumban l. vő lelkek ez életben lévőknél.
art. 2. Ellenben: (u) Meg-jelennek azok a' lel-
Anton. p. kek e' Világon minekünk.

4. cap. 10.

162. (x) A' mely lelkek a' Christussal
9. 6. már az égben uralkodnak; nem könyörög-
Becan. l. nek a' Purgatoriumban Valo lelkekert,
1. Manual. hogy Isten öket onnet meg-szabadítsa. El-
e. 8. q. 2. lenben: (y) Igen is könyörögnek a' men-
conc. 1. nyet lelkek a' Purgatoriumban Valokert.

p. 151.

163.
Bonavet. in 4. Sent. dist. 20. art. 1. q. 2. Becan. l.
1. Manual. c. 8. q. 2. conc. 4. n Peltan. c. 4. de Purg.
p. 226. n Domin. a' Soto l. 4. Sent. dist. 45. q. 3. art.
2. y Bell. l. 2. de Purg. c. 15.

163. (z) Hellyessen cselekedsz a' Pá- z Anton.
pa, hogy a' szenteket Canonizállya. El- part. 5. Sū
lenben: (a) Sok szenteket iszrelnék az ma tit. 12.
emberek, kiknek szentségei felől kerelke- cap. 8.
des Vagyon. Ilnet. (b) Kik ereennek a' Georg.
nek tartanak, azok Vadnak a' szentek Cassand.
feregeben. Azért ilyen dolgot kel meg- in consult.
tartani: (c) kik az emberekről canoni- art. 21. p.
zaltattak, nem kell bizonyoson boldagok- 971.
nak tartani.

6 Cornel.

164. (d) Igen kegyes cselekedet, mikor Agrip. de
mi a' szenteket, s' az Angyalokat segetse- van. scient.
gūl hívjuk. Ellenben: (e) Semmi szük- c. 98.
ség nem kényszerít minket arra, hogy a' c Panigarol
szenteket segítségül hívjuk; könyöröghe- lect. 9.
stünk Christusnak, azok nélkül is. part. 2.

165. (f) Törvény szerent kötelez se- d Béli. lib.
stünk arra hogy a' szenteket segítségül hij- 1. de Beat.
juk. Ellenben: (g) Sokkal nag yobban Sanct. c. 19.
stündöklék az Isten dicsősége, ha mindg yé- e Laur. Ar-
vást a' szentek nélkül ő hozzája folya- tur. in A-
modunk. pol. contr.

166. (h) A' még holt szentek nem min- Toffan. c. 2.
deneket tudnak. Ellenben: (i) Mivel f Salmer.
hogylátták az Isten dicsőségét a' szentek; tom. 15.
azért tudgyák a' mi dolgainkat. p. 466.

167. (k) Nincsenek a' szentek mi tū- g Svarcz.
lünk ságul. Ellenben: (l) Nem minden- tom. 2. com-
kor Vadnak mi velünk a' meg holt szentek. in Thom.

168. (m) Nem szabad kérni a' szent- disp. 23. q.
tektől azt, hogy mi nekünk mennyet- 37. q. 3.
gyelmeket adgyanak. Ellenben: (n) Nem h Bell. lib.
csak de Beat.

Sanct. c. 20.

Resp. ad 3. i Greg. lib. 12. Mor. c. 13. k Georg. Cal-
sand. in conf. art. 21. p. 964. l Bell. ut supr. resp ad 6.
n Bell. l. 1. de beat. sanct. c. 17. n Cōcil. Trid. Sess. 9.

csak arra kell őket kérni hogy mi ereztünk esedezzenek; hanem hogy segítséget is adgyanak.

169. (o) Arra kell őket kérni: könyörögjenek ereztünk, hogy Kristus az ő érdemei miatt szabja. Ellenben: (p) Azért könyörgünk a' szenteknek, hogy az ő érdemeikkel minket segítsenek.
170. (q) Soha ne hallgasson hogy a' szenteket kellene imádni. Ellenben: (r) Imádni kell boldog sz. Máriát.
171. (s) A' Christusaak keresztes, szent, láncsáját, ruháját s' képét, látriai tisztelettel kell illesni. Ellenben: (t) A' szentek maradványinak tiszteleti kétséget tartozik a' kegyességre, a' babonásáig; azert igen elő-mozdítja; azert sokkal job hogy a' kötség a' szentek jó cselekedet, hogy sem mint azoknak reliquiáját kövesse.
172. (u) A' mely képeket meg isokunk, s' először terdet fejet hajtunk, azok által vagy Christust vagy szenteket tiszteljük. Ellenben: (x) A' Sdok regén az igaz Isteni tiszteltek az Arontul csinált borjában; mere ig y szólnak Gala. Ezek a' te Istenid Izrael. De ő mely igen verkezzenek, hogy az Isten első parancsolattya ellen bálványt csinálának!
173. (y) A' minemű tisztelettel illettyük azokat, kiket a' képek példázának, olyan tisztelettel kell becsülnünk a' képek is. Ellenben: (z) Nem kell a' képek Isteni tisztelettel illesni.
174. y Thom. part. 3. q. 25. art. 3. z Anglo. Rhemen. in annot Act. 17. §. 5.

174. (a) A' meg-bólt szenteknek te. a' Coneil. mer. őhelyeket, s' maradvány csontocskáj. Trident. kar meg-latogatni igen szentséges dolog. Sess. 25. Ellenben: (b) Nem azt kell dicsírni, ki b' Gratian. Jerusalemben járt; hanem ki ott kegyessen c. Gloria causa 12. q. els.
175. (c) Igen igazán resztünk fogá. 2. ex Hier. dáfokat a' szenteknek. Ellenben: (d) ronymo. A' fogadást csak egy yedül Istének keltenni. c Bell. lib. de Monach.
176. (e) Szabad a' szentekre esküdni. Ellenben: (f) Valaki a' teremest cap. 14. §. állárokr a' esküszik, keményen meg ve- Deo Sacta. rettesek, a' Pápenig az Ecclesiából ki- d Vignerius in Instit. c.
177. (g) Nem csak Istennek hanem az 5. §. 5. §. szenteknek is helyessen építtetnek Templo- 14. mok. Ellenben: (h) Mi a' Mátyroknak ec. Honec Templomokat nem építünk, hanem csak stum. caus. Istennek. 22. q. 5. c.
178. (i) Oltárokat a' szentek sz. Cornel. mára építeni jó dolog. Ellenben: (k) Ne Papa. amellünk mi a' szenteknek oltárokat. fc. Si quis
179. (l) Szentséges dolog a' szentek caus. 22. q. sz. amára rendelt innepek meg-tartani. 1. ex Hier. Ellenben: (m) Az Isteni tiszteletre tar- & Pio P. rozik az; hog y Valaki innepek szentel- g Bell. lib. lyen. (n) Más képpen ha a' szentek em. 3 de cultu tekezési forogna benne, pogányi szokást Sanct. c. 4. forgatna előtte a' cselekedet. propos. 4.
180. (o) A' szentelt viz, az Aposto- h Alph. de lokol Castro. lib. 13. advers. hares. tit. Reliquiz Sanctorum. pro dicto August. l. 22. de civit. Dei c. 10. i Pontif. fol. 19. fac. 2. k Alph. de Castro Ut modò. l Bell. libr. 3. de cultu Sanct. c. 16. §. Neq; rationes. m Durand. l. 4. ration. c. 39. num. 2. n Baron. Ann. 44. num. 27. o Bell. lib. 4. de verbo Dei. c. 3. §. Tertium mandacium,

p Gabriel
Biel. 4. laktól vőtt eredetet. Ellenben: (p) Nem
Sent. dist. 181. (q) Nagyeréje vagyon a' szentelt víz.
1. quest. 1. telt víznek; hogy az mind bűnököt bocsát,
art. 1. s' mind ördögöket űz. Ellenben: (r) A'
Greg. de szentelt víznek csak annyi ereje vagyon,
Valent. tő. mint a' mellyet meg nem szenteltek.
4. disp. 7. q. 182. (s) A' keresztség hányás elijeszti
4. punct. 1. az ördögöket; azért méltán keresztesz-
pag. 1544. zük meg homlokunkat, szánkát, mely-
Baron. An. lyünköt, a' Sacramentumokat, érelünköt,
889. n. 180. s' italunkat. Ellenben: (t) Nincsen a'
r Alph. de keresztségnek betűiben, vagy pronunciálásá-
Castro l. 2. ban semmi erő.
adv. hæref. 183. (u) Megkötöztetik, hogy ha a'
ybo Aqua Pap Sacramentumot akar szolgálatni,
hæref. 2. szent élere legyen; másképpen nem Sacra-
Azorius l. mentom az, mellyet ki szolgált, Ellen-
4. Instit. c. ben: (x) A' Papnak gonosz cselekedete
11. q. 4. nem árt a' Sacramentumoknak; mert a-
s Jod. Cocc. zokban a' lelki kegyelem Istentől adatik
tom. 1. nem a' Papoktól.
Thes. libr. 184. (y) Hamisság az, hogy a' Sa-
2. art. 9. cramentumok az kegyelemnek igiretit
s Bell. lib. csak megpecsétellyék. Ellenben: (z)
1. de Sacr. Megválljuk azt, hogy a' Sacramento-
c. 20. mok az Isten igiretinek pecsétjei
s Tolet. l. 185. (a) A' ki azt mondja, hogy a'
2. Instruct. Sacramentumok kegyelmet nem munkálod-
cap. 16. nak; azok legyen. Ellenben: (b) Nem
s c. Non úgy vagyon a' kegyelem a' Sacramentum-
nocet. caus. ban, mint valami szokott lenni az edény-
1. q. 1. ex ben
Gregor.
y Bell. l. 1. de Sacram. c. 14. §. 2. s Greg. de Valent.
tom. 4. disp. 3. q. 3. punct. 1. s Concil. Trid. Sess. 17.
Can. 8.6 Thom. part. 3. q. 62. art. 3.

ben; Hanem. (c) Isten szerzi azokban c Gabr. 4.
a' kegyelmet. Sent. dist. 1.
186. (d) A' ki azt mondja: hogy a' Concil.
az Új Testamentumi Sacramentumok nem Trid. Sess.
különböznek az ó Testamentumaktól, 7. can. 2.
azok legyen. Ellenben: (e) Az ó Te- Thom. p.
stamentumbeli környálmereklkedés által, 3. q. 62.
vőttök a' gyermekek kegyelmet, s' Isten art. 6.
országában való be-meneft. Azért (f) f Lombard,
ugyan azon kegyelem adatott a' környál l. 4. Sent.
mereklkedés által régen, mely mostan a' ke- dist. 1. n. 6.
resztség által osztogatatik.

187. (g) Het Sacramentumok vad- g Concil.
nak: a' Keresztség, Urúacsorája, Con- Sess. 7.
firmatio, Pœnitentia, Utolsó Kenes, Szent can. 1.
Rend, és az Házaság; ki ezeken kívül több h Joh. Fe-
bet vagy kegyesbbet tanít, azok legyen El- rus inc. 19.
lenben: (h) Ket bizonyos Sacramento- Johannis.
mink vadnak nekünk; a' Keresztség, s' Bessiarion
az Urúacsorája. Rom. Eccl.

188. (i) A' mely gyermekek kereszte- Card. l. de
letlen meghalnak nem idvőzölnek. Ellen- S. Euchar-
ben: (k) Sokan vadnak a' Cathlicusok Rupert. lib.
közül kik a' keresztelestlen gyermekek- 3. de Sap-
nek idvőseget adnak. Mert: (l) Nem cap. 1.
köttetett az Isten kegyelme a' Sacramen- l Bell. lib.
tumokhoz. 6. de amisa

189. (m) A' keresztelestlen gyerme- grat. & sta-
kek nem éreznek kín; hanem csak kárás pec. c. 2.
erzik, az Isten színe nem látásának. El- §. 1.
lenben: (n) Kínóztatnak a' kereszte- k Francis.
telestlen kis gyermekek pokolban. Svarez. tő.

R2

190. 3. p. 290-
l Thom.

p. 3. q. 64. art. 7. s Didac. Alvar. de Auxiliis gram
lib. 1. disp. 114. s Joan. Dried. lib. 1. de grat. & lib.
mb. tract. 3. cap. 2.

Bell. l. i. 190. (o) A' kis gyermekeknek nincsen
 de Baptif. c. magoknak hitük; hanem más hit által
 10. §. ult. hisznek. Ellenben (p) A' kis gyerme-
 p Coster. in kek, belejek öntetett hit által hisznek.
 Augment. 191. (q) Minden bűn elvetetik a' ke-
 Enchirid. reszttség által emberből. Ellenben: (r)
 q Bell. lib. Noha minden bűn megengedterik a' ke-
 1. de Bapt. reszttségben; mind azonáltal meg is meg-
 c. 12. §. 2. marad, a' bűnnek sepreje a' mi testünkbe,
 r c. Iterat. 192. (s) A' Kereszttségnek ereje nem
 dist. 2. de terjed a' követekezendő időkre, hanem
 consecrat. csak az el-múltakra. Ellenben: (t)
 ex Pachasio. Ezt kell mindennek hinni, hogy a' kereszt-
 s Bell. l. i. seg által nem csak el-múlt, hanem követ-
 de Bapt. c. kezendő bűneink is meg-bocsáttatnak.
 18. §. At 193. (u) A' ki azt mondja: hogy a'
 verő. János kereszttségének olyan ereje volt; mint
 e Alphons. a' Christusenak; azok legyen. Ellenben;
 Salmer. (x) A' János keresztsege Istentől sze-
 tom. 13. p. rezetett volt.
 487. Disp. 194. (y) A' Confirmatio, az Új Te-
 1. in cap. 6. stamentumnak egyik Sacramentuma.
 Rom. Ellenben: (z) A' Confirmatio nem I-
 u Conc. sten szerzette, hanem az Ecclesia. (a)
 Trid. Sess. Az igaz Sacramentumot pedig, kéálkép-
 7. de Bapt. pen az Új Testamentomtól, csak egyedül Iste
 can. 1. berezheti. Hogy volna hát még is a'
 x Salmer. Confirmatio igaz Sacramentum!
 tom. 8. 195. (b) A' Confirmatio csak egye-
 tract. 58. dül a' Püspöknek kell végben vinni. El-
 y Concil. lenben: (c) Megengedgyék hogy a'
 Trid. Sess. Presbyterek is a' Püspökökön kívül, a' meg-
 7. can. 5. kereszt-
 z Alexan. kereft-
 A lens. part. 4. q. 44. In prima. a Bell. l. de Bapt. c. 20.
 §. 1. Durand. l. 4. Sent. dist. 2. Thom. part. 3. q. 64.
 art. 2. b Conc. Trid. Sess. 7. can. 3. c Jus Canon. cap.

keresztelkedteket megkenhetik kenettel. Pervenit.
 196. (d) A' Confirmatioan az olaj dist. 95. ex
 szükséges, nem annyira a' balsamom. El- Gregorio.
 lenben: (e) Mind az olaj s' mind a' d Domin.
 Balsamom szükséges. Soto 4. Sét.
 197. (f) Az Ur Vacsorája, csak az dist. 7. art. 2.
 eretnekektől hivattatott Ur-Vacsorája. e Bellar. de
 nak. Ellenben: (g) A' Szent Atyák is Confir. c.
 az Ur-Vacsoráját Ur-Vacsorájának ne- 8. prop. 2.
 veztek. f Maldon. in
 198. (h) A' ki azt mondja. hogy c. 26. Matt.
 a' kenyérnek és bornak meg tartatik az x. 26.
 Ur-Vacsorájában való állattya; s' Christus g Catech.
 Valóságos testede s' vérege, nem változik: Trid. c. de
 azok legyen! Ellenben: (i) Az Ur-Va- Euchar.
 csorájában nem szűnik meg, a' kenyérnek h Conc.
 és bornak állattya. Mert: (k) A' mit lá- Trid. Sess.
 tunk az Ur-Vacsorájában, kenyér és bor. 13. cap. 4.
 Ide valok ezek is: (l) Nem szükség a' can. 2.
 kenyérnek s' bornak el-változása. Ismét: i Greg. de
 (m) Sokkal jobbat mondani: hogy a' ke- Valent. lib.
 nyérnek s' bornak állattya meg-marad, 2. de Idol.
 hogy sem mint meg nem marad. Egy szo- c. 5. §. Pro-
 val: (n) Senki azt meg nem próbálhat- fert quoq;
 ya a' szent irásból, hogy a' kenyér és bor, k c. Qui
 Christus testede s' vérege változék. manducant.
 199. (o) Akkor válik a' kenyér Chri- dist. 2. de
 stus testede; mikor a' Papezt mondja: Consecr.
 UM. Ellenben: (p) Mikor az M-es ki / Pefantius
 mondja, akkor változik el. in Thom.
 200. (q) Christus keresztet vetett a' fol. 896.
 kenyérre mikor meg-áldotta. Ellenben: m Occam
 R 3 (r) Fel. in Cériloq.
 Theol.
 concl. libr. 4. q. 6. n Gabr. Biel. lect. 40. in can. Miss.
 o Glossa c. Cum omne. de Cōsecr. dist. 2. lit. M. p Son-
 cin. 4. Sent. dist. 13. Cōcil. 1. q Salmer. tō. 9. tract. 12.

Barrad. (r) Fölemeltő kezét s' meg y áldotta meg.
 tom. 4. l. 3. 201. (s) A' Christus testét be veheti
 concion. ember szájában. Ellenben: (t) Hamis.
 Evan. c. 2. sag hogy az Christus teste tisti képpen vő.
 §. 13. 14. tessek.
 Thom. p. 202. (u) A' mi fogaink meg-illeszhetik
 §. q. 80. a' Christus testét. Ellenben: (x) Eleg ha
 art. 3. csak a' kenyérnek s' bornak színez illeszik
 Cajet. in fogaink.
 opusc. tom. 203. (y) Azé mondgyák némellyek:
 a. tract. 2. hogy ha az eger meg enne az ostyát a'
 cap. 3. Christus testét venne hozzá. Ellenben:
 Claud. (z) Nem jó azt mondani, hogy az eger a'
 Sanct. c. 3. Christus testét egye; mert ha azt illesné
 Repetit. 5. nem lenne a' többé Sacramentum.
 Cxzar 204. (a) Ha valamely eger meg eszi
 Bulenger. az ostyát, meg kell az egeret fogni s' meg
 cötr. Pless. kelégetni, hamvát az oltár mellé hini vő.
 l. 4. c. 2. Ellenben: (b) Nem kell azt cselekedni
 Alexan. mert ki tudgya mi történnék a' Christus
 Alenf. p. 4. testén; hanem bonczoltasfék fel az eger s'
 quæst. 45. s' vöggyék ki az ostyát belőle.
 membr. 1. 205. (c) Ha ki meg részegednek az
 art. 2. Ur Sacrorájában lévő bortul, annak ta-
 Gloffa. lán színeit is meg-részegedhetnek. El-
 in cap. Qui lenben: (d) Jelen kellene lenni a' bor-
 bené. dist. nak állatryának, szintén nagy, mint ha a'
 a. de Con. borban fereg teremne, s' az nem a' bornak
 secret. színeitől hanem állatryátul vólna.
 Anton. 206. (e) E' szó: E Z, semmit nem
 Archiepis. mutat.
 Flor. p. 3.
 Summ. tit. 13. cap. 6. b Thom. 4. Sent. dist. 9. quæst.
 a. Petr. de Palude 4. Sent. dist. 9. quæst. 1. c Thom.
 in 1. Cor. 11. d Bonavent. 4. Sent. dist. 12. art. 2.
 quæst. 1. e Salmon tom. 9. tract. 13.

mutat. Ellenben: (f) Ez a' szó: E Z, f Bonavét.
 mutatrya a' kenyérnek állatryát. 4. Sent.
 207. (g) E' szó: E Z, mutatrya a' dist. 8. part.
 Christus testét, a' mint magában sag yon. 2. art. 1.
 Ellenben: (h) E' szó: E Z, mutatrya a' g Svarez.
 Christus testét a' kenyér színevel egy yite. disp. 58. de
 208. (i) A' meg szentelt ostyát el kell Sacr. §. 7.
 tenni. Ellenben: (k) Csak annyi ostyá h Idem.
 vitefsék az oltárra, a' mennyivel meg éri Ibid.
 a' köfseg; a' mi benne meg marad el ne té- i Concil.
 tessek hólnapra, hanem a' Papóktul meg- Trid. Sess.
 etessek. 13. cap. 6.
 209 (l) Köväsztalan kenyér kell a' k c. Tribus
 Deák Ecclesiában. Ellenben: (m) Nem grad. dist. 2.
 tartozik az a' Sacramentumra, hogy a' de Consecr.
 kenyér köväsztalan legyen. ex Cle-
 210. (n) A' poharban vízzel mege- mente.
 leg yittetet bort kell tölteni. Ellenben: (o) l Tolet. l.
 Ez a' Theologusoknak értelmek, hogy elég 2. Instr. Sa-
 a' bornak meg szentelese, viz nélkül is. cerd. c. 25.
 211. (p) Az Ur Sacrorájának egyén- §. 5. pag.
 mölcse, nem a' bűnnek meg bocsátása, ha- 158.
 nem a' leleknek a' bűnöktől való megtar- m Thom.
 tatása. Ellenben: (q) A' ki eszi az p. 3. q. 74.
 én testemet, meg bocsátatik annak bűne. art. 4.
 212. (r) Ha ki azt mondgya; hogy a' n Alexan.
 Christus parancsolatrya szerent mind ke- 1. cap. in
 nyérrel borral kell elni az Ur Sacrorájá- Sacramen-
 ban; azok legyen. Ellenben: (s) Mikor torum. 1.
 az Ur Sacrorája osztogatatik; vöggyetek 2. de Con-
 rendel az Ur testét és vérét, igen nagy secret.
 R 4 becsü- o Azorius
 tom. 1. In-
 stit. moral. libr. 10. cap. 30. quæst. 1. p Bellar. l. 4. de
 Euchar. cap. 17. §. Iam verò q c. Ante benedictionem
 dist. 2. de Consec. ex Ambrosi. r Concil. Trid. Sess. 21.
 c. 1, can. 1. s Clemens Rom. l. 8. Constit. cap. 61.

Durandus becsülettel, s' felelemmel. Mert: (t) A lib. 4. rational. div. officior. c. 34. n. 13. p. 124. Glossa in e. Comperimus dist. 2. de Conf. Bell. lib. 4. de Euch. c. 26. resp. ad 1. Albertus Piggus in Hierarch. Bellar. ut modò. Alexand. Alensis. p. 4. Summ. q. 3. mēb. 1. Bell. lib. 4. de Euch. c. 25. resp. ad 2. Gerhard. Lorchius in libr. de Missa publ. prorog. in 7. part. Canonis. Cassand. in prefat. libri de Comunione sub utraq; specie. e Concil. Trid. Sess. 21. c. 1. Can. 2. f. Iacob. August. Thuanus libr. 6. Histor.

becsülettel, s' felelemmel. Mert: (t) A ki csak az Ostyát veszi, nem veszen egész Sacramentumot. Egy szóval: (u) Ez a jeles Sacramentumot, kenyérrel s' borral osztogatja ki Christus; az elődéd Anyaszentegyházbanis, ugy éltek ez zel, hogy nekünk is ez, példa legyen.

213. (x) Ha éltek a' pohárral is réggen, de megvetettek az: az után a' Conciliumok. Ellenben: (y) sokat végeztek ezek a' Conciliumok olyas, mely a' természetnek törvénye, s' a' nyilván való szent írással ellenkező.

214. (z) Szintén annyi hasznos vehet ember csak az ostyából is, mint ha a' bor is ott volna. Ellenben: (a) Több lelki hátszártságnak annak a' Communicans, ha a' poháris osztogatásnak.

215. (b) Csak egy yedül az Apostoloknak mondotta Christus ez: Igyatok ebből minnyájan. Ellenben: (c) Káromkodik az, ki az a' mondgya; hogy ezeket a' szokat Christus, csak az Apostoloknak mondotta.

216. (d) A' Tridentumi Synatban arra mene nagyrebe a' tudósoknak, hogy a' pohár oda adassék a' kösségnek. Ellenben: (e) Akar ki mit végezzen, csak hadgyon beket a' kösség a' pohárnak.

217. (f) Meg hagyá az 3-dik Pál Papa; hogy kik a' kösség közül kívánának a' pohárt, ne ragadnak meg tőlök. Ellenben: (g) Ha

(g) Ha a' Pohár oda adatik a' kösségnek, s' Cardinal Hosius in az egész Pápaság el-fordúl.

218. (h) A' Constantiai Gyűlés elő. Dialog. de his, csak egy szin alatt osztogattat az Communio. Vacsorája. Ellenben: (i) Christus one sub inmenyben mentele után, megváltat az traq; specie Ecclesiában a' kenyérrel s' borral való h Bell. lib. Communicálás, ezer esztendőnél tovább. 4. de Euch. c. 24. rat. 4.

219. (k) A' szent Janos 6-dik rész. c. 24. rat. 4. bál, meg próbálharni; hogy csak egy szin i Georg. alatt kell a' kösséget communicálni. El. Cassander lenben: (l) Nem a' Sacramentumbeli in Consult. utelről vagyon szent Janosnál a' szó, hanem a' lelki koftról. art. 22. de utraq; specie Sacram.

220. (m) Nem szegyenlyük az egész Sacramentumot imádni; mert ott vagyon p. 981. az Isten. Ellenben: (n) Nem tudhat- k Bell. lib. ryuk az bizonyosan, hogy ha a' kenyér 4. de Euch. Christus testvére változott vagyon, a- c. 24. rat. zér Ostya imáadásának is csak Hálal kell 2. ex cap. 6. lenni. (o) Imádat fsek Christus, de ne a' Joan. kenyér és bor. Maldonato

221. (p) A' Misedben, a' Christus te- Joan 6. ste s' vére, bizonyosan meg áldoztatik a' p. 53. kenyér és bor szine alatt. Ellenben: (q) m Sancte- A' Tridentumi Gyűlésben sokan így beszél- sius Repetit rek, Magát a' Christus meg nem áldozta 9. cap. 4. a' Vacsorában, hanem csak emlékeztetire n Biel. lect. parancsolta, az fen maradni. Ugyan is, 49. in Ca- ha meg áldozta volna akkor magát; nem non Miss. székseg volt volna az után a' keresztfán o Georg. meg halni. Ide való ez is; sohol nimen em- Cassander

R 5 lekezet in Consult. c. de ador. Euchar. pag. 984. Adrian. VI. Pontif. Rom. 1. Quodlibet q. 10. Suppos. 2. p Bell. l. i. de Missa cap. 5. 9. E. Contrario. q Petrus Suavis Hist. Concil. Trident. l. 4.

- pag. 613. *lekezet a' szent irásban felőle; hogy Christus magát a' Vacsorában meg áldozta volna.* (r) Ezért vetek ki az akkori g. y. lésből, Biontinus Cornelius nevéű Püspököt, mert ellene mondott Vala a' Míse-beli áldozatnak. (s) Voltak abban a' Gyűlésben 23. Püspökök, kik tagadták azt, hogy Christus a' Vacsorában áldozott volna.
222. (t) Ez a' szó: Míse, Görög szó. Ellenben: (u) Nem kell hinni, hogy Görög szó legyen.
223. (x) E' szó Míse, Sidó szó. Ellenben: (y) Hihető dolog, hogy nem Sidó szó ez.
224. (z) Deák szó nyilván e' szó: Míssa; mert abban a' cselekedetben Istenhez bocsátatik az áldozat. Ellenben: (a) Nem igaz, hogy azért volna Deák szó.
225. (b) Ebben áll itt az áldozat az áldás után, hogy az Ostya el-változzék. Ellenben: (c) A' Pohár-is el-változ nek úgy, mert az is meg áldatik.
226. (d) A' bornak meg szentelése nélkül-is, meg-lehet ez az áldozat. Ellenben: (e) Szentség törő az a' Pap, ki csak a' kenyeret szenteli meg, s' a' bort el-hadgya.
- (f) A' bñn meg bocsátásának erejét, vötte ez az áldozat, a' Christusnak Ben-vedé-
- pag. 613. r Melchior Canus lib. 12. Locor. cap. 13. p. 660. s Petrus Suavis in Hist. Concil. Trid. lib. 6. pag. 645. e Covarruvias. u Suarez in p. 3. Thom. disp. 74. Sect. 3. x Baronius Ann. 34. num. 59. y Vasquez in part. 3. Thom. disp. 221. cap. 1. z Hugo de 8. Victore lib. 2. de Sacram. part. 8. c. ult. a Estius. in 4. Sent. dist. 12. §. 14. b Suarez in p. 3. Thom. disp. 73. Sect. 5. c Vasquez in part. 3. tom. 3. disp. 220. num. 19. d Azorius l. 10. Instit. Moral. c. 19. fol. 856. e Cajetanus in Thom. p. 3. q. 80. art. 12. quest. 1. f Salmer. tom. 9. pag. 235.

- vedéséről. Ellenben: (g) A' Christus. g Idem Salnak Vacsorakori áldozatya; nem vötte mere, ibid. erejét az ákereszt fán ki ontott véreéről. pag. 247.
228. (h) Számlálhatatlan veskek vé- b Hagerus retnek el, a' Mísenek áldozatya által. Iesuita in Ellenben: (i) Káromkodás azt monda- Collat. ni, hogy a' Míse áldozatya el-vegye a' Aug. Confess. Cone. bñnöket. Trid. pag. 449.
229. (k) Egy áldozat vagyon a' Mí- Trid. pag. 449. seben. Ellenben: (l) Ket áldozat va- gyon a' Míseben. s Azorius
230. (m) Négy dologban találásik meg tom. 1. lib. az Ur-Vacsorájában, az áldozatnak va- 10. cap. 20. lósága; a' meg áldásban; fel-vételben, ál- k Bell. lib. dozatbá, s' áldozatnak meg emésztesében. 1. de Missa Ellenben: (n) A' fel-vétel, nem áll az áldozatnak Valóságában. l Pesantius
231. (o) A' kereszt fán Christus, nem in Thomá Volt Melchisedek rendin lévő áldozó Pap. fol. 919. Ellenben: (p) A' kereszt fán, Melchi- m Melch. sedek rendin lévő áldozó Pap Volt Chri- Canus lib. 12. locor. stus.
232. (q) Hogy az Apostol Christust, Theolog. nem veti egyben Melchisedekkel a' kenyér- in resp. ad nek s' bornak áldozatyaiban; ezért cse- 4. arg. lekedte, mert nem akarta a' Sidok elmé- n Salmero jet, olyan mely dologgal meg háborítani. tom. 9. Ellenben: (r) Jól értették a' Sidok Mel- tract. 29. chisedeknek kenyérrel s' borral való régi pag. 223. cselekedet. o Gregor. de Valent.
233. (s) Nem tartozik Isten parancso- lártya lib. 1. de lása. Missa c. 4. p. 691. p Franc. Turrian añot. ad constitut. Apostolicas Clementis Rom. l. 8. c. 5. p. 124. q Bell. l. 1. de Missa c. 6. r Franc. Turrian. ut modò. s Azorius libr. 10. Instit. cap. 19. fol. 857.

latta szerént az a' Páp, hogy Chri-
stusnak meg szentelt testét vegye. Ellen-
ben: (t) Igenis tartozik vele.

234. (u) A' mely ostryát fel vesztünk, meg
kell annak öltetzeni. Ellenben: (x) Nem
szükség hogy meg emésztessek az Ostryát.

235. (y) A' ki az Ur-Éacsoráját, csak
Christus halálának emlékeztetnek s' nem
engesztelő áldozatnak mondgya; átok le-
gyen. Ellenben: (z) Nem tanítottuk mi
azt, hogy az Ur-Éacsorája mi nekünk meg
igazulást, kegyelmet, vag y bűn bocsána-
tot, munkálodgyon.

236. (a) Helyessen tétetik áldozat a'
Misében, az halottak érr. Ellenben: (b)
Nincsenek többé az halottak az Ecclesia
hatalmában; azért őket nem segélhetik
Misézésekkel.

237. (c) Szabados az a' Mise, mely-
ben csak maga a' Páp, communicál. Ellen-
ben: (d) A' magános Misék, mellyek a'
kösségnek jelen nem léteben lesznek, érke-
sek Istennek előtte, nem hogy áldozatok vol-
nának.

238. (e) Nem hasznos dolog; hogy a'
Mise, velünk születet nyelven, szolgál-
tasok ki. Ellenben: (f) Az elődedi A-
nyászentregyházban, az Isteni szolgálat,
meg-érthető nyelven szolgáltatik vala ki.
Ugy hogy; (g) a' Christus testének s'
véreinek

239. (h) A' nem-értet könyörgésnek, h Bell. lib.
eleiben kell azt tenni, mellyet a' kösség az 2. de Sa-
h nyelven ért. Ellenben: (i) A' szüle-
tet nyelven való szolgálat terel, meg bän-
rya az Isteni buzgosagot. contra vel-
240. (k) A' magános könyörgést is, lum. art. 3.
Deák nyelven kell embernek tenni. Ellen-
ben: (l) Hasznos dolog az, ha ember a' k Ledesima
magános könyörgést születet nyelven viszi de lingv. in
segben. qua script.

239. (h) A' nem-értet könyörgésnek, h Bell. lib.
eleiben kell azt tenni, mellyet a' kösség az 2. de Sa-
h nyelven ért. Ellenben: (i) A' szüle-
tet nyelven való szolgálat terel, meg bän-
rya az Isteni buzgosagot. contra vel-

239. (h) A' nem-értet könyörgésnek, h Bell. lib.
eleiben kell azt tenni, mellyet a' kösség az 2. de Sa-
h nyelven ért. Ellenben: (i) A' szüle-
tet nyelven való szolgálat terel, meg bän-
rya az Isteni buzgosagot. contra vel-

240. (k) A' magános könyörgést is, lum. art. 3.
Deák nyelven kell embernek tenni. Ellen-
ben: (l) Hasznos dolog az, ha ember a' k Ledesima
magános könyörgést születet nyelven viszi de lingv. in
segben. qua script.

241. (m) Az Ecclesiában való ének-
lést, nem kell úgy formálni, hogy a' kösség cap. 13.
ercse. Ellenben: (n) Csudalkozom a' l Salmeron.
mi Ecclesiánk dolgán, hogy az énekeket, Disp. 30.
a' kösségről nem érthető nyelven mondgya. in 1. Cor.

242. (o) Ha ki azt mondgya; hogy a' 14.
Római Ecclesia, nem helyessen cselekedzi, m Costerus
mikor a' Misében való igiket, lassan mond- in Enchir.
gya; átok legyen. Ellenben: (p) Had- cap. 19. §.
gyuk s' parancsolljuk; hogy a' Páp, az I- quarta pro-
steni szolgálatban való igiket nem sugva, positio.
hanem meg érthetőképpen mondgya. Mert; n Lindanus
(q) Christus-is úgy mondottá az Ur-Éa- 1.4. Panopl.
csorájában való igiket. cap. 78.

243. (r) A' Misének Canonát, el-kell o Concil.
mondani, az Ur-Éacsorájának ki szolgál- Trid. can.
tatásában. Ellenben: (s) Csak a' Mi-A- 9. Sefs. 28.
nyánkat mondották el az Apostolok az Ur p Justinian.
Éacsorája ki szolgáltatásában. (nem hel- Imper. No-
lyes vell. 137, cap. 6.

9 Thomas part. 3. q. 78. art. 1. r Concil. Trident. Sefs.
22. Can. 6. s Bellar lib. 4. de Euchar. cap. 13.

Idem
ibid.

Bell. lib.

1. de Missa.

cap. 25. in

resp. ad 3.

x Francisc.

Suarez dist.

75. q. 5.

y Concil.

Trid. Sefs.

22. Can. 3.

z Cochla-

us ad art. 3.

abustum

Aug. Con-

fefs. in Har-

mon. Fabri-

eii. p. 405.

Georgius

Cassander

in Consult.

art. 24. p.

991.

Bell. lib.

2. de Missa

cap. 7.

6 Scotus 4.

Sent. dist.

19. q. 2. art. 4.

e Bell. lib. 2.

de Missa c. 9.

lib. de Missa publ. proroganda.

Claudius Espensæus l.

de Missa privata oper. fol. 1210.

Vicelius Homil. Dom.

Septuag. sub fin. e Concil. Trid. Sefs. 22. c. 8. f Lyan.

in 1. Cor. 14. g Georg. Cassand. in Liturgia c. 28.

lyes ez, de még-is ellenkezik az elsővel.)

Concil. 244. (t) A' ki azt mondja; hogy a'
Trid. Sess. Poenitentia, nem Christus Iesustól berez-
14. Can. 1. teret Sacramentum; atok legyen. Ellen-
Lombard- ben: (u) A' Poenitentia, (mint az Há-
dus 4. Sent. zaszag-is) még az ő Testamentumban,
dist. 22. lit. Christus (z) életse előttis volt.

C. 245. (x) Ebben a' Christus mondása-
Lombard. ban vagyon a' Poenitentia Sacramen-
ibid. tum: Tartsatok Poenitentiat. Ellenben:
y Domini- (y) Ebben az írában vagyon. Te neked a-
cus Soto 4. dom a' menyországnak kulcsait.

Sent. dist. 246. (z) A' Poenitentia Sacramentu-
17. q. 1. mának materiája, csak egyedül a' Gyó-
z. Biel. 4. násnak külső cselekedeti. Ellenben: (a)
Sent. dist. Helyessen hívják e' Sacramentum ma-
24. q. 1. teriájának a' vétet.

a Catech. 247. (b) E' Sacramentumnak formá-
Rom. part. ja, a' meg oldás Ellenben: (c) A' meg
2. c. 5. q. oldás itt, jele e' Sacramentumnak.

12. 248. (d) Ennek a' Sacramentumnak
b Cardin. külső Elementuma, a' Pap kezének a'
Hofius con- Gyonora való vetése. Ellenben: (e) Nin-
fess. c. 44. csen e' Sacramentumnak állattyaiból, az
a Lindanus Pap kezének, a' Gyonora való vetése.

lib. 4. Pa- 249. (f) A' Poenitentia Sacramen-
nopl. c. 60. tumának ereje, a' meg oldásban áll. El-
d Colonie- lenben: (g) Nem egyeb ennek ereje, ha-
ses in En- nem a' léleknek, kegyelem felet való ekés-
chirid. sége.

o Bell. lib. 250. (h) A' törvényből származó
1. de Poenit. meg íjedés, nem része a' Poenitentiaának;
cap. 15. sem

f Andreas
Vega in Concil. Trident. lib. 13. cap. 15. g Gregor,
de Valentia. tom. 4. col. 1576. b Bellar. libr. 1. de
Penit cap. 19. Prop. 1.

sem az Hie Ellenben: (i) Az igaz Po- i Joannes
nitentia, áll a' bűnösnek maga kárhozta- Ferus lib. 4.
rásábaa, s' a' Christusban való hitelben. Comment.

251. (k) Három részei vadmak a' Po- in Matth.
nitentiaának; a' törődés, gyónás, s' elég re- cap. 27.
tel. Ellenben: (l) Mind ez három meg k Bell. lib.
találtatott a' Iudás Poenitentiaájában, de 1. de Poenit.
még sem volt igaz. cap. 19.

252. (m) Csak eg yedül a' meg-gyónás- propof. 5.
ban áll, e' Sacramentum. Ellenben: (n) l Cornelius
Csak egyedül a' meg oldásban áll a' Poe- Jansenius
nitentia. in Harmon.

253. (o) Nem szenved akkor ember, Evang.
mikor magát meg törí, hanem cselekezik. Matth. 27.
Ellenben: (p) A' meg törés nem egyéb, m Durand.
hanem a' bűnön való felette igen nagy bá- 4. Sent.
nat. 16. q. 1.

254. (q) Halálos bűnének, bocsánat- n Scotus 4.
tyát érdemli Istentől, a' meg törődöt lelek. Sent. dist.
Ellenben: (r) A' Poenitentia tartásban, 14. q. 4.
nem a' misfalmunkban bizzunk, hanem o Bellar. 1.
a' mi közben járonknak biztató beszéde- 2. de Poenit.
ben. Ugyan-is: (s) az Isten kegyelme- cap. 2.
nek, nem a' bűnön való meg-törődésnek Prop. 2.
kell a' bűnbocsánatot tulajdonítani. p Costerus

255. (t) Tartozik ember, az ő halá- in Enchir.
los, mind titkon, s' mind nyilván való bű- cap. 11.
neit a' Papnak megvallani. Ellenben: Prop. 370.
(u) Sokan vadmak meg a' Catholicusok q Richard.
közül-is, kik a' bűnnek, a' Papnak való 4. Sent.
meg gyónását, nem állattyaik Isten paran- dist. 17.
csolattyaiból származotnak lenni. Mert; art. 1. q. 7.

(x) nem r Gregor.
lib. 1. in

Ezech. homil. 7. s Glossa in Can. 1. dist. 1. de Po-
nit. s Richard. 4. Sent. dist. 17. art. 3. quæst. 4. s Mal-
don, in Summ. quæst. 18. art. 4.

* Cajet. in (x) nem székes az időségre. (y) Sok
 1. Cor. 11. gonosz-is származik belőlök.
 28. 256. (z) Meg kell embernek Gallani,
 y Joseph. meg-bocsátható bűnei-is. Ellenben: (a)
 Acosta. 1. Nem tartozik ember azzal, hogy meg-bo-
 6. de pro- csátható bűnei meg-vállya.
 cur. Indor. 257. (b) Halálos vétek az, mikor em-
 salute c. 16. ber hazud a' gyónásban. Ellenben: (c)
 z Maldon. Nem vétekez halálos képpen affele ember,
 in Summ. ha színté hazud-is.
 q. 18. art 4. 258. (d) A' szűz leánnák meg-kell
 a Robert. Gallani, ha elmebeli törvéntelen, egg ye-
 Holcot. in sülése vóló valaki-vel. Ellenben: (e) Vaj-
 4. Sent. el-kell azt riskolni.
 quæst 4. 259. (f) Halála oráján meg kell a' be-
 b Cajet. tegnek gyónni minden vétket a' Papnak.
 c Greg. de Ellenben: (g) Nem lehet akkor, hogy
 Valent. tő. minden vétket meg gyónnya a' beteg.
 4. col. 1811. 260. (h) Ha Pap nincsen, a' köfség-
 d Saa. in nek-is meg-válhattya ember bűnei. Ellen-
 Aphor. in ben: (i) Nem tartozik ember azzal,
 yb. Con- hogy a' Lajcusok köz-ül valamellyeknek
 fess. n. 25. meg-vállya vétket.
 e Idem ibi- 261. (k) Nem érdemli a' Christus ha-
 dem Saa. lála azt; hogy a' tökéletes elég tételnek
 f Cajet. nevet visellje. Ellenben: (l) A' Chri-
 g Greg. de stus halála minden bűnöknek el-törlesere
 Valent. tő. elegendő.
 4 col. 1815. 262. (m) Marad ez életben fen, idő
 b Lomb. & szerezni való büntetés. Ellenben: (n) A'
 Thom. Christus elegendő keppé elegez tört, min-
 i Scotus örökre, s' mind idő szerezni való büntet-
 Richard. sekere.
 k Ruard. 263. (o)

263. (o) Az ember az ő vétkéért ele- a Andreas
 get tehet. Ellenben (p) Semmi terem- Vega libr.
 tet állás nem érdemelhet poenitentia tar- 13. in Cōe.
 tásával bűnbocsánatot Istentől. Trid. c. 30.
 264. (q) A' mely poenitentiát a' Papp Cofter. in
 hágy, fel bonthatya a' Páspók. Ellenben Enchir.
 (r) A' Paptól hagyott poenitentiát nem pag. 260.
 másolhatya meg a' Páspók. q Greg. de
 265. (s) Vagyon az Ecclesiában bű- Valent. tő.
 nül levet, mely bűnbocsánatot adhas: El- 4. col.
 lenben: (t) Azt mondották nemelly Ca- 1834.
 tholicusok még Luther előtt is, hogy az y Idem
 Indulgentiák, kegyes családok. Ibidem.
 266. (u) Az Indulgentiák, minden bű- s Bell. lib.
 nöknek el-törlesere valók. Ellenben: (x) 1. de In-
 Nem minden bűnököt törölnek el az In- dulg. c. 2.
 dulgentiák. Greg. de
 267. (y) A' Purgatoriumban való lel- Valent. de l
 keknek használnak az Indulgentiák. El- Indulg. c. 5.
 lenben: (z) Nincsen annyi erejek az u Pontifex.
 Indulgentiáknak, hogy magokat az hol- in Bulla Ju-
 takra-is ki terjeszszék. bil. A. 600.
 268. (a) Nem állathatjuk az Indul- x Bell. l. 1.
 gentiáknak az boltakert, meg csaltat- de Indulg.
 langymócsit. Ellenben: (b) Bizonyos- cap. 7.
 san használnak az Indulgentiák, a' meg y Bell. lib.
 boltaknak. 1. de Indul.
 269. (c) A' Purgatoriumban való c. 14. §. 3.
 lelkeknek bűnököt, meg bocsáthatya a' Pa- z Poligra-
 pa, Indulgentiák által. Ellenben: (d) A' nus in as-
 Nagy Páspók hatalma, nem terjed a' Pur- sert. quos
 gatoriumra, hogy ott bűnököt boeásson. rund. Eccl.
 S 270. dogmatum.
 a Bell. lib.
 1. de Indulg. c. 14. b Layman. Iesuita lib. 5. Theol.
 moral. tract. 7. c. 7. num. 1. c Michael Medinadisp.
 7. c. 34. d Bell. l. de Indulg. cap. 24.

Polydor. 270. (e) Csak Nagy Gergely ideje táj-
 Vergilius ban kezdének az Indulgentiák. Ellen-
 lib. 3. de ben: (t) Az Apostolok idején fogda,
 rer. invent. Goltak az Indulgentiák.
 cap. 1. 271. (g) Az Indulgentiáknak kincse-
 f Salmero. tárháza, csak egyedül a Christus erde-
 in c. 2. 2. méből áll. Ellenben: (h) Még a' szén-
 Cor. tom. tek érdeméből is, áll az.
 4. p. 285. 272. (i) A' ki azt mondja; hogy az
 g Durand. l. utolsó kenet, nem Christus Iesustól szerez-
 4. Sent. dist. tetet Sacramentum: atok legyen. Ellen-
 20. q. 3. ben: (k) Az utolsó kenet, nem Sacramen-
 b Gregor. tum; hanem, csak az ember felet való
 de Valent. imádság. (l) Negyedik Felix-is találja az
 tom. 4. cap. utolsó kenetet; Ugy hogy; (m) meg a'
 1968. Catholicusok is, sokan tagadták azt, hogy
 i Concil. Christus szerzette legyen e' Sacramen-
 Trident. tumot.
 k Glossator 273. (n) Ennek a' Sacramentumnak
 decret. lib. gyümölcse, a' testnek csálhatatlan meg-
 4. c. 3. de gyógyulása. Ellenben: (o) Ennek gyü-
 secund. mölcse, nem a' testnek csálhatatlan meg-
 nupt. Vir gyógyulása, hanem a' bűnöknek bocsánattya.
 autem, tit. 274. (p) Ez a' Sacramentum, a' meg-
 21. bocsátható bűnöket törli el. Ellenben:
 l Duran. l. (q) Sacramentum nélkül is el-törölterhet-
 1. Rational. nek ezek a' bűnök.
 c. 8. §. 25. 275. (r) Szükségnek idején szent olaj-
 m Suarez. jal, a' kötség-is elhet. Ellenben: (s) A'
 tom. 4. disp. Papot illess csak, a' szent olajjal való
 39. Sect. kenet.
 1. num. 2. 276.
 n Domini.
 cus á Soto 4. sent. dist. 23. q. 1. art. 2. o Bell. libr. de
 Extr. unct. c. 6. p Catech. Rom. p. 505. q Bell. de ex-
 trem. unct. c. 8. r Innocent. 1. in Epist. 1. c. 8. s Cor-
 nel. Jansenius in cap. 6. Marc.

276. (t) Nem tartozik az derekasságnak Bell. libr.
 o Sz. kenet Sacramentumához, hogy az de Extr.
 éber testnek het részei kenetessenek meg; unct. c. 9.
 ny mint: szeme, füle, orra, szája, keze, n Idem
 Göseje, lába; hanem: mindenütt meg ken. Ibidem.
 betti a' Páp, hol akarja. Ellenben: (u) x Hugo
 Igen-is ahhoz tartozik. Victorinus
 277. (x) A' szent kenet Sacramen- lib. 2. de
 tum, az Apostoloktól vött eredetet. El- Sacra. c. 3.
 lenben: (y) Nem kell azokat halgatni; y Valentia-
 kik azt mondják, hogy e' Sacramentum nustom. 4.
 az Apostoloktól vött eredetet. col. 2014.
 278. (z) Senkinek nem kell abban ké- z Trident.
 telkedni; hogy a' szent Rend, az het Sa- Cöcil. Sess.
 cramentumok közül való legyen. Ellen- 14. c. 3.
 ben: (a) Tulajdonképpen szólván; a' a' Alten-
 Rend, nem Sacramentum. steig. in
 279. (b) Nyilván való dolog; hogy a' Lexico
 Püspöki Rend, Sacramentum. Ellenben: fol. 538.
 (c) Tulajdonképpen szólván, nem Sacra- b Bell. libr.
 mentum a' Püspöki Rend. de Sacr.
 280. (d) A' ki azt mondja; hogy ord. cap. 9.
 az Házasság, nem egy az het Sacramen- §. 1.
 tumok közül; atok legyen. Ellenben: c Domini-
 (e) A' szent Házasság nem Sacramen- cus á Soto
 sum. de Iustif. 8.
 281. (f) Még az ó Testamentumban- jure q. 1.
 nis, Sacramentum Golt a' szent Házasság. art. 2.
 Ellenben: (g) Nem Golt Sacramentum d Concil.
 az Házasság, az ó Testamentumban. Trid. Sess.
 282. (h) Ez a' Sacramentum, Cáná- 14. can. 1.
 ban szerzettet a' Christustól. Ellenben: c Durandus
 (i) Fel támadása után szerzette Chri- lib. 4. sent.
 stus dist. 26.
 f Eccius
 homil. 71. de Sacram. g Bellar. libr. de Matrim. cap.
 1. b Pesautius in Thomam fol. 109. i Idem ibid.

*Ans a' szent Házaságbeli Sacramentu-
mot.*

- Adrianus 283. (k) E' Sacramentumnak maté-
ria, az házásoknak meg egyezések.
in 4. sent. dist. 27. Ellenben: (l) Az Házások személyi
Bell. lib. Vádnak itt materia helyet
de Matrim. 284. (m) Az Házasság Sacramen-
tumának formája, a' Pápnak áldása. El-
cap. 6. lenben: (n) Az Házásoknak meg eg-
Melchior lenben: (n) Az Házásoknak meg eg-
Canus libr. gyezések, az Házasság formája.
3. Locor. 285. (x) A' keresztség után igaz hi-
Theol. c. 5. tre tere házásoknak, ujjobban meg kell
u Alex. házafodniok, s' egy leszen házasságok
Carerius állandó. Ellenben: (y) Az igaz vál-
lib. 4. de lásra tere Házásoknak keresztségek után-
Matrim. nis, igaz Sacramentum az Házasság.
cap. 1. 286. (z) A' szent Házasságnak Sa-
x Eccius cramentuma, nem osztogatya ki a' szent
homil. 73. Lelek kegyelmet, mint egyéb Sacramen-
de Sacr. tumok. Ellenben: (a) Az Házasságnak
y Paludan. Sacramentumában, kegyelem osztogatta-
lib. 4. dist. tik.
26. q. un. 287. (b) Még a' parázna-ság is nem
z Glossa in vála-zhattya el az Házásokat; úgy hogy,
c. quomodo miglen a' Parázna el, a' másiknak sem
Virgo 9. szabad meg házafodni. Ellenben (c) A'
caus. 31. Parázna fel a' szent Házasságban kö-
quæst. 1. telben tartássek; de a' büntelen, meg há-
a Gregor. zasodhatik.
de Valent. 288. (d) Ha a' férfi, szülei engedel-
de numer. me nélkül házafodik is meg; de azért ha-
Sacram. c. lalos
7. p. 453.
6 Bell. lib. de Matrim. cap. 16. §. 1. c Zacharias Papa
c. Consulisti caus. 32. q. 7. Gratian. c. quædam caus.
32. q. 7. Sixtus Senens. l. 6. Biblioth annot. 81. p. 465.
a Tolet. l. 5. Instruct Sacerd. cap. 1.

lalos vetekben nem esik. Ellenben: (e) e e. Nostra-
Az házasságbeli frigyek, azok akarát- tes caus. &
nyekből legyenek, kiknek az házások ha- quæst ijsdē
talimokban vádnak. ex Nicolao.

289. (f) Kik magokat az Házasság ad consilia
nélkül való elterre kötelezték; ha azt meg Bulgarorú.
szegik; parázna-kodnak, s' szentseg tö- f Costerus
resben esnek. Ellenben: (g) Dispensál- in Enchir.
hat abban a' Pápa, hogy a' Paps' a' Ba- c. 15. pag.
rátt meg házafodhassanak. 547.

290. (h) Nem igaz házasság az, mely g Azorius
vagyon a' keresztyen, s' a' meg nem ke- lib. 12. In-
reszteltetett hitetlen között. Ellenben: (i) stit. moral.
K; azt mondja; hogy az ereinek ségert, el- c. 7. §. Po-
válas legye az házások között; atok legye! stremo.

291. (k) K; azt mondja: Hogy az h Bell. lib.
Ecclesia nem dispensálhat a' vér ellen vá- de matrim.
lo gradusokban, mellyek Lev. 18. meg til- cap. 23.
tattak; atok legyen. Ellenben: (l) Nem i Concil.
dispensálhat a' Pápa a' vér ellen való gra- Trid. Sess.
dusokban. 24. can. 5.

292. (m) Hatfele házasságot tiltot- meg k Idem
a' természet törvénye: A' fuer Anyjával ibidem.
Az Anyját leányával. A' testvér szerent can. 3.
Való Anyját. Az édes gyermeknek, a' l Alexander
mostoha szüleitől eredetűt öit Anyjával Carerius
Való közösülés. A' mostoha fiának, mo- Ictus Pon-
stoha Anyjával való egygyesülés, és a' tificus lib.
mostoha Anyjánac mostoha leányával való 2. de ma-
egyben házafodásat. Ellenben: (n) Ez trim. cap. 5.
utolsó négy gradusokat, nem tiltotta meg Ambrosius
a' természet; hanem csak a' ket első. Catharin.

293. (o) Rendelte az Anyaszent- adv. Cajet.
S 3 egyház; pag. 221.

m Bell. lib.
de matrim. cap. 28. n Cajetanus 2. 2. quæst. 154. art.
3. o Catechis. Trident. cap. de Baptismo.

egyház; hogy a' komák között. Atyafiság
legyen; mely miat, el ne vehessék egy mást
a' szent Házasságban; ha el-veszik is,
elszakasztassanak egy mástul. Ellen-
ben: (p) A' komaságban való lelki A-
tyafiság, csak haszontalan költömeny.

Lorichius Institut. Catech. pag. 80. a. Bell. libr. a. de Mo- nachis c. 9. Claudius Espensæus in Com. 1. Timoth. 3. c. Si quis propter dist. 30. ex Concilio Gangrensi. e Censur. Colon. contra Mö- heim. p. 46. Bened. Pererius li- bro 4. in Gen. pag. 474. a Bell. lib. de grat. primi ho- min. cap. 5. §. quarta.

294. (q) Embernek házasságra való maga nem kötelezése; örök elterez érdemel Istentül. Ellenben: (r) Noha sok ne- ház-segek vadnak az házasságban; de az ember élhet affelől az zal, s nem ferti meg idősege. Azért: (s) Valamely nőtelen, az házasságban előket kárhozsattya; a- tok legyen.

295. (t) Külömböznek ezek: a' kép s' az ábrázár; mert a' kép vitessék a' ter- meszetre, az ábrázár, a' kegyességre. El- lenben: (v) Miker az mondgya az i- ras: teremtetek ember Istent kepeze i' a. brázattyára; mind edgyer mond.

296. (x) Istennek természet felet való ajándéka volt, az Adam igazsága. El- lenben: (y) Az Istennek kepe, termé- szet szerent benne volt az Adam okosko- dó elméjében.

297. (z) Adamnak halhatatlansága, Istennek természet felet való ajándéka volt. Ellenben: (a) Természeti ellen volt Adamon az halál; azers az halhatat- lanság is természet szerent volt ő benne.

298. (b) Az állattynak a' régiekkell, hogy a' földi Paradicsom mostannis fen- vagyon.

vagyon. Ellenben: (c) Igazabb ez; hogy primi hom. a' Paradicsom kerte a' víz özönbenel- cap. 14. §. veszet.

299. (d) Hogy Enoch s' Illyés e' földi c Bened. Paradicsomban nem mentevék legyen; Pererius l. szent irás kéül vagyon Ellenben: (e) 3. in Genes. Az a' szép kertet el-töröltte az özön disp. de viz. Paradis.

300. Nem vesztette el Adam Istent ké- pag. 302. pet az esztiben, hanem csak abrázattyát. d Sixtus Ellenben: (f) El-vesztette Adam bűne Senensis l. által az Istent kepet. 5. Biblioth.

301. (g) Pelagius eretneksége az; mi- annot 36. kor minden vetket természet szerent ha- e Sanctius lalotnak is elaki. Ellenben: (h) Nem in 2. Reg. 2. csak a' gonoszságot, hanem a' legkisebbik f Jus Cano- vetketis, kárhozsattya az irás. nicum c.

302. (i) Nem bántatik Istent meg a' quomodo bocsátható vetkek által. Ellenben: (k) dist. 2. de Noha a' velünk való barátságot Istent el Pœnit. ex nem szakasztja, de meg bántathatik a' August. bocsánando bűnnel. g Bell. lib.

303. (l) Poenitentia variás nélkül is 4. de Eccl. meg engedtetnek a' bocsátható vetkek. El- cap. 9. lenben: (m) Bűnt, ostorozás, s' egyéb h Sixtus meg törödfek, orvosolják meg a' bocsá- III. Episc. tando bűnöket. Roman. de

304. (n) Nem törvény ellen, hanem malis do- törvény kéül vagyon a' bocsátando ve- toribus tek. Ellenben: (o) Az Istent törvénye & operibus ellen fidei tom. 5. Biblioth.

Sanctæ col. 826. i Bonavent. 2. sent. dist. 42. q. 2. num. 47. k Bellar. lib. 1. de amif. grat. cap. 9. §. 1. l Tolet. lib. 3. Instruct. Sacerd cap. 3. m Ferè omnes Pontif. Thomas 2. 2. quæst. 88. art. 1. e Joannes Major in 2. sent. dist. 42

280 KET CATHOL. KÖZÖT
ellen vágyon mind a' bocsátható, s' mind
az halálos vétetek.

- Scotus 4. 305. (p) A' bocsátható bűnöknek az
sent. dist. életben vágyon megengedések. Ellenben,
11. (q) A' Purgatoriumban engednek meg
Thomas a' bocsátható vétetek.
4. sent. dist. 306. (r) Sokan tanítják azt a' régi.
21. quest. 1. ek közszól, hogy a' lelküket szűleinkből
art. 2. vesztették. Ellenben: (s) Akar mit mond-
Bell. libr. gyanak az emberek; de nyilván, csak I.
4. de amif. fenekül ádarsk emberben a' lelek, semmi-
grat. c. 11. bűl.
9. quare. 307. (t) Szűz Mariának, sem Ádám-
Benedict. sül vőrt vétete, se más egyéb, soha sem volt.
Justinianus Ellenben: (u) Urunk fogantatása előtt
ad Hebr. Szűz Mariának vette vétetes volt, de a'
12. v. 9. szent lelek tisztította az ő meg. Az után,
Costerus volt olykor: hogy (x) a' kétkedésnek
in Christ. fogyvereis által járva szűvet.
Instit. lib. 308. (y) A' kétségtség tulajdonképpen
5. ad Ma- nem vétetek; a' ki pedig mást állat, azok le-
riam. gyen! Ellenben: (z) Vétetek emberben a'
Lombard. kétségtség, mellyet az Apostol is forgat.
3. sent. dist. 309. (a) Nem fer ez egyben az Apo-
3. lit. A. stol szent életével, hogy a' vétetek cselekedet
Salmero legyen benne minac kétségsgos. Ellen-
tom. 3. ben: (q) Mind maga szemeltyeben, s'
tract. 43. mind az ujjá szűlecek emberekre nézve
pag. 394. az mondgya az Apostol; hogy ő testi.
9 Concil. 310. (c) Eretnesség az, hogy az ero-
Trident. det szerént való vétetek viselő gyermekek,
Sess. 5. pokols erdemlyenek. Ellenben: (d) Ter-
Cajetan. méstet
in Epist.
- Rom. c. 7. v. 8. Staplet. lib. 3. de Cocupis. in renatis
2. a Peltan. de peccat orig. tract 14. b Stapl. in An-
gidot. ad caput 7. ad Rom c Bell. libr. 6. de amif. grat.
8 statu peccat. cap. 1. 9. ult. d Joan. Driedo lib. 1. de

- VALO ŐSTÖK VONAS. 281
mészet szerént, meg erdemlik eredet sze- Grat. & lib.
vont való vétetekert poklos, a' kétséggyer- arbit. tract.
mek. 3. cap. 2.
311. (e) Kik azt mondják; hogy az e Concil.
emberek csak egy jedűl Isten kegyelméből i. Trid. Sess.
gazulnak meg; azok legyen. Ellenben: 6. can. 11.
(f) Kegyelemből igazittatik meg a' bű- f Lombard.
nös; mely igazulást semmi erdem nem ve- in gloss. or-
szen elől; mert az hitetlen erdemének din. Epist.
nem kegyelem, hanem bűntetés kétségsgatik. Rom. c. 1.
312. (g) Az élet el-rendeles, inkább g Bell. libr.
az Isten értelmében, hogy sem mint aka- 2. de grat.
rájában talál helyet. Ellenben: (h) Az & lib. arbit.
Isten akaratjában áll kétségsgatik az c. 9. 9. Ex
el-rendeles. quo.
313. (i) Az Isten, dicsőségére rendelt h Bonavét.
Galakinek hogy adgyon, de erdemből. El- in 1. sent.
lenben: (k) Nem fűg az el-választás a' dist. 40. art.
mi jó cselekedetinkből. 1. quest. 2.
314. (l) Az Apostolok, s' Szűz Ma- i Thom. p.
ria; elein el-látos jó cselekedetek nélkül; a' 1. q. 23.
több embernek pedig, jó cselekedetekből vá- art. 5.
lasztattak el az örök életre. Ellenben: k Salmero
(m) Csak egy az idvefsegre való rende- tom. 16.
lesnek utá. disp. 1. in
315. (n) Senki nem lehet ez életben i. Petr. 1.
bizonyos el-választása felől; hanem csak pag. 53.
az, kinck Isten azt, kétségsgatik való mo- l Ambrosi
don megjelenti. Ellenben: (o) Bizonyos- Catharinus
sak legyetek abban, hogy semmi titket el refer. Sixto
nem szakazhat az Isten szellemétől. Senenfi lib.
316. (p) Mindeneiket kínál Isten az ő 6 Biblioth.
S5 kegyel- Sancti an-
not. 148.
Idem ibid. n Concil. Trident Sess. 6. c. 12. o Bern-
hard. Serm. 3. in fest. Pentecost. verba Apost. Rom. 8.
38. p Bernhard. serm. 1. in Purif. Mariæ.

9 Bell. lib. 2. de grat. & liber. arbitr. c. 8. resp. ad Sept. argum. Concil. Trid. Sess. 6. can. 7. Glossa ordinaria. Bibl. in cap. 14. Rom. Georgius wicelius Dom. 19. Post. Trinit. fol. 325. u Bell. lib. 6. c. 10. 11. 12. u Thomas 1. 2. quest. 24. de Verit. y Andreas Vega lib. 6. in Conc. Trid. c. 8. z Tanner. tom. 2. Theolog. Schol. disp. 6. q. 3. dub. 3. num. 38. u Idem ibidem. 6 Bell. lib. 1. de Justif. c. 7. §. 2. c. Costerus in Enchir. 6. pag. 170. u Bell. libr. 1. de Justif. cap. 5.

181. KET CATHOL. KÖZÖT
 Keg yelmességevel. Ellenben: (q) Hisz. szük, hogy a' meg verésnek nem eg yeb oka vagyon, hanem csak eg yedül Isten akarattja.
 317. (r) Ki aze mondgya: hogy a' meg igazulás előtt való cselekedetek ver. kek; átok legyen. Ellenben: (s) Az hiteleneknek minden eletek csak bűn. Es (t) Minden hit nélkül való cselekedeteket, bár jóknak láttassanak-is, semmire kell becsűlni.
 318. (u) Vagyon embernek az eszt u. tán szabad akarattja a' jóra. Ellenben: (x) Keg yelem nélkül, nem készítheti el. magár az ember szabad akarattja, a' keg yelemnek verelére. Miért? (y) Mert csak Isten munkálkodik a' keg yelemnek adásában, az embernek pedig cselekedet nélkül adonittatik.
 319. (z) A' meg romlos természet al. laparttyában, az Isten keg yelme nélkül is cselekedhetik az ember valami jó. Ellenben: (a) A' puszta természet nem cselekedhetik jó, Isten keg yelme nélkül.
 320. (b) Hellyessébben mondatik az Hir tudatlanságnak, hogy sem mint ertelennek. Ellenben: (c) A' melly dolgo. kat hittel meg fogunk, bizonyossabban meg ismerjük, hogy sem azokat, kiket erze. ken. segünkkel meg tapasztalunk.
 321. (d) Nem az Isten irgalmasága felől

felől való bizodalomban áll az. Hir hanem azoknak el-hiteleben, mellyeket Isten az ū igijében kijelentes. Ellenben: (e) Nem e Costerus eleg az hitnek csak azokat binni, mellyeket Isten meg iratott, mert az az undok Concion. bűnösök is végben viszik hanem az Istennek közönseges igiretihez kell támaszkodni; hogy azokat el-veszed, ha hited lesz.
 322. (f) Az hitnek tizellja, az Isten f Censura igijében kijelenteset minden dolog. Ellenben: (g) Kiválteppen való tizellja az. Hitnek, Christus az ū meg testeshülesével, g Peterius szenedesével s' fel támaszkodva egyg. felől való bizodalom; a' h Concil. tok legyen. Ellenben: (i) Aze akarja az Apostol meg mutatni; hogy csak egye. dül a' Christusban való Hir által leszen i a' meg igazulás.
 324 (k) Csak a' Ceremoniás törvénye. ket rekerzti ki az Apostol a' meg igazítás. ban. Ellenben: (l) Nem csak a' Ceremoniás s' polgári szekre tartozó, hanem az erkölcsöket s' sz parancsolatot nező cselekedeteket is ki rekerzti az Apostol.
 325. (m) A' mit Isten a' jó cselekedetekre ad; inkább mondatik az keg yelemnek hogy sem jutalomnak. Ellenben: (n) Az hitnek jó cselekedetek, tulajdonképen erdemlik az örök életet.
 326. (o) A' meg igazításra el-készít. rő ke-

part. 1.
 p. 521.
 Colonienf. pag. 118.
 disp. 11. in
 num. 49.
 h Concil.
 6. can. 12.
 Thomas in c. 2. Rő.
 lect 4.
 k Bell. lib. 1. de Justif. cap. 19.
 Cornelius à lapide in c. 3. Rom. pag. 62.
 m Bell. lib. 1. de Justif. c. 19. §. Excludi.
 n Idem lib. 5. de Justif. cap. 1. §. ultimo. • Idem libr. 1. de Justif. cap. 21. §. Jam vero.

284. (p) Meg
kégyelem, érdemel. Ellenben: (p) Meg
valljuk; hogy az Isten kegyelme, nem ér-
demünk által szereztetik, hanem kegye-
lemből adatik.

327. (q) Az Historiái; Csudákat cse-
lekedő; s' Isten igiretéhez támaszkodó Hit
mind egy. Ellenben: (r) Három fele
Hitről szól az írás.

328. (s) Meg igazítja ugyan embere-
t az Hit; de szerető által. Ellenben: (t)
Nem kell azokat halgatóknak az Hit mel-
le mást-is toldanak a' meg igazításban;
holot az olyan jó, követi a' meg igazulást.

329. (u) Szent Iakab a' második res-
ben, a' második meg igazulást forgattya;
Szent Pál pedig az első. Ellenben: (x)
Nem helyes ez az értelem; mert az első
meg igazulásra, az hitnek cselekedeti ki-
vántatnak, melyekről szól Szent Iakab;
a' második meg igazulásra pedig, haszon-
talanok a' törvénynek cselekedeti, melye-
ket forgat Szent Pál.

330. (y) Tulajdonképpen nem monda-
rik az Hit valamit meg fogni. Ellenben:
(z) Mikor Szent Pál így szól: Hit által
igazul meg ember; azt akarja mondani,
hogy Hit által fogjuk meg az igazságot.

331. (a) Erdem szerent igazít meg
az Hit. Ellenben: (b) Nincsen az Hit-
nek annyi ereje, hogy magával Galakid
meg bekeleessen; hanem, Christustul szár-
mazik az ő cselekedete, melyet ő magá-
hoz kapcsol.

332. (c) Dologgal-is meg különböz-
tetik

cap. 3. Rom. a Dominicus à Soto lib. 2. de natur.

285. (d) d Gregor.
Episc. Rő.
Homil. 16.
285. (e) Mt, a' magunkban való igaz-
ságot igazítatunk meg, nem a' Christus e Bell. libr.
erdemeert Ellenben: (f) Nincsen ne-
künk meg igazítható igazságunk; hanem, c. 1. §. 3.
a' Christus igazsága által leszünk igaz-
zakka. fide & Justif.

333. (g) Két fele igazság vagyon; az contro. 2.
eggyik, nem teljes tökéletes; (ez áll a' pag. 47.
mi bennünk való jokban) másik tökéle-
tes. (ez a' Christus nekünk tulajdonított igazsága.)
Ellenben: (h) Csak alombá fer. Bell.
latot meg igazulás affele. lib. 2. de

335. (i) A' meg igazulásban, elsőben Justif. c. 1.
el-megyen a' vétek s' az után kegyelem ön-
tetik emberben. Ellenben: (k) Előben Ibidem.
öntetik a' kegyelem emberben, s' az után Bell. libr.
kergeti ki az, a' bűnt. 2. de Justif.

336. (l) Bolondság az, ki a' mondgya: cap. 2.
Hiszem én hogy időzölök, a' Christus k Thomas
Iesus vére által. Ellenben: (m) Az Hit 1. 2. quzst.
tetet mi velünk könyörgéseket. A' könyör-
gések cselekezzük, hogy minden ketelkedést l Panigaro-
le-vevén, erős legyen az Hit. la lect. 9.

337. (n) Szent Pálnak kiáltóképpen part. 2. p.
Való módon jelentette Isten meg el-Valasz-
tasát. Ellenben: (o) Mind az egész el- m Catech.
Valasztottakról szól Szent Pál. Rom. part.

338. (p) Minden jó cselekedeteket meg 4. quz est
vetnek de orat. c.
7. quzst. 3.
n Duræus lib. 8. contra witakerum fol. 259. • Bellar.
libr. 3. de Iust. cap. 9. p Bellar. lib. 4. de Iust. cap. 1.
Greg. de Valent. in annal. pag. 213.

9 Vega lib. Vernek az Evangelicások. Ellenben: (q)
 15. de Inst. A Protestansok oly igen egyben kötök a meg
 cap. 5. igazulassal a szent életet; hogy ezek egy
 Maldon. in más nélkül nem lehetnek.
 c. 3. Joan. 339. (r) A jó cselekedetek szerencze
 7. 15. nekünk örök életet. Ellenben: (s) Eleg
 Stapleton. csak az hisz, mikor nincsen ideje a jó cse-
 in Antidot. lekedeznek.
 Roman. 1. 340. (t) A ki azt mondja: Azért
 7. 17. adta Isten Christust, hogy én benne mint
 Toletus in meg valóban higyjenek az emberek; a-
 Com. Joan. zomban, mint törvény ki adóul ugy nem
 13. anot. 6. függ valaki, azok legyen. Ellenben: (u)
 r Bell. lib. Az új Testamentum, tulajdonképpen nem
 4. de Instif. hoz magával törvényt. (x) Nem is azért
 c. 7. 9. 2. jött Christus mi hozzánk; hogy mint má-
 s Iacobus sít Moses a törvény igazával nyomjon ben-
 Faber. in c. nünket; hanem hogy, kik az alat nyög-
 2. Iacob. nek, azokat meg segellje.
 Concil. 341. (y) Kakuk kakukholása ez: hogy
 Trid. Sess. Isten a szabad akaratral valósztotisít.
 6. can. 21. telettel, ne akarjon tiszteltetni. Ellenben:
 u Bell. lib. (z) Akkor tetzenek a mi cselekedetink I-
 1. de verbo stennek, ha a sz. Irásba lesnek parácsolva
 Dei c. 3. 342. (a) Ki azt mondja: Hogy az
 x Idé ibid. Isten parácsolástya, meg Isten kegyelme-
 9. deinde. kül is valaki benem töltheti; azok legyő.
 y Grotter. Ellenben: (b) Meg a szentek is nín-
 in Apol. I. csenek ez életben veret nélkül.
 de disc. lib. 343. (c) Tökölteffen igazak az új
 1. cap. 5. szentek embereknek jó cselekedetek. El-
 pag. 53. lenben:
 z Joannes
 Ferus in c. 4. Matth. p. 49. b. a Concil. Trident. Sess.
 6. can. 18. b Joannes Ferus in cap. 2. Joan. a Bellar.
 libr. 4. de Instif. cap. 15. 9. 1

lenben: (d) Egy lelek is nincsen ez élet. d Autor
 ben. oly tökéletes, hogy a szeretetben sa- Oneris Ee-
 lamis ne nevelkedgjen, vagy abban hátra cles. cap. 2.
 ne álljon. 9. Initiali.
 144. (e) A jó cselekedetek, örök ele- e Bell. lib.
 tes erdemlenek. Ellenben: (f) Isten, a 2. de grat.
 mi szeretetünkert nem örök életet, hanem & lib. arbit.
 örök kárhozatot adhatna. cap. 15. 9.
 345. (g) Örök életet érdemelhet em- Ad alterā.
 ber, a nekünk adatot kegyelemert, (Con- f Occamus
 dignum ez.) Ellenben: (h) Nemi csak in 4. sent.
 azért erdemel ember örök életet; hanem quest. 3. ad
 hogy, szabad akarattya is volt a jónak el dub 2.
 követésére. (Congruum ez.) g Thomas
 346. (i) Inkább függ a mi érdemünk az 2. sent. dist.
 hitről, hogy y sem a szeretettől. Ellenben: 17. quest. 3.
 (k) A szeretettől függ kíváltképpen az b Antonius
 erdem. part. 4. tit.
 347. (l) Nem szükséges az érdemre 9. c. 7. 9. 1.
 a szabad akarat. Ellenben: (m) Igen i Guilielm.
 is szükséges a szabad akarat az érdemre. Altrifodo-
 348. (n) A jó cselekedetek örök ele- rensis libr.
 tes erdemlenének, ha színeen Isten azok. 3. tract. 12.
 ban velünk meg nem szegődöt volna is. cap. 1. q. 2.
 Ellenben: (o) Csak Isten velünk tört k Bell. lib.
 szegődsege tesz az örök élet érdemre. 5. de Inst.
 349. (p) Ig yenes merseket tart Isten, cap. 15.
 a jó cselekedetek, s azoknak jutalmi kö- 1 Joannes
 298. Ellenben: (q) Kegyelem felet ju- Picus Mi-
 talmaztattya Isten meg a jó cseleked- randulatus
 teket. in Apolog.
 350. (r) Nem érdemelhetünk mi má- quest. 3.
 soknak m Thom. I.
 2. q. 104.
 art. 1. n Cajetan. in 1. 2. q. 114. art. 3. o Scotus. 1. sent.
 dist. 17. q. 2. p Bell. lib. 5. de Inst. cap. 14. 9. Modum.
 y Idem cap. 19. r Idem libr. 1. de Indulg. cap. 2. 9.

Secunda *soknak*. Ellenben: (s) *A' Martyrok érdeme, használ a' Poenitentiar tarsoknak*.
 Propos. *Idé ibidē* 351. (t) *Isten mi nekünk ados*. Ellenben: (u) *Isten mi nekünk semmivel sem quoque*. *tartozik*.
 Tanner. 352. (x) *Kiváltképpen való bizodal- tom. 2. mat az Ecclesia Istenben veti; de rest Theolog. rent való, érdembennis*. Ellenben: (y) Schol. disp. *Nem az, hisnek, hanem az hitetlenség- 6. q. 6. dub. nek tulajdona, embernek magában bízni*.
 1. num. 19. (z) *Nem kell azért senkinek bizodalma* *Idé ibid.* *érdemben helyhezteni, az örök élet el-*
 x Bell. libr. *vetele felől*.
 5. de Iustif. 353. (a) *Szabad jog cselekedni azért,* *e. 7. 9. Sed hogy Isten azt az örök életben megjural-*
 Catholica. *maztassa*. Ellenben: (b) *A' jó cseleke-*
 Bernhard. *deteket, juralomra való tekintet nélkül,* *sermon. 5. csak egy yedél az Istenért kell cselekedni*.
 in Vigil. 354. (c) *A' Canonica orák, a' jámbor*
 Nativit. *regiségtől vörtek eredetet*. Ellenben: (d) *z Andreas az Ecclesia szerzette a' Canonica ora-*
 Vega in o- *kat*.
 pusc. de Iu- *E* *Rted a' közöttetek való villongáso-*
 stit. quæst. 4. *kat! hát még ezeken kívül, hol vad-*
 a Bell. lib. *nak a' fok száznak? Ne csufold bár a'*
 5. de Iustif. *Calvinistákat a' meg nem eggyezhetef-*
 cap. 8. *fel. (Kik között a' ritusbannis vagyon,*
 6 Onus Ec- *csak, valami villongás, meg eggyezvén*
 cles. c. 15. *mindenik a' fundamentumban; de te,*
 9. 30. *la' mint járál nyughatatlanságoddal! En*
 a Bell. lib. *az Istenért is kérek minden menyorszá-*
 1. de bonis *gra fiető leiket; senki addig a' te vallá-*
 oper. in *sodnak ne hidgyen, míg ezeken által né*
 part cap. 13. *megyen; mert nagyobb része religiodnak*
 9. 1. *itt va-*
 a Salmero
 disp. 8. in 1. Petr. tom. 16. pag. 100.

itt vagyó bé rekesztve. Mind a' sok *eg ye-*
netlenség, s' mind a' Sz: Lélek Scholájám
kivül táult tudomány, azt mutattyák itt;
hogy ember ne hidgyen hamar a' kecs-
gető szónak. De én még-is követem a' te
Korbácsod árkuskáját.

MEL. [*Magaddalis ellenkezel; mert*
igy irsz: (d) Azok sirnak, kiknél az I. d Fol. 13.
Isten lelke vagyon; s' kik reá tekintenek
Christusra. Azonban így táfolod maga-
dat: (e) Meg feddette Christus az A. e Fol. 26.
szonyi állatokat, hogy űter siratták; hogy
en tegedet meg ne sirassalak.

MAL. Vajha te is úgy lehetnél *Ser-*
borum tuorum optimus interpres! Csak
 tetzik az neked, de nem úgy vagyon. Mit
 kell Christus felet siratni? Talám az ű ha-
 lálát? Ha csak azon pityergesz, s' magad
 fertelmét nem nézed; mit használ az?
 Csak (f) *Sauli sirás leszen Davidon!* f 1. Sam.
 Nem feszítették már meg Christus; (ne- 24. 17.
 künk, hanem ha te másképpen áldozod
 meg) nem-is bűnös; sem kételenségből
 nem ment halálra. (Mint a' siránczó
 Aszonyok vélik vala) Nem szabad neked
 űtet így siratnod. Hát hogy? Hogy il-
 lyen, veled sokszor jól tött Istenedet, bű-
 neiddel meg bántottad; bár sirj azon, azt
 senki nem tilalmazza. A' *Prophetánál va-*
 ló bánat, (g) *Christus meg feszítésén* *Glossa.*
Való szomorúságot jelent ám, (vétekért ordin. ad
való sirás ez!) nem maga halálát. Im hal- h. l.
lod: sirhatz, s' nem-is sirhatz! *Lyra in h. l.*

MEL. [*Miért citálok ennyi számú*
Doctörök írást, kiket T. U. csak nem-is
értettél, nem hogy helyes írást tud-
nál tenni felőlök! T MAL.

MAL. Találd el miért? Im meg mon-
 dom: (a) *Olyan a' jó Doctor, mint Sam-*
son; ki, hogy az ellenkezőket az igazságról
meggyőzte, a' roka farkat farkhoz köti;
az, az, azoknak különböző értelmeket
egyben szedi, s' a' magok mondasából oly
dolgokat hoz ki, melyeket, mint meg meg
annys egő észököket azoknak vetésekben ki
bocsát, hogy azoknak tevélyeseket meg
égesse. Talám né ártott ezis itt követni.
 Né egyfzerkétfzer esik az meg, hog' Isté,
 (b) *eggyüknek fegyveret, a' másik ellen*
fordicsa; hogy ekképpen el-hullyanak
 az hartzon. Szép dolog az, mikor (c) *a'*
magunk ellensegi itilik meg igaz igyünk.
 Vajki (d) *erős bizonság, a' magunk igaz*
igye gyűlölöinek, lelkek ismeretiben meg
győzettefektől származó igazságbeli
meg hodolas! Egy szóval: (e) Eszes fer-
sihoz illik az, hogy az, ellenseget maga
fegyverével meg öllye. Azt mondgyák az
 ICtusok; hogy (f) *nincsen nagyobb bizo-*
ság, mint embernek maga nyelve vallása.
 Annyi *Doctorokat azért citáltam, hogy*
 magad-is izzadgy, ne heverj; mert la'
 hogy mi tudatlanok vagyunk, s' tied a'
 felső poltz: Nyilván rád haragitod Ca-
 tholicus uraidat, ki a' *becsét* vizsgálod, nem
 a' *lelket; a' Doctorok számát, nem elle-*
 ned való tanítálokat. Így tudgyad azt
 meg: EZUTANNISAZ A' CAL-
 VINISTA, MINDEN MUN-
 KAIBAN, CSAK A' MAGAD
 FEGYVEREVEL AKAR MEG
 ÖLNI. Miért nem magyaráztad meg
 egyben szedetet *Doctorid* írásit, ha az a'
 Calvi-

Calvinista nem értette? Ittis *Paternita-*
sod el-árullja szerzetit, s' a' több tárfai-
 nak is kárt tesz. Hogy hogy tudod,
 hogy azoknak a' *Doctoroknak*, nem ugy
 volt mondatoknak értelme? Könyű így
Caesarulus Egret meg venni! Jaj sze-
 gény *Calvinisták* bezzeg itilet nélkül
 vadatok, csak halgassatok, s' meg se mo-
 tzannyyatok, mert nincsen ti nálatok a'
tudományok kulcsa! De hálá Istennek,
 penig a' (g) *Szent Atya, a' kicsinyeknek* g Matth.
jelenetete meg titkait! 11. 25.

MEL. [El nem hiszem; hogy tudat-
 lanságból ily csonkán nem citálad (h) *Tap-* b *Tapperus*
pérust. Mind bñncert (igye irsz) s' mind fol. 20.
annak örökre való bñntetéseért, eleget te-
het ember Istennek. Hová hadrad ezt:
Per actus quosdam, qui ordine natura se-
quantur gratia gratum facientis infusio-
nem! Ez, nem erejnek seg immár!

MAL. Szép gyalázat az igaz vallás
 ellensegétől rutoltatni látom én; nem-is
 várhatok dicsíretet, mert az, farkas mo-
 solygás volna. Tudatlané az, ki valamit,
 csonkán citál? Tudatlan volt hát a' *Vul-*
gata Biblia Authora, ki ezt el hadta a'
Bibliában: (i) ember által. (Ontaflek i Ter. 9. 6.
ki a' gyilkos vére) Tudatlan volt, hogy
ezt ki rekeztette: (k) barmokkal. (gaz. k Ter. 13. 2.
dag volt) Nem volt tudománya, hogy
ezt éppen oda nem toldotta: (l) Mofes i Száml.
Veszseje, a' tizenket Veszszók közöt 17. 6.
Solt. Szörnyű értetlenséget cselekedet
 hát, hogy ezeketis bé nem írta. (m) *A' m Rom.*
ki fellyeb nem becsül egy napot másnál, az. 14. 6.
Urét cselekefzi. Hogy nem vádolod

Præceptorodas ezze feleltséggel, láddé mint herélte meg a' *Bibliát*? Meg akad-
tál *Tapperusson*; hog' nem táogatod ma-
gad-is a' *bonum caputot*? El hadtad ezt
legény *Tapperusból*: *Et præcedant remis-*
sonem peccatorum; ugy beszéli ám elől,
(n) *Bellarminus* Tatád. En csak a' dol-
got akartam meg mondani. Te penig,
mit használsz ezzel, hogy ezt írásomhoz
teszed: *Per actus quosdam, qui ordine na-*
tura sequantur gratia gratum facientis
infusionem? Talám hogy abbá áll a' nem
eretnokség? Nyisd fel szemedet, mert
ezt mondgya Nagy-Apád ezekre: (o)
Non necesse est de his subtilitatibus dispu-
tare; neque certo constat, an S. Thomas
cum Tappero id voluerit. (ez ám az, a'
miért engem magad gondolatlanul kár-
hoztatz) Nem bánom ha ezeket meg rá-
zogattyuk, tetsék ki az igazság. i. Mitso-
da a' *gratia gratum faciens*? Istennek oly
kiváltképpen való kegyelmessége, mel-
lyel Christusban, csak egyedül a' vála-
tot Angyalokat s' embereket kedvelli. E'
felől mondatik az írásban: (p) *Noë ke-*
gyelmei találta Isten szemei előtt. Ismét:
(q) *Kegyelmes leszek, a' kinek kegyelmes*
leszek. Mariának-is effelől vala a' szó:
(r) *Ne fély Mária, mert kegyelemben vagy*
Istennél. Mint az Apostolis maga felől:
(s) *Isten kegyelméből vagyok, a' mi va-*
gyok. 2. Isten, azt a' maga jó akarattyan
álló kegyelmét belénk öntie, mint *Tappe-*
rus szól? Nem ugy vagyon, s' né helye-
sen koldul a' jámbor. (t) *Abraham meg*
igazulása Istene előtt, jó cselekedetek nélkül
lött;

• Bell. lib.
4. de Pœnit.
cap. 1. C.

• Idem
Ibidem.

• Ter. 6. 8.

• Kijöv. 33.
19.

• Luk. 1.
10.

• 1. Cor.
15. 10.

• Rom. 4.
7. 2. 4.

lött; hogy öntötte hát Isten azt ū belé:
(u) *Örök időkhöz előtteis adatott nekünk* u 2. Tim. 1.
az *Isten kegyelme*; akkor penig meg nem ū. 9.
voltunk, hogy belénk öntötte volna I-
sten azt. (x) *A' maga szemei előtt rebben* x Henteni-
Isten minket elsőben kedvesekké. Mikor azt us in Epist.
mondgya az Apostol: (y) *Jarulljunk a' ad Eph. c. 1.*
kegyelemnek székehez, hogy y kegyelme v. 6.
találjunk; talám ez akkor annak értel. y Sid. 4. 16.
me, hogy magunkban keressük akkor az
oda öntöt kegyelme? Nem ugy; ha-
nem, Isten kegyelméhez folyamodgyunk
a' bűn bocsánatért. Ugyan-is írásban,
a' mi meg-igazittatásunk s' meg-tartá-
sunk, tulajdonittatik az. (z) *Isten kegyel-* z Rom. 3.
ménec; (a) *ingalmasságának*; (b) s' *szé-* 7. 24.
reterinek. Mit érteszteezen: (c) *Hol meg* Tit. 3. 7.
sokasodik a' bűn, ott a' kegyelem inkább bűn- a Eph. 2. 4.
sokasodik? Talám a' beléd öntöt kegyelme Tit. 3. 5.
érted? ha ugy, a' te bűnöd sokaságában, 1. Pet. 1. 3.
lehet hát igazságod bűsege? és így nem b Ján. 3. 16.
igaz az, hogy (d) *az Isten kegyelme be-* Eph. 2. 7. 4.
lőled mindē mocskot ki töről ön! Vig' az reá 1. Ján. 4. 9.
hány *Catholicusokat* támasztok *Tapperus* c Rom. 5. 20
Pápista ellen: (e) *Azt a' kegyelme*, d *Catechi-*
mellyet gratia gratum faciens nec hiának; smus Rom.
kel Senni, az *Istennek ingyen való kegyel-* cap. de Ba-
mes szeretetiért, mellyel az embereket ptif. p. 310.
választotta, hja, s' meg igazítja. Ugy e Thomas
retzik nem tölti ez beléd a' kegyelme! part. 2. p. 27
Haly mástis: (f) *Oly kegyelme mondani*, art. 1.
mely Istentől a' mi lelkünkben öntesek; f Albertus
Sz. *Írásról vagyon, s' költöt dolog.* De Piggus l. 5.
talám (g) *Calvinus könyveinek olvasása-* de lib. arb.
ban csatlakozos meg Piggus társod Har- g Bellar. lib.
T 3 madi- 1. de grat.
& l. art. c. 4.

madikis mellém áll ha *Pigggiustnem* szerezted ez igaz *causaban*, s' így beszél:

Cornelius (h) *Az Apostol szavaiban, a' kegyelem-
à lapide & nek nevezett, nem belénk öntöt ajándékot
Guilielmus jelent; hanem a' mi érdemünknek vette-
Eftius in tük elleneben, s' annyit tesz, mint csak
Comm. kegyelemből. Ezek sem állatnak beléd ön-
Tit. 3. tést. Ide való ezis: (i) *Az Isten jó aka-**

Gregor. de *rattyaért vetetik néha a' kegyelem az i-
Valentia rásban, mely csak kegyelemből vagyon.
tom. 1. disp. Hálá Istennek, penig ittis vadnak jó aka-
8. quæst. 1. roink! Többeketis hozok elől, szedegess
punct. 1. rajtok. (k) *Minek előtte embernek sze-
& Gabriel reteti s' benne való igazsága volna, már
Vasquez in az előt kedves Istennel ember. Ugyan-
1. 2. Tom. 2. szeretheti Isten az embert, bele öntöt a-
disp. 205. c. jándék nélkül is. Ezis én barátom itt: (l)
1. 2. Kedves lehet Istennel ember, a' bele öntöt
1 Sotus in kegyelem nélkül is. Nezd meg mit beszél
4 Sét. dist. 1. ez! (m) Minden Theologusok értelme se-
quæst. 3. a. 1. rent, helyesen igazíthatta Isten meg em-
Medina bert, a' bele öntöt kegyelem nélkül is. E-
1. 2. q. 110. zek, mind *Tapperus* mellyének akasztot-
Articulo 2. ták a' kopiát, ha kengyel futoja vagy,**

térics más felé őket rula. Ezért nem em-
litette vala ezeket a' *Calvinista*; mert ez,
nem annyira tartozot a' korbácsra; elég
volt az akkori *materia* szerént így írni:
Tapperus mondása ként; mind bűnéért, s'
mind annak örökké való büntetéseért, ele-
get tehet ember Istennek. 3. E' követke-
zik már: Ha szintén a' *gratia gratum*
faciens bele öntetnék is emberben; tehet-
né-eleget ember bűnéért, s' annak örökké
való büntetéseért? Tagadom *Tapperus* el-
len ki ha eretnekséget nem tanítottis, de
igen

igen vétkezett a' *Roma* Anya ellen ez a-
ránt) Minden jó lelki ümérést meg Bi-
rálok ezeknek meg-olvasása után: (n) *n Kijöv. 34.
Senki nincsen ártatlan Isten előt. (o) *ψ. 7.
Nincs oly ember ki ne vétkezzenek (p) Min- o 1. Kir. 8. 46
den szent könyörög bűne bocsánattyaért. p Solt. 32. 6.
(q) Senki nem mondhattya, hogy síve tisz- q Peld. 20. 9
ta (r) Minden mi igazságunk olyan, mint r Esa. 64. 6.
a' verben kevertetet ruha. Meg az Apo-
stolis, (s) bűn alá vettetet (t) *Hazu- s Rom. 7. 14
gok vagynak, ha azt mondgyuk, hogy ver- t 1. Ján. 1. 8.
künk nincsen. Ugy tesszik ezeket, Isten
kegyelmével tellyes emberek mondot-
ták; hol vagyon hát mégis bűnökért való
elég tetelek? Mi nem tökéletes az enge-
delmesség ez életben mi bennünk; ha- u Rom. 8. 23
nem: (u) csak fengejet vőrtük a' lelek- x 2. Cor. 4.
nek; s' (x) Minden nap nevedekdik a' mi *ψ. 16.
megújulásunk. (y) A' meg igazult em- y Petrus
beris; nem róltheti be az Istennek törve- Suavis l. 2.
nyet; mégis a' Tapperus gratia gratum Hist Conc.
faciens é bűnökért s' büntetéseért akar Trid. p. 260
eleget tenni! Meg pártolt (mondom) a' z Bonav.
Romakutul nyavalyás; mert ű örökké va- 4 sent. dist.
ló büntetést emleget, mások meg azt 15. quæst. 2.
mondgyák; hogy (z) csak idő szerént Pinellus Je-
való büntetéseért tehet ember eleget; mi e- sulta lib. 2.
zek sem rekeztették ki a' *gratia gratum* de pœnit.
faciens t! de még sem merik azt babóf- cap. 2.
gatni, s' mivel *Tapperus* álmodik. Gregor. de
Némellyik csak (a) bűnt bocsát az elég Valent. 16. 2
tetel által: *Tapperus* penig büntetést is. disp. 6. q. 17.
Akarnán tudni mellyik kerék vágásban punct. 5.
jár a' te szekered! 4. Mivel te is *Tappe- col. 823.
rus* csónkán citáltad; mond meg h' jo a Thomas
vagy. Miért helyhez teti a' *gratia infusio*, part 3 q.****

3. a' peccatorum remissio köziben, a' jó
 ártusokat? Ollyan Pápista vagyé te, mint
 ez aránt? (nem hiában hogy subtilitá-
 nak mondgya ezt Bellarminus Nagy A-
 tyád?) Ugy szaggarodé te is meg a' ke-
 gyelmet, hogy elsőben azt Isten belénk
 önti, az után jó ártusokat szerez az; végre
 Isten meg-bocsátja bűneinket? Itt is el-
 pártoltál Tapperusoddal edgyüt, az így

8 Vega libr. beszélgető Catholicus társaidtul: (b) Sok
 7. de Justif. Catholicusok tanitják azt, hogy csak a'
 cap. 21. Christus nekünk tulajdonított igazsága
 Stapleton. által igazulunk mi meg Isten előtt. Azt tar-
 lib. 7. de tom, nem mi vagyunk azok a' Catholici-
 Justif. cap. 9. sok, mert ő önmest nem engedné nekünk
 azt a' nevezetet; ha pedig ti vadtok; a'

Tapperus hármazs kegyelmét, nyilván

8 Glossa or- rontyátok. Hallyad eztis: (c) Meg iga-
 din. in cap. zistot Isten; tudni illik, a' bűnök meg bo-
 8. Rom. csátása által. No hát, nem az után kö-
 veti a' bűn bocsánat a' kegyelmet! E'
 pedig tellyeséggel el bontya azt az ér-

8 Thomas telmet: (d) A' meg igazítás nem apron-
 1. 2. q. 113. ként leszén, hanem egy szempillantásban.
 azt 7. La mit szerze néked a' Tapperus satisfac-
 tiojának farka!

M E L. [Te nem érted, micsoda a' na-
 tura prioritas, nekem sincs időm hozzá,
 hogy meg-tanicsalak.]

M A L. Bezzeg nagy mester vagy! (de
 miben?) a' natura prioritással akarod
 ám elkerülni a' derék dolgot! A' dio ha-
 jon kapdosz, s' nem porczogatod a' bétit.
 Hiszem nyomorult emberrel vagyón i-
 gyed! ki azt sem tudgya: az hajnalé e-
 léb, vagy a' nap feljövetele? a' tyuké
 vagy

vagy tojása? Csak most tekerék meg
 Tapperust, az ordo natura-ért a' te cim-
 boraid. Im ezekis rongállyák: (e) Meg- e Pineda in
 igazítani (itt keresd a' gratia gratum fa- cap. 4. Jobi-
 cienst) annyit teszén, mint igaznak pro- Vega l. 5. de
 nunciálni. Vallyon s' vagyóné ollyankor Justif. cap. 3.
 ott ordo natura, mellyet Isten egy szem- Censura
 pillantásban vífzen végben? Csuda ordo Colon. pag.
 natura-t csináltok ti jó Uraim, a' meg- 146.
 igazulásban; mert némellyitek az (f) Toletus in
 hitet mondgya annak első kezdetinek; cap. 8. Rom.
 máltok (g) nem tökéletes meg igazulást. Alphonsus
 is állat; ki (h) érdemet tóld oda. Ki pe- Salmeron
 nig azt, (i) tagadgya. Némellyitek (k) disp. 9. Ge-
 ket dispositiokat rakott ott le; más megént, nerali in o-
 sokkal (l) többet annál. Vagyón ollyis, mnes Epist.
 ki (m) a' szeretettel egyben kötöt hitet, Pauli. 9.
 utolsónak mondgya a' meg igazulásnál. praterca
 Egyitek (n) kezét adott az hitnek; má- Pererius
 stók, (o) elvágja. A' (p) szeretettel csi- disp. 7. in c.
 nállya némellyitek job kéznek, s' az hi- 2. Rom. p.
 ret balnak. Oly mélyennis gázol Tapper 163.
 Apánk, hogy néki it, (q) sokféle igazsá- Maldonatus
 ga vagyón. Találkozott ollyis, ki e' ke- in cap. 18.
 gyelében, (r) a' szeretettel, magát mon- Luc. 7. 14.
 dotta lenni a' szent lelket. Hogy a' meg- f Nicolaus
 T 5 igazu- Saderus lib
 2. de Justif.

e. 1. p. 170. g Albertus Pigg. refer. Bell. lib. 2. de Ju-
 stif. c. 1. h Bell. lib. 1. de Justif. c. 21. i Suarez l. 2. de
 caus. prædest. c. 6. num. 53. k Bell. l. 1. de Justif. c. 13. l
 Censura Colon. p. 117. m Benedictus Justinianus in
 c. 3. Rom. 7. 28. n Pererius disp. 18. in cap. 3. Rom. e
 Bell. lib. 1. de Justif. cap. 16. p Nicolaus Sanderus lib.
 2. de Justif. c. 1. p. 172. q Ruardus Tapperus art. 8. de
 Justif. p. 8. r Lombardus. libr. 1. sent. dist. 17. lit. B.
 & seq.

s Pistorius igazulásban két dolog legyen: (s) a' bűn
 de Justific. bocsánat, s' a' belső embernek meg-újulá-
 thes 65. sa; állatya edgyitek; (t) romja mástok.
 s Bell. lib. 2. (u) Elsőben űzi némellyitek, e' kegye-
 de Justific. lemnek házábol ki a' Verkeket, s' az u-
 cap. 2. tánállit bele keg yelmet; de ismét vagyó
 s Bell. I. 2. olyan, ki (x) elsőben told ide keg yelmet,
 de Justific. s' után csapja csipkére a' Verkeket. Soha
 cap 2. nem tudom én, hol keressem, ennyi fok
 s Costerus töményteni villongásban it, az ordo na-
 in Enchir. tura-t; (nem natura, hogy így bánik ve-
 leték) el tévedet közöttetek; szövétne-
 ket gyujcs kérlek, (nem árt ha nappalis)
 s' fel keresd, mert a' természetet meg-
 csufoltad. Hát nincsen időd hozzá, hogy
 megtanics reá? mondom hiszem, hogy
 kereszteni hisznek! Im adok én időt reá.
 En; édes Idvezítőm véreért valóe' csatá-
 mat; 21 Aprilis kezdettem; s' végben mis-
 vittem (Isten segítségével) Juniusnak
 21-dik napján, két holnapok alatt. Né-
 ked penig én fél esztendő adok, ennek
 tudos meg rázogatóására.

MEL. [Ezek maragyanak ebben,
 mig időm érülken, több erkezik.]

MAL. Lássad! de ha mégis tufako-
 dol az igazság ellen (kivált képpen erő-
 telen irásoddal) számot adtz Isten előt;
 7 Sid. 10. 29 mert a' (y) szöveseknek Veret meg tapo-
 dóknak, (kivált képpen ha Grefserusfal
 vonod együt az igát) kemény büntetése-
 2 Rom. 1. leszen. (z) Füg-is Isten haragja meny-
 7. 18. ből azok ellen, kik az igazságot fogva tar-
 tyák.

s Psal 2. 22 MEL. Azonban (a) Apprehendite
 disciplinam.

MAL

MAL. Így kellé bé rekésztened mun-
 kádat? Megtetzik a' Conclusumban, (h)
 egyébbel nem bizonyitanádis (hogy pár-
 rot ütöttél az Idvezítőtől. Mellyik Scho-
 lában disciplináltateál ezért: בְּרִיבְרִיב

az az: Apprehendite disciplinam? El me-
 hetz δραξαὶ τὰ παιδείας-oddal! nem oly
 idegen nyelven szollot régen Isten. Cso-
 kolgassatok a' Fiat, vagyon a' szent nyel-
 ven. De mivel hogy nálad biasz orr az
 irás, szabad minden felé csigáznod; fél-
 ted becsülletedetis, hogy ha a' Superior-
 nak meg talállyák jelenteni a' Vulgá-
 nak nem becsülését, ki tudgya mint jársz;
 ezért varrottál disciplinat a' korbács vé-
 gére; hátra hagyván Urunk lelki csokol-
 gatóját. Had járjon! En az ű (b) se- b Enek. 2. 14
 beinek erős kössiklája hasadekiban akarok
 lakni, s' abban el tikkadot fejemet, szí-
 vemet örökké meg nyugorni. Azonban,
 pai-társi beszélgetésemről bocsánatot
 kérek; mert ily dolgot facsara ki tőlem, a'
 régi közöttünk meg rögzöt, gyakorlás.
 En tudom, nem kevés világot vehetz
 beszélgetésemből; mert ha történik a'
 Calvinistának hozzád való írása, este-
 sebben tudsz ellene csatázni, meg-lát-
 ván immár az ellened fordult nyilat. Mig
 az lenne, elmélkedgyél ezekről, s' má-
 soknakis ne nehezteld intimalni.

I. Enis igaz Catholicus embernek tart-
 ván magamat; egy Romai Catholicus Ke-
 resztyénnekis, vallásában nem akartam
 kapni. (hivom az igaz Birót bizonyosá-
 gul!) Tudgyais az, ki a' veséket láttya;
 hogy

hogy ezt-is nagy-kételenségből cselekedtem; magad adtál okot rá, mind szulákos irásfoddal, (ha tiéd volt) s' mind az igaz *Catholicusokat*, egész nép hallatára, ama tűzes mélységben alá hagyigálásfoddal. Hát csak meg kellé némúlni, az igazság oltalmazásában? Távul légyen!

2. Tudtára akartam az igaz Keresztyéneknek adni, a' te vallásodban lévő számtalan villongásokat, (mellyeket te torok szakadtában örökké való egyféségnek tartottál) Ugy-is hitték volt-e némely *Catholicusok*, hogy nyilván, a' vallásbéli villongás csak ű közöttök találattik. Magad emlekeztél némely *egyenestenségről*; énnékem-is kellett magamat s' vallásomat *purgálnom*. (ha a' *Catholici* igazságok oltalmazását már; felvállaltam volt)

3. A' Christus Jesus ki omlot vérére, kényszeritek minden keresztyén *Catholicusokat*; ne hagyítsák el ez irásomat, legyen becses náluk Idvezítőjök vére oltalmazása. Saját vallásokon lévő *Doctorok* irásinak citatioit, keressék fel szorgalmatossan: ne *hidgyenek*, még seregekbéli minden lelkeknek-is: ne vessék szegény lelkeket vakjában kotzkára, így szolván: *Elég nekem az Gallanom, a' mit hiszen az Ecclesia*; mert ezt kérdik ama nagy napon: Ember! a' magad hitiből kellett volna elned, s' hová tötted azt; mikor mást töttél fel idvességed dolgában támaszul? Oh mely jajos akkor semmit sem tudni felelni!

4. A' ki a' *Romai* vallásra kényszerítettik, s

tik, s' azonban nem bizonyos abban, micsodás vallás az; vessé elméjét az oda fel meg jeg'zet dolgokra; úgy mint: *Istene ez, s' tiéd ez, &c.* Könnyű léfzen itt a' Christus serpenyőjében meg-mérni az ellenkező tudományt.

5. Ki már a' *Romai* vallásban vagyon; zaklassa a' nagy Istent! a' tudos *Paterket*; tegyenek igazat, s' netarcsák ily zűr-zavarban a' lelki ísméretet.

6. Kérlek édes Barátom MELACH! ha lehet oltalmazad véredet; de nem *PILÔ*, hanem *STRILÔ*; nem *Marte*, hanem *arte*. Nem külső hatalmasságok fel-indetásával; hanem, pennád mozgásával. Mellyet ha énis eszemben vesszek, nagyobb buzgoságom léfzen a' *Catholicusi* sereghez.

7. Mikor az *Evangelicusok* között *pradicállasz*; ne viseld úgy magadat, mint ha *Romában* volnál; mert könnyű ott az embert meg czáfolni, holot senki nem mér ellene szollani. Az ellenkezők meg győzésének nem csak mérge, hanem együgyű képpen való igazság szollás rendinek folyásából-is kel állani. Más képpen a' *Török*-is eleget kegyetlenkedik.

8. Mikor *religiodrúl* való munkához kezdész; ne jádál azzal, mint árnyékdal; mert tudod azt: hogy az *HIT* (vallás) nem szokot tréfát emelni. Ne légy olyan mint a' *Cigány*, ki így szól (a' maga erejét kémélvén) fel gyűjtendő szénájáról: *s' rugd fel, s' haadott*.

Ne magyarázd ezeket balul, édes Melach (titok *Babylon!*) Barátom; mellyet

301 KET CATHOL. KÖZÖT
ha kedvelsz; mindenkori kész szolgálat-
tyát ajánlja néked, s az igaz *Catholicus*
feregnek;

A' Christus Jesus vérenek Bar
s a Satisfactioban való Tisz.
talán vérenek ellensége

MALACH Bujdosó.

KE RESZTYEN OLVASO!

E' fogyatkozásokat így job-
bicsad-meg;

Pag. 7. lin. 16. e' szó után, *Közel*, olv.
ezt, *Golt*. pag. 7. a' karén, e' szó után,
Bernhardus, ily igazítást tégy, *Serm.* 33.
p. 8 l. 31. ez ige után *az*, ted ezt, *ütes*.
p. 10 l. 4. ez helyett, *forgat*, ol. *forgasz*.
p. 15. l. 19. e' szók után, *ezeke* a', olvas,
könyveket a' pag. 20. lin. 4. pro, *felseget*,
olv. *feleseget*. pag. 21. l. 25. töröld-ki e'
parenthesist: *Mert Presbysterek* *Goltak* a-
zok; hanem, ezeket helyheztesd az 27.
lineara, e' szó után, *Püspökökrül*. pag. 75.
l. 21. e' szó után, *igrteter*, olv. *hár* p. 82.
l. 27. pro, *Malach*, leg. *Melach*. pag. 91.
l. 18. pro, *Melach*, leg. *Malach*. pag. 98.
l. 23. e' szók előtt, *betű* *szerezt*, olv. *csak*.
p. 100. lin. 10. pro, *Uj*, leg. *ük*. pag. 105.
lin. 22. e' szó után, *csak*, olv. *nem*. *ibid*.
lin. 25. pro, *Malach*, leg. *Melach*. p. 108.
lin. 31. pro, *cselekedetek*, leg. *cselekedete-*
ket pag. 109. lin. 27. e' szo után, *tekinte-*
tt, olv. *holoz*. pag. 126. in marg, loco *A-*
nimalium, lege *Annalium*. pag. 150. lin.
10. pro, *Flagria*, lege, *Flagrio*. pag. 159.
l. 16. e' szó után, *Cselekeszi*. olv. *honnan*.
Ibid. in marg. post vocem, *Expurgatorius*.
leg. pag. 87. pag. 176. lin. 1. post, *Soha*,
leg. *másert*. p. 185. lin. 19. post, *akarja*.
lege, *Christus*. pag. 197. lin. 21. loco. *nyg*.
lege, *Gagy*. *Ibid*. lin. 24. post, *hiszem*,
lege,

lege, *nom.* pag. 220. lin. 5. pro, *az,* leg,
az. pag. 223. in marg. pro, *Biell,* lege,
Bellar. pag. 233. lin. 24. pro, *ker,* leg. *hee*

A több akadékokat magad is úgy
hiszem el igazíthatod.

Ely Istennek sokáig!

M. D.

18
17
14
8-2

M. D.

Barnabas, B.

Domine Fili
Pitara nra se biste